DOĞRULARLA BİRLİKTE

Yazar:

Muhammed Ticanî Semavî

Türkçe

0000-00-00 00:00:00

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

Prof.Muhammed Ticani Semavi

Bismillahirrahmanirrahim

ÖNSÖZ

Bizlere hidayet, inayet ve temkin ile ihsanda bulunan ve kullarına salihlerden olsunlar diye her türlü hayır ve saadeti bağışlayan alemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun. Her kim O'na tevekk ül ederse, O kendisine yeter ve onu şeytanlardan korur. Her kim de O'nun yolundan yüz çevirirse, hor ve zelil kalır.

Salat-u selam, alemlere rahmet olarak gönderilen, mustaz'afların yardımcısı ve mü'minlerin önderi olan Resurüne olsun.

Yine Salat-u Selam, Allah'ın hidayet meş'alesi ve kurtuluş gemisi olsunlar diye makamlarını diğer insanlardan üstün kıldığı temiz ve tahir Ehl-i Beyt'e olsun.

Sonra Allah'ın rıza ve nzvanı Peygambere bey'at eden,

DOĞRULARLA BİRLİKTE

Ona yardım eden, ahdini bozmayan, Ondan sonra da ahdinde sabit kalan, geri dönmeyen ve daima şükreden ashabına ve onlara iyilikte uyup kıyamete kadar onların hidayeti üzere giden ilk ve sonraki tabilere olsun.

"Ey Rabbim! gönlümü aç, işi mi kolaylaştır ve dilimin düğümünü çöz ki sözümü anlasmlar."

Ey Rabbim! Kitabımı okuyan herkesin basiret gözlerini muhlis kullannı hidayet ettiğin hakikatlere aç.

Bundan önce yayınlanan Nasıl hidayete kavuştum (1) adlı kitabırn; görüş ve

tenkitlerini bizden esirgemeyen aziz okuyucular tarafından oldukça beğenilmiştir. Bunun üzerine bir çoklan benden sünni ve şii müslümanların ihtilafa düştükleri konuları etraflıca ele almarnı ve bu hususlara daha fazla açıklık getirmemi istediler.

Bu yüzden hakikatı arayanlann gerçeğe ulaşmalanna yardımcı olmak ve dillerde dolaşan bir çok hataları gidermek amacıyla bu kitabı da aynı üslub ile yazdım. Ümid ederim ki, benim araştırma ve mukayese yoluyla hakikata ulaştığım gibi insaf sahibi her araştırmacı da Allah'ın yardımıyla en kısa yoldan gerçeğe ulaşabilsin. (2)

Elinizdeki bu esere, "Ey inananlar! çekinin Allah'tan ve doğrolarla birlikte olun."(2) ayet i kerime'sinden iktibasla "Doğrularla Birlikte" adını verdim

Bu kitapta okuyacağınız hususlar benim yakin ettiğim ve

---

1 - Bu kitap Türkçeye çevrilmiş ve "Ensariyan Yayınevi" tarafından yayınlanmıştır.

gücüm yetıiğince başkalarına da izah etmek istediğim görüşlerdir. Ben bu görüşleri hiç kimseye zorla kabul ettirmek istemiyorum ve bütün müslüman kardeşlerimin görüşlerine saygı duyuyorum...

Şüphesiz yegane hidayet eden, Allah'tır ve salihlerin velisi de O'dur.

Bazıları "Nasıl Hidayete Kavuştum" kitabımın adından Ehl-i Beyt mezhebine inanmayanların "dalalet" üzere oldukları anlamının çıktığını ileri sürerek itirazda bulunmuş; "Bu anlam kastedilmişse "dalalet"ten maksat nedir?' diye bir soru yöneltmişlerdir. Bu itiraza kısaca şu cevapları veriyorum:

1- Kur'an-ı Kerim'de "dalalet" kelimesi unutkanlık ve yanılgı manasına kullanılmıştır. Nitekim Allah-u Teala1 şöyle buyuruyor.

"Musa dedi: bilgisi Rabbimin katında bir kitaptır; ne yanılır Rabbim, ne unutur."

"Tâhâ/52,53"

Hakeza şu ayet:

"..Biri unuttuğu vakit öbürünün hatırlatınası için...

"Bakara/282"

Yine Kur'an-ı Kerim'de "dalalet" lafzı araştırma manasına

da kullanılmıştır. Allah-u Tecllcl Resulüne (s.a.a) hitaben şöyle buyuruyor.

"Ve seni yol yitirmiş (onu arayan) bulup da yol göstermedi mi sana?"

Yani "Biz senin hakikati aradığını gördük ve seni ona

hidayet ettik."

Resulullah (s.a.a)'ın kendine vahy nazil olmadan önce Mekke'de kavminden ayrılıp Hira mağarasında pek çok geceler ibadet için inzivaya çekildiği herkesçe bilinmektedir.Resulullah (s.a.a)'ın şu sözünde de "dalalet" aynı manayı ifade etmektedir.

"Hikmet, mü'minin yitiğidir, onu nerede bulsa alır."

Sözkonusu kitabımın adı da yukarıda açıklanan manayı ifade etmektedir.

2- Kitabın ismi bazı okurların yorumladığı gibi hidayete erişmeyenıerin, hidayetin karşıtı olan "dalalet"te bulundukları manasını içerdiğini farzetsek bile-ki bu bir çoğunun karşılaşmaktan korktuğu bir gerçektir yine de bu Resuluılah (s.a.a)'in alttaki hadisiyle tam bir uyum halindedir.

Resulullah (s.a.a) sahih bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

"Ben sizin aranazda iki ağır şey bırakıyorum: Allah'm kitabına ve yakınlaram olan Ehl-i Beyt'imi; bu ikisine sarıldığınız sürece asla dalalete düşmezsiniz."

Bu hadis Kur'an ve Ehl-i Beyt'e birlikte sanırnayanın bir nevi dalalette olduğunu açık bir şekilde beyan etmektedir. Nitekim benim önceden yukarıdaki hadiste ifade edilen manada dalalette olduğu m

ve Allah-u TeaUrnın lütfuyla Kur'an ve Ehl-i Beyt'e sarılarak hidayete kavuştuğum hususunda bir şüphem yoktur. "Bizleri bu yola hidayet eden Allah'a hamdolsun. Eğer Allah bizi hidayet etmeseyrli, biz asla doğru yolu bularnazdık. Şüphesiz ki Rabbimizin elçileri hakkı getirmişlerdir."

Birinci ve ikinci kitabın, Kur'an-ı Kerim'de açıklanan bazı esasları içermektedir. Kur'an en doğru ve en güzel kelamdır. Bu iki kitabımda yazdıklarım mutlak hak olmasa bile hakka en yakın olan şeylerdir. Zira istinad ettiğim deliller sünni ve şii müslümanların ittifak ettikleri ve her iki mezhebin yanında doğruluğu sabit olan esaslardır.

Bana "Nasıl Hidayete Kavuştum?" Ve "Doğrularla Birlikte" adlı kitaplarımı yukarıda değindiğim esaslara dayanarak hazırlamak ve mü'min kardeşlerimin istifadesine

sunabilme tevfik ve başarısını ihsan eden Allah'a hamdolsun.

GİRİŞ

Allah'ın salat ve selamı Eşref-i Mürselin olan efendimiz ve mevlamız Muhammed (s.a.a)'e ve onun pak Ehl-i Beyt'ine olsun.

Allah-u Teala'dan, Ümmet-i Muhammed'i hidayet etmesini dilerim. Ta ki en hayırlı ümmet olsun ve tüm insanları HzMehdi'nin (a.f) bayrağı altında hidayet ve nura sevketsin. "Kafirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır."

Her din kendi mensublarının inandığı birtakım inançlara ve bu inançların oluşturduğu ilke ve kavramlara dayalıdır. Bu inançlar herkesçe kabul edilen aklİ ilkelere dayanan açık ve kesin delil ve burhanlarla ispatlanmalıdır. Çünkü; ancak bu yolla mü'minler diğerlerini de kendilerinin inandıkları şeylere davet edip onları ikna edebilirler.

Buna rağmen bilginlerin ilk merhalede açıklamasında zorluğa düştüğü bir takım düşünceler de dinde mevcuttur. Mesela akıl ve bilim ateşin yakıcı ve helak edici oluşunda görüşbirliği içinde olmasına rağmen.

aynı ateş Hz. İbrahim aleyhisselam'ın kıssasında Allah-u Teala'nın emriyle soğuk ve esenlik kaynağı olmuştur. Hakeza bilim açıklayarnamaSına rağmen, Hz. İbrahim,

parça-parça edip dağlar üzerine koyduğu kuşları çağırdığında kuşlar hemen Allah'ın emriyle dirilip gelmişlerdi. Yine Hz. İsa (a.s)'nın elini sürmesiyle anadan doğma körün gözü şifa buluyor,

Cüzzam hastalığına yakalanan iyileşiyor ve hatta ölü tekrar diriliyordu. Oysa ki mevcut pozilif ilimierde bunlar için bir açıklama bulmak zordur.

Bütüm bunlar Allah-u Teala'nın Peygamberleri eliyle gerçekleştirdiği mucizeler bölümüne girmektedir. Bunların, Müslümanlar, Yahudiler ve Hristiyanlar yanında örnekleri çoktur.

Allah'u Teala'nın Enbiya ve Rasullerinin (a.s) eliyle mucize ve harikulade olayları meydana getirmesi de insanlara, akıllarının her şeyi kavramaktan aciz olduğunu anlatmak içindir.

Allah-u Teala onlara çok az bir ilim vermiştir. Belki insanların nisbi kemal ve salahı da bundadır. Nitekim insanlardan bir çoğu Allah'ın nimetine küfran etmiş, hatta bazıları O'nun varlığını bile inkar etmişlerdir.

Bazıları da akıl ve bilime yönelerek Allah-u Teala'nın yerine bunları kendilerine ma'bud edinmişlerdir. Bütün bunlar, akıılarının kısa ve ilimierinin az olmasına

rağmen yelteniyorlar. Eğer kendilerine her şeyin ilmi verilmiş

olsaydı ne yaparlardı Allah bilir?!

Müslüman bir şahıs için inançları temelolup son derece ehemmiyet taşıdığından dolayı bu kitap, Kur'an-ı Kerim'de ve Resulullah (s.a.a)'m hadis-i şeriflerinde yer alan İslami inanç ve itikatlardan bazısını içermektedir.

Bu nedenle, Ehl-i Sünnet ve Şia'nın, Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Nebevi hakkındaki inançlarını özel bir bölümde ele alıp inceledikten sonra her iki fırkanın ihtilaf edip gereksiz yere birbirlerini suçladıkları diğer meselelere değineceğim.

Amacım, hak bildiğim şeyleri açıklayıp bu konuda araştırma yapmak isteyenlere yardımcı olmak ve islami birliğin sağlam bir düşünce esası üzerine kurulmasında bir pay sahibi olmaktır.

Allah-u Teala'dan bizleri kendi sevdiği ve razı olduğu yolda muvaffak kılmasını ve müslümanları hak üzere toplamasını temenni ediyorum. Gerçekten de O Aziz ve Kadir'dir.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'NIN KUR'AN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Kur'an, Rasulullah (s.a.a)'a nazil olan Allah'ın kelamıdır. Ve Kur'an-ı Kerim, önünden ve arkasından bauhn sızamadığı, bir kitaptır. Kur'an-ı Kerim müslümanlann Şer'i hükümlerinde, ibadet ve inançlarında başvurdukları en büyük mercileri durumundadır. Kur'an hakkında şüphe eden veya ona ihanette bulunan herkes, İslam'ın zimmetinden çıkmış sayılır.

Tüm müslümanlar Kur'an'ın kutsalhğJ. ihtiramı ve onunla amel edilmesi gerektiği ku nusu nda ittifak halindedirler, müslümanların ihtilafı Kur'an'ın tefsir ve te'vili hususundadır! Şia'nın Kur'an'ın tefsir ve te'vilinde tanıdığı yegane mercii, Resuluılah (s.a.a) ve Ehl-i Beyt imamlan'dır. (Allah'ın se1at ve selamı onlara olsun).
.

Ehl-i sünnet'in mercii ise yine Rasulullah (s.a.a)'dan gelen hadislerle, sahabe veya meşhur dört mezhep imamlanndan

birinin hadislerle ilgili yorum ve açıklamalandır. Bu yüzden islami meseleler özellikle de fıkhi hükümler hususunda bir çok ihtilaf baş göstermiştir. Ehl-i Sünnet mezheplerinin bile kendi aralarında ihtilafı varken Ehl-i sünnet ile Ehl-i Beyt (Allah'ın selamı onlara olsun) mektebi arasında ihtilafın olması garipsenecek bir olay değildir.

Kitabın başlangıcında belirttiğim gibi özet olsun diye bu hususta sadece bazı konuların üzerinde duracağım. Elbette daha fazla bilgi edinip gizli hakikatlerin

keşfedilmesi doğrultusunda geniş araştırmaları yapmak isteyenler bu konuları daha etraflıca araştırabilirler.

Şia ve Ehl-i Sünnet müslümanları Resulullah'ın (s.a.a) müslümanlara Kur'an-ı Kerimin tüm hükümlerini açıkladığı ve tüm ayetlerini tefsir ettiği hususunda ittifak halindedirler. Sadece Rasulullah(s.a.v)dan sonra Kur'an'ın zikredilen tefsir ve te'vil için kime müracaat edilmesi hakkında ihtilaf etmişlerdir.

Ehl-i Sünnet bu hususta şöyle diyor.

"Aralarında bir fark gözetilmeksizin tüm sehabeler ve

onlardan sonra da dört mezheb imamları ve diğer islam alimleri, Kur'an'ın tefsiri hakkında müracaat edilmesi gereken salahiyedi ve ehli kimselerdir."

Ama Şia'ya göre sadece Ehl-i Beyt imamları bu iş için salahiyeti kamil olan kimselerdir. Allah-u Teala'nın "Eğer bimiyorsanız Ehl-i Zikirden (bilenlerden) sorun".1

-- --- -- -- ----------

1 - Nah1 / 43. Tefsir-i Taberi,

c.l4, s.109. Telsir-i İbn-i Kesir, c2, 5570.

ayetinde kendilerine müracaat edilmesini emrettiği "bilenler" de işte bunlardır. Yine Allah'ın seçtiği ve kendilerine Kitab'ın ilmini miras olarak bıraktığı kimseler de bunlardır. Nitekim Allah-u Teâlâ şöyle buyuruyor:

"Sonra Kitab'ı kullarımızdan seçtiklerimize miras bıraktık." Fatır/32

İşte bu yüzden Resuluılah (s.a.a) da onları Kur'an'm bir eşi ve dengi karar kılmış, müslümanlara, onlara sarılmayı emretmiş ve uyulması gereken "iki değerli emanet"ten biri olduklannı açıklayarak şöyle buyurmuştur.

"Sizlere iki değerli şey bırakıyorum; Allah'ın kitab'ı ve itretim olan Ehl-i Beytim: Bunlara sarıldığınız müddetçe asla sapmazsınız."1

Müslim'in naklettiği hadiste ise "Allah'ın Kitabı ve Ehl-i Beytim" lafzından sonra üç defa

"Sizlere Ehl-i Beytim hakkında Allah'ı hatırlatırım"

-- -- - - --- - - - - - -- ----------

ı - Tirmizi, c.5. s.329. NisiJi ve Ahmed b.llanbel de bu hadisi nakletmiştir.

buyurduğu zikredilmiştir.(1) Şu açıktır ki, Ehl-i Beyt, ümmetin en bilgili vera'lı (Allah'ın haramlarından en çok uzak duranı), takvalı ve faziletli olanlandır. Ferazdak onlar hakkında şöyle diyor.

"Takva sahiplerini saysalar onlar (Ehl-i Beytte) Muttakilerin önderleri olarak yadedilir:

"Yeryüzünün en hayırlısı kimdir?" diye ya sorulsa yine onlardır, denilir,"

Burada Ehl-i Beyt'le (Allah'ın selamı onlara olsun) Kur'an-ı Kerim arasında olan bağı hatırlatmak amacıyla Kur'an-ı Kerim'den bir örnek zikrediyorum. Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"Andolsun yıldızların yerlerine ve şüphe yok ki bu eğer bilseniz pek büyük bir anttır; şüphe yok ki bu pek güzel ve şerefli Kur'an'dır; saklanmış bir kitapta; O'na temiz olanlardan başkası dokunamaz." Vakia/75-79.

Bu Ayet-i Şerife, şüphesiz başlarında Resuluılah (s.a.a)

---

1 - SaJıih-i Müslim. C2. s362. Ali bEbi-Talib'in Faziletleri babında.

olmak üzere Ehl-i Beyt'e (Allah'ın selat ve selamı onlara olsun) değinerek, onlann Kur'an'ın derin ve gizli manalanna bildiğini beyan etmektedir.

Zira biz İzzet ve Celal Sahibi Allah'ın ettiği yeminler hususunda derince düşünecek olursak Allah-u Teaıa'nın, asra, kaleme, incire, ve zeytine v.b. şeylere and içtiğini görürüz; ama yıldızların yerlerine ettiği yemin daha büyük bir yemindir.

Hak Teftla bu yemini biri olumsuz diğeri olumlu olan iki ayrı cümleyle beyan ederek önemini açıklamıştır. Yeminden sonra "bu pek güzel ve şerefli Kur'an'dır; saklanmaş bir kitapta" buyurarak Kur'an'ın (derin hakikatlarının) saklanmış bir kitapta yeraldığını bildirmiştir.

"Saklanmış" olan ise gizli ve batm olandır. Sonra da "O'na temiz olanlardan başkası dokunamaz" buyuruyor. Bu ayetteki "La" eda-ı nefy (olumsuzluk) içindir ve buradaki "dokunamaz" kelimesi "idrak edemez" ve "anlayarnaz" manasındadır. bazılannan zannettiği gibi sad~ elle dokunmak anlamına değildir. Zira Arapça'da,

el Ive benzeri bir şeyle dokunmak anlamına gelen "Lems" ile batini ve ruhi irtibat anlamına gelen "mess" kelimleri arasında büyük bir fark vardır. Allah-u Tecila bu

kelimeyi, diğer bir ayette de yine batini idrak ve etki anlamına kullanarak şöyle buyuruyor:

"Allab'tan çekinenler şeytanan bir vesvesesine uğradılar mı düşünürler, bir de bakarsan ki doğru yolu gönnüşler bile." A'raf /201

Bir başka ayette şöyle buyuruyor.

"Faiz yiyenler, ancak şeytan'an dokunmasıyla deliren kunse gibi kalkarlar." Bakara/275.

O halde buradaki "mess" akıl ve ruhla ilgili bir şeydir, elle dokunmak anlamına değil. Allah-u Team Kur'an'a temiz olanlardan başkasının dokunamayacağına ant içmektedir. Eğer elle dokunmak manasına olursa, Allah-u Teala böyle bir şeye yemin eder mi? Zira tarih bazı zalimlerin (mesela Beni Ümeyye halifelerinden bazılarının)

Kur'an'ı alaya aldıklarını O'nu parçaladıklarını yazmaktadır. Hakeza İsrail askerlerinin Kur'an'ı yaktıkları bilinmektedir. Bu hususta televizyonlarda da korkunç ve utanç verici görüntüler sergilendi.

O halde Hak Teala'nın bu sözü, (yanı ona temiz olanlardan başkası dokunamaz ayeti) Kur'an ayetlerinin manalarını seçip beğendiği ve tertemiz kıldığı bir grup dışındakilerin bilmediği anlamınadır.

Ayette yer alan "Mutabberun" kelimesi ism-i Meful'dur. Yani "temizlenmiş kimseler". Öte yandan Allah-u Teala diğer bir ayette şöyle buyuruyor.

EHL-İSÜNNET VE ŞİA'DA KUR'AN

"Ancak ve ancak Allah, ey Ehl-i Beyt sizden her çeşit pisliği gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hale getirmek diler." Ahzab/33

Demek ki "O'na temiz olanlardan başkası dokunamaz" ayet i de Resuluılah (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'ten başkasının kur'an'ın hakikatlerini idrak edemeyeceği manasınadır.

Bu yüzden Resulullah (s.a.a) Ehl-i Beyt'i hakkında şöyle buyurmuştur:

"Nasıl ki yıldızlar yeryüzü ehlini sular içine batıp YOı olmaktan koruyan sağlam bir vesiledir, benim Ehl-i Beyt'im de ümmetimi ihtilaflardan koruyan sağlam bir sığınaktır (yani nasıl ki

insanlar okyanuslarda yollarını yıldızlar vasıtasıyla teşhis edebiliyor ve boğulmaktan kurtuluyorlarsa aynı şekilde, ümmetim de ihtilaflarda boğulmaktan ancak, Ehl-i Beyt'ime uyarak kurtulurlar.) Araplardan herhangi bir kabile, onlara

muhalefet ederse, şeytan'ın hizbinden olurlar" (1)

ı - "Müstedrek.", C3, S.149'da Hakim, ibn-i Abbas'dan nakledip, "bu senedi sahih olan bir hadistirl' demiş.

O halde şia'nın bu konudaki sözü Ku'ran-ı Kerim'in ayetlerine ve Ehl-i Sünnet'in sihahlarında bile nakledilen Rasulullah (s.a.a) hadislerine dayanmaktadır. Biz bunlardan bazı örnekler sunmaya çalıştık.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA NEZDİNDE SÜNNET-İ NEBEVİ

Sünnet-i Nebevı Resulullah (s.a.a)'in dediği, yaptığı ve açıkladığı şeylere denir. Sünnet-i Nebevi müslümanlar nezdinde, hüküm, ibadet ve inançlardan sonra gelen ikinci kaynağı konumundadır.

Ehl-i Sünnet Sünnet-i Nebeviye, Hulefa-i Raşidin yani Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali(a.s)'nin sünnetini de eklemektedirler. Bunu da naklettikleri şu hadise dayandırmaktadırlar.

"Benim ve benden sonraki hidayete ermiş raşid halifelerin sünnetine uyunuz, ona azı dişlerinizle sımsıkı

bir şekilde sanrılınız. (1)

Bu hususta onların, Resuluılah (s.a.a)ın men'ettiği ama Ömer'in sünnet haline getirdiği teravih namazınal(2) sanlmaları en büyük örnek teşkil etmektedir.

Bazıları Resuluılah (s.a.a)ın sünnetine istinasız tüm sahabelerin sünnetini de eklemektedirler. Bunun delilinin de nakleditен şu 'hadisin olduğunu söylemekteler:

"Ashabım yıldızlar gibidir; hangisine uysamz hidayet bulursunuz." Ve "Ashabım ümmetimin eminleridir."(3)

İnkar edilmesi mümkün olmayan hakikatşudur ki, "Ashabım yıldızlar gibidir" hadisi Ehl-i Beyt hakkında rivayet edilen şu hadis karşısında uydurulmuş bir hadistir.

"Ehl-i Beyt'imin imamlan yildızlar gibidir.

Hangisine uysanız hidayet bulursunuz." (4)

Ve bu hadis daha makuldur. Zira Ehl-i Beyt imamları ver'a, zühd, ilim ve takvada en büyük örnek ve numune idiler. Buna Ehl-i Beyt'in takipçilerinin yanısıra düşmanları

---

1 - Müsned-i Ahmed b. Hanbel, c.4, sJ26.

2 - Sahih-i Buhari, C7, s.99, "Allah'ın emri için gazab ve şiddetin caiz olduğu yerle'" babına baJwuz. 3 - Sahih-i Müslim, Fezai/-us Sehabe babı ve Müsned-i Ahmed

b.Hanbel, c.4, sJ98. 4 - "Deflim-ul i.dam" EI-Kazi rivayet etmiştir.

bile itiraf etmekte ve tarih tümüyle bu hakikate şah id bulunmaktadır.

Ama "Ashabırn yıldızlar gibidir..." hadisi akl-ı selimin kabul edemeyeceği bir şeydir. Zira ashab içerisinde peygamberden sonra dinden dönenC!) Sahabeler de vardı.

Üstelik onlar birbiriyle bir çok mevzuda ihtilaf etmişlerdir, bazıları bazılarına lanet bile etmişC2) ve hatta birbirlerini ihtilafları yüzünden öldürdükleri'3) bile olmuştur.

Bazı sahabelere şarap içtiği, zina ettiği ve hırsızlıkta bulunduğu için hadd bile uygulanmıştır. Tarihte bu ve benzeri bir çok olaylar vuku bulmuştur. O halde hangi akıl bu gibi insanlara, mutlak surette uymayı emreden bir hadisin doğru bir hadis olduğunu kabul edebilir?

Hz. Ali (a.s) ile savaşan(4) Muaviye ve benzerlerine uyanların hidayete ermiş olmaları mümkün olabilir mi? Oysa ki Resulullah (s.a.a)ın Muaviye'yi "bağilerin önderi" olarak adlandırdığı herkesçe bilinmektedir.(5)

Hakeza Emevi saltanatını güçlendirmek ve desteklemek maksadıyla masum insanları katleden Bisr b. Ertat, Mugire b.Şu'be ve Amr b. As'a uyan kimselerin, doğru yolu bulmaları nasıl mümkün olabilir? Ey Aziz ve akıl sahibi

---

ı - Ebu Bekr'in savaş açtığı ve Ehl-i Ridde (dinden dönenler) olarak adlandırdan kimseler gibi.

2 - Nitekim Muaviye Hz. Ali'ye la'net etmeyi emrediyordu.

3 - Nitekim ashabın çoğu Osman'ı kınamış ve ona karşı kıyam etmiştir.

4 . Cemel, Siffin, Nehrevan ve benzeri savaşlar gibi.

5. "Ammar'ı bağı bir topluluk öldürecektir" hadisi.

okuyucu, "Ashabım yıldızlar gibidir..." hadisini okuduğunda bunun bir uydurma

hadis olduğunu anlamış olman gerekir. Zira bu hadis, sözde sahabeye hitap etmektedir,

o halde nasıl olur da peygamber "ey as ha bırn, as ha bı ma, uyun" diyebilir? Ama "Ey ashabım, Ehl-i Beyt'imden olan imarnlara uyunuz; onlar sizi benden sonra doğru yola hidayet edenlerdir" hadisi hakkında şüphe dahi edilmez. Zira Sünnet-i Nebevi'de bunun başka bir çok örnek ve şahitleri de vardır. Bu yüzden şia,

"Benim ve benden sonra gelecek olan hidayete ermiş raşit halifelerin sünnetine uyunuz"

hadisinden maksadın da Ehl-i Beyt'ten olan on iki ma'sum imarnın olduğunu söylüyor. Rasulullah ümmetine, Kur'an'a uymayı emrettiği ve farz kıldığı gibi Ehl-i Beyt imamlarına da uymalarını farz kılmıştır.(1)

Ben ilk önce de belirttiğim gibi sadece Ehl-i Sünnet'in sihahında yer alan rivayetlerden Şia'nın görüşlerini ispatlayan delilleri nakletmekle yetinmeye çalışıyorum. Yoksa Şia kaynaklarında bundan daha çok deliller ve apaçık beyanlar mevcuttur. (2)

ı - Sahih-i Tirmizi. CS, S328. Sahih-i Müslim. c2.s362. Nesai Hasais'de. Kenz-ul ummal, c.l,s.44. Müsned-i Ahmed. c5. s.189. Müstedrek-üs Sahiheyn. c.3, s.148. Sevaik'ul Muhrika, s.148. Tabakat-ul Kubra, c2. s.194. Tabarani. c.1, s.131.

2 - Mesela: Saduk "El-ikmal" kitabında. Rasulullah'tan(s.a.a) şöyle naklediyor:

"Benden sonra imamlar on iki kişidir. ilki Ali sonuncusu ise Kâim'dir

(Mehdi'dir) Bunlar benim halifelerim ve vasilerimdir."

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA SÜNNET-İ NEBEVİ

Elbette Şia Ehl-i Beyt imamlarının teşri hakkının olduğunu veya onlann sünnetinin de kendilerinin bir ictihadı olduğunu söylememektedir. Şia'nın görüşü şudur:

"İmamların verdiği tüm hükümler Allah'ın kitabı ve Hz. Rasulullah (s.a.a)'ın Hz. Ali'ye ve Hz. Ali'nin de evlatlarına (masum insanlara mahsus yöntemle) öğrettiği yol-yordamdan ibarettir. Yani onların ilmi ilahi irade gereği miras yoluyla peygamber (s.a.a)'dan Ehl-i Beyt'e intikal etmiş bir ilimdir."

Şia'nın bu hususta bir çok delilleri vardır ki Ehl-i Sünnet alimleri de kendi sihah, müsned ve tarihlerinde bu delilleri nakletmişlerdir.

Burada karşımıza şu soru çıkmaktadır: "O halde Ehl-i Sünnet niçin kendi yanlarında

sahih olan bu hadislerle amel etmemiştir?'

Bir başka hususta şudur: daha önce açıkladığımız üzere Şia ve Ehl-i Sünnet Kur'an-ı Kerim'in tefsirinde ihtilaf ettikleri gibi Hz. Rasulullah (s.a.a)'tan gelen hadislerin de tefsirinde ihtilafa düşmüşlerdir.

Örneğin, her iki tarafın kabul ettikleri bir hadiste yer alan "raşid halifeler" kelimesini, Ehl-i Sünnet Rasulullah (s.a.a)'dan sonra hilafet makamına geçen dört halifelere yorumlarken, şia bundan maksadın Ehl-i Beyt imamları olan on iki halife olduğunu söylemektedir.

Bu ihtiların, Kur'an-ı Kerim veya Hz. Rasulullah (s.a.a)'ın övdüğü ve kendilerine uyulmasını emrettiği şahıslarla ilgili bütün konularda sözkonusu olduğunu görüyoruz. Örneğin:

"Benim ümmetimin alimleri Beni İsrail'in peygamberlerinden daha efdaldır." Veya, "Alimler peygamberlerin varisleridir."(1) hadislerini Ehl-i Sünnet bu ümmetin bütün alimlerine şamil kılarken,

Şia bunların sadece on iki imamlara has olduğunu söylüyor. Bu yüzden Şia on iki imarnın Rasulullah (s.a.a) hariç, diğer bütün peygamberlerden daha efdal olduklarına inanıyorlar.

(Elbette ulul azm peygamberleri ayrıca sözkonusu edilmelidir.) Hakikat şudur ki akıl da buna hükmetmektedir. Zira ilk önce Kur'an-ı Kerim Kitap ilmini Allah'ın seçtiği kullarına verdiğini belirtmiştir.

Bu da bir çeşit tahsistir. Hz. Rasulullah (s.a.a)da başkalarının erişemeyeceği makamları Ehl-i Beytine mahsus kılmış, hatta onları "kurtuluş gemisi, hidayet imamları, karanlığı aydınlatan meşaleler ve uyulduklarında insanı sapıklıktan kurtaran iki değerli emanetten biri" olarak adlandırmıştır.

Bu örneklerden anlaşılıyor ki, Ehl-i Sünnet'in görüşü Kur'an-ı Kerim ve Nebevi Sünnet'in ispat ettiği bu tahsisle çelişmektedir.

- - --- - - - --- -------

1 - Sahih-i Buhari. c.1 ve sahih-i Tirmizi ilim faslında.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA SÜNNET-İ NEBEVİ

Ayrıca akıl da Ehl-i Sünnet'in bu hususdaki görüşüne razı olmamaktadır; zira bu görüşte Allah-u Teala'nın bütün kötülükleri onlardan gidererek tertemiz kıldığı, hakiki alimlerin kimler olduğunu açıklanmamakla birlikte bu alimlerle Emevi ve Abbasi hükümdarlarını överek İslam ümmetinin başına zulümle gelen alimler

arasında bir fark gözetilmemektedir.

Oysa bu gibi alimlerle Peygamber'in vasilerine mahsus ilahi bir güçle ilimlerini kendi babalarından (Hz. Resuluılah (s.a.a)'dan) alan ve bunun dışında her hangi bir üstaddan ilim öğrendikleri tarihte tespit olmayan Ehl-i Beyt imamlan arasında ne kadar büyük bir fark vardır.

Ehl-i Sünnet'in kendi alimlerinin, onların ilimleri hakkında özellikle de Imam Muhammed Bakır, İmam Cafer Sadık ve Me'mun'un topladığı kırk kadıyı susturan İmam Rıza'nın ilimleri hakkında naklettikleri rivayetlerde onlarla diğer alimler arasında ilim yönünden mukayesesi mümkün olmayan büyük bir farkın var olduğunu iyice göstermektedir.(1)

Ehl-i Beyt'in diğerlerinden ayrıldığı bir noktada dört mezhep imamlarının bir çok fıkhi konularda ihtilaf etmelerine rağmen Ehl-i Beyt imamlarının birbirleriyle bir konuda bile ihtilafa düşmemeleridir.

Diğer yandan eğer Ehl-i Sünnetin geçen ayet ve hadislerin genel olduğu hakkındaki görüşlerini kabul edecek olursak bu görüş asırlar sonra mezhep ve fikir ayrılığına yol açarak binlerce mezhebin ortaya çıkmasına yol açacaktır. Belki de Ehl-i

---

ı - El-ik-ul Ferid-Fusul-ul~ Muhimme, c.3 , s.43

Sünnet alimleri de bu görüşün batıl olduğunu ve bunun inanç birliğini yok ettiğinin farkına vardıklarından dolayı içtihad kapısını kapatmak zorunda kalmışlardır.

Ama Şia inancı, Allah-u Teil! ve Resulünün emirlerine mutlak teslimiyyete ve bu teslimiyet gereği her asırda muslümanlann mühtaç olduğu ilimiere ilihi iradeyle sahib olan imamların etrafında toplanma esasına dayalıdır.

Bu yüzden de artık hiç kimse Allah ve Rasulüne yalan isnat ederek yeni bir mezhep çıkaramaz ve halkı ona uymakla yükümlü kılamaz. Ehl-i Sünnet'le Şia'nın bu konudaki ihtilafları bir yönden her iki fırkanın da inandıklan Hz. Mehdi (AF.) hakkındaki ihtilafa benzemektedir.

Şia'nın nezdinde Hz. Mehdi(a.s) babası, soyu, bilinen belirli bir şahıstır. Ama Ehl-i Sünnet'in nezdinde ahir zamanda doğacak olan meçhul bir kimsedir. Bu yüzden de onlardan bir çoğunun Mehdi olduklarını iddia ettiklerini görüyoruz.

Ama şiilerden hiç kimsenin böyle bir şey iddia etmesi mümkün değildir. Eğer onlar çocuklannın ismini Mehdi koysalar da bu aynen çocuklarımızı Muhammed veya Ali adlandırdığımız gibi teberrük olsun diyedir.

Zira Şia Hz. Mehdi'nin on iki asır önce doğmuş olduğuna ve şimdilik gaybet döneminde olduğundan dolayı görülmediğine inanmaktadır. O halde Hz. Mehdi'nin zuhuru Şia'ya göre bir nevi mucizedir.

Ehl-i Sünnet ve Şia bazen de şahıslarla ilgili olmayan hadisler hakkında ihtilaf etmiştir. Örneğin:

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA SÜNNET.İ NEBEVİ

"Ümmetimin ihtilafı rahmettir" hadisi.

Bu hadisi Ehl-i Sünnet alimleri, "bir fıkhi hükümde mezheplerin ihtilafı müslümanlar için rahmettir, zira o konuda herkes kendi haline uygun olan istediği hükme göre amel eder, bu da onun için bir rahmettir," şeklinde yorumlıyorlar.

"Mesela bir konuda Imam Malik şiddet ve katılık gösteriyorsa aynı konuda kolaylık gösteren Ebu Hanife'nin görüşüne göre amel edebilir." diyorlar.

Ama şia bu hadisin başka bir anlamda olduğunu söylüyor. Çünkü Şia'nın hadis kaynaklarında nakledilen bir hadiste şöyle kaydedilmiştir. Imam Ca'fer Sadık (a.s)'tan "Ümmetimin ihtilafı rahmettir" hadisi için bu nasıl olur diye sorulunca,

Hz. İmam Ca'fer Sadık(a.s) "Allah'ın Resul'ü doğru söylemiştir" dedi. O zaman soruyu soran şahıs "Eğer ihtilafları rahmet ise birlikleri bela mıdır, dedi. İmam: "Hayır, senin anladığın ve onların anladığı

(yani Ehl-i Sünnet alimlerinin anladığı) şekilde değildir. Bundan Hz. Rasulullah(s.a.a) müslümanların karşılıklı ilim almak için birbirlerinin nezdine gitmelerini kastediyor" diyerek Tövbe Suresinin 122. ayetine istinad etti. Bu ayette Allah-u Teâlâ şöyle buyuruyor.

"Onlardan her bir fırkadan bir grup yok mu gidip

ilim öğrensin ve döndüklerinde kendi kavimlerini korkutsunlar belki onlar sakınırlar." Daha sonra imam Cafer Sadık (AS) sözlerine şöyle devam ettiler. "Eğer dinde ibtilaf etseler şeytamn bizbi olurlar.

" (Yani, hadiste geçen "ihtilaf' kelimesi Arapça'da bir çok anlamda kullanıldığı gibi "gidip-gelmek" anlamındadır. Bu hadiste ise ümmetin ilim için sefere çıkması anlamındadır, tefrika ve görüş ayrılığı anlamında değildir.)

Görüldüğü üzere bu açıklama doyurucu bir tefsir olup inanç birliğine davet etmekte ve tefrikayı reddetmektedir.(1) Dolayısıyla da tek bir inanç etrafında toplanmaya davet eden Kur'an-ı Kerim'in ayetleriyle bağdaşmıyor. Allah-u Teâlâ Mu'minun suresinin 52. ayetinde şöyle buyuruyor:

Yani "Bu sizin tek ümmetinizdir. Ben de sizin Rabbinizim, benden sakının."

Al-i İmran suresinin 203. ayetinde de buyuruyor.

ı . Bu ihtilafın küçük bir örneği şudur: Besmele'yi namazda söylemek Malikilere göre mekruh, Şafiilere göre farz, Hanefi/ere göre müstehaptır. Hanbeliler ise cehren kılınan namazlarda sessiz olarak okunmasını söylüyorlar.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA SÜNNET-İ NEBEVİ

Yani "Hep birlikte Allah'm ipine sarılın ve tefrikaya düşmeyin."

Yine Enfâl Suresinin 46. ayetinde de buyuruyor.

Yani, "Birbirinizle çekişmeyin, sonra zeyıflarsınız ve kuvvetiniz kalmaz."

Bir ümmetin, fertlerini birbirlerine düşman kılan ve neticede birbirlerini küfre düşmekle suçlamağa ve hatta başkalarının kanını dökmeği bile helal saymaya sebep olan tefrikadan yani mezhebi bölünmelerden daha kötü bir ayrılık düşünülebilir mi?

Tarih boyunca vuku bulan olaylar bunun en büyük şahitleridir. Oysa Allah-u Teala müslümanları bölündükleri takdirde ne gibi korkunç sonuçlarla karşılaşacaklarından haberdar etmiştir. Al-i İmran suresinin 105 ayetinde şöyle buyuruyor:

Yani: "Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra da gene bölük-bölük olanlara, gene ayrılığa düşenlere benzemeyin."

Ve En'am Suresi'nin 159. ayetinde buyuruyor ki:

"Dinlerini parça parça edip guruplara ayrılanlar var ya, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur."

Rum Suresi'nin 21 ve 22. ayetlerinde de buyuruyor ki:

Yani: "Müşriklerden olmayın; onlar ki dinlerini böldüler ve grup-grup oldular, her bir hizip kendi sahip olduğuyla sevinmektedir."

Burada şu noktaya işaret etmekte yarar görüyorum: Ayette geçen şiye'an (grup-grup) kelimesinin bazı insanların zannettiği gibi şia ile hiç bir ilgisi yoktur. Bir defasında bir cahil gelip bana nasihat ederek şunları söyledi: "Şia'yı bırak! Zira onları Allah sevrnemektedir. Resulünü de onlardan olmaktan sakındırmıştır.

" O'na "Bu hususta bir delilin var mıdır?" dediğimde, cevap olarak yukarıda okuduğumuz "Onlar ki dinlerini bölüp grup-grup oldular sen onlardan değilsin" ayetini okudu. Ona ayette geçen şiye'an kelimesinin grup-grup demek olduğunu ve bunun şia ile hiç bir ilgisi olmadığı hususunda ikna etmeğe çalıştım, fakat ne yazık ki o, yine kendi batıl sözünde israr etti.(1) Zira ona Allah'ın cisim olduğunu öğreten Cami

-- -- - --- - -- - - ---

ı - Oysa ki Kur'an-ı Kerim'de Şia kelimesi bazen Öygü makamında da kullanılmıştır. Mesela Saffat suresinin 83. Ayet-i Kerimesi J» "Gerçekten İbrahim, Nuh'un şiasındandır." Yani iman ve hidayette ona uyanlardandır."

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA SÜNNET-İ NEBEVİ

İmamı(!) böyle öğretmişti ve Şia'dan uzak durmasını tavsiye etmişti. O, artık kendi kafasına yerleşenden başkasını kabul edemezdi!

Şimdi asıl konuya dönrnek istiyorum. Ben hakikati bilmeden önce "Ümmetimin ihtilafı rahmettir" hadisini okuyup, Hz. Rasulullah (s.a.a)'den nakledilen

yani: "Yakında ümmetim yetmiş iki fırkaya bölünecek onların içinden bir grup hariç hepsi Cehennem'e gidecek." (1) Hadisiyle karşılaştırdığımda devamlı olarak hayrete kapılıyor kendi kendime şöyle soruyordum. Nasıl olur da ümmetin bölünmesi rahmet olduğu halde ateşe girmesine de sebep oluyor?

Fakat Hz. İmam Sadık(a.s)'ın geçen hadisle ilgili açıklamasını gördükten sonra artık sözkonusu hayretim

ortadan kalktı ve Ehl-i Beyt İmamlarının hidayet İmamları ve karanlığı aydınlatan onur, ve gerçekten de onların Kur'an'ın ve sünnet'in tercümanları olduklarını ve onlar hakkında Hz. Resulullah (s.a.a)'ın:

- -- - - -- -- ----

ı - Sünen-i ibn-i Mace, Kitabul Fiten, c.2, Hadis 3993 Müsned-i

Ahmed. c3. s.120. Sahih-i Tirmizi, Kitabul İman.

Yani: "Benim Ehl-i Beyt'im sizin aranızda aynen Nuh'un gemisine benzer. Her kim o gemiye bindiyse kurtuldu ve her kim ondan geriye kaldıysa boğulup helak oldu. Onlardan öne geçmeyin helak olursunuz. Onlardan geri kalmayın (yine) helak olursunuz. Onlara bir şey öğretmeye kalkmayın, çünkü onlar sizden daha çok biliyor." (1) diye buyurduğu hadisinin hak olduğunu iyice anladım.

Hz. İmam Ali (a.s) hak olarak Ehl-i Beyt hakkında şöyle buyuruyor.

"Peygamberinizin Ehl-i Beyt'ine bakınız ve onlara sarılın; onlara tabi olun; onlar sizi hidayetten çıkarmaz ve sizi kötülüğe çevirmez. Eğer onlar otururlarsa siz de oturun; eğer onlar kalkarlarsa siz de kalkın. Onlardan öne

---

ı . Savaiku'l Muhrika, s.136 ve 227 Cami'us Sağir, c2, s.132 Müsned-i Ahmed, c.3 s.17 ve c.4, s366. Hilyet'yl Evliyâ, c.4, s3O6. Müstedrek'us Sahiheyn, c.3, s.151

Talhis-i Zehebi-EI-Mu'cem'us Sağır-i Tabarani, c2, s22

geçmeyin sapıkhğa düşersiniz; onlardan geri kalmayan helak olursunuz.(1)

Yine Hazret Ali (a.s) Ehl-i Beyt'in değerini açıkladığı başka bir hutbede şöyle buyuruyor.

"Onlar ilmin hayatı, cehaletin ölümüdürler. Onların hilmi, onların ilminden, onların zahiri onların batınından, onların susması mantıklarının hikmetinden haber vermektedir.

Onlar hakka muhalefet etmezler ve onda ihtilafa düşmezler. Onlar İslam'ın direkleri ve kurtuluş sığınaklarıdırlar. Onlarla hak, kendi haddine (kemaline) ulaştı; ve batıl yerinden koparılıp dili kökünden kesildi. Onlar dini koruma ve uygulama aklıyla taakkül etmişler; duymak ve nakletrnek aklıyla değil; ilmi nakledenler çok olur ama ona riayet eden ise az olur. (2)

Evet, ilmin kapısı olan Hz. İmam Ali(a.s) doğru söylemiştir. Gerçekten de dini korumak ve riayet etmek için dinleyip düşünenle nakletme amacıyla dinleyen

---

ı . Nehc'ül Belağa, c.2, s.190.

2 .Nehc'ül Belağa, c.3. s.439.

kimsenin arasında çok büyük bir fark vardır. Dinleyip de nakledenler çoktur. Resulullah'ın (s.a.a) meclisinde hazır olup o hazretten hadis dinleyip hadisin anlamını doğru şekilde kavramadan nakleden sahabeler az değildir. Bunlar bazen de O hazretin maksadının aksini nakletmişlerdir. Ama hadisi anlayarak nakledenler ise pek azdır.

Insan bazen ömrünü ilimde harcamasına rağmen ancak belli bir dalda kendini

yetiştirebiliyor. Hatta bazen belli bir ilmin veya sanatın ancak bir dalında uzman olabiliyor ama bütün dallarına yönelemiyor.

Ama Ehl-i Beyt imamlarının bütün ilimierin muhtelif dallarında derin bir ilme sahib oldukları tarihi araştıran için bellidir. Tarih Hz. İmam Ali(a.s)'nın derin ilahi ilmini ispatlayan örneklerle doludur.

Bunun diğer bir şahidi de Hz. İmam Muhammed Bakır ve İmam Cafer Sadık'ın oluşturduğu ilim mektebleridir. Bu mekteblerde binlerce bilgin; fıkıh, kelam, tefsir, kimya, vb. ilim dallarında öğrenim görmüştür.

ŞİA VE EHL-İ SÜNNET NEZDİNDE İNANÇ KONUSU

Şia'nın kurtuluşa eren fırka olduğuna dair kanaatımı çoğaltan konulardan birisi de Şia akaidinin her selim akıl ve fıtrat sahibi insan tarafından kolayca kabul edilebilir olmasıdır. Onların nezdinde her mesele ve inanç hakkında Ehl-i Beyt imamlarından tam manasıyla yeterli bir açıklama mevcuttur.

Oysa Ehl-i Sünnet ve diğer fırkaların bazı itikadi meselelere açık-seçik bir çözüm getiremediklerini görüyoruz.

Bu bölümde önemli inançlardan bazıları hususunda her iki fırkanın görüşlerine değinip konu hakkında kendi kanaatımı herhangi ağır bir tenkid yapmaksızın beyan ederek seçimi okuyucunun kendisine bırakacağım.

Bütün müslümanların inandığı bir takım temel inançlar vardır. O ise Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve

peygamberlerine İnanmak ve aralarında hiç fark gözetmemektir. Yine tüm müslümanlar Cennet'e, Cehennem'e ve Allah'ın kabirlerde olanları tekrar diriltip hep birlikte hesaba çekeceğine inanmaktadırlar.

Yine tüm müslümanlar Kur'an-ı Kerim'e inanmakta ve Hz. Muhammed (s.a.a)'in son peygamber oluşunda ve kıblelerinin tek bir kıble oluşunda da görüş birliği içerisindedirler. Fakat bu inançlardan bazısının yorumunda ihtilaf edilmiş ve bu konular çeşitli kelami ekol ve mezheplerin ihtilaf alanı haline gelmiştir.

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA 'DA İNANÇ.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'NIN NÜBÜVVET KONUSUNDAKİ İNANÇLARI

Şia ve Ehl-i Sünnet'in ihtilaf ettikleri konulardan biri de "Ma'sumiyet" konusudur. Şia'ya göre Peygamberler (Allah'ın selamı onlara olsun) elçi olarak gönderildikten

önce de sonra da ma'sumdurlar.

Ama Ehl-i Sünnet'e göre onlar, ancak ulaştırdıkları Allah'ın kelamı hususunda masumdurlar, diğer hususlarda ise aynen diğer insanlar gibi, bazen isabetli karar verebildikleri gibi ve hataya da düşebilirler.

Bu konuda Ehl-i Sünnet kendi Sihahlarında Rasulullah (s.a.a)'ın bir çok defalar (neuzu billah) hataya düştüğünü ve bazı sahabinin O'nu irşad edip doğruya yönelttiğini ifade eden bir takım rivayetler de nakletmişlerdir. Örneğin Bedir esirleri konusunda güya Rasulullah (Allah'ın selat ve selamı ona ve Ehl-i Beyt'ine olsun) hata yapmış,

Ömer ise doğru karar vermiş ve eğer Ömer olmasaymış Resuluılah (s.a.a) helak olacakmış!...(1) Veya naklettiklerine göre Resuluılah (s.a.a) Medine'ye geldiğinde onların hurma ağaçlarını aşıladıklarını görünce onlara

"Ağaçları aşılamayın ki daha iyi ürün versinler" demiş. Fakat aksine hurma ağaçları kötü ürün vermiş ve onlar Resulullah'a gelip şikayet edince

---

ı - Bunu İbn-i Kesir "El Bidayetu Ve'n Nihaye' adlı kitabında İmam Ahmed b. Hanbel, Muslim, Ebu Davud ve Tirmizi'den nakletmiştir.

Hazret "Siz dünya işlerinizi benden daha iyi bilirsiniz" demiştir. Ayrı bir rivayete göre de şöyle buyurmuştur.

Yani: "Ben ancak bir beşerim; eğer size dininizle ilgili bir şeyi emretsem onu tutun, ama eğer kendi görüşümden bir şey emredersem ben ancak bir beşerim." buyurduğu nakledilmiştir' (1)

Yine Ehl-i Sünnet'te nakledilen başka bir hasusta şudur. Güya Rasulullah (s.a.a)'e sihir yapmışlar ve bunun üzerine o Hazret günlerce ne yaptığını bilmezmiş. Hatta hazret kadınlarıyla ilişkide bulunduğunu zannedermiş.

Halbuki gerçekte böyle bir şey sözkonusu bile değilmiş.(2) ve yine Hazreti kendisi yapmadığı herhangi bir işi yaptığını hayal edermiş.(3)

Bir diğer rivayette de güya Hazret namaz kılarken yanılmış ve kaç rek'at kıldığını bilememiş(4) veya namazda uyumuş ve uykusu o kadar derinmiş ki horladığını duymuşlar ve daha sonra da uyanarak abdest almadan

---

ı - Sahih-i Müslim, El Fezail Kitabı, c.7, s.95. Müsned-i Ahmed, c.l, s.162 ve c3.,

s.152.

2 - Sahih-i Buhari, c.7. s29

3 - Sahih-i Buhari. c.4. s.68.

4 - Sahih-i Buhari. c.1, s.l23 ve c.2, s.65.

namaz kılmış.(1) Ve yine naklediyorlar ki, O Hazret gazaplanınca bazen la'neti hakketmeyen birisine söver lanet edermiş ve daha sonra.

"Ey Allah'ım, ben sadece bir beşerim; müslümanlardan hangi birisine lanet etsem veya sövsem sen bunu onun için bir sadaka ve rahmet karar kd!" diye söylermiş.(12)

Diğer bir rivayetlerine göre de güya Hazret, Aişe'nin evinde bacakları açık bir vaziyetde sırt üstü uzanmış olduğu bir sırada, Ebu Bekir içeri girmiş, Hazret hiç istifini bozmadan onunla konuşmuş;

sonra da Ömer içeri girmiş onunla da aynı şekilde konuşmuş. Ama Osman izin isteyince, kalkıp oturmuş, kendisini toparlayarak elbisesini düzeltmiş. Aişe bunun nedenin sorunca, Hazret:

"Ben meleklerin bile haya ettiği bir şahıstan haya etmiyeyim mi?" diye cevap vermiştir.(3)

Yine rivayet ediyorlar ki, Hazret güya Ramazan ayında

ı - Sahih-i Buhari, cl, s37,44.171.

ı - Sünen-i Daremi, Kitab'ur Rikak.

3 - Sahih-i Müslim, Bab'u Fezail-i Osman, c7, .s.117.

cünüp olarak sabaha kadar kalır ve böylece sabah namazını kazaya bırakırmış.(1)

Ve bu ceşit akıl ve nübüvvetle bağdaşmayan, naklini gerekli görmediğimiz bir çok rivayet sözkonusu kaynaklarda mevcuttur.(2)

Ama Şia'ya gelince onlar - Ehl-i Beyt İmamlarından aldıkları ta'lim üzere Peygamberleri ve özellikle de Hatemün Nebiyyin olan Hz. Muhammed (s.a.a)'i bu gibi münasebetsiz yakıştırmalardan uzak bilerek Peygamberlerin (a.s) ister küçük

ve ister büyük her türlü günah ve kötülüklerden pa k oldukları na inanıyorlar.

Şia'ya göre Rasulullah Hazretleri her türlü hata, unutkanlık, yanılma ve sihir edilmekten kısacası her türlü günah, hata ve aklı gideren etkenlerden masumdur. Hatta Rasulullah (s.a.a) yolda yürürken birşeyler yemek, yüksek sesle gülrnek, yersiz yere şaka yapmak gibi halkın nazarında kötü sayılan, nübüvvet ve güzel ahlakla bağdaşmayan her türlü davranıştan bile kaçınırdı.

Nerde kaldı ki, Rasulullah (s.a.a) halkın gözü önünde yüzünü karısının yüzüne dayayıp zencilerin dans edip oynamalarını seyretsin.(3) Veya karısının da bulunduğu bir savaşta, karısıyla yarışmaya girip bir defasında Peygamber Unu koşuda yensin, diğer bir defada da hanımı O'nu yensin ve "Bir bir berabere kaldık" demiş olsun.(4)

ı - Sahih-i Buhari, c2, s232, 234.

2 - Sahi-.i Buhari, c3, 2.114, ve c.7, s.96

3 - Sahih-i Buhari, Kitab'ul iydeyn, c.3, 228 ve c.2, s.3

4 - Müsned-i imam Ahmed b.Hanbel, c.6, s.75.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA İNANÇ.

Şia, peygamberlerin ma'sumiyetiyle çelişen bu tür rivayetleri, Emeviler ve uşakları tarafından, Rasulullah (s.a.a)'in değerini düşürmek ve en azından tarihin tescil ettiği kendi kötü hareket ve utanç verici hatalarına bir mazeret bulmak amacıyla uydurdukları düzme rivayetler olarak bilmektedirler. .

Bazılarının uyduruk rivayetlerinde yer aldığı gibi Zeyd'in kansı olan Zeyneb'i başını tararken gördüğünde Rasulullah (s.a.a) O'na aşık olup "Sübhanellah-i Mükallibel Kulub" yani,

kalpleri değiştiren Allah'ı tenzih ederim".(1) dediği veya Aişe'ye meyledip diğer karılarına adaletsiz davrandığını ve bunun üzerine diğer karıları bir defa Fatıma ile bir defa da Cehş kızı Zeynep ile birlikte gelip Ondan adaletle davranmasını istediklerini ifade eden temelsiz rivayetler(2)

doğru kabul edilecek olursa kısacası Rasulullah (s.a.a)'in hata yapıp - neuzu billah - heva-hevesine uyması sözkonusu olursa artık Ebu Süfyan oğlu Muaviye, Mervan b.Hakem, Amr b. As, Yezid b. Muaviye gibi büyük günahlar işleyen Allah'ın haramını helal eden, suçsuz insanlan öldüren kimseler için de bir kınama sözkonusu olmaz.

Şia İmamları olan Ehl-i Beyt (Allah'ın selamı onlara olsun) Rasulullah (s.a.a)'in her türlü hata ve günahtan ma'sum olduğunu beyan etmiş ve zahiri anlamıyla bunun aksini ifade ettiği sanılan ayetlerin te'vilini (bu ayetlerden

---

ı. Tefsir'ul Celaleyn yani "Allah'ın aşikar etmek istediğini kalbinde gizlemek. istiyorsan" ayetinin tefsirinde.

2.. Sahih-i Müslim. Bab-u Fezail-i Aişe, c:7, s.l36.

kastedilen hakiki anlamalarını) açıklamışlardır. Mesela : "Yüzünü ekşitti ve döndürdü" ayeti gibi zahiri anlamıyla Peygamberi bir nevi kmadığı sanılan veya

"Senin geçmişteki ve gelecekteki günahını bağışlasan diye" ve

"Gerçekten Allah peygamberinin tevbesini kabul etti" veya

"Allah seni affetsin niçin onlara müsaade ettin" gibi zahiri anlamıyla Peygambere günah isnad eden ayetleri Ehl-i Beyt imamları Peygamber (s.a.a)'in ma'sumiyetiyle çelişmeyecek bir şekilde te'vil etmişlerdir.

Böylece bu tür ayetlerden hiç birinin Hz Resuluılah (s.a.a)ın masumiyetiyle bir çelişkisi kalmamaktadır. Çünkü, bu tür ayetlerde kastedilen asıl mana ayet in zahirinden anlaşılan mana değildir, çoğunda mecazi anlamlar sözkonusudur.

Bu tür tabirler Arap dilinde çoktur. Kur'an-ı Kerim'de de bunun örnekleri mevcuttur. Bu gibi konularda gerçeğin ne olduğunu bilmek isteyenler Şia alimlerinin yazdığı tefsirlere, örneğin Allame Tabatabai'nin yazdığı "EI Mizan", Ayetullah Hoi'nin "EI-Beyan" ve Muhammed Cevad Muğniye'nin

yazdığı "El Kaşif' ve Tabersi'nin yazdığı "El İhticac" gibi tefsir ve hadis kitaplarına müracaat edebilirler- Bu kitapta ben her iki fırkanın inançlarına ana hatlarıyla kısaca işaret ederek şahsen,

inandığım inançları açıklamak istediğim için ma'sumiyetle ilgili konuların teferruatına geçmekten kaçındım. Ben görüş olarak peygamberler ve onlardan sonra gelen vasilerinin ma'sum oluşunu savunmaktayım. Işte bu inanç benim içimi rahatlatıp, şüphe ve hayret kapısını yüzüme kapamaktadır.

Ama peygamberlerin yalnızca Allah'ın kelamını tebliğ etmekte ma'sum olduklarını ifade eden görüş ise delilden yoksun bir iddiadır. Zira bu taktirde peygamberin filan sözünün Allah katından olduğu ve öbür sözünün ise kendi aklından olduğunu

ayırt etmek için bir delil getiritemez. Böylece; sözlerinin bazıları masumdur ve bazıları ise masum değildir diye ayırt etmek tamamen yersizdir.

Dinin kutsiyetinde, şüphe ve tereddüde yolaçan bu çelişkili görüşten, Hak Te Burada hidayet bulduktan sonra dostlarımla yaptığım bir tartışmayı hatırlıyorum.

Ben onlara Rasulullah (s.a.a)'ın mutlak olarak masum olduğunu ispatlamaya çalışıyordum; onlar da beni Rasulullah (s.a.a)'ın sadece Kur'an'ı tebliğ etmek hususunda masum olduğuna ikna etmeye çalışıyorlardı. Tartıştığım kimselerin arasında 'Tuzıt'ten (El Cerid bölgesine bağlı bir yer)(1) bir üstad da bulunuyordu. Bu

---

1 - "El Cerid" bölgesi Tunus'un Güneyinde "Kafese' şehrinden 92 km uzaklıkta yeralan bir bölgedir.

arkadaşların hepsi zeka, ilim ve ince fikirlilikle tanınan kimselerdi. O üstad biraz düşündükten sonra "Dostlar benim bu konuda bir görüşüm vardır" dedi. Hepimiz, "Buyurun, görüşünüz nedir?' diyerek sözü ona verdik. O şöyle dedi:

"Et- Ticani kardeşimizin Şiadan naklettiği görüş, gerçekten de hak ve doğru bir sözdür. Bizim de Rasuluılah (s.a.a)'m mutlak olarak masum olduğuna inanmamız gerekir. Aksi taktirde hatta Kur'an'm kendisinde bile şüpheye düşeriz." dedi.

Onlar, 'Niçin?' diye sorunca, hemen şöyle cevap verdi: "Acaba Kur'an'm surelerinden her hangi birisinin altanda Allah'an imzası mı var...?"

Üstadın imzadan maksadı, ahid ve mektupların sonunda kime ait olduklarını belirten özel bir simge idi.

O'nun bu ilginç tesbiti, herkesin ilgisini çekti. Çünkü, bu sözüyle zarif bir noktaya temas ediyordu. Zira, taassubu olmayan insaflı bir insan aklıyla derin düşünecek olursa şu hakikatle karşılaşacaktır,

Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelamı olduğuna inanmak O'nu ulaştıran Elçi'nin bütün davranışlarında ve sözlerinde mutlak olarak masum olduğuna inanmayı gerektirir, zira, mutlak surette masum olmayan bir şahsın Allah-u Teabi'nın kelamını duyduğunu iddia etmesi

ve Cebnlil'i vahyi indirirken gördüğünü ileri sürmesi o hakikatleri görmeyen insanlar için güven kaynağı olamaz. (Başka bir ifadeyle, Peygamber (s.a.a) en büyük müdzelerinden olan Kur'an-ı Kerim, Peygamber'in hak

peygamber olduğunu ve Kur'an'ı Kerim'in ilahi bir kitap olarak Allah tarafından indirdiğini isbatlamaya yeterlidir. Ama Kur'an'da yer alan bütün teferruatların mesela,

her hangi bir ayet in veya kelime ve harfın Allah tarafından geldiğine ve hiç bir harfinin değişmediğine inanmak, Peygamber (s.a.a)in mutlak surette hertürlü büyük ve küçük hatadan masum olduğuna inanmaya bağlıdır, ve Şia peygamberler hakkında böyle bir inanca sahiptir. Kısacası Şia'nın; masumiyet konusundaki görüşü, kalbi tatmin eden, şeytan'ın

ve nefsin vesveselerini yok edip fitne arayanların özellikle de inanç ve dinimizi yıkmak, Efendimiz Rasulullah (s.a.a)'a (neuzu billah) bir eksikliği isnad etmek için behane peşinde olan Yahudi,

Hırıstiyan ve din düşmanlarının önünü alan çok sağlam bir inançtır. Onlar çoğu zaman Sahih-i Buhari ve Müslim'in Hz. Rasulullah (s.a.a)'a isnad verdikleri davranış ve sözleri aleyhimize delil göstermektedirler. Oysa gerçekte Rasuluıiah(s.a.a) bu gibi davranışlardan münezzehtir.(1)

Elbette gayr-i müslimlere Buhari ve Müslim'in kitabında bazı zayıf hadislerin de olduğunu inandırmak bir haylı zor meseledir. Zira onlar hemen bu kitapların Ehl-i Sünnet

- - - - - - - - - - - - -- -- ---------

1 - Buhari, Sahih'inin 3.cildinin 152.sayfasında, Şehadat kitabının, Şehadet'ül A'ma bölümünde tahriç ettiği bir hadiste şöyle diyor: ibn-i Ubeyd b.Meymun bize şöyle rivayet etti; Bize isa Aişe'den şu haberi verdi: "Resulu/

h (s.a.a) bir gün birisinin mescitte Kur'an okuduğunu duyduğunda şöyle buyurdu:

"A/

h rahmet etsin ona, falan surelerden unuttuğum için söylemediğim falan ayetleri hatırlattı bana"

tarafından sahih kabul edildiğini ileri sürebilirler. Ehl-i Sünnet'e göre Allah'ın Kitab'ından sonra Sahih-i

Buhari en doğru kitap kabul edilmektedir.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA 'DA İNANÇ

ŞİA VE EHL-İ SÜNNET'TE İMAMET

Burada imarnet'ten maksadımız imamet-i Kübra yani; müslümanların hükumet,

hilafet ve rehberlik makamıdır.

Bu kitap Şia ve Ehl-i Sünnet mezheplerini birbiriyle mukayese etmek esası üzere hazırlanmış olduğundan ilk önce her iki fırkanın da imarnet hususunda dayandığı ilkeleri beyan etmeliyim ki okuyucu her

iki esas ve fırkanın dayandığı esas ve ilkeleri bilsin ve böylece beni eski görüşümü terkedip bu yeni görüşü benimsemeye iten nedenlerden haberdar olsun.

Şia'ya göre "İmamet" usul-i dinden sayılan bir ilkedir ve büyük bir öneme sahiptir. Zira Imamet, insanlar için çıkarılan en hayırlı ümmete önderlik etmek meselesidir. Bu önderliğe layık olabilmek bir takım fazilet ve üstün kabiliyetleri gerektirmektedir. Onlardan sadece bir kaçına değineceyim:

Önder olacak şahıs; ilim, şecaat, hilim, iffet, zühd, takva, kötülüklerden uzak durmak ve salih olmak gibi özellik ve sıfatlara sahip olmalıdır. o halde şia'ya göre imamet,

Rasulullah (s.a.a) dan sonra insanları yönetmek görevini üstlenebitmesi için Allah-u Teala'nın, salih kullan arasından seçtiği insana verdiği ilâhi bir makamdır. Bu itikada göre Hz. imam Ali(a.s) da Hak Teâlâ'nın tayiniyle müslümanlara imam oldu. Hz. Rasulullah(s.a.a) vahy yoluyla aldığı emir neticesinde O'nu,

halka önder olarak ta'yin etmekle görevlendirilmiş ve bunun üzerine Veda Haccından dönerken "Gadir-i Hum" denilen bir yerde Hz. Ali'nin (s.a) Allah'ın emriyle İmam olduğunu ilan etmiştir.

Hatta orada bulunan binlerce sahabi bu ilan üzerine Hz. Ali'ye (s.a) biat etmişlerdi. Bu konuda Şia'nın görüşü budur.

Ehl-i Sünnet de ümmete önderlik yapan bir makarnın yani imamet'in farz olduğuna inanıyor. Fakat onlara göre önder ve imam'ı seçme hakkı ümmetin kendisine aittir. Buna göre Ebu Kuhafe oğlu Ebu Bekir Rasulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra müslümanlar tarafından seçilmiş ve onlara önder olmuştu.

Ehl-i Sünnet'e göre Rasulullah(s.a.a) hilafet konusunda susmuş ve ümmete bu konuda hiç bir açıklama yapmayarak işi halkın kendi tercihine bırakmıştır.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA 'DA İNANÇ.

Araştırmacı bir insan bağnazlığa kapılmaz ve her iki fırkanın da delillerine bakıp sözlerini incelerse şüphesiz hakikata erişmede ona yaklaşacaktır. Ben, o delillere kısaca işaret ederek kendi ulaştığım hakikatleri sizlere sunacağım:

1- KUR' AN-I KERİM'DE İMAMET

Allah-u Teala Bakara suresinin 124. ayetinde şöyle buyuruyar.

"O zamanlar rabbi, İbrahim'i bazı sözlerle sınadı. O, bunları yerine getirip tamamlayınca dedi ki: Ben seni insanlara imam edeceğim İbrahim, soyumu da imam et dedi. Allah benim ahdime dedi zalimler nail olamazlar."

Allah-u Teala bu ayet-i kerimede imarnet makamının, ilahi bir makam olduğunu ve onu kendi istediği kimselere verdiğini açıklamaktadır. Zira, bu ayet-i kerimede açıkça, İbrahim'in İmameti'nin Allah tarafından verildiği ve bu makarnın Allah'ın bir ahdi olduğu ve ilahi ahde layık olmayan zalimlerin bundan uzak kalacağı açıkça belinilmiştir.

Yine Allah-u Teâlâ Enbiya suresinin 73. ayetinde şöyle buyuruyar.

"Onları öyle rehberlik ettik ki emrimizle halkı doğru yola sevkederler ve onlara hayırlı işleri, namaz kalmayı, zekat vermeyi vahyettik ve onlar bize ibadet eden kişilerdi."

Ve yine Secde suresinin 24 ayetinde de şöyle buyuruyor. "Ve içlerinde sabrettikleri takdirde onları, emrimizle doğru yola sevkedecek rehberler tayin etmiştik bizim ayetlere yakin etmişlerdi."

Ve yine kasas süresinin 5. ayetinde buyuruyor ki:

"Ve bizse yeryüzünde zayıf bir hale getirilmesi istenenlere lütfetmeyi ve onları, halka rehber, kalmayı ve yeryüzüne, onları miras bırakmayı dilemedeydik."

Bazıları geçen ayetlerde geçen imarnet lafzından maksadın nübüvvet ve risalet olduğunu ileri sürmüşlerdir. Oysa bu, hatadır ve imarnet lafzından anlaşılan manaya ters düşmektedir. Zira, Resul aynı zamanda hem nebi ve hem de imamdır, ama her imam, resul veya nebi değildir.

Bu esasa göre Şia'nın görüşü Kur'an-ı Kerim'in ifadesine daha yakındır. Zira, geçen ayetlerde Allah-u Teala'nın

imameti, istediği kimseye verdiği ve bunun zalimlerin ulaşamayacağı ilahi bir makam olduğu hiç bir şüpheye yer verilmeyecek bir şekilde açıklanmıştır. Öte yandan Hz. İmam Ali(s.a) hariç Peygamber (s.a.a)'in diğer meşhur sahabesi İslam'dan önce bir müddet müşrik olarak yaşadıklarına göre zalimlerden olmuş ve bu sabıkadan dolayı Allah'ın ahdi olan imarnet

ve hilafete erişebilme salahiyetlerini kaybetmişlerdir. Bu açıklamadan ilahi bir ahd olan imarnet makamını, üstlenmeye sadece Hz.Ali(s.a)'ın layık olduğuna dair

görüşün tutarlılığı ortaya çıkmaktadır.

Hz. Ali(a.s) Allah'tan başkasına ibadet etmemiş ve bir gün dahi olsun puta tapmamıştır. Bu yüzden Allah-u Teala sahabe arasında ona değer vermiş ve üstün kılmıştır.

Eğer bir kimse "Islam geçmişi affetmiştir" derse "evet bu doğrudur" deriz, fakat yine de müşrik olup sonra tevbe eden şahısla doğuştan temiz ve halis olan ve Allah'tan başkasın tanımayan bir şahıs arasında çok büyük bir fark vardır.

2- HZ PEYGAMBER'İN SÜNNETIN'DE İMAMET

Rasulullah (Allah'ın selat ve selamı O'na ve Ehl-i Beyt'ine olsun) imarnet konusuna defalarca dikkat çekmiştir. Şia ve EhI-i Sünnet alimleri kendi kitap ve müsnedlerinde Rasulullah'ın (s.a.a) bu hususta ki sözlerini nakletmişlerdir. Bazen bu hususa imarnet lafzıyla değinmiş bazen de hilafet kelimesiyle ve bazen de velayet veya imarnet kelimeleriyle işaret etmiştir.

İmamet kelimesinin bulunduğu bir hadiste Rasuluıiah(s.a.a) şöyle buyuruyor.

"İmamlarınızın en hayırlısı sizin kendilerine karşı sevgi beslediği ve onların da sizlere karşı sevgi beslediği; ve sizin kendilerine rahmet dilediğiniz ve onların da size rahmet dilediği kimselerdir.

İmamlarınızın en kötüleri ise sizin kendilerini sevmediğiniz ve onların da sizi sevmediği; ve sizin kendilerine la'net ettiğiniz ve onların da size la'net ettiği imamlardır."

Bu rivayere göre Rasulullah'tan (s.a.a) "Böyle imamlarla savaşmayalım mı?" diye sorulduğunda "Aranızda namazı ayakta tuttukları sürece hayır" diye cevap verdi. (1)

Yine Rasulullah (s.a.a) bir rivayere göre şöyle buyurmuştur:

ı - Sahih-i Müslim. c.6, s24. "En hayırlı ve en kötü imanılar" babında.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA 'DA İNANÇ..

"Benden sonra bazı imamlar gelecek ki onlar benim hidayetim üzere hareket etmeyecek ve benim sünnetime uymayacaklar. Onların bazılarının kalpleri şeytan kalbi ama cisimleri insan cismi olacaktır." (1)

Hilafet kelimesine yer veren bir hadiste ise Rasulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğu nakledilmiştir.

"Bu din kiyamete kadar baki kalacaktır ve hiç şüphesiz Kureyş'ten olan on iki halife size hüküm sürecektir."(2)

Cabir ibn-i Semure şöyle diyor. Rasulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu işittim:

"On iki halife hüküm sürdüğü müddetçe İslam aziz olacaktır." Daha sonra bir şey söyledi fakat ben

---

1 - Sahih-i Müslim, c.6, s.2O. "Fitnelerin zahir olduğunda toplumdan

ayrılmamak gerektiği" babında.

2 - Sahih-i Müslim. c.6. s.4, "Halkın Kureyş'in tabileri olup hilafetin

Kureyş'te olduğu" babında.

anlamadım. Babama Resulunah'ın (s.a.a) ne söylediğini sordum." Babam "Hepsi de Kureyş'tendir" diye buyurduğunu söyledi."(1)

"İmamet, kelimesine yer veren bir hadis te ise Resulunah'm (s.a.a) şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir.

"Yakında bazı emirler başa gelecektir ki tanıyacak ve inkar edeceksiniz (karşı çıkacaksmız). Tanıyan kimse geri duracak; inkar eden kimse ise (karşı çıkan kimse ise) kurtulacaktır.

Ama onlara razı olup tabi olanlar (helak olacaklardır)." O Hazret'e Onlarla savaşalım mı?" diye sorulduğunda, "Namaz kaldıkları sürece hayır" diye buyurdu.(2)

Bir ayrı nakle göre de şöyle buyurmuştur.

"On iki emirin hepsi de Kureyş'tendir."(3)

Diğer bir hadiste de ashabı uyararak şöyle buyurduğu

n -- --- - --------

i - SaJıih-i Müslim. cb. s3. ve SaJıih-i Buhari. cB. s.105J28.

2 - Sahih-i Müslim. c.6. s.23, "Emirlere karŞı çıkmanın farz olduğu babında.

3 - SaJıih-i Buhari. cB. .dE. "Bab'w is/ihlal:'

rivayet ediliyor.

"Yakında emir olmaya tamah edeceksiniz. Ama kıyamet günü pişmanlık duyacaksınız." (1)

Vilayet kelimesine yer veren hadislere gelince onların birinde şöyle buyuruyor.

"Müslümanlardan bir topluluğa hüküm sürüp onlara hile ve ihanet ederek ölen bir valiye Allah-u Teala Cenneti haram kılmıştır."(2)

Velayet kelimesiyle nakledilen ayrı bir hadiste de şöyle buyuruyor.

"Halka, hepsi de Kureyş'ten olmak üzere on iki şahıs

- - - - - - - -- - - - -- -- - -- - ---------

ı - Sahih-i Buhari. c.8. s.1O6. "İmamete geçmek için hırs göstermenin

mekruh olduğu" babında.

2 . Aynı kaynak.

vilayet ettiği müddetçe işleri hayır üzere olacaktır." (1)

Kur'an-ı Kerim ve sünnetten imarnet ve hilafet kavramları hususunda sunduğumuz bu özet bilgilerde hiç bir tefsir ve te'vil yapmaya gerek bile duymadık; bu konuda hiç bir Şia kaynağına da baş vurmadık.

Sadece Ehl-i Sünnet'in sahih kaynaklarını getirdik. Zira. bu konu yani "Hilafetin, Kureyş'ten olan on iki kişi-ye mahsus olduğu", Ehl-i Sünnet arasında da şüphesiz kabul edilen bir konudur. Hatta bazı Ehl-i Sünnet alimleri Rasulullah'ın:

"Benden sonra on iki halife olacaktır ve hepsi de Beni Haşim'dendir"(2) diye buyurduğunu açıkça söylemişlerdir.

Eş Şa'bi Mesruk'tan naklettiği bir rivayette söylemişlerdir.

"Bir gün İbn-i Mes'ud'un huzurunda idik ve mushaflarımızı ona sunuyorduk. Genç birisi ona hitaben "Acaba Peygamber'imiz (s.a.a) size kendisinden sonra kaç halifenin geleceğine dair bir şey buyurmuş mudur?" diye sordu.

İbn-i Mes'ud şöyle dedi: "Sen gençsin (nasıl olurda bu kadar ince noktaları düşünebiliyorsun) oysa bu konuda senden önce hiç kimse benden bir şey sormamıştır. Evet, Peygamberimiz bu konuda bize buyurmuştur ki, kendisinden

sonra Beni İsrâil'in nakibleri sayısınca on iki

---

1 - Sahih-i Müslim. c.6, s3, "Hilafetin Kureyş'te olduğu" babı

2 - Yenabi'ul Mevedde, c.3, s.104.!lı

halife gelecektir." (1)

Şimdi de her iki fırkanın kendi iddialarını isbatlamak için başvurdukları delillere ve onların ilgili naslar hakkındaki görüşlerine değinerek Rasulullah'ın (s.a.a) vefatından bu güne kadar müslümanların bölünmesine yolaçan bu çok önemli konu hakkındaki te'villerini incelemeye çalışacağız.

Müslümanlar bir ümmet olmalarına rağmen bu mes'ele hususundaki görüşleri yüzünden, çeşitli mezheplere, kelami ve fikri ekollere bölünmüşlerdif. Ister fıkıhta ister Kur'an'ın tefsirinde ve ister Peygamber (s.a.a)'in sünnetini anlamada, müslümanlar arasında meydana gelen çeşitli ihtilafların kaynağına bakılacak olursa, bunun; imarnet

ve hilafet konusundan kaynaklandığı anlaşılır. Hilafet deyip de basit bir mes'eleymiş gibi üzerinden geçmek doğru olmaz; bu mes'ele islam tarihi boyunca, sahih hadislerin inkar edilmesine yol açmış hatta var olan hilafeti meşru göstermek uğruna, sahihsünnette esası olmayan bir çok yalan hadisler uydurulup söylenmiştir.

Bu hadis uydurmaların sebebi ise insanlardan bir çoğunun "var olan durumu" "olması gereken durum" gibi göstermeye meyilli almalarıdır. Günümüzün siyasi hayatında müslümanların içinde bulunduğu durumun islam adına yorumlanmaya

ve her ne pahasına olursa-olsun merşru' ve olması gereken durum olarak gösterilmeye çalışılması da insandaki bu eğilimin açık bir örneğidir. Nitekim bu son

---

1 - Yenabi'ul Mevedde. c.3, s.105.

yıllar içerisinde Arap devletlerinin yöneticileri, ilk önce toplamp Israil'i tanımayacaklarını onunla hiçbir anlaşma ve barış yapmayacaklarını ve zorla alınan toprakların ancak zorla geri alınabileceğine dair ortak karara varmışlardı.

Daha sonra İsrail ile ilişki kurup Siyonizmi resmen tanıyan Mısır'la ilişkilerini kesrnek için tekrar toplandılar.

Fakat; bir kaç sene geçtikten sonra, bütün bu kararlarını unutarak, Mısır ile ilişkilerini başlatıp onun İsrail ile olan ilişkisini görmemezlikten geldiler, hatta bizzat İsrail'le karşılıklı resmi görüşmeler başlattılar.

Oysa İsrail henüz Filistin Milletinin haklarını iade etmemiş, tutumunda da hiçbir değişiklik yapmamış aksine Filistin'in mazlum halkına karşı sürdürdüğü baskı ve zülmü daha da artırmıştı.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'DA İNANÇ..

EHL-İ SÜNNETİN HİLAFET KONUSUNDAKİ GÖRÜŞÜ VE BU GÖRÜŞÜN TENKİDİ

Ehl-i Sünnet'in konu hakkındaki görüşleri malumdur. Şöyle ki; Rasu1ullah (s.a.a) vefat ettikten sonra kimin hilafet makamına geçeceğini söylememiştir.

Sahabenin Ehl-i Hall vel Akd (önde gelenler) olanları Sakife-i Beni Saide'de toplanarak Ebu Bekr-i Sıddık'ı, onun Rasulullah (s.a.a) nezdindeki makamını nazara alarak,

halife olarak seçmişlerdir. Ve Ehl-i Sünnet kitaplarında nakledilen bir hadise göre Rasulullah'ın Ebu Bekir'i hastaladığı zaman kendi yerine namaz kıldırmaya gönder diğine istinad ederek "RasuluHah (s.a.a) dinimiz hususunda O'nun bize önderlik yapmasına razı olmuştur da biz dünyamız için neden O'nun önderliği ne razı olmayalım?!" demişlerdir.

O halde onların görüşlerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1- RasuluHah (s.a.a) kimseyi açıkça hilafet için tayin etmemiştir.

2- Hilafet ancak şura ile olabilir.

3- Ebu Bekr'in halifeliği sahabenin büyüklerinin seçimiyle gerçekleşmiştir.

Ben bu görüşü Maliki mezhebine mensup olduğum zaman bütün gücümle savunuyor ve onun doğruluğuna "Şura" ile ilgili ayetleri delil gösteriyordum. Hatta yönetim hususunda İslam dininin demokratik bir seçimi önerdiğini ileri sürüyor ve günümüzde gelişmiş ülkelerin bile iftihar ettikleri bir ilkeyi, dinimizin asırlar

önce uygulamaya koyduğunu söyleyerek iftihar ediyordum

"Batılılar Cumhuriyet düzenini tam manasıyla ancak 19. asırda tanımışlardır; oysa İslam 6. asırda bunun uygulanmasım başlatmıştır." diyordüm .

Fakat Şia alimleriyle mülakat edip, kitaplaram okuyarak, kitabımızda değindiğimiz ikna edici delillerden haberdar olduktan sonra, yani apacık hücceti görünce bu görüşümü değiştirdim

ve ümmetin Allah ve Peygamber (s.a.a) tarafından tayin edilen bir önderinin var olması gerektiğine ve bu işin "Şura"ya (seçime) bırakılmış olamayacağına inandım.

Zira; "Sen ancak bir korkutucusun; her bir kavmin hidayet edeni vardır." diye buyuran celal sahibi Allah'a bir ümmeti imamsız ve öndersiz bırakması yakışmadığı gibi Rasulullah'ın (s.a.a) merhameti de ümmetini başıboş kalmasına razı olmazdı.

Özellikle de Rasulullah (s.a.a)'ın, ümmetinin bölünmesinden(1) önceki yaşantılarana geri dönmesinden(2) dünyaya meyledip(3) birbirileriyle savaşarak birbirilerinin boyunlarını vurmalarından (4) ve bilahere yahudi ve Hiristlyanların sünnetlerine tabi olmalarından(5) korktuğu herkesce ma'umdur.

--- ----------

ı - Sahih-i Tirmizi, Ebu Davud, İbn-i Mâce ve Müsned-i Ahmed, c2, s.332

2 - Sahih-i Buhari, c7, s209. "Bab'ul Havz' ve c.5, s192

3 - Sahih-i Buhari c.4. s.63.

4 - Sahih-i Buhari. c7, s1l2

5 - Sahih-i Buhari. c.4, s144 ve c.8. s151.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA 'DA İNANÇ...

Ümm'ül Mü'minin Ebu Bekr'in kızı Aişe, Ömer yaralandığı zaman birilerini yanına gönderip "Kendinden sonra ümmet-i Muhammed'e (s.a.a) bir halife ta'yin et, onları başıboş bırakma! Zira ben onlar arasında fitne çıkacağından korkuyorum" demiştir.(1)

Veya Ömer'in oğlu Abdullah, babası yaralandığı zaman, O'nun yanına gidip; "Halk senin kendi yerine birini tayin etmiyeceğini hayal ediyor. Halbuki senin bir deve veya koyun sürün olurda sürü yü korumakla görevlendirdiğin çoban onu başıboş koyarak sana gelirse, çobanın onlan zayi ettiğini söylersin. Oysa halkı korumak daha çok gerekli bir konudur(2) der .

Hatta müslümanların şura ile halife seçtikleri 1. Halife Ebubekir şura ilkesine de gövenmeyerek kendisinden sonraki halifeyi bizzat kendisi ta'yin etmişti ki ihtilafı, bölünmeyi ve fitneyi önlesin!

Hz. Ali (a.s) 1. Halife Ebu Bekir'e bi'at etmesi için Ömer'in baskısına mar'uz kaldığı zaman bu durumu haber vererek şöyle buyurmuştu:

"Sağdığm sütten elbette sana da bir pay ulaşır." (3)

Ömer'i hilafete adayan Ebubekir'in kendisi bile şuraya inanmadığına göre Rasulullah'ın; (s.a.a) kendi yerine hiç

ı - El lmamet'u ves-Siyase (Müellifi İbn-i Kuteybe), c.1 s.28

2 . Sahih-i Müslim, c.6. s.5. "İstihlaf ve onu terketmek" babı.

3. El lmamet'u ves-Siyase, c.1, s.18

kimseyi tayin etmeksizin bırakıp gittiğini nasıl kabul edebiliriz? Acaba Peygamber (saa) Ebu Bekir, Aişe ve Ömer'in öğlu Abdullah'ın bildiklerini? Hilafetin halkın seçimine bırakıldığı takdirde bunun fikir ayrılığına hatta fitne ve ihtilafa yol

açacağından haberi yok muydu? Özellikle de mes'ele en önemli makamın kimin eline geçeceği ile ilgiliydi. Nitekim bu bölünme ilk defa Sakife'de Ebubekir'in hilafete seçilmesi için yapılan toplantıda apaçık ortaya çıkmıştı.

Ensar'ın büyükleri; Sa'd ibn-i Übade, oğlu Kays ibn-i Sa'd Zübeyr ibn-i Avvam.(1)

Abbas ibn-i Abdul Muttalib ve diğer Beni Haşim oğulları ve bazı sahabeler Ebubekir'in halife olmasına karşı çıkıp hilafetin Hz. Ali'nin hakkı olduğunu söylediler ve yakılmakla tehdid edilinceye kadar Hz. Ali'nin evinde oturup Ebubekir'e bey'at etmeyi protesto ettiler.(2)

Şia ise Ehl-i Sünnet'in görüşünün aksine Rasulullah (s.a.a)'ın Hz. Ali'yi kendi yerine halife olarak tayin ettiğine ve buna bir çok yerlerde özellikle de "Gadir-i Hum"da temas ettiğine inanıyorlar.

Şia'nın bu konuyla ilgili olarak ortaya koyduğu deliller, kolayca göz ardı edilmesi mümkün olan boş ve zayıf deliller değildir. Zira; bu konuda nazil olan Kur'an-ı Kerim ayetleri mevcuttur ve değişik dallarda eserleri olan meşhur alimler bu hususla ilgili hadisleri genişçe nakledip tarih ve hadis

---

1-Shih-i Buhari,c.8, s.26," Bab'u Recm'ül Hablâ Min'ez Zina"

2-Tarih'ul Hulefa (Müellifi İbn-i Kuteybe) c.1, s.18 ve sonrası.

kitaplarını doldurmuşlardır. Böylece nesilden nesile hadis alimlerinin kaydettiği bu hadisler bütün İslam alemine yayılmıştır. Öyle ki Rasulullah (s.a.a)'in bu konuya çok önem verdiği dikkatli araştırmacıların bildiği bir gerçektir.

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

KUR'AN-I KERİM'DE HZ. ALİ'NİN VELAYETİ İLE İLGİLİ AYETLER

Allah-u Teala Maide süresinin 55 ve 56. ayetlerinde şöyle buyuruyor.(1)

"Sizin dostunuz, sahibiniz ancak Allah'tır ve Peygamberidir ve inananlar, namaz kalanlar ve rükü

---

1 - Ebu İshak Ahmet ibn-i Muhammed ibn-i İbrahim en Nişaburi es Sa'lebi vefatı 337 (H.K). Ibn-i Hallekan onunla ilgili yukaarıdaki bilgilere şunu da eklemiştir: "O tefsirde asrında eşsiz di. Doğru hadis nakleden ve hadislerine güvenilen bir zattı:'

ederler zekat verenlerdir. Ve kim, Allah'tan, Peygamberinden ve inananlardan yüz çevirirse bilsin ki hiç şüphesiz Allaha mensub olanbırdır üst olacak kişiler."

İmam Ebu İshak Sa'lebi (1) "El Kebir" adlı tersirinde kendi senediyle Ebu Zer-i Ğaffari'den naklettiği bir hadiste Ebuzer Gaffari şöyle diyor.

- ---

ı - Ebu İshak Ahmet ibn-i Muhammed ibn-i İbrahim en Nişaburi es Sa'lebi vefatı 337 (H.K). İbn-i Hallekan onunla ilgili yu1carıdaki bilgilere şunu da eklemiştir: "0 tefsirde asrında eşsiz di. Doğru hadis nakleden ve hadislerine güvenilen bir zattı"

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ

"Ben bu iki kulağımla duydum-yoksa her ikisi de sağır olsun- ve bu iki gözümle gördüm- yoksa herikisi de kör olsunlar- ki Rasulullah(s.a.a) şöyle buyuruyordu:

"Ali müminlerin önderi, kafirleri öldürendir; ona yardım eden (Allah'tan) yardım görür; onu yalnız bırakan (Allah tarafından) yalnız bırakılır."

Biliniz ki ben, Resulullah'la (s.a.a) birlikte namaz kıldığım bir gün, bir fakir mescitte halktan yardım diledi. Ama hiç kimse ona bir şey vermedi. Hazreti Ali'de rükü halinde idi;

serçe parmağını ona doğru uzattı; o parmağında yüzük vardı. Fakir gelip parmağından o yüzüğü çıkardı. O zaman Rasulullah (s.a.a) Allah'a yakararak şöyle dua etti:

"Ey Allah'ım, kardeşim Musa sana dua ederek Ey Rabb'im, benim göğsümü aç; işimi kolaylaştır; dilim'den düğümü çöz de sözümü anlasınlar ve benim kendi ehlimden kardeşim Harun'u bana yardımcı kıl;

onunla beni güçlendir ve onu benim işime ortak kıl da sana çokça tesbih edip çokça zikir edelim; gerçekten de sen bizim (halimizi) en iyi görensin, ded, sen ise ona:

"Ey Musa, duan kabul edildi ve istediğin verildi diye vahyettin.

Ey Allah'ım, ben de senin kulun ve Peygamberinim; sen benim de göğsümü aç; işimi kolaylaştır. Bana kendi

ehlimden Ali'yi vezir (halife, yardımcı) karar ver; onunla beni güçlendir.

Ebuzer şöyle diyor. Allah'a andolsun henüz Resulullah (s.a.a) sözünü tamamlamamıştı ki Cebrail-i Emin nazil olup şu ayeti getirdi:

"Sizin veliniz (emir sahibiniz) ancak Allah, Rasul'ü ve namaz kılıp ruku halindeyken zekat (sadaka) veren mü'minlerdir; Allah'ın, Rasul'ünün ve iman edenlerin velayetini kabul eden kimseler (bilsin ki) gerçekten de Allah'ın hizbi (grubu) galip olanlardır.(1)

Bu ayetlerin Hz. Ali (a.s) hakkında nazil olduğu hususunda Şia arasında ittifak vardır. Ehl-i Beyt Imamları (Allah'ın selamı onlara olsun) tarafından bu konuda nakledilen rivayetler, bir çok muteber Şia kitaplarında da yer almıştır. Örneğin:

1- Bihar'ul Envar (müellifi, Allame Meclisi)

2- İsbat'ul Hudâ (müellifi, Hürr-i Amuli)

3- Tefsir-i El Mizan (müellifi, Allamei Tabatabai)

4- Tefsir-i El Kâşif (müellifi, Muhammed Cevad Muğanniye)

5- El Ğadir (müellifi, Allameyi Emini) vb. çeşitli muteber

kitaplarda genişçe yer almıştır. Bu ayetlerin Hz. Ali Hakkında nazil oluşu bir çok Ehl-i

Sünnet alimi tarafından da rivayet edilmiştir. Biz sadece bu

-- - -- - - -- ----------

1 - El Cem'u Beyn'es Sahih'is Sitte, Sahih-i Nesai, Müsned-i Ahmed, İbn-i Hacer (Es-Savaik'ul Muhrika" adlı kitabında) ve ibn-i Ebi'l Hadid (Şerh-i Nehc'ül Belaga'da nakletmişlerdir.)

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.

konuya değinen Ehl-i sünnetin tersirlerini zikrediyoruz.

1- Zemahşeri'nin "EI Keşşaf' adlı tersiri, c. 1, s. 649.

2- Tefsir-i Taberi, c. 6, s. 288.

3- İbn-i Cevzi'nin yazdığı "Zâd'ul Mesir fi İlm'it Tefsir" c. 2, s. 383.

4- Tefsir-i Kurtubi, c. 6, s. 219.

5- Tefsir-i Fahr-u Razi, c. 12, s. 26.

6- Tefsir-i Ibn-i Kesir, c. 2, s. 17.

7- Tefsir-i Nesefi, c. 1, s. 289.

8- Hesekani Hanefinin yazdığı "Şevahid'ut Tenzil" c. 1, s. 161.

9- Suyuti'nin yazdığı 'Dürr'ül Mensur" c. 2, s. 293.

10- Imam Vahidi'nin yazdığı "Esbab'un Nuzul", s. 148.

11- Cessas'ın yazdığı "Ahkam'ul kur'an" c. 4, s. 102.

12- Kalbi'nin yazdığı "Et-Teshil li ulum'it Tenzil", c. 1, s. 181.

Bu hadis Ehl-i sünnet alimlerine ait diğer birçok kaynakta da mevcuttur.

2.TEBLİĞ AYETİ DE HZ.ALİ(A.S)'NİN VELAYETİYLE İLGİLİDİR

Allah-u Teâlâ "Maide" suresinin 67. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Ey Peygamber, bildir, sana rabbinden indirilen emri ve eğer bu tebliği ifa etmezsen onun elçiliğini yapmamış

olursun ve Allah, seni insanlardan korur."

Bazı Ehl-i Sünnet tefsir yazarları bu ayetin bi'set'in ilk zamanlarında Rasulullah'ın (s.a.a) saldırıya uğramaktan ve öldürülmekten korunmak için koruyucu bulundurduğu günlerde indiğini

ve "Allah seni insanlardan korur" ayeti nazil olduğu zaman koruyuculara "Gidin artık, beni korumayı Allah-u Teala'nm kendisi üstlenmiştir" buyurduğunu söylüyorlar.

İbn-i Cerir ve İbn-i Merduye'nin tahriç ettikleri bir rivayette Abdullah ibn-i Şakik

şöyle diyor. "Rasulullah'ı (s.a.a) ashabından bazıları takip edip korurlardı. "Allah seni insanlardan koruyacaktır" ayeti nazil olunca şöyle buyurdu:

"Artık evlerinize gidin; Allah'm kendisi beni insanlardan korumuştur." (1)

Yine İbn-i Hebban ve ibn-i Merduye'nin tahriç ettikleri bir rivayette de Ebu Hureyre şöyle diyor. "Rasulullah (s.a.a) ile bir sefere gittiğimizde en büyük gölgeliği o Hazret için hazırlardık, birgün Rasulullah (s.a.a) bir ağacın gölgesinde oturup kılıcını ağaca asmıştı. Birisi gelip o hazretin kılıcını alarak "Ey Muhammed, şimdi seni benden kim koruyabilir?" dedi.

---

1 - Dürr'ül Mensur. c3. s./19.

Resulullah "Beni Allah korur, kıhcınl at" diye buyurdu. O da kılıcı yere bıraktı. Bunun üzerine "Allah seni insanlardan korur" ayeti indi.(1)

Yine Tirmizi, Hakim ve Ebu Naim'in tahriç ettikleri bir rivayette Aişe şöyle diyor.

"Allah seni insanlardan korur" ayeti nazil oluncaya kadar Peygamber (s.a.a) gözetleyiciler tarafından korunurdu. Bu ayet inince, "Artık gidin, beni Allah korumuştur'" diye buyurdu.

Yine Taberani, Ebu Naim, ibn-i Merduye ve ibn-i Asakir'in naklettiği bir rivayette de ibn-i Abbas şöyle diyor:

"Rasulullah'ı (muhafızlar) koruyordu. Amcası Ebu Talib her gün Beni Haşim'den bir kişiyi Rasulullah'ı korumak için gönderirdi. Bir gün Rasulullah (s.a.a) amcasına dedi ki: "Ey amca, artık Allah beni korumuştur; benim senin gönderdiğin kişilere ihtiyacım yoktur."

Ama bu hadisler ve te'villere dikkat edip düşündüğümüzde onların doğru olmadığını ve ayetin anlam ve içeriği ile bağdaşmadığını görürüz. Çünkü bu rivayetıere göre; geçen ayet bi'setin ilk dönemlerinde nazil olmuştur. Hatta bazı rivayetler bunun Ebu Talib'in hayatında yani Hicretten yıllarca önce vuku bulduğunu bildirmektedir.

Bu ise açıklanacağı üzere doğru değildir. Özellikle de Ebu Hureyre'nin "Rasulullah'la sefere çıkuğımızda onun için en büyük gölgelik hazırlardık..." diye nakledilen hadisin uydurma bir hadis olduğu apaçıktır. Zira Ebu Hureyre'nin

---

1 - Aynı kaynak.

kendisinin de itiraf ettiği (1) üzere o İslam'ı ve Rasulullah'ı ancak hicretin yedinci yılında tanımış ve inanmıştır. O halde bu hadis nasıl doğru olabilir?

Şia ve Ehl-i Sünnet müfessirleri; Mâide Suresinin Medine'de nazil olan en son sure olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Ayrıca Ahmed, Ebu Übeyde (Fezail'de), Nuhas ("Nasih" adlı kitabında) Nesai, İbn-i Münzir, İbn-i Merduye ve Beyhaki (Sünen"inde) de tahriç ettikleri bir hadise göre Cubeyr ibn-i Nefir diyor ki:

"Hac seferine gittiğimde Aişe'nin ziyaretine gittim. O bana "Ey Cubeyr, Mâide suresini okuyor musun?" diye sorunca "Evet" dedim. O bana, "Biliniz ki Mâide Suresi en son inen suredir; onda helal olarak bulduğunuz her şeyin helal olduğuna ve haram olarak bulduğunuz herşeyin haram olduğuna inanın" dedi."(2)

Yine Ahmed ve Tirmizi'nin tahriç edip Hakim'in doğruladığı ve Ibn-i Merduye ve Beyhaki'nin naklettiği bir hadiste Abdullah ibn-i Ömer diyor ki:

"En son inen sure Mâide suresidir."(3)

Yine Ebu Übeyde'nin tahriç ettiği bir hadiste Muhammed ibn-i Ka'b Kurtubi diyor ki:

"Mâide Suresi Rasulullah'a (s.a.a) Veda Haccın'da ---

1 - Feth-ül Bari, c.6. s31, El-Bidayet'u ven-Nihaye, c.8, s.102 Siyer-u Elam'un (müellifi Zehebi) c.2. s.436, ibn-i Hacer'in "El-İsabe" adlı kitabı, c.3, s287.

2 - Siyuti'nin yazdığı "Ed-Dürr'ül Mensur" tefsiri, c.3, s.3.

3 - Aynı kaynak.iııııııı.....

KUR'AN'DA HZ ALİ'NİN VELAYETI.

Mekke ve Medine arasında devesinin üzerinde iken nazil oldu. Deve (o zaman) omuzunu aşağı eğdi ve Rasuluılah yere indi." (1)

Yine İbn-i Cerir'in tahriç ettiği bir rivayette Rabi ibn-i Enes diyor ki:

"Mâide Suresi Resulullah'a (s.a.a) veda haccı yolunda bineğine bindiği bir zamanda nazil oldu. Vahyin ağırhğından o binek yere yatarak Rasulullah'ı (s.a.a) yere indirdi." (2)

Yine Ebu Ubeyde'nin tahriç ettiği bir hadiste de Zemuret ibn-i Habib ve Atiye ibn-i Kays diyorlar ki Rasulullah (s.aa) şöyle buyurdu:

"Mâide Suresi Kur'an'm en son inen bölümüdür; onun' helal ettiği şeyleri helal ve

haram ettiği şeyleri de haram olarak kabul ediniz."(3)

Bütün bunlardan sonra hangi insaflı ve akıllı bir insan bu ayetin bi'setin ilk dönemlerinde nazil olduğu iddiasını kabul edebilir? Özellikle de eğer bu iddia ayeti asıl manasından saptırmak için olursa!

Şia'da Mâide Süresin'in en son inen süre olduğunda ve "tebliğı" ayeti diye adlandırılan "Ey Resul, sana Rabb'inden

---

1 - Ed-Dürr'ül Mensur, c.3, s.4.

2 - Aynı kaynak..

3 - Aynı kaynak.

ineni tebliğ et"

Ayetinin Resulullah'a (s.a.a) Haccet'ül Veda' dan sonra zilhicce ayının on sekizinde perşembe günü "Ğadir-i Hum" denilen yerde Hz. Ali'nin halka Resulullah'tan sonra halife tayin edilmesinden önce nazil olduğu hususunda herhangi bir ihtilaf söz konusu değildir. Hz. Cebrail (as) perşembe gününün ilk saatlerinde nazil olup o Hazret'e hitap ederek:

"Ey Muhammed Allah-u Teala sana selam gönderip buyuruyor ki: "Ey Peygamber, bildir, sana rabbinden indirilen emri ve eğer bu tebliği ira etmezsen onun elçiliğini yapmamış olursan ve Allah,

seni insanlardan korur» ayeti açıkca göstermektedir ki o dönemde risalet (peygamberlik vazifesi) sona ermek üzereydi. Ama halka ulaştırılmamış bir gerçek vardı. Bu gerçek o kadar önem taşıyordu ki onsuz din kamil sayılmıyordu."

Yine ayet-i Kerime Rasulullah (s.a.a)'in, bu çok önemli konuya davet etme hususunda halkın yalanlamasından korktuğuna işaret etmektedir. Ama Allah-u Teala, bu tebliğin ertelenmesine izin vermedi.

Böyle büyük bir toplantının tekrar gerçekleşmesi çok güç olduğuna ve Resuluılah (s.a.a)'ın vefatına az bir zaman

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.

kaldığına göre bu fırsat en iyi fırsat idi. Zira oraya toplananlar Veda Haccında Rasulullah (s.a.a)'la birlikte olmak şerefine nail oldukları için kalpleri yeni bir hayat kazanmış kimselerdi. Peygamber (s.a.a) vasiyetlerini dinlerneye hazır yüz bini aşkın sahabi topluluğuna hitap ederek buyurdu ki:

"Belki de bu seneden sonra tekrar sizi göremeyeceğim. Rabb'imin elçisinin gelip beni davet etmesi ve benim de icabet etmem yakındır."

Gadir-i Hum yolların birbirinden ayrıldığı bir yer olduğu için ve onlar'ın bu azim toplantıdan sonra kendi vatanıarına dönrnek üzere birbirlerinden ayrılacaklarından dolayı böyle muhteşem bir toplantının tekrar gerçekleşmesi mümkün olmayacaktı.

Buna göre bu önemli mes'eleyi tebliğ etmek için Resuluılah (s.a.a)'ın bu fırsatı kaçırması düşünülemezdı. Bundan daha önemlisi Allah Teala tarafından tehdid edercesine vahy inmiş ve risaletin bütününün bu mes'eleyi tebliğ etmeye bağlı olduğu

ve Allah'ın onu halktan korumakta kefilolduğu bildirilmişti. O halde artık halkın yalanlamasından korkmak söz konusu olamazdı, ondan önce de nice Resul'ler yalanlanmıştı. Ama bu; onları, emredildikleri şeyi tebliğ etmekten alıkoymadı. Allah-u Teala'nın daha önceden onların bir çoğunun hakkı

.....

istemediklerini (Zuhruf surest, Ayet, 78) veya onlar arasında tekzib edenlerin de bulunduğunu bilmesi, (El-Hakka suresi, Ayet 49) tebliğin gerekliliğini ortadan kaldırmıyor. Çünkü; Allah Teâlâ halkı hüccetsiz bırakmaz.

"Ta ki insanların peygamberler geldikten sonra Allah'a karşı bir mazaretleri bir bahaneleri kalmasm artık. Ve Allah, üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir." (Nisâ suresi, Ayet 165)

Bundan başka ümmetieri tarafından tekzib edilen geçmiş peygamberlerin durumu Rasulullah (s.a.a) için de, güzel bir örnek olarak Kur'an'da zikredilmiştir. Allah-u Teala buyuruyor ki:

"Seni yalanlarlarsa onlardan önce gelip geçen Nuh, Ad ve semud kavimleri de yalanlamışlardı; ve ibrahim kavmı de, Lüt kavmide. Ve Medyen ehlide yalanlamışh ve Musa da yalanlanmışh da onların azabım geçiktirdim, bir mühlet verdim onlara da sonra helak ediverdim onları; nasılmış beni inkar etmek, nasıl da devletlerini

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ.

halakete çevirmişim." (Hacc suresi, Ayet 42-44)

Biz; eğer yıkıcı bağnazlığı ve kendi görüşümüzü isbat1amak tutkusunu bir kenara bırakıp gerçeği bulmak amacıyla araştırmaya koyulsak tebliğ ayeti ile ilgili yaptığımız açıklamanın hem akla yatan bir açıklama olduğunu ve hem ayetin anlamına uygun ve hem de ayetin nüzülünden önce ve sonra vuku bulan olaylarla uyum içinde olduğunu görürüz.

Bir çok Ehl-i Sünnet alimi Şia alimlerine muvafık olarak bu ayetin Gadir-i Hum'da Hz. İmam Ali'nin hilafete tayin edilişi esnasında nazil olduğunu kabul etmiş ve kendi senedleriyle bu hususta hadis nakletmişlerdir. Hatta bu hadislerin sahih hadisler olduğunu belirtmişlerdir.

Bu hususun zikredildiği bazı Ehl-i sünnet kaynaklarına örnek olarak işaret ediyorum:

1- Hafız Ebu Naim, "Nüzül'ül Kur'an" adlı kitabında.

2- Imam Vahidi, "Esbab-un Nüzul" adlı kitabının 150. sayfasında.

3- İmam Ebu İshak Sa'lebi "El-Kebir"adlı tefsirinde.

4- Hakim Haskani, "Şevahid'ut Tenzil li kavaid'it tefzil" adlı kitabı c.1, s.187'de.

5- Celaleddin Suyuti, "Dürr'ül Mensur" adlı tefsiri c.3, s.ll7'de.

6- Fahr-u Razi, "EI Kebir" adlı tefsiri c.12, s.5O'de.

7- Muhammed Raşid Riza, "El Menar" adlı tefsiri c.2, s.86 ve c.6, s.463'te.

8- İbn-i Asakir, "Tarih-i Dimeşk" adlı kitabı c.2, s.86'da.

9- Şevkani, "Feth'ül kadir" adlı kitabı c.2, s.60'ta.

10- Ibn-i Talha Şafii, 'Metalib'us Seul" adlı kitabı c.1, s.44'te. .

11- İbn-i Sabbağ Maliki, "Fusul'ül Mühimme" adlı kitabının 25. sayfasında.

12- Kundüzi Hanefi, "Yenabi'ül Mevedde" adlı kitabının 120. sayfasında.

13- Şehristani'nin yazdığı "El Milel-u Ve'n Nihel" adlı kitabı c.1, s.l63'te.

14- İbn-i Cerir-i Taberi, "Kitab'ul Vilayet"de.

15- İbn-i Said-i Secistani, "Kitab'ul Vilayet"inde.

16- Bedruddin Hanefi'nin yazdığı "Umdet'ul Kari fi şerh-il Buhari adlı eseri c.8, s.584'te.

17- Abd'ül Vahhab Buhari yazdığı 'Tefsir'ül Kur'an" adlı kitabında.

18- Alüsin'in yazdığı "Ruh'ul Meani" adlı eseri c.2, s.384'te.

19- Hamvini, "Faraid'üs Simteyn" adlı kitabı c.1, s.l85'te.

20- Allame Seyyid Sıddık Hasan Han'ın, "Feth'ül Beyan Fi Mekâsid'il Kur'an" adlı eseri c.3, s.63'te.

Bunlar konuya değinen Ehl-i Sünnet alimlerinin sadece az bir bölümüdür. Allame Emini "El Gadir" adlı kitabında diğer bir çok kaynağı zikretmiştir.

Acaba Resuluılah (s.a.a) kendine "Rabb'inin indirdiğini tebliğ et" emri gelince ne yaptı? Şia diyor ki: Rasulullah (s.a.a) halkı "Gadir-i H um" denilen bir yerde toplayıp uzun ve te'sirli bir konuşma yaparak kendisinin, onlar adına tasarruf etmek ve

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ.

karar almak hususunda kendilerinden daha üstün olduğuna dair söz aldıktan sonra Hz.Ali'nin elinden tutup havaya kaldırarak şöyle buyurdu:

"Ben kimin mevlası isem bu Ali de O'nun mevlasıdır. Ey Allah'ım O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana sen de düşman ol! O'na yardım edene sen de yardım et; O'nu yalnız bırakanı sen de yalnız bırak ve her nereye gitse hakkı onunla beraber kıl." (1)

Sonra başındaki sarığını, Hz. Ali'nin başına koyup ona özel bir yer (çadır) hazırladı. Sonra da ashabından, mü'minlerin önderliği ne ulaştığından dolayı Hz. Ali'yi tebrik etmelerini istedi.

Ashap da başta Ebubekir ve Ömer olmak üzere gelip Hz.Ali'yi tebrik ettiler. Hatta Ebubekir ve Ömer Hz. Ali'ye hitaben "Ne mutlu sana ey Ebu Talib'in oğlu bizim (benim) ve bütün mü'minlerin mevlası oldun" dediler.(2)

Tebrik merasimi sona erdikten sonrada Rasulullah (s.a.a)'a:

- - - - - ----------

1 - İşte bu hem Şia ve hem de Ehl-i Sünnet alimlerinin naklettilderi "Gadir-i Hum" hadisidir.

2 - Ahmed b.Hanbel (Müsned'inin c.4, s.281'de) ve Taberi (kendi tefsirinde) ve Fahr-i Razi (El-Kebir' adlı tefsirinin c.4, s.636'da) ve ibn-i Hacer (Sevaik'ul Muhrika" adlı kitabında) hakeza Darkutni, Beyhaki. Şehristani ve diğerleri.

"İşte bu gün size dininizi kamil kıhp size nimetimi tamamladım ve sizlere din olarak İslam'a (bağlanınamza) razı oldum" ayeti nazil oldu.

Şia'mn görüşü, işte budur. Bu hadis Şia arasında kesin bir gerçek olarak kabul ediliyor. Şia ulemasının bu hususta hiç bir ihtilafı yoktur. Şimdi Ehl-i sünnet ulemasının

bu olayı kendi kitaplarından zikredip etmediklerine bir bakalım Bu hususu incelemekle mes'eleye tek yönlü bakmamız engellenmiş olur ve vereceğimiz hükmün hakka uygun olmasına da yardımcı olur.

Buna göre tam bir ihtiyat ve dikkatle konuyu inceleyip her iki fırkanın da delillerini, gözden geçirmeliyiz ve bu incelemede sadece Allah'ın rızasını amaç edinmeliyiz.

Şimdi asıl mevzuya dönerek yukarıdaki soruya cevab olarak diyorum ki; "Evet, bir çok Ehl-i Sünnet alimi Gadir-i Hum hadisesini teferruatıyla zikretmişlerdir." Biz, örnek olarak bunlardan bazılarına işaret ediyoruz:

1- Ahmed ibn-i Hanbel'in kendi senediyle naklettiği bir hadise göre Zeyd ibn-i Erkam şöyle diyor. "Rasulullah'la birlikte Gadir-i Hum denen çölde durduk.

Resuluılah (s.a.a) namaz için hazırlanmamızı emretti ve havanın aşırı sıcağında bizlere namazı kıldırdı. Daha sonra bir ağaç üzerine bir elbise atılarak peygamber'e gölgelik bir yer yapıldı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.a) bize konuşmaya başlayarak şöyle dedi:

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ.

"Acaba bilmiyormusunuz veya şehadet etmiyormu- sunuz ki ben, her mü'min için ona, onun kendi nefsinden daha üstünüm?" Halk "Evet sen daha üstünüo" dediler. O zaman buyurdu ki:

"Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdıro Ey Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana sen de düşman ol." (1)

2- İmam Nesai "Haselis" adlı kitabında senediyle birlikte kaydettiği bir hadiste Zeyd ibn-i Erkam'ın şöyle dediğini nakletmiştir:

"Rasulullah (s.a.a) Veda Haccından dönünce Gadir-i Hum'da inerek, gölgelik bir yerin kurulmasını emretti ve daha sonra buyurdu ki:

ı - Müsned-i Ahmed b. Hanbel, c.4, s372.

"Ben yakında Rabb'im tarafından çağrılacağım ve ben de bu çağrıya icabet edeceğim. Ben sizin aramzda iki değerli şey bırakıyorum; biri diğerinden daha büyüktür;

Allah'ın kitabı ve itretimden olan (akrabalarımdan olan) Ehl-i Beyt'imi. Bakınız benden sonra onlara nasıl davranacaksınız; onlar Kevser Havuzu başında bana dönünceye Kadar birbirlerinden aynlmıyacaklardır"

Daha sonra buyurdu ki:

"Allah benim mevlamdır; ben de her mü'minin mevlasıyım"

Daha sonra da Hz Ali'nin elinden tutarak buyurdu ki:

"Ben kimin velisi isem Ali de onun velisidiro Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana, sen de düşman."

Ebu Tefeyl diyor ki Zeyd'e "Bunu Resulullah'tan duydun mu?" diye sordum, O, "Ne diyorsun? Gölgeliklerde olan her şahıs iki gözüyle onu gördü ve iki kulağıyla (bu sözleri) duydu."(2) dedi.

3- Hakim Nişaburi Şeyheyn'in (Buhari ve Müslim'in)

şartıyla sahih olan iki senetle naklettiği bir hadiste Zeyd ibn-i Erkam diyor ki:

"Rasulullah (s.a.a) Veda Haccından döndükten sonra Gadir-i Hum'da inip gölgelik bir yerin kurulmasını emretti. Gölgelik kurulduktan sonra şöyle buyurdu:

---

1 - Müsned-i Ahnıed b. Hanbel. c.4. s372.

2 - Hasais-i Nisai. s21.

KUR'AN'DA HZ ALİ'NİN VELAYETİ.

"Yakında ben çağrılacak ve o çağrıya icabet edeceğim. Ben sizin araOlzda iki değerli şey bırakıyorum; biri diğerinden daha büyüktür. Allah'ın kitab'ım ve itretimi.

Bakın benden sonra onlara nasıl davranacaksımz? Onlar bana kevser havuzu başında tekrar dönünceye kadar birbirlerinden ayrılmayacaklardır."

Sonra buyurdu ki:

"Allah-u Teala benim mevlamdır. Ben de her mü'minin mevlasıyım."

Daha sonra Ali'nin elinden tutarak şöyle'de dedi:

"Ben kimin mevlasıysam Bu (Ali) onun velisidir. Ey Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana sen de düşman ol." (1)

4- Bu hadisi Müslim de Sahih'inde kendi senediyle Zeyd ibn-i Erkam'dan özet bir şekilde nakletmiştir. Müslim'in nakline göre zeyd ibn-i Erkam şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.a) bir gün Mekke ve Medine arasında, "Hum" diye adlandırılan bir suyun kenarında bize konuşma yaparak, Allah'a hamd ve sena eyledi; nasihatta bulundu ve (ilahi cezayı bize) hatırlattı. Sonra şöyle buyurdu:

"Ama sonra, ey halk, ben sadece bir beşerim, yakında Rabb'imin elçisinin (benim cammı almak için) gelmesi ve benim icabet etmem beklemektedir. Ve ben sizin aranazda iki değerli şey bırakıyorum; onların biri Allah'ın kitab'ıdır. Onda hidayet ve nur vardır; o halde Allah'ın kitab'ına sarılıp onu sımsıkı tutun."

Böylece Allah'ın kitab'ına sarılmak hususunda teşvik etti Daha sonra ise şöyle buyurdu.

"Ve benim Ehl-i Beytim. Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatırım. Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatırım Ehl-i Beytim hakkında size Allah'ı hatırlatirim."(1)

Her ne kadar İmam Müslim hadiseyi özetliyerek nakletmişse de Allah'a hamdolsun ki yine de konu hiçbir şüpheye yer vermeyecek derecede açıktır. Belki de Gadir-i Hum hadisini gizlerneyi gerektiren siyasi şartlar gereği özetlerne,

Zeyd ibn-i Erkam'ın kendisi tarafından yapılmıştır. Hatta siyası şartlar neticesinde böyle bir özetin yapıldığı bizzat hadisin kendisinden de anlaşılabilir. Zira Ravi diyor ki:

--- -- - --

1 - Sahih-i Müslim, c.7, s.l22, "Bab-u Fezail-i Ali". Bu hadisi imam Ahmed, Tirmizi, ibn-i Asakir ve diğerleri de zikretmiştir.

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ.

"Ben ve Hüseyin ibn-i Sübre ve Ömer ibn-i Müslim birlikte Zeyd ibn-i Erkam'ın yanına gittik. Oturduktan sonra Hüseyin O'na hitaren "Ey Zeyd, gerçekten de çok büyük hayırlara erişmişsin;

Rasulullah (s.a.a)'ı görmüş, O'nun konuşmasını dinlemiş, O'nunla cihada gitmiş ve arkasında namaz kılmışsın. Gerçekten de çok büyük bır hayıra erişmişsindir. Ey Zeyd, Rasulullah'tan (s.a.a) duyduğun hadislerden bize de söyle" dedi.

Zeyd ise "Ey kardeşimin oğlu; andolsun Allah'a, artık yaşım geçmiş ölüm zamanım gelmiş ve Rasulullah'tan duyarak ezberlediğim hadislerden bazılarını da unutmuşum. Size nakletmiş o

lduğum hadisleri kabul edip amel ediniz. Söylemediğim konulara da beni zorlamayınız" dedi.

Daha sonra şöyle dedi:

"Rasuluılah (s.a.a) bir gün Hum suyu denilen yerde bize konuşma yapıp şöyle buyurdu:... (yukarıda zikredilen hadis.) Hadisin zahirinden anlaşılan şudur ki: Hüseyin O'na orda bulunanların gözü önünde Gadir-i Hum hadisesini açıkca sormuş. O da bu soruya açıkca cevap verdiği takdirde halkı Hz. Ali'ye (haşa)

la'net etmeğe zorluyan güçlerin kendisine baskı yapıp, bir çok zorluk çıkaracağını bildiği için, yaşının geçtiğini ölümünün artık yaklaştığını ve ezberlediği hadislerin bir kısmını unuttuğunu,

özür olarak göstermeye çalışmıştır. Orada hazır bulunanlardan ise; söylediği hadisleri kabul edip, amel etmelerini ve susmak istediği konularda da kendisini zorlamamalarını istemiştir.

Ama bütün bunlara rağmen yine de Zeyd ibn-i Erkam

bir çok hakikatları açıklamış ve teferrüatına inmeden Gadir-i Hum hadisine işaret etmiştir. Zira "Bir gün Mekke ve Medine arasında Hum denilen bir su kenarında Rasulullah (s.a.a) bize konuşma yaptı" sözü, bu hadiseye işarettir.

"Emanet bırakılan iki değerli şey Allah'ın kitab'ı ve Ehl-i Beyt" sözünden de Hz. Ali'nin faziletinin ne kadar büyük olduğuna yani, fazilette Kur'an'dan sonraki sırada yer aldığına işarettir.

Elbette o gerçekleri işaretlerle beyan etmiş ve gerçekleri anlamayı hazır olanların kendi zeka ve akıllarına bırakmıştır. Çünkü Hz. Ali'nin Peygamber'in Ehf-i Beyt'i arasında en yüksek mertebeye sahip olduğu bütün müslümanlarca bilinen bir gerçekti.

Hatta imam Müslim'in kendisinin bile geçen hadisten bizim anladığımız anlamı anldığını ve bu hadisi Hz. Ali'nin faziletlerine ayırdığı bölümde zikrettiğinico görüyoruz; oysa bu hadiste Hz. Ali'nin ismi geçmiyor.

5- Taberani "EI-Mecme'ül Kebir" adlı kitabında sahih senedle zeyd ibn-i Erkam ve Hüzeyfe ibn-i Üseyd-i Gaffari'den senediyle naklettiği bir hadiste şöyle diyor.

"Resuluılah (s.a.a) Gadir-i Hum'da ağaçlar altında yaptığı konuşmada şöyle buyurdu:

ı - Sahih-i Müslim, c7, sl22, "Bab-u Fezailu Ali b. Ebi Talib.

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.

"Ey halk, benim (Allah tarafından) çağrllacağım ve benim o çağraya icabet edeceğim zaman yakındır, Ben de suala (sorguya) tabi tutulacağım siz de sorguya çekileceksiniz,

O halde (Sizden benim hakkımda sorulduğunda) ne söyleyeceksiniZ; dediler ki: "Şahadet ederiz ki sen tebliğ ettin; cihad ettin ve hayrı tavsiye ettin, Allah sana hayırlı mükafatlar versin."

Yine Resuluılah şöyle buyurdu: "Acaba siz Allah'ın tek olduğuna, Muhammed'in onun kulu ve Resulü olduğuna, cennetin ve cehennemin, ölümün ve ölümden sonra tekrar dirilmenin hakk olduğuna

ve kıyamet gününün şüphesiz olarak geleceğine ve Allah-u Teala'mn kabirde olanları tekrar diriltip mahşere getireceğine şahadet etmiyor musunuz?! "Evet" dediler "bunların hepsinin hak olduğuna şahadet ediyoruz."

O zaman Rasulullah(s.a.a) şöyle buyurdu: "Allah'ım,

(bunların şahitliğine) sen de şahit ol" Devamla buyurdu ki: "Ey insanlar Allah benim mevlamdır; ben de mü'minlerin mevlasıyım ve ben onlar için onlann kendi nefislerinden daha evlayım. Ben kimin mevlası isem bu da (yani Ali de) onun mevlasıdır. Ey Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana sen de düşman ol"

Daha sonra şöyle buyurdu: "Ey insanlar, ben sizden önce gideceğim, ve siz de kevser havuzunda benim yamma geleceksiniz bu havzun genişliği Basra ile Sen'a araslOdan daha geniştir.

Orda yıldızlar sayıslOca gümüşten kadehler vardır. O zaman ben, sizden iki değerli şeye, (Sakaleyn'e) benden sonra nasıl davrandığınızı soracağım. O iki değerli şeyin büyüğü Allah'ın Kitab'ıdır. O, bir vesiledir ki bir tarafı Allah'ın elindedir, diğer tarafı da sizin elinizdedir. O'na sarıhn ki sapıkhğa düşmeyesiniz ve O'nu değiştirmeyin.

Ve (diğeri) benim itretim Ehl-i Beyt'imdir. Latif ve herşeyi bilen Tanram haber vermiştir ki onlar tekrar kevser havuzunda bana kavuşuncaya kadar baki kalacaklardır."(1)

6- İmam Ahmed de Burra ibn-i Azip tarikiyle iki senede

naklettiği bir hadiste şöyle diyor. "Rasulullah'la birlikteydik. Gadir-i Hum'da indik ve namaz kılmak için toplanmamız emrediidi. İki ağacın altı Rasuluıiah'ın namaz kılması için temizlendi. Rasulullah (s.a.a)

1 - İbn-i Hacer "Savaik'ul Muhrika" adlı kitabının s.25.sayfasından naklen Taberani ve Tirmizi.

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ.

öğle namazına kıldıktan sonra, Hz. Ali'nin elinden tutarak; şöyle buyurdu:

"Acaba benim mü'minlere onlann kendi nefislerinden daha ev13 olduğumu biliyor musunuz?"

"Evet" dediler "Sen evlasın".

O hazret buyurdu ki: "Acaba benim her bir mü'mine onun kendi nefsinden daha evla olduğumu bilmiyor musunuz?"

"Evet biliyoruz." dediler.

O zaman, Hz. Ali'nin elinden tutarak buyurdu ki:

"Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır. Ey Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; O'na düşman olana sen de düşman ol"

Ravi diyor ki bundan sonra Ömer Hz. Ali'yle görüşerek "Ey Ebu Talib'in oğlu, mübarek olsun sana! bütün mü'min erkek ve mü'mine kadınların mevlası oldun." (1) dedi.

Gadir-i Hum hadisini zikrettiğimiz Ehl-i Sünnet alimlerinden başka, Tirmizi, ibn-i Mâce, ibn-i Asakir, Ebu

1 - Müsned-i imam Ahmed, c.4, s.281. Hakeza Kenz'ül Ümmal, c.15, s.117 ve Fazail'ül Hamse min'es Sihah'is Sitte, c.l, s350.

Naim, ibn-i Esir, Harezmi, Suyuti, ibn-i Hacer, Haysemi, ibn-i Sabbağ Maliki, Kundüzi, Hanefi, ibn-i Meğazili, ibn-i Kesir, Himvini, Haskani, Gazzali ve Buhari gibi Ehl-i sünnet alimleri de nakletmişlerdir. (Buhari bu hadisi "Tarih" kitabında nakletmiştir.)

Bunlardan başka "El Gadir" kitabının yazarı Allame Emini'nin araştırmasına göre birinci asırdan on dördüncü as ra kadar değişik mezhep ve tabakalardan olmalarına rağmen geçen hadisi nakledip kendi kitaplarında yerveren Ehl-i Sünnet alimlerinin sayısı üç yüz altmış alimi aşmaktadır.

Bu konuda tahkik etmek isteyen "El Gadir" kitabına muracaat edebilir.(1)

Bütün bunlardan sonra Gadir-i Hum hadisinin Şia'nın uydurmalarından olduğunu söylemek acaba gülünç bir iddia olmaz mı?

Ama garib olan şudur ki Gadir-i Hum hadisinden bahsederken müslümanların çoğunluğunun ondan asla haberi olmadığı yani haberi olup duyanların çok az

sayıda olduğu görülüyor.

Bundan daha garib olanı ise, sihhati hakkında icma edilen bu hadis ortada iken Ehl-i Sünnet alimlerinin Rasuluılah (s.a.a)'ın kendisinden sonra halife tayin etmediğini ve işi, müslümanlar arasındaki meşverete bıraktığını iddia etmeleridir.

1 - Merhum Allame Emini'nin yaz mış olduğu El Gadir kitabının şimdiye kadar 11 cildi basılmıştır. Bu eser çok değerli bir eserdir ve Ehl-i sünnet kitaplarında yeralan Gadir hadisiyle ilgili bütün sözleri içermektedir.

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.

Acaba hilafet konusunda bu hadisten daha açık ve sarih bir söz olur mu?

Burada ben Tunus'un Zeytune şehri alimlerinin birisiyle yaptığım tartışmayı hatırlıyorum. Ben O'na imam Ali'nin hilafetine delil olarak Gadir-i Hum hadisini öne sürdüğümde

o geçen hadisin sahih hadis olduğuna itiraf etmesine rağmen te'lif etmiş olduğu bir Kur'an tefsirinde bu hadise değindiğini ileri sürdü. O geçen tefsirinde Gadir-i Hum hadisini zikredip sahih bir hadis olduğunu söyledikten sonra şunları kaydediyor.

"Şia bu hadisin efendimiz Hz Ali'nin (Allah onun yüzünü kerametli kılsın) hilafetini açıklayan açık bir delil olduğunu sanıyoL Oysa bu görüş Ehl-i Sünnet arasında batıl olarak görülmektedir.

Zira bu iddia Ebubekir Sıddık, Ömer Faruk ve Zinnureyn Osman'ın hilafetine ters düşmektedir. O halde hadiste yer alan mevla kelimesi muhib ve nasır (seven ve yardımcı) anlamınadır.

Kur'an-ı Kerim'de de "mevla"nın bu anlamlarda kullanıldığı vakidir. Hülefa-i Raşidin ve ashab-ı kiramın da mezkur hadisten anladıkları anlam tabiinin ve ulemanın da çıkardıkları mana bundan ibarettir.

Buna göre Rafizilerin bu hadis hakkındaki yorumları bir itibar taşımamaktadır. Zira onlar Hülefa'nın hilafetini kabul etmeyip Rasulullah'ın ashabına dil uzatıyorlar. Bu ise tek başına onların yalanlarını ve kuruntularını reddetmek için yeterlidir."

O'na sordum ki: "Acaba sizce bu olay gerçekten Gadir-i Hum'da mı vuku bulmuştur?'

Cevap verdi ki: "Eğer vuku bulmasaydı alimler ve muhaddisler onu nakletmezdi."

Dedim ki: "Acaba sizce Rasulullah '(s.a.a) ashabım o yakıcı güneşin sıcağı altında toplayıp sadece Hz. Ali'nin onların dostu ve yardımcısı olduğunu belirtmek için,

uzun bir hutbe okuması ne derece tutarlı bir görüş sayılabilir?

Acaba siz, böyle bir yorumla ikna oluyor musunuz?' Şöyle cevap verdi: "Sahabeden bazıları Hz. Ali'den şikayet edip O'na karşı buğz ve düşmanlık besliyorlardı Rasulullah (s.a.a) onların düşmanlık duygusunu giderip Hz. Ali'yi sevrnelerini sağlamak için onlara "Ali sizin dost ve yardımcınızdır" diye buyurdu."

Dedim ki: "Bu iş onların hepsini bekletip hutbe okumaya ve hitabesine "Ben size sizin nefsinizden daha evla değilmiyim?" diyerek başlamasını gerektirir mi? Eğer konu sadece sizin dediğinizden ibaret olsaydı Ali'den şikayet eden kimselere "Ali sizin dost ve yardımcınızdır" demesi yeterdi ve böylece mese'le hall olup gider ve ortada bir sorun kalmazdı.

Yani artık aralarında kadınların ve ihtiyarların da bulunduğu yüz bini aşkın bir insan topluluğunun güneşin sıcağı altında bekletilmesine bir gerek kalmazdı. Görüldüğü gibi fikir sahibi bir insanı ikna etmek için asla böyle bir yorum yeterli değildir."

O, "akıllı bir insan yüz bin sahabenin sen ve Şia'nın anladığı manayı anlamadıklarım tasdik edebilir miT' diye karşılık verdi.

Dedim ki: "Evvela, onlardan az bir grubu Medine

KUR' AN'DA HZ. ALİ'NİN VELA YETİ.

şehrinde yaşıyordu. İkinci olarak onlar hiç süphesiz ben ve Şia'nın anladığı manayı anlamışlardı. İşte bunun içindir ki ülema, Ebubekir ve Ömer'in Hz. Ali'ye "Ne mutlu sana ey Ebutalib'in oğlu, benim ve bütün mü'minlerin mevlası oldun" diyerek tebrik edenler arasında yer aldıklarını naklediyorlar.

O şahıs: "Öyleyse Peygamberin vefatından sonra niçin O'na bey'at etmediler." Yoksa onların isyan edip, Rasulullah'ın sözüne mühalefet ettiklerini mi söylüyorsun? Ben böyle bir sözden Allah'a sığınırırn" dedi.

Ben ise şöyle dedim: "Ehl-i Sünnet alimlerinin kendileri bile kitaplarında sahabeden bazısının Rasulullah'ın emirlerine (hatta Rasulullah'ın hayima olup kendisinin hazır olduğu zaman)

mühalefet ettiklerini naklettiklerine görew Rasulullah (s.a.a)ın vefatından sonra emirlerini terketmelerinin fazla bir şaşılacak ve garibsenecek yönü yoktur.

Yine sahabenin çoğunluğu, Peygamber (s.a.a)'in Usarne'yi, kısa bir süre için dahi ordu komutanlığına tayin etmesine, yaşının küçük olduğunu ileri sürerek itirazda bulundular.

Buna göre yaşı küçük olan Hz. Ali'nin ömrü boyunca mutlak hilafete tayin

edilmesini nasıl kabul edebilirlerdi? Oysa onların bazısının, Hz. Ali'yi sevmedikleri ve kalplerinde Hz. Ali'ye karşı düşmanlık beslediklerini kendin de itiraf ediyorsun!' dedim

---

1 - Buhari ve Müslim Hüdeybiye sulhu ve vb. olaylarda ashabın bir

çok muhalefetlerini kendi senetleriyle nakletmişlerdir.

Zorlanarak şöyle cevap verdi: "Eğer Hz. Ali (Allah onun yüzünü kerametli kılsın) Rasuluılah (s.a.a)'ın O'nu halife tayin ettiğine inansaydı kendi hakkından vazgeçip susmazdı. Çünkü O hiçbir kimseden korkmayan cesur bir insandı; sahabelerin hepsi O'ndan korkuyordu."

Ona dedim ki: "Efendim, bu ayn bir konudur; bu konuya girmek istemiyorum Zira sen sahih hadislerle kani olmayıp selef-i salihinin keramet ve tekaddüsünü korumak için hadisleri asıl manasından saptırmaya çalışıyorsun. O halde Hz. Imam Ali'nin susması ve hilafet konusundaki hakkını ispatlamak için çeşitli yollara başvurması hususunda seni nasıl ikna edebilirim?'

Mezkur şahıs gülerek şöyle cevap verdi: "Ben efendimiz Hz. Ali'nin diğerlerinden efdal olduğuna inananlardamm. Eğer iş benimle olsaydı sahabenin hiç birisini O'ndan öne geçirmezdim Zira ilmin kapısı

O'dur; Allah'ın galip aslam odur. Fakat meşiyet Allah'ındır; O, istediğini öne geçirir ve istediğini geri bırakır; O'nun ne yaptığı sorulmaz ve sorguya çekilen ise mahluklardır."

Ben de gülümseyerek şöyle dedim "Bu da yine ayn bir konu olup kaza ve kader konusuna girmektedir. Önceleri de bu konuda bahsetmiştik; fakat birbirimizi ikna edememiş ve herkes kendi görüşünde kalmıştı.

Ama beni şaşırtanşudur ki; bazı kimselerle tartıştığımda çoğu zaman delillerle onu susturunca hemen konuyu bırakıp konuyla bir ilişkisi olmayan diğer bir konuya geçtiğine şahit oluyorum!"

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ..

O ise: "Ben görüşümde ısrarlıyım; fikrim değişmemiş" dedi.

Bunun üzerine ben onunla vedalaşıp, ayrıldım. Bu tartışmadan sonra hep "Acaba; neden alimlerirniz içerisinde bu araştırmayı sona kadar sürdüren birisini bulamıyorum? diye düşünüyordum.

Bazısı bahse başlar, fakat sözlerine delil getirmekten aciz kalınca hemen:

"Onlar geçip giden bir ümmettir; onların yaptıkları kendilerine aittir, siz de kendi yaptıklarınızdan sorumlusunuz."

diyerek konuyu kapatmayı tercih eder.

Bazıları da "bize fitne ve düşmantığı tekrar körüklemek düşmez; önemli olan Şia ve Sünnilerin bir Allah'a ve aynı Peygamber'e inanmalandır; bu bize yeter" diyorlar.

Bazısı da "Sehabeye dil uzatmaktan kaçı n; Allah'tan kork" diyerek bahse girmez. Acaba bu durumda ve böyle bir anlayışla insanın araştırması ve hakkı bulması mümkün olur mu? Acaba bu tavır.

"Söyle eğer doğru konuşuyorsanız delilinizi getiriniz" diyerek halkı delil getirmeğe davet eden Kur'an'ın

yöntemiyle bağdaşıyor mu? Oysa onların çoğunun Şia'ya hücum ve itirazı durdurmak hususunda yanı dikkat ve titizliği göstermedikleri, açıkça ortadadır. Yoksa biz onlarla en güzel yol ile tartışmak zorunda bile kalmazdık.

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAVETİ.

İKMAL-İ DİN (DİNİ KAMİL KILMAK) AYETİ DE HİLAFETLE İLGİLİDİR

Allah-u Teala Maide suresinin 3. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Bugün dininizi ikmal ettim, size verdiğim nimetimi tamamladım size din olarak Müslümanlığı verdim de hoşnud oldum."

Şia, bu ayetin Gadir-i Hum'da Rasulullah (s.a.a)ın Hz. İmam Ali'yi müslümanlara halife olarak ilan ettikten sonra nazil olduğunda Ehl-i Beyt imamlarından bu konuda gelen rivayetıere dayanarak ittifak etmişlerdir.

Bunun yansıra Ehl-i sünnet alimlerinden bir çoğu da bu ayetin Gadir-i Hum'da Hz. Ali'nin hilafete tayin edilişinden sonra nazil olduğunu rivayet etmişlerdir. Biz onlardan bazısını zikrediyoruz:

1- İbn-i Asakir'in yazdığı 'Tarih-i Dimişk" c.2, s.75.

2- İbn-i Meğazili Şafii'nin yazdığı "Menakib-i Ali ibn-i Ebu Talib", s.19.

3- Hatib-i Bağdadi'nin yazdığı 'Tarih-i Bağdad", c.8, s.290.

4- Suyuti'nin yazdığı "El İtkan" c.1, s.31.).

5-Harezmi (Hanefi)nin yazdığı "El Menakıb", s.8O.

6- Sibt ibn-i Cevzi'nin yazdığı 'Tezkiret'ül Havass, s.30.

7- 'Tefsir-i ibn-i Kesir', c.2, s.14.

8- Alüsi'nin yazdığı 'Ruhu'l Meani" adlı tefsir, c.6, s.55.

9- İbn-i Kesir Dimişk'in yazdığı "EI Bidayet-u Ve'n Nihaye" adlı kitap, c.5, s.213.

10- Suyuti'nin yazdığı "Ed Dürr'ül Mensur" adlı tersir, c.3, s.19.

11- Kunduzi el Hanefi'nin yazdığı "Yenabiu'l Mevedde" adlı kitap, 50115.

12- Haskani el Hanefi'nin yazdığı "Şevahid'ut Tenzil", c.1, s.157.

Ama, buna rağmen, Ehl-i sünnet alimleri sahabe ve selerin hürmetini korumak amacıyla bu ayetle ilgili olarak ayrı bir nüzul sebebi zikretmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Çünkü eğer Gadir-i Hum'da nazil olduğunu kabul etseler o zaman, Hz. Ali'nin velayeti Allah-u Teala'nın dinini kamil kılıp onunla müslümanlara nimetini tamamladığını kabul etmiş olmaları gerekirdi.

Bu ise, Hz. Ali'den önceki üç halifenin hilafetine dil uzatılmasına, sehabenin tümünün adaletinin sarsıntıya düşmesine ve suda eriyip giden buz gibi bir çok meşhur sayılan hadislerin eriyip gitmesine sebep olurdu.

Fakat bu istenmiyen bir olaydır. Zira bu tarihiyle, alimleriyle, büyükleriyle, büyük bir çoğunluğun benimsediği, inandığı şeylerdir.

Yine mezkur ayetin Gadir-i Hum'da nazil olduğunu kabul etmek, arafe akşamı, (Cuma günü) nazil olduğunu nakleden Buhari ve Müslim gibilerinin sözlerinden de şüphe etmeği gerektirir ki, bu da onlarca rahatça kabul edilecek bir şey değildir.

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ..

Böylece ilk grup rivayetlerin, yani bu ayet in Gadir-i Hum'da nazil olduğunu açıklayan rivayetlerin esası olmayan, Şia uydurmalarından başka bir şeyolmadığına hüküm verilmiş, sahabedense Şia'ya çatmak daha evlii sayılmıştır.

Ehl-i sünnete göre günah işlemeyen adil kişiler (1) olarak bilindiğinden hiç bir kimsenin onların fiil ve sözlerini tenkid etmeye hakkı yoktur.

Hatta bazıları Şia mezhebini mecusilik ve zındıkhkla suçlamış ve mezheplerinin kurucusunun Abdullah ibn-i Sebâ (2) olduğunu ileri sürmüstür. İbn-i seb'a İslam ve

müslümanları bölmek için Osman'ın hilafeti döneminde iman eden bir yahudi diye tanımlanmıştır.

Bu görüş; saha bey i (hangi sahabi olursa olsun; peygamberi bir defa görmüş bile olsa) takdis edip onlara

saygı göstermek esası üzere eğitilen' bir kitleye daha kolay gelir.

---

1 - Zira Ehl-i sünnete göre sehabeler aynen yıldızlara benzerler; hangisine uyarsanız hidayete erirsiniz.

2 - Abdullah ibn-i Seba diye birisinin gerçekle tarihte varolmadığı ve bunun tamamen hayali bir şahıs olduğu konusu ve böyle bir şahsın, meşhur yalana Seyf ibn-i Ömer Tamimi'nin uydurmalarından olduğu hususunda Allame Askeri'nin yazdığı "Abdullah ibn-i Seba Masalı" adlı kitaba müracaat edilebilir. (Bu eser Türkiye'de merhum Gülpınarlı tarafından tercüme edilmiştir.

m.) Abdullah ibn-i Sebâ olsa olsa Ammar ibn-i Yasir gibi büyük bir sahabe'ye takılan isim ve yapılan iftiradan ibaret olduğu hususunda araştırmak için Doklor Mustafa Kamil Seybani'nin yazdığı "Es Sile Beyn'et Tasavvuf-i ve'ş Şia" (Tasavvufla Şia Arasındaki Bağlantı) adlı kitabı ile Taha Hüseyin'in yazdığı "El Fitnet'ül Kubra' (Büyük Fitne) adlı kitabını okuyunuz.

Böylece bu kitleye dinin kamil olduğu hakkındaki ayetin Gadir-i Hum'da nazil olduğunu açıklayan hadislerin, Rasulullah (s.a.a)ın imam olduklarını beyan ettiği on iki imam ile ilgili hadislerinden olduğunu isbat1amak nasıl mümkün olabilir?

Bilindiği üzere birinci asırdan beri müslümanlara hükmeden yöneticiler, Hz. Ali ve evlat1arının makamlarını halkın gözünde küçültmek için, sahabelerin sevgi ve saygısını yaymak siyasetini takip etmişlerdir.

Hatta; minberlerde açıkça Ehl-i Beyt'e la'net okutturulmuş, Şiileri ölüm ve sürgüne tabi tutmuşlardı. Velhasıl Muaviye'nin hilafeti döneminde propaganda araçlarının yaydığı Şia aleyhtarı, yalan şayıalar ve uydurma efsaneler neticesinde, Şia'ya karşı, bu tür propagandaların etkisi altında bulunan müslümanlar arasında bir nefret ve düşmanlık duygusu uyanmıştı.

Şia Kur'an'ı ve Ehl-i Beyt'in emirleri doğrultusunda tarih buyunca zalimlere karşı sürekli mücadele verdiğinden hep sözkonusu yöneticiler tarafından baskı altında tutularak inzivaya itilmesi istenmiştir ve yok olmaya mahkum edilen bir karşı cephe olarak telakki edilmiştir.

Bu yüzden; o asırların tarihçi ve yazarlarının bile baştakilere yakın olabilmek için,

kitaplarında, Şia'yı Rafizi1er olarak adlandırıp onları tekfir ettiklerini görüyoruz.

Emevi devleti sona erip, Abbasi hükümeti başa geçince bir grup tarihçilerin eski yöntemleri devam ederken, diğer ıiiii

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ..

bir grubun da, Ehl-i Beyt'in gerçek makamlarını(1) anlayarak insaf yolunu seçtiklerini ve Hz. Ali'yi Hülefa-i Raşidin'den biri olarak saymaya çalıştıklarını görüyoruz.

Ama bunun yanısıra; yine de Hz. Ali'nin gerçekten böyle bir makama sahip olduğunu açık bir şekilde açıklamak cesaretini bulamamışlardır. Bu yüzden de onların sihahlarında Hz. Ali'nin faziletlerinden ancak önce başa geçenlerin hilafetleriyle çelişmeyen az bir bölümüne yer verdiklerini görüyoruz. Bazıları da Ebubekir,

Ömer ve Osman'ın fazileti hakkında Hz. Ali'nin diliyle bazı yalan hadisler uydurarak kendi hayallerince Hz. Ali'nin efdaliyetine inanan Şia'yı bir Çıkmala sokmak istemişlerdir.

Ben yaptığım araştırmalarda şu neticeye ulaştım ki o zamanlar şahisiyetlerin şöhret ve büyüklükleri onların Hz. Ali'ye karşı olan düşmanlıklarıyla ölçülürdü.

ister Emevi'ler olsun, ister Abbasi'ler döneminde Hz. Ali'yle düşman olan, dili veya kılıcıyla O hazrete ve onun şiasına karşı tavır alan şahıslara devlette önemli mevkiler veriliyordı.

Bu yüzden pek çokları bazı sahabelerin makamını halkın nazarında yüceltiyor, bazısının değeri ise düşürülüyordu. Bazı şairlere hesapsız mal verilirken Ehl-i Beyt'i savunan şairleri öldürüyorlardı. Belkide Ümm'ül Mü'minin Aişe de Hz. Ali'ye düşman olup(2) Hazretle savaşmasaydı bu derece

---

1 - Zira Ehl-i Beyt imamları ahlaklarıyla, kitapları dolduran ilimleriyle, zühd, takva ve Allah-u Teâlâ'nın onlara hediye ettiği kerametleriyle kendilerini herkese kabullendiriyorlardı.

2 - Aişe Hz. Ali'nin isminin anılmasına bile tahammül edemiyordu. (Buhari, c.l, s.162- c.7, s.18- c.5, s.140) Yine tarihçilerin yazdığına göre Hz. Ali'nin şahadet haberini alınca şükür secdesi ederek bu konuda bir de bir şiir okudu.

yükselmezdi.

İşte bunun içindir ki Abbasi'lerin Buhari, Müslim ve İmam Malik'in makamlarını yükselttiklerini görüyoruz Zira bunlar Hz. Ali'nin faziletinden çok az bir bölümüne değinmişlerdir.

Hatta onların kitaplarında Hz. Ali'nin özel bir fazilet ve imtiyazı olmadığına dair hadis de mevcuttur. Örneğin Buhari, Sahih'inde "Osman'ın menakibi" bölümünde ibn-i Ömer'in şöyle dediğini naklediyor.

"Biz ResuluHah'ln (s.a.a) zamanında hiç kimseyi Ebubekir'in seviyesinde görmüyorduk; sonra Ömer, sonra da Osman gelirdi; bunlardan sonra ise Peygamber'in sahab'lerinden hiç kimseyi kimseden üstün bilmiyorduk."(1) Bu söze göre sayısız faziletlere sahip olan Hz. Ali müslümanlar arasında sıradan bir kişi idi!

Elbette bunların yanısıra, Islam ümmeti içerisinde Mü'tezili ve Hariciler gibi Şia'nın görüşünü benimsemeyen diğer gruplar da mevcuttu.

Hz. Ali'nin ve evlatlarının imametine inanmak insanı tarih boyunca devlet makamlarında önemli bir mevkiye geçmekten mahrum kılıyordu. Nitekim asrımızda veraset veya seçim yoluyla başa geçenlerin Ehl-i Beyt'in hilafetine

--- - - - - - - - ----------

1 - Sahih-i Buhari, c.4, s.191 ve s201. Yine c.4, s.195'te Hanefi'ye nisbet verdiği bir rivayette şöyle diyor:

"Babama Resulullah'tan sonra kim daha üstündür diye sordum; "Ebu bekir"dedi Sonra kim? dedim; "Sonra Ömer." dedi. Daha sonra Osman demesinden korktuğum için ona, "sonra sen mi"? dedim; "Ben ancak müslümanlardan birisiyim" dedi.

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELA YETİ..

inanmaktan pek hoşlanmakdıkları ortadadır. Onlar Şia'ya mahsus olan imarnet inancını teokratık bir görüş olarak adlandırıp onunla istihza bile ediyorlar.

Özellikle Şia'nın gaybette bulunan bir imarnın varlığına dair inancını kabul edemiyorlar. Onların yanılgılarının asıl kaynağı her yönüyle ilahi olan bir şeyi eksik mantıklarının ölçüleriyle hazrnetrneğe çalışmalarıdır.

Evet Şia; hiç bir tereddüte kapılmadan Hz. Mehdi aleyhisselam'ın zuhur edip yeryüzünü zulüm ve işkenceyle dolduktan sonra tekrar adaletle dolduracağına inanmaktadır.

(Şia'ya göre Mehdi-yi Muntazar Peygamber'in varisleri olan 12 İmam'ın sonuncusudur; yani 11. İmam Hasan Askeri'nin oğludur. O, Hz. Hızır gibi ilahi irade

gereği hayattadır, ama gaybet halindedir.

O'nun gaybet halindeki varlığı bulut arkasındaki güneş gibi, insanlar için yararlıdır. Allah'ın lütfu ile hak dini yeryüzünde hakim kılmak için mutlaka bir gün zuhur edecektir.)

Tekrar asıl konumula dönerek, bağnazlığa düşmeden tam bir sessizlik içerisinde ikmal-i din ayetinin hangi münasebet ve sebepten dolayı nazil olduğunu, her iki tarafın da bu konudaki sözlerinin eleştirisini yaparak inceleyelim.

Onun bunun hoşnut olması veya birilerinin danlması bizi ilgilendirmemektedir. Zira maksadımız Allah'ın rızasıdır. Maksadımız selim kalple Allah'a dönenler dışında ne malın ne de evladın bir fayda vermediği bir günde (Şuarâ süresi, ayet, 88) O'nun azabından kurtulmaktır.

"Bir gündür o gün ki yüzler ağarır, ve yüzler kararır. Yüzleri kararanlara, denilir. inandıktan sonra kafir mi oldunuz? Kafir olmanıza karşılık tadın azabı, yüzleri ağaranlara gelince onlar, Allah'ın rahmetindedir, onlar, o rahmette ebedi olarak kalırlar."

AI-i İmran / 106-107

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

KUR'AN'DA Hz.ALİ'NİN VELAYETİ.1

İKMAL-İ DİN A YETİNİN AREFE GÜNÜ NAZİL OLDUĞU GÖRÜŞÜNÜN TENKİDİ.2

Buhari Sahih'inde tahriç ettiği 'bir hadiste (1) diyor ki: "Muhammed ibn-i Yusuf, Süfyan Kays ibn-i Müslim'den, o da Tarik'den, O da Şehab'dan şöyle nakletmektedir.

"Yahudilerden bir grup müslümanlara dediler ki: "Eğer bu ayet bize inseydi biz o günü bayram olarak kutlardık."

Ömer onlara "Hangi ayet?' diye sordu. Onlar.

"Bu gün size dininizi kamil kıhp nimetimi size tamamladım ve İslam'a sizin için din olmağa razı oldum."

ayet i diye cevap verdiler.

Ömer, "Ben o ayetin nerde nazil olduğunu biliyorum; o ayet Resuluılah (s.a.a)ın Arefe çölünde bulunduğu bir sırada nazil oldu" dedi."

İbn-i Cerir'in tahriç ettiği bir hadiste de İsa ibn-i Harise el Ensari diyor ki:

"Dar'ul imare'de oturduğumuz sırada Hiristıyan olan birisi bize hitaren "Ey müslümanlar, size bir ayet inmiştir ki eğer o ayet bize nazil olsaydı, bizden iki kişi yeryüzünde kalıncaya dek o günü ve o saati bayram

---

ı - Sahih-i Buhari, c.5, s.127

olarak kutlardık." dedi. O ayet

"Bu gün size dininizi kamil kıldım" ayetidir."

Bizden hiç bir kimse O'na cevap vermedi. Ben Muhammed ibn-i Ka'b el Kırtani'yle. görüşüp bu konuyu O'na sordum. O, "Neden Ömer'in, bu ayetin Rasulullah (s.a.a)'a Arefe günü,

Arefe dağında durduğu bir sırada nazil olduğunu söylediğini ve o zamandan beri bu günün müslümanlar için bayram .olduğunu ve bu bayramın yer yüzünde bir tek müslüman kalıncaya dek kutlanacağını söylemediniz?' dedi.(1)

Bu rivayetlerden anlaşılacağı üzere müslümanlar önceleri o günün hangi tarihte oldügunu bilmiyor ve ona önem vermiyorlardı. Öyle ki bir defasında Yahudiler diğer bir defasında da Hiristiyanlar onlara; "Eğer, bu ayet bize inseydi, biz o günü bayram olarak kutla~ık"

dediklerinde. Ömer onlardan bunun hangi ayet olct6ğunu

sordu. Onlar, "Bu gün size dininizi kamil kıldım_" ayeti diye cevap verince, Ömer onlara "Ben bu ayetin nerede nazil olduğunu biliyorum; Resuluılah (s.a.a) Arefe çölünde bulunduğu sırada sadece bu ayet nazil olmuştur" diye cevab verdi.

Biz bu hadisin uydurma olduğu kanaatindeyil.. Anlaşılan; Buhari'nin zamanında Ömer'in dilinden bu rivayeti

---

1 - Celaleddin Suyuti'nin yazdığı "Ed Dürr'ül'ül Mensur" adlı tefsir, c.3, s.18.

uyduranlar, bu önemli günün bayram olarak kutlanmasını önlemeyi amaçhyorlardı. Bu yüzden bunu Yahudi ve Hiristiyanlara isnad etmiş, böylece bu önemli günün zihinlerden silinmesini istemişlerdir.

Oysa o günün bu hadise göre müslümanların en büyük bayramlarından birisi olması gerekirdi. Zira o günde Allah-u Tcila dinlerini kamil kılarak nimetini

tamamlamış ve onlara din olarak İslam'ı seçmiştir.

Bu yüzden ikinci rivayette bir Hiristıyan'ın "Ey müslümanlar, size bir ayet inmiştir ki eğer bize inseydi biz o günü bizden yeryüzünde iki kişi kalıncaya dek bayram olarak kutlardık" demesine rağmen ravinin "bizden hiç kimse ona cevap vermedi" dediğini görüyoruz. Bu ise, onların geçen günün tarih, mevki ve azarnetini bilmediklerini gösterir.

Hatta ravinin kendisinin bile müslümanların böyle bir günden gaflet ettiklerini garipsediğini Muhammed ibn-i Ka'b el- Kırtani'yle görüşerek bunu O'na sorduğunu O'nun da Ömer'den naklen bu ayet in Rasulullah (s.a.a)'ın Arefe günü Arefe dağında bulunduğu sırada nazil olduğunu söylediğini görüyoruz

Eğer o gün; müslümanlar arasında bayram olarak bilinen

bir gün olsaydı sahibi veya tabii hiç bir raviye gizli kalmazdı. Oysa onlar müslümanların iki bayramının yani Ramazan bayramı ile Kurban bayramının olduğundan haberdar idiler. Hatta Buhari ve Müslim gibi alim ve muhaddisler kendi kitaplarında "Kitab'ul İdeyn" (iki bayram bölümü), "Salat'ül ideyn" (iki bayramın namazı) ve 'Hutbet'ul İdeyn" (iki bayrama aİt hütbe) gibi konulara yer

vermişlerdir ve üçüncü bir bayramın varlığından söz etmemişlerdir.

Büyük bir ihtimalle Emeviler gibi hilafette şura ilkesine inananlar Hz. Ali'nin; Oadir-i Hum günü İmam olarak tayin edilmesi hususunda nazil olan bu ayetin, ayrı bir hususta nazil olduğunu söyleyebilmek için,

Arefe gününün buna .uygun olduğunu görmüşler ve bu günde nazil olduğunu söylemişlerdir. Çünkü; Oadir-i Hum'da nakledildiğine göre yüz binin üzerinde sahabe bir araya gelmişti.

Veda Haccında ise, Oadir-i Hum gününün dışında böyle bir ihtişamlı toplantı ancak. Arefe gününde olmuştur. Çünkü hacılar ancak Arefe günü bir araya toplanırlar. Haccın diğer günlerinde ise dağınık gruplar halinde hareket ederler.

Bu ayetin; Arefe günü nazil olduğunu söyleyenler, Arefe günüyle Oadir-i Hum günleri arasındaki benzerlikten istifade ederek, Rasulullah (s.a.a)'ınXrefe'de okuduğu meşhur hutbesinden hemen sonra, sözkonusu ayetin nazil olduğunu söyleyerek, bu iddialarına gerçek görünü~ü vermeye çalışmışlardır.

Hz. Ali'nin hilafetini açıklayan ve yalanlanmayacak delilleri görmemezlikten gelerek, Sakife-i Beni Saide'de toplanıp Ebubekir'e biat etmekle halkı; içlerinde Hz. Ali ve O'nunla birlikte,

Rasulullah'ın guslüyle ugraşanlar da bulunmak üzere, bir oldu bittiye getirenler,

gerçekte Oadir-i Hum hadisini temelden yok sayarak örtbas etmişlerdir. Böyle bir anlayışın hüküm sürdüğü bir dönemde, bir kimsenin, bu ayetin Oadir-i Hum gününde nazil olduğunu

söylemesi mümkün °müydü? Oysa ki bu ayet Hz. Ali'nin velayetini beyan etmek hususunda Oadir-i Hum hadisinden daha açık da değildir. Çünkü bu ayet-i kerime sadece o

günde dinin kamil olup nimetin tamamlandığını ve Allah'ın buna razı olduğunu bildiriyor. Aynı zamanda dinin kemale ermesine sebep olan bir olayın, bu günde vuku bulduğuna da işaret etmektedir, yine de Oadir-i Hum hadisi kadar açık değildir.

Gadir-i Hum hadisini inkar eden veya te'vil yoluna gidip görmemezlikten gelenler için bu ayetin, Oadir-i Hum'da nazil olduğunun inkan daha kolaydır tabi.

İbn-i Cerir'in Kubeyse ibn-i ebi Zuveyb'den naklettiği aşağıdaki rivayet bu görüşümüzün sıhhatına olan güvenimizi daha da güçlendiriyor. Kubeyse ibn-i eb-i Zuveyb şöyle diyor.

"Ka'b bize, "Eğer bu ümmetten gayrisine bu ayet nazil olsaydı O'nun nazil olduğu günü belirleyip o günü bayram kılarak o günde toplanır ve onu kutlarlardı." dedi. Ömer O'na, 'Hangi ayeti diyorsun?' diye sordu. Ka'b:

"Bu gün size dininizi kamil kıldım..." ayetini diyorum diye cevap verdi. O zaman Ömer, "Ben onun indiği günü de, mekanı da biliyorum; bu ayet Cuma'ya rastlayan Arefe gününde nazil oldu. Hamd olsun onların her ikisi de bizim için bayramdır" dedi. (1)

---

1 - Suyuti'nin yazdığı "Ed Dürr'ül Mensur" tefsiri mezkur ayetin tefsirinde.

"Bu gün size dininizi kamil kıldım..." ayetinin Arefe günü nazil olduğu görüşü tebliğ ayeti diye bilinen yani Rasulullah'ı çok önemli bir konuyu tebliğ etmekle görevlendiren:

"Ey Resul, sana Rabb'in tarafından inen i tebliğ et..." ayetine ters düşmektedir. Zira bu ayetin Veda Haccından sonra Mekke ile Medine arasına nazil olduğunu, geçen bahsimizde açıklamış

ve bunu yüz yirmiden fazla sahabeyle, üç yüz alımışdan çok Ehl-i sünnet aliminin rivayet ettiğini görmüştük. O halde nasıl olabilir ki bir taraftan Allah-u Teiilii Arefe

gününde dini kamil kılıp nimetinin tamamlandığını bildiriyor

ama aradan bir hafta geçtikten sonra, Peygamber (s.a.a) Medine'ye dönerken ayet inerek risaletinin henüz tamamlanmadığını, ve O'nun tamamlanabilmesi için kendisine indirilen cok muhim bir konuyu tebliğ etmesi gerektiğini açıklıyor?!

Bir de Eğer insan, Rasulullah (s.a.a)'ın Arefe günü okuduğu butbesine dikkat etse, onda müslümanların bilmediği, açıklanması dini n kamil kılınıp nimeti n tamamlanmasına sebep olabilecek yeni bir hükmün bulunmadığını görür.

Zira o hutbede Kur'an-ı Kerim'in ve Rasulullah'ın bir çok münasebetlerde zikrettiği ve Rasulullah'ın Arefe günü tekrar te'kid ettiği bazı vasiyetle.rden başka bir şey yer almıyor. Bu hususta emin olmanız için, değişik ravilerce nakledilen Rasulullah (s.a.a)'ın

o günkü hutbesini aşağıda zikrediyoruz:

- Bu gün ve bu ayınız haram ay ve günden olduğu gibi Allah-u Teahi kanınızı ve malınızı da birbirinize haram kılmıştır.

-Allah'tan korkun ve halkan malım tartı ve ölçüde azaltmayınız. Yeryüzünde fesadı yaymayımz. Her kimin yamnda bir emanet varsa onu sahibine versin.

- Bütün halk İslamda eşittirler; bir Araban bir Aceme üstünlüğü yoktur; üstünlük ancak takva ile dir.

- Cahiliyet döneminde dökülen her kan benim ayaklanman altandadır. Cahiliyet devrinde olan her riba benim ayaklarım altandadır.

- Ey insanlar "Nesi" (1) yapmak küfrün fazlalaşma- sıdır... Biliniz ki (bugün) zaman aynen Allah-u Teala'mn gökleri ve yeri yarattığı gündeki halini almıştır. (yani ayların yerlerini değiştirmekten kaynaklanan takvim ve hesaptaki karışıklık düzelmiştir.)

- Allah'an katanda aylaran sayısı onikidir (ve bunu) kendi kitabanda kaydetmiştir. Onlardan dördü haram

- - - - - ----------

ı - "Nesi" haram olan Recep, Muharrem, Zilkade ve Zilhicce aylarını karar bulduğu asıl vakitlerinden sonraya atılmasına denir. Mesela bazen onlar haram bir ayda savaşmak istediklerinde

veya hac merasiminin yapıldığı ay olan Zilhicce ayı onların iş zamanlarına

rastladığında hakimlerinin nezdine giderek o ayın sonraya atılmasuu isterlerdi. Ve o da örneğin Zilhicce ayını bir kaç ay ertelendiğini ilan ederdi işte buna "Nesi" (yani Te'hir) denirdi. (Mütercim)

olan aylardır.

- Sizlere kadınlara karşı en iyi şekilde davranmayı tavsiye ederim; onları Allah'ın emaneti olarak almışsanız ve Allah'ın kitabayla onlarla evlilik size helal olmuştur.

- Sizlere sahip olduğunuz kölelere karşı iyi davranmayı tavsiye ederim; kendi yediğiniz yemeklerden onlara yedirin ve kendi giydiğiniz elbiselerden onlara giydirin.

- Müslüman müslümanın kardeşidir; O'na hile yapmaz; hiyanet etmez; O'nun gıybetini

yapmaz ve müslümamn cam ve malı - az da olsa - diğer müslümana haramadır. - Bundan sonra şeytan artık kendisine tapılmaktan ümidini kesmiştir; ama önemsemediğiniz işlerinizde 0'03 itaat olunacaktır.

- Allah'ın en büyük düşmanı katletmeyen kimseyi katleden, kendisini vurmayan kimseyi vurandır. Kendi büyüklerinin nimetine nankörlük eden kimse Allah'an Muhammed'e indirdiği dine küfretmiş sayılır.

Kendisini babası olmayan birisine isnad eden (yani onun çocuğu olduğunu iddia edene) Allah'an, meleklerin ve bütün halkan la 'neti olsun.

- Ben sadece halk "la ilahe illellah" deyinceye ve benim Allah'an resulü olduğuma şehadette bulununcaya kadar onlarla savaşmakla görevliyim. Bu şehadetleri SÖyleyince hak olan (ilahi kanunun belirlediği) durumlar h .

. araç kan ve mallarını benden korumuş olurlar; ınsanların hesabı ise Allah'a aittir (yani onların gizli

durumlarının hesabından sorumlu değilim.)

- Benden sonra sapıkhğa düşüp birbirinizin boynunu vurarak tekrar küfre dönmeyin?"

Evet bunlar Veda Haccının Arefesinde söylenilen hutbenin tamamıdır. Bu hutbenin hiç bir bölümünün gözden kaçmaması için bütün güvenilir kaynaklara muracaat edip hutebenin tüm bölümlerini toplayarak bir arada naklettim. Görüldüğü gibi bu hutbede sahabelerce bilinmeyen yeni sayılacak bir hüküm yer almamıştır. Zira

mezkur hutbede gelen hükümlerin hepsi,

Kur'an'da zikredilip Sünnet-i Nebevi'de hükmü açıklanmış olan hususlardır. Resuluılah (s.a.a) da ömrünü Allah Teiilii tarafından inen hükümleri açıklayıp her küçük ve büyük noktayı onlara öğretmekle geçirmişti.

Buna göre müslümanların bildiği bu tavsiyeleri te'kid için tekrar dile getirildiğini söylemek ve dinin kiimil olduğu, ilahi nimetin tamamlanıp Hak Teiilii'nın bundan razı olduğunu belirten ayetin inmesini

söylemek akıllıca bir şey değildir. Çünkü sözkonusu hükümler hatırlatma ve tekid için söylenmiştir. ~~

Böyle bir hatırlatmanın geı:eği ise şura'dan kaynaklanmaktadır; Böyle muhteşem bir toplantı belki de Rasulullah'ın bi'setinden sonra ilk kez gerçekleşiyordu. Zira; Hacca hareket etmeden önce onlara,

bu Haccın Veda Haccı (Rasulullah (s.a.a)'la yapılan son hacc) olduğunu bildirilmişti. Bunun üzerine büyük bir kalabalık bu hacca katılmıştı. O halde onlara bu tavsiyeleri bir kez daha duyurmanın kalıcı bir etkisi var idi.

KUR'AN'DA HZ, ALİ'NİN VELAVETİ.7

Ama ikinci görüşü kabul edip, ayetin Gadir-i Hum'da Hz. Ali'nin Rasulullah (s.a.a)'ın halifesi ve mü'minlerin emiri olarak ta'yin edildikten sonra nazil olduğunu söylersek, ayetin manası, söz konusu hadiseyle tamamen uyum sağlar.

Rasuluılah (s.a.a)'tan sonra halifenin kim olacaği son derece ehemmiyet taşıyan bir konu idi. Allah-u Tecilii'nın kullarını başıboş bırakması ve Rasulullah (s.a.a)'ın yerine kimseyi halife ta'yin etmeden yani ümmetini yöneticisiz,

başı boş bırakıp gitmesi düşünülemezdi. Oysa ki Rasulullah (s.a.a) hayatında Medine'yi bile yerine sahabelerden birisini koymadan terketmezdi. O halde; Peygamber (s.a.a)'in hilafet konusunda bir şey söylemeden, Melekut-i A'liiya gittiğine nasıl inanabiliriz?

Bu asırda yaşayan gayr-ı müslimler bile, yöneticinin taşıdığı öneme inanıp halkın işlerini idare etmek için hatta, yöneticinin ölümünden önce onun yerine geçecek birini ta'yin ediyor

ve halkın bir gün dahi başşız bırakılmasını uygun görmüyorlar. Buna göre Allah-u Teiilii'nın bütün şeriatıarın sonuncusu olarak gönder diği en mükemmel din olan İslam dininde bu kadar büyük önem taşıyan bir konunun açıklık kazanmamış olması makul bir şey değildir?

Kitabın önceki bölümlerinde Aişe, ibn-i Ömer hatta Ebubekir ve Ömer'in bile önderin yerine geçecek birini ta'yin etmenin önemine vakıf olduklarına, aksi takdirde fitne cıkcagını iyice anladıklarına ve bu hususta tavsiyede bulunduklafına işaret ettik.

Yine onlardan sonra gelen halifeler de bunun zorunlu

olduğunu kavramış, hepsi de kendilerinden sonra yerlerine geçecek kimseleri ta'yin etmişlerdi. O halde böyle bir hikmeti, nasıl olurda Allah ve Resulü bilernemiştir diyebiliriz?

O halde gerçek şu ki, Allah-u Teahi Peygamberine Veda Haccında Mekke'den Medine'ye dönerken vahy indirerek Hz. Ali'yi halife olarak ta'yin etmesini emretmiştir. Yani şöyle buyurmuştur.

"Ey Resul, sana Rabb'inden ineni tebliğ et; eğer bunu yapmazsan Rabb'inin risaletini tebliğ etmemiş olursun; Allah seni halktan korur."

Yani, ey Muhammed, Ali'nin senden sonra mü'minlerin velisi ve emiri olduğuna dair emrimi tebliğ etmesen, sen, uğruna gönderilmiş olduğun hedefi kamil kılmamış olursun Çünkü dinin imarnet ile kamil olduğu konusu akıı sahiplerinin teslim oldukları apaçık bir gerçektir.

Aynı zamanda; ayet-i kerimeden Ras~lah'ın bunu tebliğ ettiği takdirde halkın muhalefet veya yalanlamalarından da çekindiği de anlaşılmaktadır. Bazı hadislerde Rasulullah (s.a.a)'ın şöyle buyurduğu nakledilmekt

"Rabb'im tarafından Cebrail gelerek bana bu topluluk içerisinde kalkıp bütün beyaz ve siyaha Ali ibn.i Ebu talib'in benim kardeşim, vasim ve benim halifem ve benden sonra imam olduğunu ilan etmemi emretmiştir.

Ben Cebrail'den Rabb'imin bu hususta beni mazur gömesini istedim; Zira takva sahiplerinin az olduğunu ve Ali'ye ilgi gösterdiğim taktirde bana eziyet edip kınayanların ise çok olacağını biliyordum. Hatta onlar bana "Üzün" (yani her söylenene kulak asan ve kabul eden) ismini taktilar. Allah.u Team şöyle buyuruyor:

"İçıerinden Peygamberi incitenler ve o (her sözü dinleyen) bir kulaktır" diyenler vardır. De ki : O sizin için bir hayrın kulağıdır."(Tevbe/61)

Eğer dilersem onlan ismiyle söyleyip kimler olduğunu açıklarım; fakat onları gizlemekle kendi kerametimi

koruyorum. Ama Allah-u Teala bu hususu tebliğ etmekten vazgeçmeme razı

olmadı. İnsanlar topluluğu, biliniz ki, O'nu (Ali'yi) Allah Teala sizlere veli ve imam olarak seçmiştir ve itaatini her şahsa farz kılmıştır." (1)

Yine Celaleddin Suyuti "Ed Dürr'ül Mensur" adlı tefsirinin c.2, s.298'de bu manayı ifade eden bir hutbe nakletmiştir.

Demek ki Allah-u Teala Rasulullah (s.a.a)'a tebliğ ayetini indirince hemen bekletmeksizin, Rabb'inin emrine uyarak Hz. Ali'yi kendisinden sonra halifeliğe tayin etmesini

ve ashabına da mü'minlerin emiri olarak tayin edildiğinden dolayı Ali'yi tebrik etmelerini söylemesini emretmiştir. Onlar da bu emri yerine getirmişlerdir. Bunun üzerine Allah-u Teala:

"Bu gün size dininizi kamil kılıp nimetimi size tamamladım ve İslam'a size din olarak razı oldum" ayetini nazil etmiştir.

Aynca bazı Ehl-i Sünnet alimlerinin de tebliğ ayetinin Hz. Ali'nin imameti h~kkında nazil olduğu, açıkca itiraf ettiklerini görüyoruz. Ibn-i Merduye ibn-i Mes'ud'un şöyle dediğini söylüyor.

"Rasuluılah (s.a.a)'ın zamanında biz (tebliğ ayetini) şöyle okuyor (ve anlıyorduk):

---

1 - Bu hutbeyi kamil olarak Hâfız, İbn-i Cerir Taberi "Kitab'ul Vilayet'te nakletmiştir.

KUR' AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ .9

"Ey Resul, sana Rabb'inden (Ali'nin mü'minlerin mevlası olduğuna dair) inen emri tebliğ et; eğer bunu yapmasan onun risaletini tebliğ etmemiş olursun. Şüphesiz ki AI1ah seni halktan korur." (1)

Bütün bunlara, Şia'nın masum Ehl-i Beyt Imamlanndan naklettiği rivayetleri de eklersek Allah-u Teala'nın "İmamet"ile dinini kamil kıldığı bizler için açıklık kazanır. Bu yüzden de Şia'ya göre imamet usul-i dinden (dinin temel ilkelerinden) dir.

Böylece Aıiah-u Teala Hz. Ali'nin imametiyle müslümanlara nimetini tamamlamış ve onlan çobansız koyunlar gibi kendi başına bırakarak, muhtelif heva ve haveslere kapılmalanna,

fitnelere düçar olup bölünmelerine izin vermemiştir. Böylece İslam'ı onlara din olarak seçmiştir. Çünkü Allah-u Teala Gadir-i Hum'da terremiz kılıp hikmet ve kitabının ilmini verdiği imamları

Hz. Muhammed (s.a.a)'in vasileri ve müslümanların önderi olarak tayin etmiştir. O

halde; müslümanların da Allah'ın hüküm ve seçtiğine razı olup teslim olmaları gerekir. Zira, İslam'ın genel anlamı da, Allah'a teslim olmaktır. Allah-u Teaiii Kasas suresinin 68, 69 ve 70. ayetlerinde buyuruyor ki:

---

1 - Şevkani'nin yazdiği "Fath'ül Kadir" adlı tefsir. c.3, s57. Celaleddin Suyuti'nin

yazdığı "Ed Dürr'ül Mensur" adlı tefsir, c.2, s.298(İbn-i Abbas'dan naklen)

"Ve Rabb'in, dilediğini yaratır ve seçen seçmek onlara ait bir hak değildir; münezzehtir Allah ve yücedir şirk koştuklar. şeylerden. Ve Rabbin bilir, gönüllerinde ne sakhyorlarsa ve

neyi açıkliyorlarsa. Ve o, bir Allah'tır ki yoktur ondan başka tapacak, onadır hamd önde de, sonda da ve onundur hüküm ve dönüp onun tapısma varacaksımz."

Bu açıklamalarımızdan Hz. Rasulullah'ın (s.a.a) da Gadir-i Hum gününü bayram kabul edip kutladığı anlaşılıyor. Zira Rasulullah (s.a.a) Hz. Ali'yi imam olarak ta'yin ettikten ve "Bu gün size dininizi kamil kıldım" ayeti indikten sonra şöyle buyurmuştur.

"Dini kamil kılıp nimetini tamamlayan ve benim risaletim ile benden sonra Ali ibn-i Ebi Talib'in vilayetine razı olan Allah'a hamdolsun." (1)

---

1 - Hakim el Haskani'nin Ebu Saidi el Hudri'den bu ayetin tefsiri ile ilgili naklettiği hadis ve Hafız Ebu Naim el İsfihani kilabının "Kur'an'ı Kerim'de Ali ile ilgili inen ayetler" bölümüne müracaat edilebilir..

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.10

Daha sonra Hz. Ali'nin tebrik edilmesi için özel bir merasım düzenledi. Bir çadırda oturup Hz. Ali'yi de kendi yanında oturttu ve aralarında Rasulullah (s.a.a)'m kendi hanımları da olmak üzere Müslümanlara grup grup gelip

Hz. Ali'ye "Emir'ul Mü'minin" (mü'minlerin edtiri) olarak selam verip seçildiği makamdan dolayı kendisini tebrik etmelerini emretti. Orada bulunan sahabe de emredileni yerine getirip Hz. Ali'yi tebrik ettiler.

Hz. Emir'ul Mü'minin Ali (a.s)'ı tebrik edenler arasında Ebubekir ve Ömer de bulunuyordu. Bunlar gelip Hz. Ali (a.s)yi tebrik ederek "Ne mutlu sana, ne mutlu sana ey Ebu Talib'in oğlu, artık bizim ve her mü'min erkek ve kadının mevlası oldun"m dediler. .'

Hassan ibn-i Sabit Peygamber (s.a.a)in bu günde olan ferah ve sevincini görünce Resuluılah (s.a.a)ın huzuruna gelip "Bu menzilde bir kaç beyit şiir söylemerne izin verir misiniz?" dedi.

Hz. Rasulullah (s.a.a) O'na şöyle buY,urdu: "Allah'ın bereketiyle söyle ey Hassan, dilinle bize yarciimda bulunduğun sürece Ruh'ul Kudus tarafından te'yid edileceksin." O da başlayıp şu şiirleri okudu:

"Gadir Günü Peygamberleri onlara sesleniyordu "Hum"da, dinle de Rasul nidi ediyordu."

.1 - Bu olayı imam Gazali "Sır'ul Alemeyn" adlı kilabuıuı. 6.sayfasında Imam Ahmed ibn-i Hanbel Müsnedinin c.4, s28l'de Taberi tefsirinin c.3, s.428 ve Beyhaki, Darakatni, Fahri Razi, İbn-i Kesir ve diğerleri nakletmişlerdirerdir.

Şiir oldukça uzun bir şiirdir ve tarihçiler kendi kitaplannda nakletmişlerdir.(1)

Fakat bunlara rağmen yine de Kureyş bu ta'yine razı olmadı ve kendi yöneticisini seçerek - Ömer'in, Abdullah ibn-i Abbas'la aralarında geçen konuşmada açıkca söylediği gibi - hem nübuvvetin hem de hilafetin Beni Haşim'de olmasını ve onların bununla iftihar etmesini kabul edemedi.(2)

Rasuluılah (s.a.a)'ın düzenlediği bu ilk kutlama töreninden sonra artık bu bayramı kutlamak kimsenin haddi değildi. Çünkü üzerinden iki ay geçmeden Resulullah'ın vefat etmesi üzerine hilafetle ilgili nass zihinlerinden si lin ip gittiği

ne (veya unutulmasa da kimsenin dile getirmeğe cesaret edemediğine) göre üzerinden tam bir yıl geçtikten sonra hatırlanamıyacağı apaçıktır. Çünkü bu bayram Hz. Ali'nin hilafeti hakkındaki o nassla ilgiliydi.

Nassın kendisi unutulup sebebi ortadan kalktığına göre bu bayramın anılması için hiç bir neden de kalmıyordu. Böylece yıllar geçip gitti. Velhasıl çeyrek asırdan sonra hak kendi ehline dönünce Hz. İmam Ali (a.s) bu gerçeği unutulup gitmek üzere iken yeniden ihya etti. Ashabı geniş bir meydanda

---

1- Hafız Ebu Naim el İsfihani "Kur'an'ı Kerim'de Ali ile ilgili inen ayetler " kitabında - Harezmi Maliki "El Menakıb" adlı kitabınuı s.80 inde - El Genci Şafii "Et T alib" adlı kitabında.

- Celaleddin Suyuti şairlerin söylediği şiirleri topladığı "El İzdihar" adlı kitabında.

2 - Tarih-i Taberi, c.5, s3l.-Tarih-i ibn-i Esir, c.3, s3l. - İbn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'ül Belaga' c.2, s.l8,

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.11

toplayıp halkın gözü önünde onlardan Gadir-i Hum günü kendisine Rasuluılah (s.a.a)'ın huzuronda halife olarak bey'at ettiklerine şehadette bulunmalannı istedi. Bunun üzerine on alusı Bedir savaşına katılma şererine nail olan sahabilerden oımak üzere otuz sahabi kalkıp buna şehadette bulundular.(1)

Unuttuğunu iddia edip şehadetini gizleyen Malik ibn-i Enes ise Hz. Ali'nin "Eğer doğru söylemiyorsan halktan gizleyemeyeceğin bir belaya düçar olasın" manasındaki bedduasına

tutularak henüz yerinden kalkmadan cüzzam hastalığına yakalandı. Daha sonra ağlıyarak, "salih kulun bedduasına tutuldum. Ben onun hakkında şehadetimi gizledim" diyordu.(2)

Böylece Hz. Imam Ali bu ümmete hücceti tamamladı ve o zamandan günümüze kadar ve günümüzden de kiyamete kadar Şia Gadir-i Hum gününü (Zilhicce ayının 18. gününü) bayram olarak kutlamış ve

kutlayacaktır ve bugün Şia'nın nezdinde en büyük bayramdır. Nasıl en büyük bayram olmasın ki? Oysa o gün Allah-u Teala'nın bize dinini kamil kılıp, nimetini tamamladığı ve bizlere din olarak İslam'ı

---

1 - Müsned-i Ahmed b. Hanbel, c.4, s.370 ve c.1, s.119 Nesai'nin yazdığı "El Hasais" s.19 - Kenzül Ümmal c,6, s.397 İbn-i Kesir Kendi Tarih kitabında, c.5, s211.

ibn-i Esir "Üsd'ül Gabe'de, c.4, s28.

İbn-i Hacer'il - Askallani'nin yazdığı "El İsabe' c2, s.408

Suyuti "Cem'ül Cevami" adlı kitabuıda.

2 - Heysemi "Mecme'uz Zevaid"de, c.9, s.1O6- İbn-i Kesir Kendi Tarihinde

c.5, s.211-İbn-i Esir "Usd'ul Gabe'de c.3, s.32l nakletmişler ve

keza Hilyet'ul Evliya, c.5, s.26 ve Müsned-i Ahmet, c.1, s.119'da nakletmiştir.

seçtiği gündür. O gün hem Allah'ın, hem Peygamber'in ve hem de mü'minlerin yanında şanı yüce olan bir gündür. Bazı Ehl-i Sünnet alimleri Ebu Hureyre'den naklettikleri bir rivayet göre: Resuluılah (s.a.a) Hz Ali'nin elinden tutup "Ben kimin

mevlasıysam Ali de onun mevlasıdır..." buyurdu. Bunun üzerine Allah-u Teala:

"Bu gün size diininizi kamil kıhp nimetimi size tamamladım ve İslam'a sizin için din olmağa razı oldurn". ayetini nazil etti.

Ebu Hüreyre diyor ki:

"O gün Gadir-i Hum günüdür. Her kim Zilhicce aYıRın on sekizinci gününü oruç tutarsa ona altmış aym orucunun sevabı yazıllr."(1)

Şia'nın Ehl-i Beyt imamlarından bu günün faziletiyle ilgili olarak naklettikiği rivayetıere gelince bu rivayetler sayısız denecek kadar çoktur.

Allah'a bizi hidayet edip, Hz. Ali'nin vilayetine sarılan ve Oadir-i Hum bayramını kutlayanlardan karar kıldığı için hamdolsun.

Velhasıl:

---

1 - İbn-i Kesir'in yazdığı "El Bidayel'u Ilen Nihaye' adlı kitap, c.5, s214.

"Ben kimin mevlasıysam Ali de onun mevlasıdır. Ey Allah'ım, O'nu seveni sen de sev; 0'03 düşman olana sen de düşman ol; O'na yardım edene sen de yardım et; O'nu yalmz bırakaDI

sen de yalmz bırak ve o nereye yönelse hakkı onunla beraber kıl" diye buyuran meşhur Gadir-İ Hum hadisi İslam ümmetinin naklinde ittifak ettikleri çok önemli bir hadis ve daha doğrusu büyük çaplı, tarihi bir vakıadır. Üç yüz altmıştan fazla Ehl-i sünnet aliminin bu hadisi kendi mühim eserlerinde naklettiğini önceden ifade etmiştik.

Bu hadisi nakleden Şia alimlerinin sayısı ise daha fazladır. Bu konuda daha fazla araştırma yapmak isteyen kimse Allame Emini'nin yazdığı "El Gadir" kitabına müracaat edebilir.(1)(2)

Değindiğim bu bahislerden sonra İslam ümmetinin Ehl-i sünnet ve Şia diye iki gruba bölünmesinin hiç de garipsenecek bir tarafı olmadığı anlaşılır. Ehl-i Sünnet Sakife-i Beni Siade'de kurulan şura ilkesine sarılarak konu hakkındaki apaçık hükümleri (mesela ravİlerin naklinde ittifak ettikleri Oadir-i Hum vb. diğer hadisleri) te'vil etmişlerdir.

Şia ise geçen nasslaram sarılarak Ehl-i Beyt'ten olan on iki imama bağlanmış ve onlardan başkasına meyletmemiştir.

---

1 - Nass: Açık hüküm. apaçık. delil.

ı - Nass: Açık hüküm apaçık delil.

Hak şudur ki Ehl-i Sünnet mezhebinde araştırma yaptığımızda, çoğu meselelerin özellikle de hilafet konusundaki meseleleri n zan ve içtihad üzere kurulduğunu görürüz.

Zira seçim ilkesinde bugün seçtiğimiz şahsın bir diğerinden daha efdal olduğuna dair kesin bir delil mevcut değildir. Çünkü kalplerin gizlediğinden haberimiz yoktur ve

genelolarak insanlar nefislerinde gizli olan bir takım duygular istekler ve bencilliklerin etkisinde kalmaktadır. Dolayısıyla bir şahsın yönetime seçimi seçmenlerin iradesine bırakıldığı taktirde ruhtaki bu etkenler etkili olacaktır.

Bu tez bir hayal veya aşırı bir düşünce değildir. Halifeyi seçimle tayin etmek görüşünü inceleyen her şahıs bilir ki, bunca övülen bu görüş hiç bir zaman hakiki manada bir başarı elde edememiş ve asla başarı ya ulaşamayacaktır.(1)

Şüranın öncüsü olan Ebubekir'in kendisi seçim ve şürayla başa geçmesine rağmen ölümünün yaklaştığını hissedince şüra yöntemini kullanmadan hemen Ömer'i kendi yerine halife olarak tayin

etti veya Ebubekir'in hilafete ulaşmasındaki büyük fonksiyonu olan Ömer, Ebubekir'in ölümünden sonra açıkca halkın huzumnda "Ebubekir'e yapılan biat, tedbirsiz ve hesapsızca aniden yapılan bir iş idi. Allah-u TeMa müslümanları onun şerrinden korudu" diyordu.(1)

Sonra Ömer, yaralanıp ecelinin yakın olduğuna yakin edince altı kişiyi kendi aralarından birisini hilafet makamına seçmeleri için tayin etti. Ama aynı zamanda kesin bir

- - - - - -- - - - --

i - Sahih-i BuJıari. c.8, s26, "Bab-u Recm'il Habla minez Zina."

şekilde biliyordu ki uzun süre Peygamberle birlikte olmalarına. İslam'ı diğerlerinden önce kabul etmelerine ve geçmişte ~üksek bir takva ve zühde sahib olmalarına rağmen rdasumdan başkasının kurtulamadığı beşeri hislerden bunların çoğusu kurtulamayacaktır. Bu ise onların ihtilaf etmelerine sebep olacaktır. Ömer

görünüşte ihtilafı

önlemek için Abdurrahman ibn-i Avf'ın bulunduğu tarafı tercih ederek "ihtilaf ettiğiniz takdirde Abdurrahman ibn-i A vfın bulunduğu tarafa uyun" diyordu. Şüra Hz. Ali'yi seçiyor, fakat

O'na Allah'ın kitabı, Peygamber'in sünneti ve Şeyheyn'in (Ebubekir ve Ömer'in) sünnetlerine uygun olarak aralarında hükmetmesini şart koşuyor. Ama Hz. Ali Şeyheyn'in sünnetine bağlı kalma şartını reddediyor.1) Osman bu şatları kabul edince onlar halife olarak ona biat ettiler. Hz. Ali bu konuda şöyle buyuruyor.

"Ey Allah'ım şura'ya bak; ne zaman onların ilki karşısında benim hakkımda şüphe söz konusu oldu ki bu gibilerine tutulayım? Fakat onlar alçaktan estiktçe ben de estim, onlar yücelip uçtukca ben de uçtum. Onlardan biri

---

i - Taberi ve Ibn-i Esir'in tarihleri, Ömer'in ölümü ve Osman'ıı halife oluşu.

kalbindeki kine kulak verdi, diğeri ise k~hdi damadına şöyle böyle meyletti. (1)

Müslümanların seçkini ola h kimseler, duygu ve hislerin elinde oyuncak olur ve düşmanlık duygusuha mağlub olur bir diğeri ise şöyle böyle asabiyet duygusuna kapılırsa artık diğer normal bir seçmenden Farkı kalır mı acaba?

Hz. Ali'nin hutbesindeki "şöyle böyle" (henin ve hen) tabirini açıklayan Muhammed Abduh şöyle diyor. "Hazret Ali bu tabiriyle oradaki adamlarda bulunan, söylenmesi ayıp diğer maksatlara işaret ediyor." Bunun yanısıra Abdurrahman ibn-i Avf sonradan Osman'ı seçtiğinden dolayı pişman olarak doneminde vuku bulan olaylardan dolayı

O'nu ahde hiyaı1et etmekle suçladı. Sahabelerin büyükleri gelip "Bu senin neden olduğun bir şeydir ey Abdurrahman," diye ona itirazda bulununca onlara "Ben onun böyle olduğunu bilmiyordurn;

fakat Allah'a yemin ediyorum ki artık asla ohunla konuşmt)yacağım," demiş ve Osman'a datgıh olarak ölmüştür. Hatta Abdurrahman hastalandığı zaman Osman onUh ziyaretine gidince yüzünü duvara doğru çevirip Osman1a konuşmadığı rivayetlerde yer almıştır.(2)

Daha sonra o ma'lum olaylar vuku buldu ve halk Osman'ın aleyhine ayaklandı ve mesfe Ostnan'ıh ölümüyle

--- - ----------

1 . Muhammed Abduh'un yazdığı "Serh-i Nehc'ul Belaga, c.l, s.88

2 - Taberi ve ibn-i Esir'in tarihlerinin 36.hicri yılında vuku bulan

olaylar bölü ve Muhammed Abduh'un yazdığı Şerh-i Nehc'ül Belaga, c.l, s.88.

sonuçlandı.

Bilahere bunlardan sonra ümmet yeniden seçime başvurdular; fakat bu sefer Hz. Ali'yi seçtiler. Ama nice pişmanlıklardan sonra İslam devleti sarsıntıya uğramış, fasıklar ne pahasına olursa olsun hatta suçsuz insanların kanını dökmekle bile olsa - hilafet kürsüsüne oturmak hevesine kapılmışlardı;

Henüz yirmi beş yıllık kısa bir süre geçmesine rağmel1 Allah'ın ve Resulünün hükümetinin temelleri sarsılmıştı. Böylece Hz. İmam Ali kendisini karanlık fırtınalarta dalgalanan bir denizin ve doyrulup dinrnek bilmeyen heva

ve heveslerin ortasında buldu. Hilafetini Nakjsin (ahdi bozanlar), Kasitin (tuğyan edenler) ve Marikin (dinden uzaklaşanlar) tarafından başlatılan zorba savaşlarla geçirdi ve ancak şehit olmasıyla bu savaş ve kargaşatıklardan kurtuldu.

Hz. Ali Ümmet-i Muhammed'in düçar olduğu bu hale üzülüyordj.l. Mekke fethine kadar İslam'a karşı savaşan ve Mekke fethedildikten sonra babasıyla birlikte serbest bırakılan Muaviye ibn-i Ebi Süfyan ve Amr ibn-i As, Muğiyr~ ibn-i Şjj'be, Mervan ibn-i Hakem ve benzeri bir çok kimse İslam'dan payalma hevesine kapılmışlardı.

Ümmet-İ Muhammed (s.a.a) kan denizine gömüldü ve düşük şahsiyetli insanlar müslümanların egemenliğini eline geçirdi. Bu gibi insanların ümmet arasında bir makam elde etmeleri ve

başa geçmeleri temelde şüra metoduyla halifeyi belirleme mantığına dayanıyordu. Bir müddet sonra da şüra sistemi zalim padişahlığa ve sonunda Kayser ve Kisra

sahanatlarına dönüştü. Hülefa-i Raşidin dönemi diye adlandırdıkları dört halifenin dönemi Hz Ali'nın şehadetiyle son buldu...

Ama gerçekte bu dört halifeden de Ebubekir ve Hz Ali'den başkası şüra ve seçimle başa gelmemişlerdi. Ebubekir'in de biatının ansızln yapıldığını bu günün deyimiyle muhalif grubun yani Beni Haşim

ve onların görüşünde olanların haberi olmaksızın vuku bulduğunu göz önüne alırsak biatı, şüra ve seçimle olan Hz. Ali ibn-i Ebitalib'den başkası kalmıyor.

Zira Hz Ali kendisinin isteği olmadan müslümanlar, ısrar ederek O'na zorla biat etmiş, biat etmeyen bir kaç kişiyi ise Hazret Ali (a.s), biat etmek zorunda bırakmamış ve tehdid etmemiştir.

Buna göre, Allah-u Tcila Hz Ali'nin hem ilahi nass ile ve hem de müslümanların seçimiyle Resuluılah (s.a.a)ın halifesi olmasını irade etmiştir. İslam ümmeti, Şia'sı ve Sünnisiyle Hz. Ali'nin hilafetinde icma etmiş ondan gayrisinin hilafeti hususunda ise ihtilafa düşmüşlerdir.

Ne de acınacak bir durumdur! Eğer onlar Allah-u Teala'nın kendileri için seçtiğini kabul edip razı olsalardı, başlarının üstünden ve hem ayaklarının altından kendilerine ilahi nimetler akardı ve Allah-u Teala onlara gökten bereketler indirirdi. Eğer onun emrine itaat etmiş olsalardı Allah-u Teftla'nın irade ettiği ve

"Ve sizler yücesiniz eğer mü'min olsanaz." ayetinde

buyurduğu gibi bu gün müslümanlar bütün alemin efendileri olurdu. Ama açık düşmanımız olan mel'un şeytan Hak Teâlâ'ya hitaben demiştir ki:

"İblis, beni azdıran sensin dedi, onun için ben de andolsun ki onları senin doğru yolundan çıkarmak için pusu kurup oturacağım. Sonra andolsun ki önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından çıkıp çatacağım onlara ve göreceksin ki çoğu şükür bile etmiyecek sana."

Araf süresi 16-17.ayet.

Bugünkü müslümanların haline bir bakın; acze düçar olmuş ve bir şeye güçleri yetmez hale gelmişlerdir; hatta zaaflarından bir takım kafif devletlerin peşinde koşup duruyorlar. İsrail'i,

resmen tanıdıkları halde İsrailonların varlığını tanımayı reddediyoL Hatta kendisine başkent yaptığı Kudüs'e girmelerine bile müsaade etmiyor. İslam ülkeleri ya

Amerikan'ın veya Rusya'nın lütfü sayesindeO) hayatlarını sürdürüyorlar'. islam milletlerini fakirlik, açlık ve hastalık tehdid etmektedir. Oysa ki Avrupa'nın köpekleri bile çeşitli et ve balıklarla besleniyor.

Ümmetin bu acı geleceğe düçar olacağına Seyyidet'ün Nisa Hz. Fatime-i Zehra, (a.s) Ebubekir'e karşı çıkarak Muhacir ve Ensar kadınlar arasında okuduğu hutbesinin

sonunda değinmiş bulunuyor. (1)

"Ando'sun ki artık (fitne devesi) gebe kaldı. Çok geçmeden doğuracaktır; beklemek gerekir. Sonra kovalar dolusu taze kan ve helak edici zehirler sağacaksımz. İşte o zaman bahla gidenler zarara uğrayacak ve gelecektekiler öncekilerin başvurduklar. işin akibetini anılyacaktır. Nefisleriniz dünyamzdan dolayı hoşnut olsun.

Ama fitneye düşeceğinizden gönlünüz emin olsun. Size keskin kıhçlaN, zalim mütecaviz güçleri yaygın kargaşahğı ve zalimlerin istibdadım müjdeleyeyim. Mallmzı yok edecek ve topluluğunuzu kökten biçecektir. Ne de çok büyük pişmanlık sizi beklemektedir. Fakat ne yapabilirsiniz ki, hakikati göremiyorsunuz. İstememenize rağmen sizi mecbur mu kılacağız."

Ey Alemlerin kadınlarının en üstünü, Ey Resulullah'ın

---

1 - Taberi'nin yazdığı "Delail'ül İmame" - İbn-i Tay/ur'un yazdığı "Belağat'ün Nisa" - Ömer Rıza Kahhale'nin yazdığı "A'lamün Nisa c.4, s.123. ibn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'üI Belağa'

yadıgarı. Ey Fatima-i Zehra, gerçekten de verdiğin haberler doğru çıktı. Nasıl doğru olmayabilirdi ki? zira bu nubuvvet silsilesinden ve risalet kaynağından akan bir haber idi.

Gerçekten de Hz. Fatime selamullah aleyha'nın bu sözleri İslam ümmetinin geçmiş ve bugünkü tarihinde tamamen vuku bulmuş ve bulmaktadır. Kim bilir belki de gelecekler geçip gidenden daha kötü olacaktır. Zira onlar Allah'ın indirdiğinden hoşlanmadılar; Allah da onların amellerini alçaltıp boşa çıkardı.

Hahiste Önemli Olan Bir Nokta:

Bütün bu bahislerde dikkat edilmesi gereken tek bir nokta kalmıştır. O da şu ki: Bazı kimseler kesin hüccetlerle susturulduğunda itiraz ederek Hz. Ali'nin hilafete nashedildiğini gören yüzbin sahabenin içlerinde bu

ümmetin efdal ve hayırlılarının da bulunduğunu ve dolayısıyla bunların Hz. Ali'den yüzçevirip hep birlikte O'na muhalifet etmekte birleşmelerinin çok uzak ve garip bir şeyolduğunu ileriye sürüyorlar. Bu bizzat beni de şüpheye düşüren bir husus idi. Tabi araştırmaya ilk başladığım sıralarda.

Mesele bu şekilde sözkonusu edilecek olursa elbette ki bu itiraz tutarlı bir fikir gibi gözükebilir! Ama konuyu tüm yönleriyle inceleyince bu hususun garip bir yanı olmadığı görülür.

Zira mese'lenin hakikatı bizim tasavvur ettiğimiz veya Ehl-i sünnetin sözkonusu ettiği şekilde değildir. Meseleyi etraflıca inceleyebilmek için şu soruyu inceleyelim:

Yüzbine yakın sahabinin Resulullah'ın emrine muhalifet ::'ttiklerini söylemek doğru değilse, o halde olay nasıl olmuştur?

İlk olarak Gadir-i Hum biatında hazır bulunanların hepsi Medine'de yaşamıyordu. Olsa-olsa en fazla üç veya dört bini Medine'de yaşıyordu. Öte yandan bunların bir çoğunun da köleler ve Ehl-i Suffa gibi Medine'de kimsesi olmayan çeşitli bölgelerden Resulullah'a gelmiş, mustaz'af kimseler olduğunu nazara alınca geriye bu grubun yarısı

yani ikibin kadarı kalır. Hatta bunlar da mensub oldukları kabile düzeni gereği reislerinin karşısında teslimiyet içinde idiler. Resuluılah (s.a.a) da masıahat gereği bu düzeni ortadan kaldırmamıştı. Yanına bir grup gelince onların büyüklerini onlara önder olarak tayin ederdi. Islamdaki Ehl-i hall ve akd deyimi de burdan ortaya çıkmıştır.

Resulullah (s.a.a)ın vefatından sonra teşkil edilen "Sakife" toplantısını incelediğimizde - Ebubekir'in halife olmasını kararlaştırılan - o toplantıda hazır olanların en fazla yüz kişi olduklarını görüyoruz. Zira Medine ehl-i olan Ensar'dan sadece büyükleri o toplantıya katılmıştı. Mekke ehli olan Resulullah'la birlikte hicret etmiş

Muhacirlerden ise Kureyş'i temsil eden üç veya dört kişiden başka kimse yoktu. Buna delilolarak Sakife'nin ne kadar bir genişliğe sahip olabileceğini tasavvur etmemiz yeter.

Zira her evde bulunan sakifeyi (tavanil bir yeri) o günün şartlarında nazara alacak olursak oranın toplantı meydanı olmadığı sadece normal bir ev olduğu ortaya çıkar. ~atta Beni Saide'nin sakifesinde yüz kişi kadar insanın toplandığını söylememiz bile bir mubalağadır. Ama bellidir ki orada yüzbin kişi

bulunmuyordu, halk o toplantıda olup bitenden ancak bir süre geçtikten sonra haberdar olabildi. Çünkü o zaman bu günkü gibi kitle iletişim araçlarının olmadığı da bellidir.

Hazrec'in büyüğü aynı zamanda Ensar'ın öndegeleni olan Sa'd ibn-i Ubade ve oğlu Kays'ın muhalefetine rağmen orada toplananlar Ebubekir'in hilafete tayin edilmesi hususunda ittifak ettiler;

ama bugünün deyimiyle orada bulunan ezici çoğunluğun ona biat etmesi müslümanların çoğunluğunun hazır bulunmadığı bir ortamda gerçekleşti. Zira

onların bir kısmı Resulullah'ı guslettirip kefenlemekle meşgul idi.

Diğer bir kısmı ise Resulullah'ın ölüm haberi karşısında donup kalmıştı. Ömer ibn-i Hattab da onları "Resuluılah (s.a.a) öldü" demekle korkutmuştu.(1)

Ayrıca Ashabın çoğunu Resuluılah (s.a.a) Üsame'nin ordusuyla göndermişti. Bu nedenle onların çoğunluğu Medine'nin dışında Cürüf denilen yerde bulunuyor ve Resuluılah (s.a.a)ın vefatı anında Medine'de olmadıklarından dolayı Sakife toplantısına katılamamışlardı.

Acaba bütün bunlardan sonra kabile fertlerinin kendi büyükleri tarafından alınan karara karşı çıkmaları düşünülebilir mi? Özellikle de eğer bu karar bütün kabileierin elde etmeğe çalıştığı önemli

bir mevkiyle ilgili olursa? Çünkü hilafetin asıl kanuni sahibi kenara bırakılıp iş şüra'ya devredildikten sonra artık bir günde bütün müslümanlara reis olmak şerefi onlara da nasib olabilirdi. O halde neden onlar da buna sevinmesinler ve neden onu

---

1 - Sahih-i Buhari. c.4, s.195.

desteklemesinler?!

Medine'de ikamet edenlerin aldığı bir karara Arabistan yarım adasının diğer bölgelerinde yaşayan merkezden uzak bulunanların karşı çıkması düşünülemez. Zira o zaman iletişim araçları henüz günümüzdeki gibi mevcut değildi

ve onların, olup bitenlerden haberleri yoktu. Ayrıca onlar, Medine ehlinin ResuluJlah (s.a.a) ile birlikte yaşadıklarından, Resuluılah (s.a.a)a inen hüküm ve emirleri daha iyi bildiklerini hatta yeni hükümleri içeren vahyin bile hangi saat ve hangi günde indiğinden haberleri olduğunu düşünüyorlardı.

Bir de merkezden uzak olan bir kabile reisini hilafet konusu ne ilgilendirir? Ona göre Ebubekir'in, Ali'nin veya diğer birisinin halife olması, durumu değiştirmez. Onu kabilesinin başkanlığında baki kalıp kimsenin kendisine karışmaması ilgilendirirdi. Öte yandan belki onlardan bazısı konuyu sorup hakikatten haberdar olmak istemiştir.

Ama baştakiler çeşitli vesilelerle onu susturmuşlardır. Hatta Ebubekir'e zekat vermekten kaçınan Malik ibn-i Nuveyre kıssasında böyle bir şeylerin olduğunu te'kit eden ahİmetleri bulmak da mümkündür.

Bu yüzden Ebubekir döneminde zekat vermekten kaçınanlarla yapılan savaşta

cereyan eden olayları araştıran kimse, bu nakillerin bir çok çelişkiyi içerdiğini ve sahabelerin, özellikle de hakim olanların hürmetini korumak amacıyla bazı tarihcilerin bu koriuyu özel bir tarzda işlediklerini görecek ve bu yazıların insanı ikna etmediğinin

farkına varacaktır.

Üçüncü bir nokta ise, bu olayda işi oldu bittiye getirmek, bu günün tabiriyle halkı bir emr-i vakiyle karşı karşıya koymak yöntemine başvurulmuştur. Zira Sakife toplantısı

Resuluılah (s.a.a)ın defnetme işleriyle meşgulolan sahabelerin haberi olmadan teşkil olmuştu. Bunlar arasında Hz. İmam Ali, Abbas ve diğer Beni Haşim ile Mikdad, Selınan, Ebuzer, Ammar, Zübeyr ve diğerleri bulunuyordu.

Sakife'de toplananlar Sakife'den çıkıp Ebubekir'i törenle mescide götürüp halktan ona genel biat almak istediklerinde ve halkın istiyerek veya zorla grup-grup O'na biat ettiklerinde

Hz. Ali ve yaranı yüksek ahlakları gereği meşgul oldukları mukaddes görevlerini henüz bitirmemişlerdi. Onlar Resuluılah (s.a.a)'ı gusülsüz, kefensiz ve defnetmeden bırakıp hilafet için Sakife'ye koşamazlardı

Onlar kendi görevlerini sona erdirdikleri zaman ise artık Ebubekir hilafete seçilmiş iş işten geçmişti. 'Buna karşı çıkanlar müslümanlar arasında ikilik çıkarmak isteyenler, fitneciler olarak niteleniyor ve müslümanların bunların karşısından direnmeleri ve hatta gerektiğinde bunların öldürülmeleri gerektiği ileri sürülüyordu.

Bunun içindir ki Sa'd ibn-i Übade Ebubekir'e bi at etmediğinden dolayı Ömer onu ölümle tehdid ederek "Öldürün onu; o fitneci birisidir"(1) diyordu Hz. Ali'yi ise evde olanlarla birlikte yakmakla tehdid ediyordu.

---

1 - Sahih-i Buhari, c.8, s.26 - Tarih-i Taberi ve ibn-i Kuteybe'nin yazdığı 'Tarih'ul Hülefa'.

Özellikle Ömer'in biat konusundaki görüşünü anladıktan sonra bu konuda anlaşılmayan bir çok konunun çözümü de insana çok kolayolur. Zira Ömer'e göre biatın sahih ve meşru olması

için sadece müslümanlardan bir veya bir kaçının öncü olup halife adayına biat

etmesi yeterlidir. Bundan sonra diğer müslümanlara sadece O'na uyup bi at etmek düşer. Onlardan herhangi birisi isyan edip biat etmek istemezse o İslam'ın zimmetinden dışarı çıkmıştır ve öldürülmesi gerekir.

Burada sahih-i Buhari'nin naklettiği(1) Ömer'in biat hususundaki sözlerini nakledelim: Ömer Sakife'de vuku bulan olaylar hakkında şöyle diyor.

"Bağırmalar çoğalıp, sesler o kadar yükseldi ki ben ihtilal düşeceğinden korkup Ebubekir'e "Uzat elini"

1- Sahih-i Buhari c.8, s.28. "Bab-u Recm-il Habla Min-ez Zina İza Ahsanet."

dedim. O da uzattı; ben O'na biat ettim. Sonra Muhacir'ler ve Ensar'lar da biat ettiler. Sonra Sa'd ibn-i Übade'ye saldırarak, onlardan birisi Sa'd ibn-i Übade'yi öldürünüz dedi. Ben "Sa'd ibn-i Übadeyi Allah öldürsün" dedim."

Daha sonra Ömer şunları dedi:

"Andolsun Allah'a tanık olduğumuz hiç bir meseleyi Ebubekir'in biatl kadar güçlü (ağır) bulmadık. Korktuk ki eğer toplumdan kopsak ve biata katılmasak onlar bizim dışımızda kendilerinden birine biat edecekler. O zaman istemediğimiz birine biat etmemiz gerekeeekti. Eğer mühalefet etsek de fesad ortaya çıkacaktı."

O halde Ömer'e göre hilafet meselesi seçim ve şüraya bağlı olan bir şey değil, sadece müslümanlardan birisinin öncü olup biat etmesi diğerlerine hüccet olarak yeterlidir.

Bu yüzden de diğer birisinin daha önce diğerine biat etmesinden endişe ederek Ebubekir'e "Uzat elini," diyor, o da uzatınca meşveretsiz ona biat ediyor. Ömer bu görüşü şöyle dile getiriyor.

"O topluluktan ayrıldığımız ve biatım gerçekleşmediği takdirde bizim dışımızda kendilerinden olan birisine biat edeceklerinden korktuk." (Yani, Ömer, Ensar'ın kendilerinden olan birisine bi at etmekte önce davranacağından korkmuş.)

Ömer'in, "O zaman ya razı olmadığım birisine biat edecektik ya da muhalefet edecektik; bu ise fesada yol açacaktı," şeklinde sözü konuya daha fazla bir aydınlık

getirmektedir. (1)

Ama hüküm vermede insaflı ve araştırmada dakik olabilmemiz için şunu da itiraf etmeliyiz ki: Ömer hayatının son günlerinde biat konusundaki görüşünü

değiştirmişti.

Zira son olarak yaptığı hacda birisi Abdurrahman ibn-i A vfın huzurunda ona gelip, "Ey Emir'el Mü'minin, falan hakkında ne diyorsun; O "Eğer Ömer ölürse ben falancıya bi at edeceğim.

Andolsun Allah'a ki, Ebu Bekir'in biatı da ansızın olmuştu; sonradan bitip kesinleşti" diyor." Bunu duyan Ömer çoksinirlenip Medine'ye döner dönmez halkı toplayıp onlara konuşma yaptı. Onun konuşmasının bir kısmı şöyledir. (2)

"Bana sizlerden birisinin "Eğer ömer ölürse ben falancaya biat edeceğim" dediği haberi ulaşmıştır. Hiç kimse "Ebubekir'in biab da ansızlD olmuştu; sonradan bitip sabitleşti" diyerek kendisini aldatmasm. Evet o böyle olmuştu; ama onun şerrinden Allah (bizi) korudu..."

Daha sonra devam ederek şöyle dedi:

"Kim müslümanlardan meşveret etmeksizin birisine

- --- ----------

1 - Sahüı-i Buhari. c.8. s.26. - 2- Sahih-i Buhari. c.8. s.26

biat ederse, ne ona biat edilir ve ne de biat ettiği kimseye; her ikw de öldürülmelidir (veya her ikisinin de öldürülmesinden korkulur).

Keşke Ömer ibn-i Hattab Sakife günü bu görüşüne sahip çıkıp kendisinin de şehadet ettiği gibi ansızın yapılan Ebubekir'in biatına müslümanlan zorlamasaydı Ama Ömer o gün nasıl böyle bir

görüşe sahip olabilirdi ki, oysa bu görüşe göre hem kendisinin ve hem de arkadaşının öldürülmesi gerekirdi. Zira yeni görüşünde diyordu ki "Kim müslümanlarla meşveret etmeksizin birisine biat ederse, ne ona ve ne de biat ettiği kimseye biat edilir ve her ikisi de hemen öldürülmelidir."(1)

Şimdi, Ömer'in ömrünün sonlarında neden görüşünü değiştirdiğine gelelim. Oysa ki, herkesten daha çok onun kendisi biliyordu ki, onun bu yeni görüşü Ebubekir'e yapılan biatın meşruiyetinin sarsılmasına yol açmaktadır. Zira kendisi müslümanlarla meşveret etmeksizin O'na bi at etmişti. Ve O biata ansızln düşünülmeden yapılan, oldu-bitti biatı adını vermiştir.

Bu görüş O'nun kendi hilafetinin de tenkid edilmesine sebeb oluyordu. Çünkü o müslümanların meşvereti olmadan Ebubekir'in ölüm vaktindeki vasiyeti üzere

hilafete erişmişti. Hatta müslümanlardan bazısı,

gelip Ebubekir'e onların başına katı yürekli sert birini geçirdiğinden dolayı itirazda bulunmuşlardı.c,) Ömer, Ebubekir'in yazısını halka okumak istediğinde birisi O'na "O

ı - Tarih-i Taberi, "Ömer'in halileliğe tayin ediliş bölümü". İbn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga

yazıda ne yazılıdır? ey Ebuhafs" diye sorunca, Ömer "Bilmiyorum; fakat onu ilk duyup itaat eden benim" diye cevap verdi. O zaman o şahıs "Allah'a andolsun ki ben onda ne yazıldığını biliyorum; sen onu ilk defa halife kıldın, o da seni bu defa halife kılmıştır" dedi. (1)

Hz. Ali de - Ömer'in halkı zorla Ebubekir'e biat etmeğe mecbur kıldığı zaman - buna benzer bir şey buyurmuştur.

"Sağdığın bu sütten bir pay da sana ulaşır "(2)

Önemli olan Ömer'in neden biat konusunda görüşünü değiştirdiğini bilmektir. Bana göre bunun sebebi Ömer'in bazı sahabenin onun ölümünden sonra Hz. Ali'ye biat etmek istediğini hissetmesidir. Ömer ise buna asla razı değildi.

O bunun gerçekleşmemesi için Resuluılah (s.a.a)ın vefatı yaklaştığı sırada yazdırmak istediği vasiyetinin yazılmasına bile engel 0Idu.(3) Çünkü o bu vasiyyetin muhtevasının ne olacağını tahmin ediyordu.

Bu yüzden o, hatta Resuluılah (s.a.a)ı sayıklamak nisbetini verme pahasına da olsa böyle bir vasiyetin gerçekleşmesini önledi ve halkın Hz. Ali'ye biata koşmasını önlemek için de Hz. Resulullah'ın vefat haberini

---

1 - İbn-i Kuteybe'nin yazdığı "El İmamet'u ve-s Siyase' kitabı, c.l, s25,

"Ebubekir'in hastalanıp Ömeri yerine halife tayin ettiği bölüm".

2 - İbn-i Kuteybe'nin "El imamet'u ve-s Siyase" kitabı, c.l, s.18.

3 - Sahih-i Müslim, c.5, s.75, "Kitab'ul Vasiyyet" ve Sahih-i Buhari, c.7, s.9.

yayanları ölümle tehdit etti.m Öte yandan Ebubekir'in biatını söz konusu edip halkı

O'na bey'at etmeğe zorladı ve bey'at etmekten kaçınanı katletmekle tehdit etti.(2)

Bütün bunlar Hz. Ali'yi hilafet kürsüsünden uzaklaştırmak için yapılıyordu. O halde birisinin "Ömer öldüğünde ben falaneıya biat edeceğim" demesi ne nasıl razı olabilirdi?

Özellikle de tarihte kimliği meçhul kalan ve şüphesiz sahabenin büyüklerinden olan kimse, Ömer'in Ebubekir'e biatte yaptığı harekete istinad ederek diyor ki:

"Andolsun Allah'a Ebubekir'in biatı da duşünülmeden ve ansızın yapılmıştı; ama sonradan sabit olup kökleşti." Yani onun bi atı müslümanlarla meşveret edilmeden gafleten gerçekleştiysede sonradan sabitleşti. Ömer'in Ebubekir ile ilgili olarak yaptığı iş doğru ve meşru ise diğer birisi hakkında da aynı yolun uygulanması neden doğru olmasın?!

Öte taraftan hem İbn-i Abbas ile Abdurrahman ibn-i A vfın ve hem de Ömer ibn-i Hattab'ın bu sözü söyleyen şahsın ismini söylemekten kaçındıkları gibi biat edilmek. istenen şahsın da ismini anmaktan kaçınıyorlar.

Ama Ömer'in bu söze fazlasıyla sinirlenip hemen ilk Cuma'da halka konuşma yapıp hilafet konusuna değinerek yeni bir görüşü ortaya atması bu iki şahsın müslümanlar arasında önemli bir mevkiye sahip olduklarını gösterir. O böylece oldu-bitti olayını tekrarlamak isteyen şahsın önüne geçmek istemiştir.

---

1 - Sahih-i Buhari, c.4, s./95.

2 - Sahih-i Buhari, c.8, s28 ve Tarih'ul Hu/efa, c.l, s.19.

Zira bu sefer bu, onun istemediği bir şahsın hilafete geçmesine sebep olabilirdi.(1)

Değindiğimiz bahislerden anlaşıldığı üzere ki bu söz yalnızca o şahsın sözü değildi; aksine sahabenin çoğunluğu aynı görüşü paylaşıyorlardı. Bu yüzden Buhari'nin şunları yazdığını görüyoruz:

"Ömer sinirlendi, daha sonra şöyle dedi: "Ben henüz hayattayım; o halde halkın işlerini gasbetmek isteyenler çekinmelidirler. "

Demek ki Ömer'in görüşünü değiştirmesi gerçekte O'nun deyimiyle halkın işlerini gasbedip onun istemediği bir şahsa örneğin Hz. Ali (a.s)ye bi at etmek isteyenlere karşı koymak için olmuştur.

Çünkü o hilafetin Ali'nin hakkı değı~ halkın yetkisindeki bir husus olduğuna inanıyordu. O zaman şu soru cevapsız kalıyor ki, bu takdirde Resuluılah (s.a.a)

vefatından sonra neden o müslümanlarla meşveret etmeden Ebubekir'e bey'at etti?

Ömer'in Hz. Ali'ye karşı bu tavrı elinden geldiği kadar o hazreti hilafetten uzaklaştırmak gayesiyle gerçekleştiği açıkça bilinmektedir. Bu sonucu yalnızca Ömer'in geçen hutbesinden çıkarmıyoruz.

Tarihi inceleyen her şahıs biliyor ki, hatta Ebubekir'in hilafetinde bile gerçekte yönetici Ömer idi. Bu yüzden Ebubekir'in Üsame ibn-i Zeyd'den hilafet işlerinde yardımcı olması amacıyla Ömer'i savaşa götürmemesi için izin istediğini görüyoruz. Öte yandan Hz. Ali uzun bir süre Ebubekir'in, Ömer'in ve Osman'ın hilafet

---

ı - Sahih-i Buhari. c.8, s25.

dönemlerinde her türlü mes'uliyyetten uzak bırakılmış toplumsal, askeri veya iktisadi hiç bir sorumluluk kendisine verilmemiştir. Oysa ki Hz. Ali'nin ne derece büyük bir şahsiyete sahip olduğu herkesçe bilinmektedir.

Bundan daha garip olanı şudur ki, tarih kitaplarında Ömer'in ölümü yaklaşınca kendi yerine tayin etmesi için Ebu Ubeyde ibn-i Cerrah veya Ebu Hüzeyfe'nin kölesi Salim'in hayatta olmadıkları sebebiyle üzüldüğünü okuyoruz.

Her neyse Ömer bey'at konusunda daha önceki görüşünü değiştirmiştir ve meşveretsiz yapılan biatı oldu-bitti ye getirilen biat ve müslümanların hakkını gasbetmek olarak nitelendirmiştir.

Bu yüzden O' orta sayılan yeni bir yol icad etmeliydi ki bu yolda bir şahsın uygun gördüğü bir şahsa bey'at ederek halkı ona bey'at etmek zorunda bırakması söz konusu olmasın.

Diğer taraftan O, hilafet meselesini tamamen müslümanların kendi meşveretine de bırakamazd!. Çünkü onun kendisi Hz. Resulullah'ın vefatından sonra Sakife toplantısında hazır olmuş ve

kendi gözüyle kan dökülmesine yol açacak kadar büyüyen ihtilafı görmüştü. Bu yüzden sonunda yalnızca altı kişiden oluşan şüra yönetimini ortaya koydu. Buna göre sonraki halifeyi seçmek sadece bunların hakkı idi;

diğer müslümanlardan hiç birisinin bu işe karışma hakkı yoktu. Öte taraftan Ömer bu altı kişinin arasında da ihtilaf çıkmasının kaçınılmaz olduğunu bildiğinden,

ihtilaf ettikleri takdirde diğer üçünün ölümüne bile yol açsa Abdurrahman ibn-i A vfın olduğu tarafı tutmalarını vasiyet etti. Tabi bu, onların eşit şekilde ikiye bölündükleri takdirde öne gelebilirdi. Oysa bu bile

imkansızdı. Zira Ömer biliyordu ki, Sa'd ibn-i Vakkas ile Abdurrahman ibn-i A vfin her ikisi de Beni Zühre kabilesinden olup birbirinın kuzenidirler. Sa' d ise Ali'yi sevmezdi ve Ali'ye karşı kalbinde kin taşıyordu.

Zira Hz Ali O'nun Abduşşems kabilesinden olan dayılarını öldürmüştü. Öte yandan Abdurrahman ibn-i A vfın karısının Osman'ın bacısı olduğunu, yani Abdurrahman'ın Osman'ın damadı olduğunu da biliyordu ve

yine Talha'nın Osmanı destekleyeceğini biliyordu. Zira bazı ravilerin nakline göre O'nunla Osman arasında sıcak bir samimiyyet vardı. O halde Osman'ın HzAli'ye karşı kendini aday göstermesi Talha'nın Osman'ı desteklemesi için yeterli idi. Bir de Talha Beni Teym kabilesindendi. Beni Haşim ile Beni Teym kabilesi arasında da Ebubekir'in hilafetinden dolayı bir nevi düşmanlık vardı.(1)

Ömer bütün bunları iyice biliyordu. Böylece Ömer bu altı kişiyi şüranın üyeleri olarak seçti. Bunların hepsi de Muhacirlerdendi; Ensardan bir kişi bile onların arasında yoktu. Onların hepsi de ehemmiyet ve nüfuz sahibi olan kabile büyükleri idi:

1) Ali ibn-i Ebutalib, Beni Haşim kabilesinin reisi idi.

2) Osman ibn-i Affan, Beni Ümeyye kabilesinin reisi idi.

3) Abdurrahman ibn-i A vf, Beni Zühre kabilesinin reisi idi.

4) Sa'd ibn-i Ebi Vakkas, Beni zühre kabilesinden olup dayılan Beni ümeyye kabilesindendi.

---

1 - Mulıammed Abduh'un yazdığı "Şerh-i Nehc'ül Belaga' c.1, s.88.

5) Talha ibn-i Übeydullah, Beni Teym kabilesinin reisi idi.

6) Zübeyr ibn-i el A vam, annesi Peygamber'in halası olan Safiyye idi ve Zübeyr Ebubekir'in kızı Esma'nın kocası idi.

Bunlar Ehl-i hall ve Akd olarak tanıtılmış ve bunların hükmü, ister Medine'liler, ister diğer Islam beldelerinde yaşayan bütün müslümanlar için geçerli bilinmişti.

Müslümanlara ancak hiç bir itirazda bulunmadan itaat etmek düşüyordu. Karşı çıkacak olan şahsın kanı helal bilinmişti. Bu açıklamalarımızın aziz okurlar için daha önce değindiğimiz Gadir-i Hum hadisinin neden üstü örtülü kaldığı hususunda açıklık getirmek yönünden yeterli olduğunu zannediyoruz.

Öte taraftan Ömer'in bu altı kişinin ne gibi bir düşünce, istek ve hedefe sahip olduklarını bildiğine göre, bizzat Ömer'in kendisi Osman ibn-i Affanı hilafete tayin etmiş olduğunu söyleyebiliriz.

Çünkü o en azından bunların çoğunluğunun Hz. Ali'nin halife olmasına razı olmayacaklarını biliyordu; yoksa hangi hakka dayanarak Abdurrahman ibn-i Afv'ın tarafını Hz. Ali'ye tercih ediyordu.

Halbuki müslümanların Hz Ali ve Ebubekir'in hangisinin diğerinden daha faziletli olduğunda ihtilaflan olsa da, ama Hz. Ali'yi Abdurrahman ibn-i A vf ile mukayese edildiği şimdiye kadar duyulmamıştır.

Burada şüra ilkesini savunan Ehl-i sünnet kardeşlerime şu soruyu yöneltmek gerekir ki: Acaba bu altı kişilik hey'eti hakiki bir şüra olarak tanımlamak mümkün müdür? Zira

bu altı kişiyi müslümanlar değil, bizzat Ömer'in kendisi seçmiştir. Onun kendisinin hilafete ulaşması ise müslümanların meşveretine dayanmayan bir ta'yinle olduğuna göre bir kişi hangi ilke veya hakka dayanarak müslümanları bunlardan birisine boyun eymekle yükümlü kılabilirdi?

Anlaşılan Ömer, hilafetin sadece muhacirlerin hakkı olduğu ve kimsenin bu konuda onlarla niza

HASRET VE ÜZÜNTÜ

Bu hakikatleri okuyan her müslüman Hz. imam Ali'nin Resuluılah (s.a.a)ın tayin ettiği hilafet makamından uzaklaştırılmasıyla İslam ümmetinin onun hikmetli önderliği ve eşsiz ilminden mahrum kalmasına nasıl üzülmesin ki?

Eğer mü'min olan şahıs, bağnazlıktan kaynaklanan duyguların etkisinde kalmadan mes'eleyi incelerse, Hz. Ali (a.s)nin Resuluılah (s.a.a)tan sonra insanların a'lemi (en bilgini) olduğunu anlar.

Tarih, sahabenin bilginlerinin karşılaştıkları zor mes'elelerde Hz. Ali'ye başvurduklarına tanıklık ediyor. Yetmiş defadan fazla Ömer ibn-i Hattab yanı:

"Eğer Ali olmasaydı, Ömer helak olurdu" dem,ştir. Oysa O Hazret hiç kimseden bir soru bile sormamıştır. Yine tarih Hz. Ali'nin sahabenin en cesuru ve en güçlüsü olduğunu açıkca bildiriyor.

Bir çok yerlerde sahabenin cesurları savaştan kaçtıkları halde Hz. Ali (a.s) bütün savaşlarda sarsılmadan sabit kalmıştır. Bu hususun ispatı için, 8esulullah (s.a.a)ın Hayber harbinde Hz. Ali hakkındaki buyurduğu şu söz yeterlidir.

---

1 - Menakib-i Harezmi. s.48 - El İstiab, c.3. s39 - Tezkiret'us Sibt. s.87 . Metalib'u Sual. s.13 - Tefsir-i Nişaburi, Ahkaf suresinin tefsirinde - Feyz'ul Kadir, c.4, s.357

"Yarın bayrağı öyle bir kişinin eline vereceğim k~ O Allah'ı ve Resulünü sever; Allah ve Resul'ü de O'nu sever. O durmadan (ara vermeden) düşmana hamle eder ve asla düşmanın önünden kaçmaz. Allah O'nun kalbini imanla imtihan etmiştir."

Bunun üzerine orada bulunan sahabeler bayrağın kendisine verilmesini arzuluyordu. Fakat Resuluılah (s.a.a) bayrağı Hz Ali'ye verdi.

Kısacası Hz. imam Ali'ye özgü olan ilim, kudret ve cesareti sünni-şii kimsenin ihtilaf etmediği apaçık bir gerçektir. Hz. Ali'nin peygamber (s.a.a)den sonra onun vasisi,

halifesi ve müslümanların imamı olduğuna açıkça veya ima yoluyla delalet eden hadislerden göz yumsak bile, Kur'an-ı Kerim de önderlik ve imametin ancak bilgi, cesaret ve güç sahibi olan bir kimsenin hakkı olduğunu beyan ettiğini görebiliriz,

Allah-u Teala Yunus suresinin 35. ayetinde alimlere tabi olmanın farz olduğu hususunda şöyle buyuruyor.

"Acaba hakka hidayet eden mi tabi olmağa layıktır

yoksa hidayet olmadıkça hidayet olmayan kimse mi? Sizlere ne olmuş, nasıl hüküm veriyorsunuz?"

Bilinçli, güçlü ve cesur olanın itaatının farz olduğu hususunda da Bakara suresinin 247. ayetinde şöyle buyuruyor.

(İnanmayanlar) "O nasıl bize hükümet edebilir? Oysa biz hükmetmeğe ondan daha layığız; malla bir üstünlük dahi ona verilmemiştir," dediler. (O zaman o) peygamber dedi ki: "Allah onu seçkin kılmıştır ve ona ilim ve vücud bakımından güç vermiştir. Allah dilediğine hükümetini verir; Allah geniş kudret ve ilim sahibidir."

Allah-u Teala ashap içerisinden Hz. Ali'ye ilirnde üstünlük vermişti. O hall olarak ilim şehrinin kapısı idi. Bunun içinde Resuluılah (s.a.a)ın vefatından sonra sahabenin çıkmaza girdikleri her mes'elenin çözümünde tek merci O idi.

Onlar hallinden aciz kaldıkları bir olayla karşılaştık- larında "Bu düğümleşip zorlaşan bir konudur; bunu ancak Eb'ul Hasan Ali çözebilir" derlerdi. (1)

---

1 - Menakib-i Harezmi, s.58 - Tezkiret'us Sibt, s.87 - İbn-i Meğazili'nin yazdığı "Tercümet-u Ali" s.79.

Allah-u Teala cisim yönünden de Hz. Ali'ye üstünlük vermişti. Bu yüzden de hak olarak O'na "Allah'an galip aslam" denirdi. Onun kuvvet ve cesareti nesiller ooyunca dillere destan olagelmiştir.

Hatta tarihçiler o hazretten bu konuda bir çok kerametler nakletmişlerdir. Daha sonra yirmi sahabenin yerinde oynatmaktan aciz kaldıkları Hayber kapısını koparmak,(1)

Ka'be evinin üzerinden büyük bir put olan Hubel'i devirmek,(2) bir orduda bulunanların, hareket ettirmekten aciz kaldığı büyük kayayı hareket ettirmek(3) vb. meşhur rivayet/er.

Resuluılah (s.a.a) yeri geldikçe amcası oğlu Hz. Ali'nin faziletlerini halka söyler, özellik ve üstünlüklerini beyan ederdi. Örneğin şöyle buyururdu:

"Bu benim kardeşim ve benden sonra vasim ve halifemdir; onu dinleyin ve ona itaat edin."(4)

"Senin bana olan nisbetin Harun'un Musa'ya olan

-- - ---

ı - İbn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga'nın mukaddimesi.

2 - İbn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga'nın mukaddimesi.

3- İbn-i Ebi'l Hadid'in yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga'nın mukaddimesi.

4 - Tarih-i Taberi, c2, s319 - Tarih-i ibn-i Esir, c.2, s.62.

nisbeti gibidir fakat benden sonra peygamber yoktur." (1)

"Her kim, benim gibi yaşamak, benim gibi ölmek Rabb'imin bana vadettiği Huld cennetinde sakin olmak istiyorsa, Ali ibn-i Ebutalib'in velayetini kabul etsiIL Zira o sizi asla hidayetten Çıkarmaz ve asla dalalete sokmaz."(2)

Bunlar Resuluılah (s.a.a)ın sözlerinden bazı örneklerdir. Resuluılah (s.a.a)'ın hayatını inceleyen her şahıs, Peygamber (s.a.a)in yalnızca bu sözleri söylemekle yetinmeyip, tutum ve davranışlarıyla da amelen Hz. Ali'nin ashap arasında üstün ve seçkin bir mevkiye sahip olduğunu ortaya koymaya çalıştığını görür.

Örneğin Resuluılah (s.a.a) hiçbir zaman hiç bir sahabeyi Hz. Ali'ye amir (komutan) kılmamıştır, oysa sahabelerin bazısını bazısına amir kılmıştır. Mesela Zat'us Selasil harbinde Amr ibn-i Assi Ebubekir'in ve Ömer'in amiri (komutanı) kllmıştır.

(3) Yine Resuluılah (s.a.a) ölümünden kısa bir süre önce bir genç olan Üsame ibn-i Zeyd'i bunların hepsine komutan olarak tayin etmişti.

- -------

1 - Sahih-i Müslim, c7, s.l20 - Sahih-i Buhari, Ali'nin fazilelleri bölümü.

1 - Müstedrek-i Hakim, c3, s./28 - Taberani'nin yazdığı "E/ Kebir' adlı tefsir.

3 - Es Siret'ul Halebiyye, Zat'us Selasil Gazvesi bölümü - Tabakat-i

İbn-i Sa'd ve Zat'us Selasil Gazvesini zikreden diğer bülün kaynaklar

Ama Hz. Ali her nereye gönderildi ise komutan ve amir olarak gönderilmiştir. Hatta Hz. Ali ve Halid ibn-i Velid'in komutanlığı altında iki ordu gönderdiği zaman, Resuluılah (s.a.a) şöyle buyurmuştur. "Ayrıldığınaz zaman her biriniz kendi ordusunun komutanlığına yapacaktır. Ama bir araya yeldiğinizde, bütün ordunun komutam Ali'dir."

Bütün bunlardan anlıyoruz ki, Resuluılah (s.a.a) dan sonra ırlü'minlerın velisi Hz. Ali'dir ve kimSenin o Hazret'ten öne geçmekhakk'ı "yoktur. Fakat ne yazik ki müslümanlar Hz. Ali'yi bu mevkiye geçirmemekle büyük bir zarara uğradılar,

öyle'bir' zarar'ki, onun yük ve ağı'r1lğınl günümöze kadar taşımak mecburiyetinde kalmışlardır ve kendi elleriyle d'iktikteri hardel ağacının aCı meyvesini bugün de tatmaktadırlar.

Acaba insan Hazreti Ali'nin hilafeti gibi raşid bir hilafeti tasavvur edebilir mi? 'Eğer bu ümmet Allah ve Resulü'nün seçtiğini kabul etseydiler o zaman Resulullah'ın ümmetini herhangi bir sarsıntı ve şaşkınlığa düşmeden sabit bir çizgi yani "Sırat-ı Müstakim" üzere yönettiği gibi,

Hz. Ali de otuz yıl İslam ümmetini herhangi sarsıntıya meydan vermeden müslümanları aynı yol üzere yönetmek imkanına sahip olurdu ve böylece İslam ümmetinde vuku bulan ihtilaf ve tefrikalar vuku bulmazdı.

Zira Ebubekir ve Ömer hilafete geçtiklerinde açık nassların karşısında kendi içtihadlarıyla amel ederek bir çok değişmelere sebep oldular. Böylece onların koyduğu sünnet de halk arasına nüfuz edip uyulmağa başlandı.

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN'VELAYETİ.4

Osman başa geçince daha ileri gidip bir çok yeni değişmeler meydan agetirdi. Hatta onun Resulullah'ın sünneti ile EbubekirveÖmer'in sünnetleriine muhalefet ettiği açıkça sözkonusu ediliyordu,

Bu ise ashabın itiraz etmesine ve bilahere Osman'ın öldürülmesiyle sonuçlanan, halk kıyamına yol açarak, şimdiye kadar henüz yarası iyileşmeyen kötü sonuçlara sebep oldu.

Ama Hz. Ali ibn-i Ebutalib, yalnızca Allah'ın Kitabı ve Resul-i Ekrem'in sünnetine bağlı kalıp, bir iğne, ucu kadar onlardan dışarı çıkmazdı. Bunun en büyük delili ise Hz. Ali (a.s)nin halife olduğu takdirde Allah'ın Kitab'ı ve Resulullah'ın sünnetinin yanısıra Ebubekir ile Ömer'in sünneti üzerine hüküm etmesi şart koşulunca hilafeti kabul etmemesidir,

Burada, Ebubek, Ömer ve Osman içtihad edip değişiklikler yapmak zorunda kaldıklarına göre, nasıl olurda Hz. Ali Allah'ın kitabı ve Resulullah'ın sünnetinden ayrılmayabilir?" sorusu sorulabilir.

Cevabı şudur ki: Hz. Ali onların sahip olmadığı ilimlere sahip idi. .Resulullah (s.a.a) yalnızca bir defasında Hz; Ali (a.s)'ye bin ilim kapısını (ilkesini) öğretmiştir ki, onların her birisinden de bin kapı açılıyordu (1) Bu yüzden Hz.Ali (a.s) hakkında şöyle buyurmuştur.

---

1 - Kenz'uJ Ummal. c.6. s.392. 6009 numaralı hadis -Hilyet'ul Evliya .- Yenabiu'l Mevedde. s.73 ve 77 - Tarih-i Dimeşk, c2. s.483.

"Ey Ali, benden sonra benim ümmetimin ihtilaf ettikleri konuları onlara açıklayacak olan sensin."(1)

Ama diğer halifelere gelince, Kur'an'ın te'vili bir yana, onlar bir çok zahiri hükümleri dahi bilmiyorlardı. Buhari ve Müslim sihahlarında naklettikleri bir rivayette şunları yazıyorlar.

"Birisi Ömere halife olduğu dönemde, "Ey mü'minlerin Emiri, ben cünüp olup, su da bulamazsam ne yapmalıyım?" diye sorunca, Ömer ona "Namaz kılma" cevabını verdi!

Yine ölünceye kadar "Kelale"nin hükmünü bilemediği ve keşke Resulullah'tan kelale'nin(2) hükmünü sorsaydım" dediği nakledilmiştir. Kelalenin hükmü Kur'an-ı Kerim'de zikredilmiştir. İşte, Ehl-i Sünnetin ilham yoluyla ilim edindiğine inandıkları Ömer'in ilim seviyesi bu kadardır!

Durum böyle idiyse neden Resulullah (s.a.a) tan sonra imam Ali (a.s) İslam ümmetini, ihtilaf ettikleri konuda aydınlatmadı diye sorulursa, cevabı şudur ki: Hz. Ali İslam ümmetine zor olan konuları açıklamada bir kusur göstermedi.

O sahabelerin, her müşkülatta başvurdukları tek merci durumunda idi. Hz. Ali (a.s) hiç bir zaman hakkı açıklamaktan ve ümmete nasihat etmekten geri durmazdı; fakat onlar bu nasihatlardan sadece hoşlarına giden ve

---

1 - Mustedrek-i Hakim,c.3, s.122 - İbn-i Asakiri'nin yazdığı Tarih-i

Dimeşk, c2, 5.488.

2 - Kelâle

siyasetleriyle çelişmeyen bölümlerini alıp böyle olmayanları kenara atıyorlardı. Tarih, bu sözümüzün en büyük şahididir.

Gerçek şudur ki, eğer Hz. Ali ve O'nun soyundan gelen imamlar olmasaydı, insanlar din hakkında esaslı bir bilgiye sahip olamazlarda. Fakat Kur'an-ı Kerim'in buyurduğu gibi, insanların çoğu hakkı sevmez.

Bu arada bazıları ise kendi adlarına içtihat yapıp fetva yayınlayarak zamanın zalim hükümdarları tarafından zulüm ve baskı altında tutulan Ehl-i Beyt imamlarının karşısında kendilerince mezhep kurmaya yöneldiler.

Oysa ki, Hz. Ali minbere çıkıp, halka "Beni yitirmeden önce benden - istediğiniz her şey hakkında - sorun" diyordu.

Yani diğerlerinin eksik ve sınırlı ilimierine karşı Ehl-i Beyt imamlarının ilmi kamil ve vehbi idi. Çünkü ilim şehrinin kapıları onlardan başka kimse değildi. Hz. imam Ali'ye şu yeter ki,

Nehc'ul Belaga gibi hikmet kaynağı olan bir kitap onun hutbeleriyle oluşmuştur. Ve

diğer Ehl-i Beyt imamlarına da şu yeter ki onların ilmi kitapları doldurmuş ve Ehl-i Sünnet ve Şia'nın önde gelen alimleri bunu açıkça dile getirmişlerdir.

Yine asıl konuya dönüyorum: Eğer Hz. Ali İslam ümmetine otuz yıl Resuluılah (s.a.a)ın metoduna uygun olarak önderlik yapsaydı İslam daha da bir genişler, halkın kalbinde iman daha bir sabitleşir ve derinleşirdi.

Ne küçük, ne büyük fitne ve ne de Kerbela ve Aşura hadisesi vuku bulurdu. Ve eğer Hz. Ali'den sonra da üç asır boyunca zuhur ve huzur hayatını sürdüren (Resulullah'ın tasrih ettiği)

diğer onbir masum imam (as) da önderlik yapmış olsaydı artık yeryüzünde gayri müslim olan bir yer kalmazdı ve dünya bugün gördüğümüzden daha farklı şekilde olur ve yaşantımız gerçek anlamda insani bir yaşantı olurdu. Ama Allah-u Teala Ankebut Suresi'nin 2. ayetinde buyurmuştur ki:

" Acaba insanlar iman ettik deyip te imtihanlara tabi tutulmayacaklarını mı sanıyorlar?"

Resulullah (saa)'tan sonra, müslümanlar hilafet konusunda büyük bir ilahi imtihana tabi tutuldular ve eski ümmetler iyi imtihan veremedikleri gibi, Islam ümmeti de imtihan veremedi.

Zaten Resulullah (saa) da çeşitli münasebetlerde bu felaketlerin vuku bulacağını haber vermişti. (1) Kur'an-ı Kerim de bunu, bir çok ayetinde bildirmiştir. Örneğin Al-i İmran Suresi'nin 144. ayetinde şöyle buyuruyor:

"Eğer o Peygamber ölür veya katledilirse, siz gerisin geriye mi döneceksiniz?"

1- Örneğin Buhari ve Müslim'in tahriç (ele getirmek) ettikleri: "Yahudilere ve Nesranilere karış-karış tabi olacak, eğer onlar bir ceylan yuvasına bile girmiş olsalar siz de gireceksiniz." hadisi veya "Ancak ayrılıp kaybolan develer misali az bir grup kurtulacak" dediğ Havz hadisi.

KUR'AN'DA Hz.ALİ'NİN VELAYETİ.6

Veya yine Furkan suresinin 30. ayetinde buyuruyor ki:

"Ve Peygamber, "Ey Rabb'im, benim kavmim bu Kur'an'ı terkettiler," diye buyurması."

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

HZ ALİ'NİN VELAYETİNİ İSPATLAYAN DİGER DELİLLER

Allah-u TeâlÂ müslümanları Hz. Ali'nin (as) velayetini kabul edip etmemekle imtihan etmiş ve etmektedir. Zaten mezheplerle ilgili ihtilaflar da genellikle bu büyük imtihan karşısında birçoklarının muvaffak olmayışından kaynaklanmıştır. Fakat Allah-u Teiil:l kullarına olan sonsuz merhametinden dolayı, sonrakileri öncekilerin yaptıklarından dolayı cezalandırmamıştır.

Bu nedenle yüce hikmeti icabı, Hz. Ali'nin hilafete tayin edilişini mucizeye benzeyen bir takım önemli hadiseler ve belirgin nişanelerle pekiştirmiş ve unutulması veya unutturulmasını engellemiştir.

Bu hadiselere şahit olanlar, bunları sonrakilere anlatmak zorunda kalmış ve böylece sonradan gelenler için araştırma ve tahkik yoluyla hakkı bulmak imkanı meydana gelmiştir.

Birinci Delil: Hz. İmam Ali'nin imamet ve velayetini inkar eden kimseye inen azapla ilgilidir. Bu olay Resuluılah (s.a.a)ın Gadir-i Hum'da Hz. Ali'yi müslümanlara halife olarak tayin etmesinin ve sonra orada hazır olanları, olmayanlara bu olayı ulaştırmakla görevlendirmesinin ardından vuku bulmuştur.cı> Şöyle ki, Hiiris ibn-i Nu'man-i

---

KUR'AN'DA Hz.ALİ'NİN VELAYETİ .1

Fihri Hz. Ali (a.s)nin Peygamber'in halifesi ve imam olarak tayin edilmesi haberini duyunca, buna dayanamayarak bineğine binip Peygamber-i Ekrem'in mescidine doğru haraket etti ve mescide ulaştığında bineğini mescidin karşısında bir yere bağlayarak, Resulullah'ın huzuruna vardı ve Peygamber (s.a.a)e hitaben şöyle dedi:

"Ey Muhammed, bize Allah'ın birliğine ve senin onun Peygamber'i olduğuna şehadette bulunmamıZl emrettin; biz bunu kabul edip şehadet ettik. Bize günde beş vakit namaz kılmayı,

Ramazan ayında oruç tutmayı hac için Beyt'ullah'a gitmeyi ve mahmızdan zekat vermeyi emrettin; biz bunları da kabul ettik. Sonra bunlarla yetinmeyip şimdi de amcan oğlunun (elinden tutup)

yukarıya kaldırıyor onun bütün insanlardan efdal olduğunu ilan ederek şöyle diyorsun. "Ben kimin mevlasıysam, Ali de onun mevlasıdır." Bu senin hükmün müdür yoksa Allah tarafından gelen bir emir midir?'

Hz. Resuluılah (s.a.a) bu sözleri duyunca rahatsızlıktan gözleri kızardı ve bu haliyle şöyle buyurdu: "Bir olan Allah'a Andolsun ki, bu benden değil; Allah'tandır," Resuluılah (s.a.a) bu sözü üç defa tekrarladı.

O zaman o şahıs (Haris) "Ey Allah'ım, eğer Muhammed'in dediği hak ise bize gökten taş yağdır veya başka bir elernU alap gönder" dedi ve kalkıp oradan ayrıldı.

Ravi şöyle diyor: "Andolsun Allah'a ki henüz Haris devesine ulaşmadan Allah-u Teiilii gökten bir taş indirdi ve o taş onun başına düşüp arkasından çıktı ve o şahıs orada öldü. O zaman Allah-u Teâlâ şu ayet-i Kerime'yi indirdi:

"Sual edenin (isteyenin) birisi (mutlaka) inecek olan ve kafirlerden uzaklaştırıcısı olmayan birşey istedi." Bu hadiseyi Ehl-i sünnet alimlerinden bir çoğu nakletmiştir. Biz bunlardan bır kısmına dipnotta işaret ettik!1)

İkinci Delil: Gadir-i Hum'da vuku bulan hadiseye şahitlik yapmaktan kaçındıkları için Hz. Jmam Ali'nin bedduası sebebiyle azaba uğrayan sahabelerle ilgilidir.

Hz. Ali (a.s) hilafet döneminde, halkın bir araya toplandığı önemli günlerden. birindeminhere çıkarak halka şöyle hitap etmiştir.

"Resulallah (s.a.a)'ın Gadir-i Hum günü "Ben kimin

---

1 - Haskani'nin yazdığı "Şevahid'ut Tenzil', c.2, s.286.

Telsir-i Sa'lebi, mezkur ayetin tefsiri

Tefsir-i Kurtubi, c.18, s.278.

Tefsir-i El Menar (Raşid Rıza'nın yazdığı), c.6, s.464.

Kunduzi Hanefi'nin yazdığı "Yenabiu'l Mevedde," s.328.

Müstedrek-i Hakim, c.2, s.502.

Es Sirel'ul Halebiyye, c3. s.275.

İbn-i Cevezi'nin yazdığı 'Tezkiret'ul Havas" s.37.

mevlasıysam, Ali de onun mevlasıdır" buyurduğunu duyan her müslümana Allah'. şahit tutuyorum ki kalkıp duyduğuna dair şehadette bulunsun. Bu olayı kendi gözleriyle görüp kendi kulaklarayla duymayankimse kalkmasın."

O, zaman onaltısı Bedir Savaşında bulunanlar olmak üzere otuz sahabe kalkıp Resuluılah (s.a.a)ın Hz. Ali'nin elinden tutarak halka hitaben "Acaba benim mu'minle're nefislerinden daha ev la olduğumu bilmiyor musunuz?" Onlarda "Evet,

biliyoruz" dediklerinde "Ben kimin mevlasıysam, Ali de onun mevlasıdır. Ey Allah'ım onu seveni sen de sev; ona düşman olana sen de düşman ol" buyurduğuna şehadette bulundular.

Ama Gadir-i Hum olayında hazır olan bazı sahabeler, Hz. Ali'ye olan hased ve düşmanlıkları yüzünden şehadette bulunmadı1ar. Bunlardan birisi de Enes ibn-i Malik idi. Hz. Ali (a.s) minberden inip ona

"Ey Enes, neden Resulullah'ıo ashabmm şehadette bulunduğu gibi sende onlarla birlikte o gün duyduğuna şehadette bulunmuyorsun?" dediğinde "Ey Emir'el mu'minin, artık yaşım geçmiş ve duyduklarımı unutmuşum" diye cevap vermişti.

O zaman Hz. Ali ona "Eğer yalan konuşuyorsan Allah seni sarığınla gizleyemiyeceğin bir beyazlığa (hastalığa) düçar etsin" diye beddua etti.

Bunun üzerine, Enes ibn-i Malik henüz yerinden kalkmadan cüzzam hastalığına yakalandı. Öyle ki cüzzam hastalığından yüzü beyazlaştı. Sonraları Enes ağlayarak "Beni

salih kulun duası bu hale getirdi; zira ben onun şehadetini gizledim" diyordu.

Bu meşhur olan bir kıssadır. İbn-i Kuteybe "El Mearif' adlı kitabında hastalığa yakalanan meşhur insanları sayarken Enes'in de cüzzam hastalığına yakalandığını zikretmiş ve kıssayı nakletmiştir.

(1) Yine bu olayı Ahmed ibn-i Hanbel de Müsned'inde nakletmiştir(2) ve "Üç kişiden başka hepsi şehadet verdiler; şehadet vermeyen üç kişi de imam Ali (a.s)nin bed duasını tutuldular" demiştir.

Burada imam Ahmed ibn-i Hanbel'in El Belazuri'ye(3) isnaden naklettiği o üç kişiyi zikretmek yerinde olur. O diyor ki: Hz. Ali, Gadir-i Hum'da bulunanlara ant verdiğinde Minberinin altında Enes ibn-i Malik, Bura ibn-i Azib ve Cerir ibn-i Abdullah Beceli de vardı. Hz. Ali (a.s)nin isteğini tekrarlamasına rağmen bu üçünden hiç birisi kalkıp da şehadette bulunmadı.

O zaman Hz. Ali (a.s) şöyle dedi: "Allah'ım, bu şehadeti bildiği halde gizleyen kimseyi öyle bir belaya düçar etki, onunla tanınsın ve bu belaya düçar olmadan canını alma"

Ravi diyor ki: "Enes ibn-i Malik cüzzam hastalığına yakalandı, Bura ibn-i Azib kör oldu, Cerir ibn-i Abdullah ise hicret ettiği halde tekrar bedevi hayatına döndü ve Eş-Şerat bölgesine gidip'annesinin evinde öldü."

Bu kıssa bir çok tarihçinin naklettiği meşhur bir

- -- - - -- - - - - - - -- - --

1 - İbn-i Kuteybe el Dinnuri'nin yazdığı "Kitab'ul Mearif", s.251

2 - Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel, c.1, s.119

3 - El Belazuri'nin yazdığı "Ensab'ul Eşraf", c.1, s.l52,ı

kıssadır.(1) İbret alın eyakıl sahipleri.

Her araştırmacı, üzerinden bir çeyrek asır geçip unutulmak üzereyken tekrar Hz. imam Ali (a.s)nin diriittiği bu hadiseyi incelerken Hz. Ali'nin ne kadar büyük değer, azamet,

yüksek himmet ve temiz kalbe sahip olduğunu anlar. Hz. Ali (a.s) Resuluılah (s.a.a)tan sonra hakkıyla sabrederek İslam'ın yararına olduğunu bildiği hususlarda Ebubekir,

Ömer ve Osmanla işbirliği yapıyor bunun yanısıra Gadir-i Hum hadisesini hayatı boyunca tüm manasıyla kalbinde saklamış ve onu tekrar izhar ve ihya etmek için uygun bir fırsat arıyordu.

Bu yüzden yeri geldiğinde bu hadiseyi hatırlatıyordu, Müslümanların toplu halde bulunduğu bir yerde onlardan bir grubu şahit oldukları bu hadiseye şehadette bulunmaya çağırması da bunun bir örneğidir.

Bu mübarek olayı ihya etmek ve olayda hazır olan ve olmayan tüm müslümanlara delil getirmek hususunda takib edilen yoldaki baliğ hikmete bak! Eğer Hz. Ali (a.s)nin kendisi, "Resuluılah (s.a.a) Gadir-i Hum' günü beni halife tayin edip bana vasiyet etti" deseydi,

bu, dinliyenlerde gerekli te'siri bırakmazdı. Hatta ona "niçin uzun bir süre sustun?" diye itiraz ederlerdi; fakat "Gadir-i Hum günü Resulullah'm sözlerini duyan her müslüman şahsa

---

1 - İbn-i Asakiri'nin yazdığı "Tarih-i Dimeşk", c.2, s.7 ve c.3, s,l50 - İbn-i Eb'il Hadid'in yazıp Muham Ebulfazl'ın tahkik ettiği "Şerh-i Nehc'ul Belaga, c.l9, s.217 - Abekat'ul Envar, c.2, s.309 - İbn-i Meğazili Şafii'nin yazdığı "Menakib-u Ali ibn-i Ebutalib, s23 - Siret'ul Halebiyye, c.3, s.337,

şehadette bulunması için Allah'ı şahid tutuyorum." diyerek olayı anlatması Bedir savaşında bulunanlar olmak üzere otuz sahabenin diliyle Resuluılah (s.a.a)ın kendi

dilinden nakletmesi artık her türlü şek

ve şüphenin kökünü kazımış ve olayı yalanlayan veya bu hususta şekkedenleri teslimolmak mecburiyetinde bıraktı. Böylece ona itiraz edenlerin cevabını da vermiş oldu.

Zira O Hazret'le birlikte sahabenin büyüklerinden olan bu otuz kişi de önceki halifelerin döneminde bu hususta susmuşlardı. Bu da gösterir ki, o dönemlerde bu hakikatı açıklamak için münasip bir ortam mevcut değildi.

KUR' AN'DA HZ. ALİ'NİN VELAYETİ.4

ŞÜRA GÖRÜŞÜNÜN TENKİDİ

Geçmiş bahislerimizde Şia'ya göre hilafetin Resulullah (s.a.a)in Allah'tan gelen yahiy üzere tayin etmesiyle yani ilahi tayinle gerçekleştiğini söyledik. Bu görüş tamamen İslam'ın bütün hüküm ve kanunlarındaki

felsefesiyle de bağdaşıyor. Zira Kasas suresinin 68. ayetinde şöyle buyurmakıadır.

"İstedigini yaratıp istediğini seçen O'dur (Allah-u Teala'dır); Onların seçme hakkı yoktur." Allah-u Teala Resulullah'ın ümetinin en hayırlı ümmet olmasını istiyordu. O halde bu ümmetin önderi de hekim, alim cesur, zahid ve kamil bir iman sahibi olmalıydı.

Öte taraftan bu sıfatlar Allah-u Teâlâ'nın kendisinin seçip önderlik için gerekli olan özel sıfatlarla donattığı kimse dışında hiç kimsede bulunamaz. Allah-u Teala Hac Suresi'nin 75. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Allah, melekler ve insanlar içinden Resulleri (elçileri) seçer; Allah işiten ve görendir."

Peygamberleri Allah-u teala'nın kendisi seçtiği gibi vasileri (velileri) de Allah-u Teala seçer.

Resulullah (saa) da

buyurmuştur ki:

"Her Peygamber'in bir de vasisi vardır; benim vasim de Ali ibn-i Ebutalib'dir."(1)

Bir ayrı hadiste de şöyle buyuruyor.

"Ben enbiyalarm hatemiyim (sonuncusuyum) Ali de vasilerin hatemidir (sonuncusudur) (2)

Bu esas üzerine Şia, toplumu yönetmek işini Resuluılah (s.a.a)'a bırakmıştır. Bu yüzden onlar arasında Peygamber (s.a.a)in direk vasİsi ve halifesi olduğunu iddia eden veya hatta böyle bir arzusu olan kimse görülmemiştir.

Bütün Şii'ler bizzat Peygamber (s.a.a)in Allah'ın emriyle kendisinden sonraki vas i ve halifelerini isimleriyle açıkladığını ve bunların Şia'nın inandığı on iki ma'sum İmamlardan ibaret olduğunu kabul ederler.

Böylece nasslar açıkça seçim yolunu reddetmiştir.(3) Bu yüzden şİilerden bir kimse böyle bir makam arzusunda bulunursa o hakka karşı

- - - - - - - - - -- - -- - --

1 - İbn-i Asakir Şafii'nin yazdığı Tarih, c.3, s.5

Menakib-i Harezmi. c.42 - Yenabiu'l Mevedde, s.79.

2 - Yenabiu'l Mevedde, c2, s3, naklen Deylemi.

Menakib-i Harezmi - Zehair'ul) Ukba.

3 - İmamların sayısını Buhari ve Müslim nakletmiştir. Hem sayısı ve hem de isimlerini Yenabiu'l Mevedde'nin sahibi mezkur Kitabın c.3, s.99'da nakletmiştir.

gelen bir fasık sayılır.

Ama Ehl-i Sünnete göre ise hilafet, seçim ve şürayla kazanılan bir makamdır. Böylece onlar bu ümmet içinde hiçbir kimse için kap;ınması mümkün olmayan bir kapı açmışlardır, öyle ki, uzak veya yakın her türlü insan bu makama göz dikmiştir.

Hatta hilafet Kureyş'in elinden çıkıp kölelerin, Fars'ların, Türk'ler ve Moğalların eline geçmiştir. Böylece hilafet için gerekli özellik ve sıfatlar da ortadan kalkmıştır. Zira ma'sum olmayan bir insan duygu

ve içgüdüleri'nin etkisi altındadır. Bu yüzden de hakimiyete ulaştı mı, olduğundan daha kötü olmasından emin olunamaz. Islam tarihi bu sözümüzün eniyi şahididir.

Bazı okuyucular benim mübalağa ettiğimi sanabilirler. Bunlar Emevi, Abbas i ve diğer hükümdarların tarihlerini mütalaa etsinler de görsünler; Mu'minlerin emiri diye anılan bazı Emevi ve Abbasi vb. halifeler açıkça şarap içip, maymunlarıyla oynuyor ve maymunlarına altın işlemeli elbise giydiriyorlardı. Mu'minlerin emiri dedikleri bazı kimseler,

cariyesine kendi elbisesini giydirip müslümanlara namaz kıldırmağa gönderiyordu.

Emir'el mu'minin dedikleri kimse Habbabe adlı cariyesi ölünce, aklını yitiriyor veya Emire'l mu'minin dedikleri bir kimsede bir şairden haşlandığı için onun tenasul organını öpüyordu.

İslam alemine Peygamber (s.a.a)in haşa halifesi adıyla hükmeden bu gibi sultanlar gerçekte zalim padişahlardan gayri bir şey değillerdi. Bunun Resulullah (s.a.a)tan Ehl-i sünnet'in naklettikleri:

"Benden sonra, hilafet otuz yıl sürecektir, ondan sonra zalim padişahlar başa geçecektir." hadisi de açıklamaktadır.

Velhasıl bu Padişahların neler yaptıkları bahsimizin dışındadır. Bu konuda bilgi sahibi olmak isteyenler, Taberi, Ibn-i Esir, Eb'ul Fida, Ibn-i Kuteybe vb. kimselerin yazdığı tarih kitaplarına müracaat edebilirler.

Biz burada sadece seçim görüşünün taşıdığı eksiklere işaret ederek bu görüşün temelden yetersiz bir görüş olduğunu belirtmek istiyoruz. Zira bu gün beğenip seçtiğimiz birisine, yarın düşman kesiliyor

ve seçimimizde hataya düştüğumüzü anlıyoruz. Bu durum Abdurrahman ibn-i A vf için gerçekleşmiştir. O, önce Osman'ı hilafet makamına seçtiği halde,

sonra yaptığından pişman olmuştu. Ama pişmanlığınında bir faydası yoktu artık. Sahabelerin önde gelenlerinden olan Osman gibi büyük birisi, Abdullah ibn-i A vf'la ettiği ahde vefa etmiyorsa veya sahabenin önde gelenlerinden olan Abdurrahman ibn-i A vf, seçimde hata yapıyorsa seçim ilkesinin sağlamlığına nasıl güvenilebilir?

Ve akıılı olan bir kimse ıztırap, anarşi ve kan dökücülükten gayrı bir netice vermeyen bu seçim ilkesine nasıl ısınıp, razı olabilir? Yine Ömer'in, "Ebubekir'e bi at meselesi düşünülmeden yapılan ani bir iş idi ki,

Allah-u Teala onun şerrinden müslümanları korudu" sözüyle ifade ettiği gerçek ve sahabeden bir çoklarının Ebubekir'e muhalefet ettiği nazara alınırsa seçim ilkesine baştan beri müslümanlar

tarafından tartışmaya gerek olmadan, sağlam ve meşru bir ilke olarak bakılmadığı ortaya çıkar.

Buna göre akıl sahibi kimseler, baştan beri yenilgiye uğrayan ve müslümanlara bir yük olan bu seçim ilkesine nasıl razı olabilir? Özellikle de şüra ilkesine inanan kimseler halifeyi seçtikten sonra artık onu değişnrmeğe

veya azletmeğe güçleri yetmiyor. Müslümanlar Osman'ı azletmek için bütün

çabalarını harcadılar; fakat O "Allah'm bana giydirdiği gömleği asla çıkartmam" diyerek buna karşı çıkıp reddetti.

Demokratik düzen diye adlandıran bugünkü batı düzenlerinde cedreyan eden olayları görmek, seçim ilkesinin bazı hususlarda ne derece yetersiz olduğunu apaçık gözler önüne sergiliyor.

Çeşitli partiler birbirileriyle yarışa girip, ne pahasına olursa olsun, hükümet k ltuğuna oturmak için yerine göre nice sürtüşmelere ve yerine göre de nice pazarlarnalara başvurmaktalar!

Bu uğurda propaganda yapmak amacıyla zavallı mustaz'af halkın milli servetini harcayıp nice insani gücünü boşuna harcıyorlar. Oysa ki o mustaz'af halk son deıxe bu servetlere muhtaçtır.

Bütün bunlardan sonra, birisi başkanlık koltuğuna oturunca ferdi duygularının etkisinde kalarak bakanlık ve diğer kilid noktaları kendi yardımcıları, parti üyeleri, dost ve akrabaları.

arasında paylaştırıyor ve böylece - diğerİeri de karşı bir cephe oluşturarak onun riyaseti süresince akla gelen her türlü engelleri çıkararak onu düşürup, makamından aşağı salmak istiyor. Bu da halkın

zararına oluyor. Çünkü bütün bu faaliyetlerde ilk planda yer alan partisel çıkarlardır; milletin menfaatını korumak değildir. Ve bilahere şimdi yaşanan demokratik özgürlük adı altında nice insani değerler ayaklar altına alınıp çiğnenmiş ve nice şeytani hevesler yüceltilip yaygınlaştırılmıştır.

Homoseksüellik bile kanunileştirilmiş ve nikahla evlenme yerine fuhuş ilericilik sayılmıştır.

Seçim yönetimindeki bu eksikliklere bakıldığında Şia'nın, hilafetin usul-i din'den olduğuna ve bu makama çıkmanın Allah-u Teala'nın seçimiyle olması gerektiğine dair inancının önemi anlaşılır.

Bu görüş, aklın kabul edip, kalbin sükünete erdiği Kur'an-ı Kerim'in ayetleriyle, Resulullah'ın sünnetinin te'yid ettiği bir görüştür. Bu görüş zalim padişah ve hükümetlerin hakimiyete ulaşma heveslerini temelden yıkarak topluma sükünet ve istikrar getiriyor.

KUR'AN'DA Hz.ALİ'NİN VELAYETİ.7

"SAKALEYN" HUSUSUNDAKİ İHTİLAF

Geçen bahislerimizde Şia ve Ehl-i sünnet'in hilafet konusundaki görüşleriyle her iki

fırkaya göre Resulullah (s.a.a)ın bu hususstaki vasiyet ve emrinin ne olduğunu açıkladık. Şimdi başka önemli bir husus üzerinde Resulullah

(s.a.a)ın vasiyet ve emrinin ne olduğunu inceleyereğil. O da her hangi bir şeyi dindeki hükmü hakkında ihtilafa düşüldüğünde başvurulması gereken merci hakkındadır.

Acaba Resulullah (s.a.a) ümmetinin ihtilaf ettikleri konularda baş vuracakları bir merci tayin etmiş midir? Kur'an-ı Kerim de konuya değinilen bir ayette Allah-u Teala şöyle buyuruyor.(1)

"Ey inananlar Allah'a peygamber ve içinizden emredecek kudret ve liyakata sahib olanlara itaat edin, Allah'a ve ahiret gününe inaDIyorsanız birşeyde ihtilafa düştünüz mü o hususta Allah'a ve peygambere müracaat edin; bu haraket, hem hayırlıdır, hem de sonu pek güzeldir."

- --- - - -- --- - - - - -- - ----

1 - Mutevatir: ardarda gelen; ağızdan ağıza dolaşan; ardı ardına. peşpeşe.

Resuluılah (s.a.a)ın ümmeti arasında istinat edecekleri ve etrafında toplanacakları bir esas bırakmadan gitmesi düşünülemez. Zira o alemlere rahmet olarak meb'us olmuş ve kendisinden sonra ümmetinin ihtilafa düşmemesini

ve hayırlı bir ümmet olmasını istiyordu. Muhaddisler mütevatir senetlerle naklettikleri hadiste Resuluılah (s.a.a)ın şöyle buyurduğunu naklediyorlar.

"Ben sizin aranızdaiki değerli emanet bırakıyorum; onlara sarıldığınız sürece benden sonra asla sapıklığa düşmezsiniz. Onlar Allah'ın Kitab'ı ve benim itretim Ehl-i Beyt'imdir.

Bu ikisi, kevser Havuzu üzerinde bana tekrar dönünceye kadar asla birbirlerinden ayrılmazlar. Bakın görün benden sonra onlara nasıl davranacaksınız? (1)

Bu Şia ve Ehl-İ, sünnet muhaddislerinin naklettiği sahih bir hadistir. Bu hadisi muhaddisler kendi müsned ve sihahlarında, otuzdan fazla sahabeden nakletmişlerdir.

Tartışma ve delil getirme makamında olduğumdan dolayı ben bu hadisin doğruluğunu isbat1amak için Şia kitaplarına veya Şia alimlerinin sözlerine istinat etmeyeceğim. Sadece bu hadisi nakledip sıhhatini itiraf eden Ehl-i sünnet

---

1 - Müstedrek-i Hakim, c.3, s.148.

alimlerini zikretmekle yetineceğim. (Gerçi insaf ve adalet bu konuda Şia kaynaklarına değinmeği de gerektiriyor.)

Aşağıda mezkur hadisi nakleden Ehl-i sünnet alimlerini zikredi yoruz:

1- Sahih-i Müslim, Kitab-u Fezail-i Ali ibn-i Ebi Talib, c.7, s.122.

2- Sahih-i Tirmizi, c.5, s.328.

3- İmam Nesai'nin yazdığı "EI Hasais", s.21.

4- Müsned-i imam Ahmed ibn-i Hanbel, c.3, s.17.

5- Müstedrek-i Hakim, c.3, s.109.

6- Kenz'ül Ümmal, c.1, s.154.

7- İbn-i Sa'din yazdığı "Et Tabakat'ul Kubra", c.2, s.194.

8- İbn-i Esir'in yazdığı "Camiu'l Usul" c.1, s.187.

9- Suyuti'nin yazdığı "Camiu's Sağir" c.l, s.353.

10- Haysemi'nin yazdığı "Mecmau'z Zevaid", c.9, s.163.

11- Nebehani'nin yazdığı "Feth'ul Kebir", c.1, s.451.

12- İbn-i Esir'in yazdığı "Üsd'ul Gabe Fi Ma'rifet's Sahabe, c.2, s.12

13- Tarih-i ibn-i Asakir, e.5, s.436.

14- Tefsir-i ibn-i Kesir, c.4, s.113.

Bunlara ilaveten ibn-i Hacer "Savaik'ul Muhrika" adlı kitabında bu hadisi zikretmiş ve sahih olduğunu itiraf etmiştir. Yine Zehebi "Et Talhis" adlı kitabında nakletmiş ve Şeyheyn'ın şartlarına göre sahih olduğunu söylemiştir.

Yine Harezmi Hanefi ve ibn-i Meğazili Şafii ve Taberani "EI Mu'cem" adlı kitabında ve "Es Siret'ul Halebiyye'nin sahibi mezkur kitabın haşiyesinde ve "Yenabiu'l Mevedde"

kitabının sahibi ve diğerleri de bu hadisi nakletmişlerdir.

Bütün bunlardan sonra "Allah'ın kitabı ve benim itretim Ehl-i Beyt'im" diye bilinen

Sakaleyn hadisi Ehl-i sünnet'in kabul etmediğini ve Şia'nın aydurmalanndan olduğunu iddia etmek, kişinin kendi cehaletini veya inadını gösterir. Allah-u Teala'dan cahiliyyetten doğan bağnazlık ve inadı kalplerden uzaklaştırmasını niyaz ediyorum.

Daha sonra Resulullah (s.a.a)ın, sarılmamızı emrettiği "Allah'ın kitabı ve Ehl-i Beyt" hadisi Ehl-i sünnet'e göre sahih bir hadistir. Şia'nın nezdinde ise bu hadis mütevatir olarak Ehl-i Beyt imamları yoluyla nakletdilmiştir. O halde neden bazıları bu hadis konusunda şüphe icad edip onu "Allah'ın kitabı ve benim sünnetim" hadisine dönüştürrneğe çalışıyorlar?

Mesela "Miftah-u Kunuz'is Sünne" kitabının sahibi, kitabının 478. sahifesinde Buhari, Müslim, Tirmizi ve ibn-i Mace'den naklen "Resulullah'ın Allah'm kitabı ve kendi sünneti hakkındaki vasiyeti" başlığı altında bir bölüm ayırmıştır. Oysa ki mezkur dört kitabı incelediğin takdirde onun naklettiği hadisin bu kitaplarda mevcut olmadığını görürsün.

Evet Buhari'de "Kitab'ul hisam Bi'l Kitab-ı ve's Sünne" (1) diye bir bölümü vardır, ama orada böyle bir hadis mevcut değildir. Sahih-i Buhari ve mezkur kitaplarda nihayeten şöyle bir hadis yeralmıştır.

"Talha ibn-i Müsarrif şöyle diyor: Abdullah ibn-i Übeyy'den "Acaba Resuluılah (s.a.a) bir vasiyette bulundu

_n- n n - ----------

1 - Sahih-i Buhari, c.8, 5./37.

mu?" diye sordum. O şöyle dedi: "Hayır". O zaman ben ona "O halde nasıl halka vasiyette bulunmaları emredilmiştir" dedim. O "Resuluılah (s.a.a) Allah'ın kitabını vasiyet etti" diye cevap verdi"(1)

Görüldüğü üzere Resuluılah (s.a.a)ın "Ben sizin aranazda iki değerli emanet bırakıyorum; Allah'm kitabı ve benim sünnetim" diye bir hadisi yoktur ve eğer bazı kitaplarda böyle bir hadis olsa da bir değer ifade etmez.

Zira naklettiğimiz gibi, icma bunun hilafınadır. Üstelik eğer "Allah'ın kitabı ve benim sünnetim" diye nakledilen hadise bakılacak olursa, bunun akıl ve nakil ile de bağdaşmadığı görülür. Böyle bir hadisin varlığı bir kaç delil sebebiyle reddedilebilir.

BİRİNCİ DELİL:

Bütün tarihciler ve muhaddislerin yazdıklarına göre Resuluılah (s.a.a)ın kendi hayatı döneminde, hadisler toplanıp yazıımamıştır. Hiç kimse de Resuluılah (s.a.a)ın hayatta olduğu dönemde o Hazret'in sünnetini bir araya topladığını ve yazdığını iddia etmemiştir. O halde O Hazret'in "Ben sizin aranızda iki değerli emanet bırakıyorum;

Allah'ın kitabını ve benim sünnetimi" demesi nasıl düşünülebilir? Zira Allah'ın kitabı hem yazılıyor ve hem de sahabelerce ezberleniyordu. O halde her sahare hafız olmasa dahi mushafa müracaat edip ondan istediği ayet i öğrenebilirdi.

Ama Nebevi sünnetin Resuluılah (s.a.a) zamanında yazılması sözkonusu değildi. Bu yüzden onun Kur'an-ı

---

1 - Sahih-i Buhari, c.3, s.186 - Sahih-i Tirmizi, "Kilab'ul Vasaya" Sahih-i Müslim, "Kilab'ul vasayd' - Sahih-i ibn-i Mace, "Kiıab'ul Vasaya

Kerim gibi merci olması da düşünülemez. Zira bilindiği üzere, sünnet-i Nebevi Resulullah (s.a.a)ın hadisleri, amelleri ve tastik ettikleri şeylere denmektedir ki bunlar arasında en önemlisi Resulullah (s.a.a)ın hadisleridir (Peygamber (s.a.a)in sözleridir).

Malumdur ki, Resulullah (s.a.a)ın ashabını toplayıp onlara kendi sünnetini talim buyurması devamlı sözkonusu olan bir şey değildi. Ama Resulullah (s.a.a) değişik münasebetlerde ve muhtelif mese'leler hakkında konuşurdu.

Ancak o durumlarda da çoğu zaman ancak ashabından bazısı veya birisi Resulullah (s.a.a)ın yanında bulunurdu. Hal böyle iken Resulullah (s.a.a)'ın "Ben sizlere kendi sünnetimi bırakıyorum" buyurmuş olması düşünülebilir mi?

İKİNCİ DELİL:

Bilindiği üzere Hz. Resulullah (s.a.a) hastalığı ağırlaşınca (vefatından üç gün önce) müslümanların daha sonra sapıklığa düşmelerine engel olacak tavsiyelerini yazması için gerekli şeyleri getirmelerini istemiş,

Ömer de "Resulullah hezyana kapılmiş! (sayıkhyor) Bize Allah'ın kitabı yeterlidir" diyerek buna engel olmuştu.(1) Daha sonra, eğer daha önceden onlara "Ben sizin arasında Allah'ın kitabını

ve kendi sünnetimi bırakıyorum" demiş olsaydı, o zaman Ömer ibn-i Hattab'ın "Bize Allah'm kitabı yeterlidir" demesi tamamen yersiz olurdu. Yani o zaman "Bize Allah'ın kitabı ve sünnet yeterlidir" demesi gerekirdi.

---

1 - Sahih-i Buhari, "Bab-u Merez-in Nebiyy-i ve Vefatihi" c.5, s.138-Sahih-i Müslim "Kitab'ul Vasiyyet" c2, s.16.

Bu yüzden, bu hadisi son tabakalarda yeralan bazı Ehl-i Beyt düşmanı alimlerin uydurduğunu anlıyoruz. Çünkü Ehl-i Beyt'i hilafetten uzaklaştirdıktan sonra, böyle bir şeyi uydurmaları gerekirdi.

Öyle anlaşılıyor ki "Allah'ın kitabı ve benim sünnetim" hadisini uyduran şahıs, halkın Allah'ın kitabını tutup, Ehl-i Beyt'i kenara iterek diğerlerine iktida etmesini meşru kılmak için bu hadisi uydurmuştur.

Böylece de Resuluılah (s.a.a)ın vasiyetine muhalefet eden sahabenin gidişatına bir açıklama getireceğini ve onlara yönelen tenkid ve itirazlara cevab vereceğini hayal etmiştir.

ÜÇÜNCÜ DELİL:

Bilindiği üzere Ebubekir'in hilafetinin ilk dönemlerinde vuku bulan olaylardan birisi, de Ömer'in itiraz edip Resulullah (s.a.a)ın:

"Her kim La ilahe illellah, Muhammed'un Resulullah derse, bir hak söz konusu olmadığı taktirde mal ve canını benden korumuş olur; onun hesabı ise Allah'a aittir." hadisini delil göstermesine rağmen Ebubekir'in zekat vermeyenlerle savaşmak kararını almasıdır.

Daha sonra eğer Resuluılah (s.a.a)ın sünneti halk arasında bilinen bir şey olsaydı ve tek başına halkı hidayet etmek için yeterli olsaydı ilk başta Ebubekir'in bu hadisi bilmesi ve ona amel etmesi gerekirdi. Çünkü ü bir halife olarak sünneti bilmeğe ve

uygulamaya herkesten daha evla idi.

Elbette sonunda Ömer de Ebubekir'in, kendisine naklettiği hadisi "Zekat da mali bir haktır" şeklindeki te'viline teslim olup savaşmayı kabul etti. Ama onların bu tavırları Resulullah (s.a.a)ın te'vil edilme imkanı olmayan diğer bir sünnetiyle bağdaşmıyordu.

Zira Hz. Resulullah (s.a.a)ın kendi hayatında Sa'lebe denen şahıs zekat vermekten kaçınmış ve hakkında Kur'an'da ayet nazil olmuştu. Ama Resulullah (s.a.a) ne onunla savaşa kalkmış

ve ne de onu zekat vermeye zorlamışt. Yine onların bu savaşı Usame b. Zeyd'in

başından geçen bir olay hakkında Resuluılah (s.a.a)ın buyurduğu sözüyle de bağdaşmıyor.

Üsame harplerin birinde düşman bozguna uğrayıp dağılınca, kaçan birisini takip etmiş ve o şahısı "La ilahe illallah" demesi ne rağmen öldürmüştü. Bu haberi duyan Resuluılah (s.a.a)

Üsame'ye "Onu La ilahe illellah demesine rağmen öldürdün ey Üsame", diyerek itirazda bulunmuştu. Ravi şöyle diyor: "Bundan sonra Üsame devamlı olarak istiğfar ederdi." Hatta Üsame şöyle diyordu "Keşke o güne kadar müslüman olmasaydım."ıı>

DÖRDÜNCÜ DELİL:

Resulullah (s.a.a)tan sonra ashabın bir çok hareketlerinin O Hazret'in sünnetine aykırı olduğu bellidir. Daha sonra bu sahabeler ya o Hazret'in sünnetini bildikleri halde bilerek veya Hazret'ten menkul nasslar karşısında içtihad ederek mühalefet ediyorlardı ki bu

-- - - - - ----------

1 - Sahih-i Buhari, c.B, s.36 ve "Kilab'ud Diyat" ve Sahih-i Müslim, c.1, s.67.

takdirde şu ayet-i kerimenin muhatabı sayılırlar.

"Hiç bir mu'min erkek ve mu'mine bir kadın Allah ve Resulü bir konuya karar verdilermi, işlerinde seçim sahibi değillerdir. Ve kim Allah ve Resulüne isyan ederse gerçekten de açık dalalete düşmüştür."

Ya da onlar Resulullah'ın sünnetini bilmedikleri için böyle davranı yorlardı. O zamanda Peygamber (s.a.a)in ashabına "Ben sizin aranızda sünnetimi bırakıyorum" demesi nasıl düşünülebilir?

Zira Resuluılah (s.a.a)a zaman ve mekan yönünden en yakın insanlar olan ashabın hali böyle olduğuna yani sünnete vakıf olmadıklarına göre, o zamanda olmayıp Resuluılah (s.a.a)ı görmeyenlerin hali nasıl olabilirdi?

BEŞİNCİ DELİL:

Bilindiği üzere sünnetin yazılmasına ancak Abbasi'lerin saltanat dönemlerinde başlanmış ve Ehl-i sünnet'te ilk olarak yazılan hadis kitabı imam Maliki'nin yazdığı "El Muvatta" kitabıdır. Bu ise büyük fitne,

Hirra olayı Medine-i Münevvere'nin üç gün boyunca saltanat askerlerine helal

kılınması ve sahabelerin zulümle öldürülmesinden sonra gerçekleşmiştir. Durum böyle iken insan, dünya malına ulaşmak amacıyla sultanıara yakın olmaya çalışan ravilere nasıl itimat edebilir?

Işte bu yüzdendir ki, hadislerde çelişki ve ihtilaf vücuda

gelmiş ve Islam ümmeti çeşitlİ mezheplere bölünmüştür.

Öyle ki, mezhebi n nezdinde sıhhati sabit olan bir hadis diğer bir mezhep tarafından tekzip edilmektedir. Öyleyse Hz. Resuluılah (s.a.a)ın "Ben sizin aranızda Allah'ın kitabını ve kendi sünnetimi bırakıyorum" demiş olmasını nasıl kabul edebiliriz?

Oysa Resuluılah (s.a.a) kendisinden sonra munafıkların ve sapıkların kendisine bir çok yalan şeyler isnad edeceğini biliyordu ve bizzat Resuluılah (s.a.a)ın kendisi de:

"Bana yalan bir şey isnad edenler çoğalmıştır; Bana yalan birşey isnad eden kimse cehennem de yerini hazırlasm." buyurmuştur. Resuluılah (s.a.a)ın hayatında bile kendisine yalan şeyler isnat edenler çok olduğuna göre o

Hazret nasıl müslümanları hayatından sonra sünnetine uymakla görevlendirir? Oysa ki onlar doğru veya yalan hadisin hangi hadis olduğunu bilmiyorlardı.

ALTINCI DELİL:

Ehl-i Sünnet alimleri kendi sahih kitaplarında Resuluılah (s.a.a)ın, Ümmetine iki değerli emanet bıraktığını ve bunların bazen Allah'ın kitabı ile Resulullah'ın sünneti olduğunu bazen de o Hazret'in "Benden sonra benim sünnet üzere olan Hülefa-i Raşidin'in sünnetine sarılın" diye buyurduğunu rivayet ediyorlar. Açıktır ki, bu hadis Allah'ın kitabı ve Resulullah'ın sünnetine, Hülefa'nın sünnetini de ekliyor. Buna göre İslam ahkamının kaynağı iki

şey değil, üç şeydir. Bunlar ise Şia ve Ehl-i Sünnet'in sihhatinde ittifak ettikleri "Sakeleyn" (Allah'ın kitabı ve benim Ehl-i Beyt'im) hadisine ters düşüyor. Oysa bu hadisi, değinmediğimiz Şia kaynaklarından başka yirmiden daha fazla Ehl-i sünnet kaynağınında nakledip doğruladığını daha önce belirtmiştik.

YEDİNCİ DELİL: Resuluılah (s.a.a), Kur'anı Kerim'in ashabının kendi dil ve lehçesiyle nazil olmasına rağmen bir çok ayetinin tefsir ve te'vilini bilmediklerini kesin biliyordu. Dolayısıyla onlardan sonra gelen tabiin veya İslam'ı kabul eden Rum, Fars, Habeş ve bilahere Arap'ça bilmeyen bütün müslümanların Kur'an'ın tefsir veya te'vilini hakkıyla bilmeyerekleri besbelli idi.

Bazı sahih hadislerde Ebubekir'den Abese suresinin 31. ayetinin manasının ne olduğu somrunca şöyle cevap verdiği kaydedilmiştir.

"Allah'm kitabı konusunda bilmediğim bir şeyi söylersem hangi gök bana gölge eder ve hangi yer beni sırtında taşır." (1)

Ömer de aynı ayetin manasını bilmemekte idi. Enes ibn-i Malik'ten nakledilen bir rivayette şöyle yer almıştır.

"Ömer ibn-i Hattap bir gün minberin üzerinde Abese suresinin:

ı - K astalani'nin yazdığı, "İrşad'us Sari," c.10, s.298 - İbn-i Hacer'in Yazdığı "Feth'ul Bari", c.13, s.230

"Orada tahumu bitirdik, üzüm ve sebzeyi, zeytin ve hurmayl, ağaçla dolu bahçeleri, meyve ve otu".

Ayetlerini okuduktan sonra, şunları dedi: "Bütün bunlan bildik; fakat "Ebb" ne demektir?" Daha sonra da şöyle devam etti: "Andolsun Allah'a, bu tekellüfün ta kendisidir. "Ebb" kelimesinin ne demek olduğunu bilmezsen ne olur? Kur'an-ı Kerim'in size açıklanan bölümüne tabi olup, amel edin; bilmediğiniz kısmını ise Rabb'ine havale edin."(1) Kur'an-ı Kerim'in tefsiri konusundaki bu söz aynen Resulullah (s.a.a)in sünnet i konusunda da geçerlidir. Nice nice hadis-i Nebevi üzerinde sahabiler, mezhepler, ve bu cümleden Şia ile Ehl-i Sünnet ihtilaf etmişlerdir. İster bu ihtilaf, hadisin sahih olup olmadığı hususunda olsun ve isterse de tefsir ve te'vilinden kaynaklansm farketmez. Konunun açıklık kazanması için aziz okurlam bir kaç örnek verıyoruz:

Hadisin sahih veya uydurma oluşu konusunda Ashap arasındaki ihtilaf.

Örneğin Ebubekir'in hilafeti döneminin ilk günlerinde Hz. Fatıma gelip ondan Fedek'i geri vermesini istemiş babası Resulullah (s.a.a)ın hayatta bulunduğu dönemde Fedek'i kendisine hediye ettiğini söylemiş, ama Ebubekir

- - - -- -- - - - ----------

ı - Tefsir-i ibn-i Cerir, c.3, s.38 - Kenz'ul Ummal, c.1, s.287 - Müstedrek-i Hakim, c.2. s.14 - Talhis-i Zehebi - Tarih-i el Hatib, c.11, s.486 - Zamahşeri'nin yazdığı "El Keşşaf" tefsiri, c.3, s.253 - Tefsir-i "El Hazim", c.4, s.374 - İbn-i Teymiyye'nin yazdığı "Usulut Tefsir'in mukaddimesi, s30 - Tefsir-i ibn-i Kesir, c.4, s.473.

bunu reddetmiştir. Hz. Fatıma babasının mirasını isteyince de Ebubekir Hz. Resulullah (s.a.a)m "Biz Peygamber'ler miras bırakmayız; bizden sonra kalan her şeyimiz sadakadır" diye buyurduğunu öne sürmüş ve Hz. Fatıma'nın talebini reddetmiştir. Hz. Fatıma Ebubekir'in Hz. Resulullah'a (s.a.a) isnad ettiği bu sözün yalan olduğunu açıklamış ve bu sözün Kur'an-ı Kerim'e aykırı olduğunu beyan etmiştir ve daha sonra aralarında şiddetli tartışma ve ihtilaf vücuda gelmiştir. Hatta Sahih-i Buhari ve Müslim'de yer aldığına göre Hz. Fatıma vefat edinceye kadar Ebubekir'e kırgın ve kızgın kalmış ve öylece de dünyadan gitmiştir.

Bunun başka bir örneği de Ümm'ül Mu'minin Ayşe'nin Ramazan ayında sabah ezanına kadar cünub kalıp gusletmeyen kimsenin orucu konusunda Ebu Hüreyre ile olan ihtilafıdır. Ayşe bu şahsın orucunun sahih olduğunu söylerken, Ebu Hüreyre mezkur şahsın orucunu yemesi gerektiğini iddia etmiştir. Kısa şundan ibarettir.

Imam Malik'in Muvatta'da ve Buhari'nin sahihinde tahriç ettikleri bir rivayette Ümm'ül Mu'minin Ayşe ve Ümm-ü Selerne şöyle diyorlar.

"Resuluılah (s.a.a) Ramazan ayında cima sebebiyle cünub olduğunda sabah ezanına kadar gusletmeden kalıyor ve o günü oruç tutuyordu."

Ebubekir ibn-i Abdurrahman da şöyle diyor.

"Ben ve babam, Medine'nin emiri olan Mervan ibn-i Hakem'in yanında bulunduğumuz bir anda kendisine "Ebu Hüreyre'nin sabah ezanına kadar cünub halinde kalan bir

kimsenin o günü orucunu yemesi gerektiğini" söylediği bildirildi. O zaman Mervan "Ey Abdurrahman Allah için gidin bu konuyu Ümm'ül Mu'minin Ayşe ve Ümm-ü Seleme'den sorunuz" dedi. Abdurrahman ve ben birlikte Ayşe'nin yanına gittik. Abdurrahman ona selam verip, dedi ki: "Ey Ümm'ül Mu'minin, biz Mervan ibn-i Hakem'in huzurunda idik. Ona Ebu Hüreyre'nin sabah namazına kadar cünüplü kalan birisinin orucunu yemesi gerektiği söylediği bildirildi. O zaman Ayşe "Ebu Hüreyre'nin söylediği şekilde değildir. Ey Abdurrahman, Resulullah'ın yaptığından dışarı mı çıkmak istiyorsun" dedi. Abdurrahman "Andolsun Allah'a ki, hayır" dedi. O zaman Ayşe "Ben şehadet veriyorum ki Resuluılah, cima sebebiyle cünub olunca sabah ezanına kadar gusletmeden kalırdı ve o günü oruç tutardı" dedi." ,

Ravi şöyle diyor: "Daha sonra oradan çıkıp Umm-ü Selerne'nin yanına gittik. Abdurrahman ondan da aynı konuyu sordu, o da Ayşe'nin verdiği cevabı verdi. O zaman mervan Abdurrahman'a "Allah için benim kapıdaki bineğime bin ve bunu Ebu Hüreyre'ye haber ver, o Akik bölgesindeki tarlasındadır." dedi. Abdurrahman ile birlikte bineğe binip Ebu Hüreyre'nin yanına gittik. Abdurrahman onunla bir miktar sohbetten sonra konuyu ona anlattı. Ebu Hüreyre "Benim bundan haberim yoktur, birisi bana böyle söylemişti," dedi.(1)

---

1 - Sahih-i Buhari, c.2. .s.232, "Oruç tutan birisinin sabah ezanuıa kadar cünüplü kalması" bölümü - Malik'in Muvatta'sı Tenvir'ul Havalık.. c.l, s.272 (Ramazan ayında cünüp halinde sabahlayan birisi hakkındaki hadisler bölümü".

KUR'AN'DA Hz. ALİ'NİN VELAYETİ.14

Ey aziz okur, Ehl-i sünnet nezdinde Islam'ın ravisi olarak bilinen Ebu Hüreyre'nin dini hükümleri açıklamakta zanna dayandığını ve hatta kimin kendisine haber verdiğini dahi bilmeden bir hükmü Resulullah'a (s.a.a) nasılda isnad ettiğini gör de ibret al.

Ebu Hüreyre'nin Kendisiyle Çelişkiye Düştüğü Bir Ayrı Olayı:

Abdullah ibn-i Muhammed, Hişam ibn-i Yusuftan, o da Muammer'den, o da Zuhri'den, o da Ebu Mesleme'den o da Ebu Hüreyre'den naklettiği bir hadiste Resuluılah şöyle buyurmaktadır.

"Salgın, karında beliren kurtçuk ve uğursuz kuş diye bir şey yoktur." O zaman bedevi araplardan birisi Resuluılah (s.a.a)dan "O halde neden kumlar üzerinde ceylan gibi sıhhatlı olan bir deveyi Careb uyuz hastalığı bulunan bir deveyle bir arada bıraktın mı o da aynı hastalığa yakalanıyor", diye Sürdu. Bunun üzerine Resuluılah (s.a.a) "O halde o ilkini kim bu hastalığa düçar kılmıştır." diye cevab verdi.

Ebu Selerne diyor ki: "Ben daha sonra Hz Resulullah'ın "salgın hastalığı olan biri sıhhatli olanların içerisine sokulmasın" dediğini Ebu Hüreyre'den duydum. Ebu Hureyre önceki hadisini ise inkar ediyordu. Ona "Sen daha önce Resulullah'ın, hastalık bulaşmaz" dediğini nakletmiyor muydun?" diye itiraz edince de Habeşice bir şeyler söyledi." Ebu Selerne diyor ki: "Ebu Hüreyre'nin bu hadisten başka bir hadisi unuttuğunu görmedim"tn

---

1 - Sahih-i Buhari, c.7, s.31 (Bab-u la Hame)

Sahih-i Müslim. c.7, 532 (Bab-u la Adva ve le't Tiyere).

Ey akıl sahibi olan okuyucu, işte Resulullah (s.a.a)ın sünneti diye sunulan bazı hadislerin durumu böyledir. Ehl-i sünnet'te en çok hadis nakledenlerden olan Ebu Hüreyre bir defasında önceden naklettiği hadisin kendisine ait olmadığını söyleyerek bu hususta bir bilgisi olmadığını söylüyor, bir defasında da çelişkili konuştuğu söylenince doğru bir cevap vermiyor ve bir şey anlarnasınlar diye de Habeşice bir şeyler söylüyor.

Aişe ile İbn-i Ömer'in İhtilafı

İbn-i Cureyh Ata'dan o da Ürve ibn-i Zübeyr'den naklen şöyle diyor.

"Ben ve Abdullah ibn-i ümer, Ayşe'nin hücresine yaslanıp durmuş idik. Biz onun dişini misvaklamasının sesini bile duyuyorduk. O zaman ben ibn-i Ömer "Ey Abdurrahman'ın babası, acaba Peygamber Recep ayında Umre yaptı mı?" diye sordum. "Evet" dedi. O zaman ben Ayşe'ye seslenerek "Ey anne, Abdurrahman'ın babasının ne söylediğini duyuyor musun?" dedim. Ayşe "Ne söylüyor?" dedi. "Peygamber'in Recep ayında Umre yaptığını söylüyor" dedim. O zaman Ayşe dedi ki: "Allah Ebu Abdurrahmanı bağışlasın. Andolsun ki, Resulullah Recep ayında Umre yapmamıştır. Resulullah'ın yaptığı bütün Umre'lerde Ebu Abdurrahman da onunla birlikte idi."

Ravi şöyle diyor: "Bunu ibn-i Ömer de duyuyordu; ama hiçbir şey demeden öylece susmuştu."(1)

1-Sahih-i Müslim, c.3 .s.61- Sahih-i Buhari, c.5, s.86.

2- Mezhepterin Sünnet-i Nebevi hususundaki ihtilafları

Sünnet-i Nebevi'de Ebubekir ile Ömer (1) Hz. Fatıma ile Ebubekir(2) ve Peygamber'in hanımları(3) kendi aralarında ihtilaf etmiştir. Yine Ebu Hüreyre gibi meşhur bir ravi çelişkili konuları nakletmiş ve sünnet hususunda Ayşe ile ihtilafa düşmüştür.(4) Yine sünnet-i Nebevi'de ibn-i Ömer ile Ayşe(5) Abdullah ibn-i Abbas ile ibn-i Zübeyr(6) Hz. Ali ile Osman(7) ve diğer sahabeler kendi aralarında ihtilaf etmişlerdir(8) ve tabiin arasında bu konudaki ihtilaflar o kadar çoğalmıştı ki, sonunda yetmişten fazla mezhep ortaya çıkmıştır. İbn-i Mes'ud'un bir mezhebi var idi, İbn-i Ömer'in ayrı bir mezhebi ve nihayeten İbn-i Abbas, İbn-i Zübeyr, . .

İbn-i Uyeyne, İbn-i Cureyh, Hasan'ul Basri, Sufyan-ı Sevri,

--- -- -- - - - - - - --- - - - - - -----

ı - Zekat vermeyenlerle harbetmek konusunda Ebubekirle Ömer'in ihtilafına işarettir. Bu konuda kaynaklara da önce işaret etmiştik (bkz.)

2 - Fedek kıssası ile "Biz Peygamberler miras bırakmayız; bizden kalan herşey sadakadır," hadisine işarettir. Kaynaklarına daha önce işaret etmiştik.

3 - Ayşe'nin naklettiği Peygamberin diğer harumlarırun muhalefet ettiği büyüklere

süt vermek kıssasına işarettir.

4 - Peygamberin Ramazan ayında cünüp olarak sabahladığını ve o gün oruç tuttuğunu bildiren hadisine işarettir.

5 - Ayşe'nin tekzip ettiği, ibn-i Ömerin Peygamberin Recep ayında Ömre yaptığına dair naklettiği hadisine işarettir.

6 - Müta'nın helal olup olmadığı konusundaki ihtilaflarına işarettir. Bakınızı: Sahih-i Buhari, c.6, s.129.

7 - Hac muı'asının helal olup olmadığı konusundaki ihtilaflarına işarettir. Bakınız: Sahih-i Buhari, c2, s.153. .

8 - Abdestte ve yolcu namazında Besmele denilip denilmemesi konusundaki ihtilaflarıyla sayısız bir çok fıkhi mes'elelere işarettir.

Malik, Ebu Hanife, Şafii, Ahmed ibn-i Hanbel ve daha bir çoklarının ayrı ayrı mezhepleri var idi. Elbette siyasi etkenlerin zoruyla Ehl-i sünnet nezdinde yalnız dört mezhep resmileşmiş; bu yüzden Ehl-i sünnet fikrinden doğma bu dört mezhep haricindeki bir çok Ehl-i sünnet mezhebi yok olup gitmiştir.

Ama yine de geriye kalan bu dört mezhep de fıkhi mes'elelerin çoğunda birbirileriyle ihtilaf etmektedirler. Bütün bunların sebebi ise onların sünnet-i Nebevi'deki ihtilaflarıdır.

Birisi kendi nezdinde sahih olan bir sünnete dayanarak bir konuda bir fetva verirken diğeri ya kendi re'yine göre içtihad edip hükmediyor veya nass olmadığını iddia ederek onu diğer bir meseleyle kıyas ediyor ve hüküm vermeye çalışıyor.

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'NIN SÜNNET-İ NEBEVİ'E HUSUSUND AKİ İHTİLAFLARI:

Sünnet-i Nebevi konusunda Şia ile Ehl-i Sünnet arasındaki ihtilaf iki önemli nedenden kaynaklanıyor.

Birinci sebep: Hangi hadisin sahih ve hangi hadisin senet yönünden sahih sayılmayacağı hususundaki görüş farklılığıdır. Şia mezhebi sünnet-i Nebevi diye sunulan bir çok hadislerin senet yönünden sahih olma vasfmı taşımadığını ileri sürmektedir.

Başka bir ifadeyle Şia bir takım hadislerin sıhhatine itiraz ederek ra vilerinin sahabeden olmalarına rağmen adil olmadığını söylüyor. Zira Şia, Ehl-i Sünnet'te olduğu gibi, tüm sahabenin adil olduğuna inanmıyor.

Buna ilaveten eğer bir hadis, Ehl-i Beyt imamlarından gelen rivayetlerle çelişirse o hadisin sağlam bir hadis olmadığına inanılır. Şia'ya göre ravinin derecesi her ne kadar Yüksek olursa olsun, eğer bir rivayet Ehl-i Beyt imamlarının

hadisleriyle bağdaşmazsa Ehl-i Beyt imamlarının rivayetlerini ölçü kabul etmek gerekir. Onların bu hususta Kur'an ve hatta muhaliflerin nezdinde bile doğruluğu sabit olan sünnetten birçok delilleri vardır. Bunlardan bazısına daha önce değindik.

İkinci sebep, hadisi anlamak ta doğan ihtilaftır. Zira bir hadisi Ehl-i sünnet bir manaya yorumlarken, Şia ayrı bir manaya yorumluyor. Örneğin daha önce işaret ettiğimiz, "Ümmetimin ihtilafı rahmettir" hadisini, Ehl-i sünnet "Dört mezhebin fıkhi hükümlerde ihtilaf etmelerinin müslümanlar için rahmet olduğuna" tefsir ederken, Şia ise "Ümmetinin bazısının bazısına gidip ilim öğrenmesinde rahmet vardır" anlamına yorumluyor. Yani "ihtilaf" kelimesini dolaşmak ve gidip, gelmek anlamında olduğunu söylüyor.

Bazen de Şia ile Ehl-i sünnet'in ihtilafı, hadisin manası hususunda değil, hadisten kastedilen şahısların kim olduklarından kaynaklanıyor. Örneğin, Hz. ResulUlah (s.a.a)tan nakledilen:

"Benim sünnetime ve benden sonra gelen Hülefa.i Raşidin'in sünnetine sarılın", hadisini Ehl-i sünnet dört halifeye yorumluyor: Ama Şia bu hadisten Hz. Imam Ali'den başlayıp Hz. imam Hasan el Askerinin oğlu olan Hz. imam Mehdi de son bulan on iki imamın kastedildiğini söylüyor.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'NIN İHTİLAFLARI.1

Yine Hz. Resulullah (s.a.a)ın:

"Benden sonraki halifeler on iki tanedir; hepsi de Kureyş'tendir", hadisinden Şia on iki Ehl-i Beyt imamları kastedildiğini söylerken, Ehl-i Sünnet bu hadis için doyurucu bir tefsir bulamamaktadır.

Bununla birlikte İslam ümmeti, hatta Resulullah'la (s.a.a) ilgili olan tarihi olaylarda bile ihtilafa düşmüştür. Örneğin, Ehl-i Sünnet Rabiu'l Evvel ayının on ikisini Resuluılah (s.a.a)ın doğum günü olarak kutlarken, Şia aynı ayın on yedisini Hz. peygamber'in doğum günü olarak kutluyor.

Hz. Resuluılah (s.a.a)ın kendisi gibi herkes tarafından kabul edilen ve hükmü herkese geçerli olan bir önder olmadığı takdirde Sünnet-i Nebevi'de ihtilaf olacağı tabii

ve kaçınılmaz bir şeydir. Böyle bir önderde Hz. Resuluılah (s.a.a) gibi ihtilafı yok edip, niza unsurunu söküp atar onlara zor gelseydi bile yine de Allah-u TeaJft'nın indirdiği şekilde hükmederdi. Resuluılah (s.a.a)ıan sonra da İslam ümmetinin

arasında böyle bir şahsın bulunması zorunludur. Bu aklın da hükmettiği bir şeydir.

Hz. Resuluılah (s.a.a)ın bu gerçekten gaflet etmesi mümkün değildi. Zira ümmetinin ondan sonra Kur'an'ı te'vil ederek çeşitli fırkalara ve mezheplere bölüneceklerini biliyordu. O halde o Hazret'in bu ümmeti hidayet edip, doğru yoldan saptıklarında onları tekrar hakka yöneltecek ve onlara önderlik edecek güçlü bir hidayetçi ve önder tayin etmesi gerekirdi. Ve Şia inancına göre

Resulullah (s.a.a) Allah'ın emriyle bu görevi yapmış ve kendisinden sonra müslümanlar için her ihtilaf ettikleri hususta baş vurmaları gereken iki değerli emanet bırakmıştır. Bunların birincisi Kur'an, diğeri ise Ehl-i Beyt'tir (yani on iki masum imam, yani Hz. Ali (a.s) ve evlatlarıdır).

Müslümanlar bunlara uydukları takdirde sapıklıktan kurtulurlar. Ve bunların birinden ayrı düşmek diğerinden de ayrı düşmeği gerektirir. Çünkü bunlar kıyamete kadar birbirlerinden ayrılmayacaklardır. Bu mesele kesin delillerle ve Peygamber (s.a.a) vasiyetiyle de sabit bir şeydir.

Ehl-i Beyt imamlarının birincisi Hz. Ali'dir. Peygamber'in kendisinden sonra müslümanların önderi olarak tayin ettiği Ali (aleyhisselam) ilk doğduğu günden beri kemale erineeye dek Peygamber (s.a.a)in özel terbiyesi altında yetişmiş ve ResuluHah (s.a.a) Ali (a.s) ile nisbetinin Hz. Harun'un Musa'ya olan nisbeti gibi olduğunu açıklamıştır. Yine buyurmuştur ki:

«Ben onlarla Kur'an'ın nüzulu için savaşıyorum, sen (ey Ali) onlarla Kur'an'ın te'vili için savaşacaksın.»(1) Ve yine şöyle buyurmuştu:

---

1 - Harezmi'nin yazdığı "EI Menakib", s.44 - Yenabiu'l Mevedde, s233 - El İsabe, c.1, s.25 - Kifayet'ut talib, s334 - Müntehab-u Kenz-il Ümmal, c5, s36 - İhkak-ul Hakk., c.6, s37.

"Ey Ali, sen benden sonra ümmetimin ihtilaf ettikleri konulan izah edeceksin."(1)

Kur'an-ı Kerim Allah-u Tealirnın kitabı olduğu halde, samit (konuşmayan) bir kitap olduğundan çeşitli konulara ayrılabileceğinden batini ve zahiri var olduğundan yani açıklanıp tefsir edilmeye muhtaç olduğundan, onun te'vili uğrunda savaşan ilahi bir öndere ihtiyacı vardır. Diğer yandan, sünnetin de böyle bir koruyucuya ihtiyaç duyduğu apaçıktır.

Kitap ve sünnetin hali böyle olunca, Hz. Resuluılah (s.a.a) konuşmayan iki hüccet bırakması düşünülemez. Çünkü kalplerinde sapıklık olanların kendi amaçları

doğrultusunda bunları te'vil etmeleri,

fitne çıkarmak ve dünyayı elde etmek amacıyla müteşabihata tabi olmaları ve sonra da yaptıklarını doğru göstermek amacıyla Kur'an ve sünnetten bazı deliller uydurmaları her zaman için mümkün olan bir olay haline gelirdi. Bu ise sonradan gelenlerin Hüsn-ü zan gereğince öncekilerin adil olduğuna itikat edip aynı yanlış yolu sürdürmelerine sebep olurdu. Neticede kıyamet günü de yaptıklarına pişman olup Ahzap suresinin 66-67. ayetleriyle A'raf su resi nin 38. ayetlerinin kapsamına

- --- - --- - ----------

1 - Müstedrek-i Hakim, c.3, s.122 - İbn-i Asakiri'nin yazdığı "Tarih-i Dimeşk, c.2, s.488 - Harezmi'nin yazdığı "EI Menakib", s.236 - Menavi'nin yazdığı "Kenz'ul Hakaik", s.203 - Müntehab-u Kenz-il Ümmal, c.5, s33 Yenabiu'l Mevedde, s.182.

girmelerini gerektirirdi. Allah-u Teala bu ayetlerde şöyle buyuruyor.

"O gün yüzleri, ateş içinde renkten renge girerken ne olurdu derler, Allaha itaat etseydik, ve Peygambere itaat etseydiko Ve rabbimiz derler gerçekten de ulularımıza ve büyüklerimize itaat ettik de onlar, sapıttı yolumuzu; rabbimiz, onları iki kat azaplandır ve onlara pek büyük bir lanetle lanet et"

"Her ümmet, ateşe girdikçe kendi dindaşma lanet edecek, sonunda birbiri ardınca hepsi de orda toplanacak. Son girenler evvelce girenler için rabbimiz diyecekler, işte bunlar bizi doğru yoldan çıkardı, bir kat daha fazla azap et onlara. Her zümre için diyecek, kat-kat fazla azap var amma siz bilmezsiniz."

Allah-u Teala'nın Peygamber göndererek doğru yolu açıklayıp, beyan etmediği bir ümmet yoktur. Fakat onlar Peygamberlerinden sonra Allah'ın kelamını te'vil ve değiştirmeğe gitmişlerdir. Acaba Hz. İsa (a.s)nın Hiristiyanlara "Ben Allah'ım" diye söylemiş olduğunu hiç

bir akıllı insan düşünebilir mi? Hayır, Kur'an-ı Kerim'in buyurduğu gibi Hz. İsa "Onlar'a bana emrettiklerinden başka bir şey söylemedim" diyor, fakat heva ve hevese uyan, dünya sevgisi ve arzular,

Hiristiyanları akidevi yönden bu noktaya getirmiştir. Acaba Hz. İsa ve ondan önce de Hz. Musa, Hz. Muhammed (s.a.a)in geleceğini müjdelememiş miydi? Ama onlar Muhammed ismini kurtarıcı olarak değiştirmediler mi?

Acaba İslam ümmetinin- bir fırkası hariç, hepsi cehennem ehli olan - yetmişe aşkın fırkaya bölünmesi te'vil sebebiyle olmamış mıdır? İste biz de bu gün o fırkalar arasında yaşıyoruz.

Acaba kendi fırkasının sapıklığa düştüğünü kabul eden bir fırka var mıdır? Başka bir tabirle, acaba Allah'ın kitabı ve Peygamber (s.a.a)in sünnetine aykın hareket ettiğini kabul eden bir İslam mezhebi var mıdır? Aksine, hangi İslam mezhebinden sorarsan sor, kendisinin Allah'ın kitabı ve Peygamber (s.a.a)in sünnetine amel ettiğini iddia ediyor. O halde çözüm nedir?

Acaba çözümün ne olduğunu Resulullah (s.a.a) ve daha doğrusu Allah-u Teala (neuzu billah) bilmiyor muydu? Bu sözden Allah'a sığınırlm. Allah-u Teala kullanna karşı büyük lülüf sahibidir.

Okullarının hayrını ister. O halde Allah-u Teala helak olanın da doğru yolu gördükten sonra yani delil ve beyyine üzere hel ak olması ve kurtulanın da delil ve beyyine ile kurtulması için hidayet yolunu aşikar kılmıştır. Allah-u Teala kullarını kendi başına, hidayetsiz bırakmaz. Aksi taktirde neuzubillah Allah-u Teala'nın insanları ateşe

götürmek için ihtilaf ve dalalete sürüklemek istediğine itikad etmemiz gerekir. Bu ise batıl ve yanlış bir inanÇtır. Allah-u Teftiırnın celal, hikmet ve adaletine layık olmayan bu sözden Allah'a sığıniyorum

O halde Hz. Resulullah (s.a.a)ın müslümanlara Allah'ın kitabı ile kendi sünnetini bıraktığını buyurması ümmetinin kendisinden sonra karşılaşacakları kesin olan ihtilaf ve çıkmazların halli için tam bir çözüm yolu değildir. Çünkü heva-hevese uyarak te'villere başvuran engel olamadığı gibi cehaletten doğan sapmaların da önünü almamaktadır.

Görmüyor musun hariciler imamlarma karşı çıkmak istediklerinde, "Ey Ali hüküm senin değil, sadece Allah-u Teala'nın hakkıdır "Şiarına sarılmışlardır! Bu oldukça göz alıcı bir şiar idi. Bunu duyan kimse bu sözü söyleyen in beşerin hükmetmesini reddederek, Allah'ın hükümlerini istediğini zanneder. Oysa gerçek bunun tersi idi. Allah-u Teala Bakara suresinin 204. ayetinde şöyle buyuruyor.

"İnsanlardan öylesi var ki dünya yaşayışı hakkında söylediği söz, seni şaşırtır, imrendirir, kalbindekine de Allah'ı tanık tutar. Halbuki o, düşmanların, en inatçısıdır."

Evet çoğu kez göz alıcı sloganların arkasında nelerin gizlendiğini bilmeden aldanıyoruz Fakat ilim şehrinin kapısı olan Hz. Ali bunu biliyordu. Bu yüzden cevap olarak

buyurdu ki:

"Hak sözdür, ama ondan batıl kastedilmektedir."

Batıl kastedilen hak sözler oldukça çoktur. Hariciler Hz.Ali'ye "Hüküm Allah'a mahsustur, sana değil ey Ali, "dediklerinde acaba Allah-u Teala'nın - haşa - yeryüzünde tecessüm edip onların ihtilafa düştükleri konularda hükmetmesini mi kastediyorlar? Yoksa onlar Allah'ın Kur'an'daki hükümlerini daha mı iyi biliyorlardı?

Fakat Hz. Ali'nin bunları-haşa - kendi görüşü doğrultusunda te'vil ettiğine mi inanıyorlardı? Bu hususta ki delilleri ne idi? Onlara, pekala kendilerinin de Allah'ın hükmünü te'vil ettiklerini söyleyen olabilirdi. Oysa Hz imam Ali, onlardan daha bilgin, daha sadık ve daha önce İslam'a inanmış bir kimse idi.

Acaba İslam, onun gittiği yoldan, ayrı bir yol muydu? O halde zikredilen söz basit insanları aldatarak, Hz Ali'ye karşı yaptıkları savaşta yardımlarını kazanmak için çıkar uğruna ortaya atılan aldatıcı bir slogandan başka bir şey değildi.

Bu gün de tarih, olduğu gibi tekerrür etmektedir. İnsan aynı insandır. Kurnazlık, hile ve aldatmaya başvurmak ortadan kalkmamıştır. Aksine daha da çoğalmıştır. Zira bu günün sözde kurnazları öncekilerin tecrübelerinden

de yararlanıyorlar. Dolaysıyla günümüzde de nice hak sözler vardır ki onlardan batıl kastediliyor. Günümüzde Vahhabilerin ortaya attıkları tevhid çağrısı ve şirke karşı attıkları sloganları da bunun açık örneklerindendir. Hangi müslüman ilke olarak buna muvafık olmaz ki? Ama derin

düşünce sahibi insanlar iyice biliyorlar ki, bu sözlerden batıldan başka bir şey kastedilmiyor.

Baasçıların "Ebedi risalet sahibi tek bir Arap ümmeti" sloganı da böyledir. Hangi Arap milliyetçisi (Baa's partisinin ve Hıristiyan kurucusu Mişel Aflak'ın gizli hedeflerini bilmezse) bu slogana aldanmaz ki?

Allah'ın selamı sana olsun ey Ali, senin şu hikmetli sözün asırlar boyu kulaklarda çınlamış ve çınlayacaktır. "Nice hak sözler var ki, onlardan batll murad edilmektedir."

Bir alim minbere çıkıp en yüce sesiyle "Kim, ben şiayım derse biz ona "sen kafirsin" deriz, ve kim, ben sünniyim derse biz ona da kafir deriz. Biz ne şiilik ve ne de sünnilik taraftarıyız; biz yalnızca Islam'ı istiyoruz." Bence bu da batıl kastedilen hak bir sözdür. Acaba bu alim hangi İslam'ı istiyor? Günümüzde bir kaç çeşit islam anlayışı vardır.

Hatta ilk asırdan itibaren, İslam çeşitli mezheplere bölünmüştü. O zamandan beri bir tarafta Hz. Ali'nin savunduğu İslam diğer yanda da Muaviye'nin savunduğu İslam vardı. Hatta iş savaşa kadar vardı.

Yine daha sonraki dönemde bir tarafta bayraktarlığını. Hz. Hüseyin'in üstlendiği

İslam vardı; diğer yanda da İslam adına Ehl-i Beyt'i öldüren ve Hüseyin'in kendi aleyhine kıyam ettiği için İslam'dan çıktığını iddia eden, içki içen ve meymun oynatan Yezid'in İslam'L Yine bir yanda Ehl-i Beyt imamlarıyla onların taraftarlarının savunduğu İslam anlayışı var idi ve diğer yanda hakim olan hükümdarlarla onlara uyanların İslam anlayışı var idi.

EHL-İ SÜNNET VE ŞİA'NIN İHTİLAFLARI.5

Böylece tarih boyunca müslümanlar arasında ihtilafın sürüp gittiği ni görüyoruz.

Bunun bir diğer örneği de, günümüzde Batı'nın ılırnh diye adlandırdıkları Yahudi'lerin ve Hristiyanların tahakkümüne karşı çıkmayan ve süper güçlerin siyasetine dokunmayan bir İslam anlayışıyla, Batı'nın bağnazlık ve taassupla, suçladıklan Allah aşıklarının ortaya koyduğu hakiki bir islam anlayışı vardır.

Bütün bu geçen bahislerden sonra, ben Resulullah'ın (s.a.a) "Ben size Allah'an kitabıyla sünnetimi bırakıyorum" buyurduğunu tastik edemem. O halde gerçek bütün açıklığıyla ortaya çıkıyor ki, müslümanların doğruluğunda icma ettikleri ikinci hadis yani "Ben sizlerin aranazda iki önemli emaneti: Allah'ın kitabına ve Ehl-i Beyt'imi,

bırakıyorum" hadisi sahih ve kesindir. Çünkü bu hadis, bütün sorunları çözmektedir. Artık Resuluılah (s.a.a)ın müracaat etmemize emrettiği Ehl-i Beyt'e baş vurduktan sonra, ne Kur'an'dan bir ayetin te'vil ve tefsirinde bir ihtilaf, ve ne de Sünnet-i Nebevi'den bir hadisin tefsir veya tashihinde herhangi bir sorun kalıyor. Özellikle de

Hz. Resuluılah (s.a.a)m merci olarak tayin ettiği bu zatların gerçekten de bu makama layık olup, bu işin ehli olduklannı da biliyoruz. Çünkü hiç bir müslüman bu zatların yüce ilim, zühd ve takvalannda şüphe etmemektedir. Allah-u Teala onlardan her türlü pisliği gidererek onları tertemiz kılmış ve onlara kitap ilmini vermiştir. Onlar ne Kur'an'a muhalefet ederler ne onda ihtilafa düşerler ve ne de kıyamete kadar

ondan ayrılırlar. Nitekim Hz. Resulullah (s.a.a) sakaleyn hadisinde şöyle buyurmuştur.

"Ben aramzda iki halife bırakıyorum; Allah'ın kitabı ki o gökten yere sarkıtllan bir iptir ve benim itretim Ehl-i Beyt'imio Onlar (kevser) havuzun başında tekrar bana dönünceye kadar bir birlerinden ayrllmayacaklardıro"(1)

Işte bu hakikatleri dikkate alarak ben doğrularla olmanın yolunun bu gerçekleri kimseden çekinmeden söylemekte olduğunu biliyorum. Amacım diğerlerini razı etmekten, önce Allah'ın nzasını kazanmak ve kendi vicdanımı razı etmektir.

Dolayısıyla bu konuda Hz. Resuluılah (s.a.a)ın vasiyetine tabi olan Şia haklıdır. Şiiler hakiki anlamda Ehl-i Beyt'e uymakta, onları kendilerine önder ve imam kabul etmekte ve onları sevip kendilerine iktida etmekle Allah-u Teala'ya yakınlaşmaktadır. Böylece Resuluılah (s.a.a)ın hadisinde de va' d edildiği gibi Allah'ın izniyle dünya ve ahirette saadete kavuşma liyakatini elde etmektedirler.

Kıyamet gününde her şahıs kendi sevdiği ile mahşere gelecektir. O halde Ehl-i Beyt'i sevip onların hidayetine

---

1 - Musned-i Ahmed, c.5, s.122 - Durr'ul Mensur, c2, s.60 - Kenz'ul Ümmal, c.1, s.154 - Mecmeu'z zevaid, c.9 , s162 - Yenabiu'l Mevedde, s.38 ve 183 - Abaka'ul Envar, c.l, s.16 - Müstedrek-i Hakim, c.3, s.148.

iktida edenler nasıl onlarla birlikte haşrolmasm ki? Zamahşeri bu konuda şöyle diyor.

"Şüphe ve ihtilaflar çoğalımış, herkes de

Kendisinin doğru yolda olduğunu iddia ediyor.

Ben ise la ilahe illellah ile

Ahmed'e ve Ali'ye olan sevgime sarılmışım.

Bir köpek Ashab-ı Kehf'i sevmekle saadete erdi. Peygamber'in Ehl-i Beyt'ini sevmekle nasıl şekavet ehli olurum?" (1)

Ey Allah'ım, bizi de onların velayet ipinden tutanlardan, onların yolunda gidenlerden, onların gemisine binenlerden, onların imametine inananlardan ve onların zümresinde haşrolanlardan karar kıl! Sen gerçekten de istediğini doğru yola hidayet edersin. (Amin ya Rabb'el Alemin).

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER

Önceleri kaza ve kader konusu benim için çok zor ve anlaşılmaz bir konu idi. Fikrimi rahatlatıp, kalbimi ikna edecek doyurucu ve yeterli bir tefsir bulamıyordum. Bu hususta şaşkınlık içinde kalmıştım. Bir taraftan Ehl-i Sünnet ekolünde insanın tabiatına uygun fiillere yöneltildiğini (her şeye yaratıldığı şey kolay kılınmıştır) ve

Allah-u Teala'nın her cenine annesinin karnında iken iki tane meleği gönderdiği ni

ve bu meleklerin onun erelini, nzkını, amelini ve şekavet veya saadet ehli olacağını yazdığım(1) öğrenmiştim. mr taraftan da akhm ve vicdanım Allah'ın adil olduğunu ve kullarına zulmetmediğini söylüyordu. Allah nasıl olurda kendisinin yazıp mecbur ettiği fiillerden dolayı onları hesaba çekip azaplandırabilir?

Diğer müslüman gençler gibi ben de fikri yönden çelişki

ı - Sahih-i Müslim, c.8, s.44

içinde yaşıyordum. Bir taraftan düşünüyordum ki, "Allah-u Teala gerçekten güç sahibi ve cebbar'dır; O'ndan ne yaptığı sorulmaz, onlar (mahlukat) sorguya tutulur."

(Enbiya - 23)

yine:

"O istediğini yapandır."

(Buruc - 16)

Mahlukatının bir kısmmı cennet için, diğer bir kısmını ise cehennem için yaratmıştır. Öte taraftan diyordum ki: "O kullarına rahman ve rahimdir; bir zerre bile zulmetmez."

(Nisa - 40)

"Senin Rabb'in kullara zülmeden değildir"

(Fussilet - 46)

Yine:

"Allah insanlara hiç zülmetmez; fakat insanların kendi kendilerine zulmederler."

(Yunus/44)

Hadiste de yer aldığı üzere "O mahlukatma karşı, bir annenin çocuğuna olan sevgisinden daha fazla sevgi besler." (19

Bazen bu konuyla ilgili Kur'an ayetlerini okurken bile çelişkili anlayışlarla karşı karşıya kalıyordum. Bazen insanın

---

1 - Sahih-i Buhari. c.7. s.75

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER .1

kendi nefsinin yaptıklarından sorumlu olduğunu anlıyordum:

"Her kim bir zerre kadar hayır da yapsa onu görecek ve her kim bir zerre kadar şer de yapsa onu görecektir."

Zilzâl / 7-8

Bazen de insanın belli bir yöne yöneltilmiş olduğunu ve onun hiç bir güç ve kudreti olmadığını ve kendisine bir fayda ve zarar verrneğe veya rızık kazanmağa malik olmadığını anlıyordum:

"Allah dilemedikçe hiç bir şey isteyemezsiniz."

(el İnsan / 30)

"Allah istediğini sapıkhğa düşürür ve istediğini hidayet eder."

(Fatir / 8)

Yalnızca ben değildim, aksine müslümanların çoğunluğu bu fikri çelişkiyi yaşamaktadırlar. Bu yüzden de ulema ve büyüklerin bir çoğundan kaza ve kader konusunu sorulduğunda,

diğerlerini ikna etmeği bırak hatta kendilerini tatmin edecek bir cevapları bile olmadığını görürsün. Bu nedenle de "Bu konuya çok derince dalınmaması gerekir" diyerek geçiştiriyorlar. Bazıları da bu konuda derince bahsetmenin haram olduğuna fetva vermekte ve "Bir müslüman kaza ve kadere (hayrı ve şerriyle) inanıp Allah'ın

katından olduğunu kabul etmelidir" derler.

Onlara "Nasıl olurda Allah-u Teala bir kulunu suç işlerneğe mecbur kıldıktan sonra onu cehenneme atıyor?' diye sorunca da ona tekfire kalkışıp, zındıklık dinden çıkmak vb. şeyleri e suçluyorlar.

Bu nedenle de akıllar taşlaşmış artık evlenmenin, boşanmanın hatta zinanın bile alınyazısına (kadere) dayandığına inanılmaya başlanmıştır. Şarap içmek, insan öldürmek de bunlara dahildir. Hatta yemek ve içmek bile önceden takdir edilmiştir. O halde sen ancak Allah'ın sana yazdığı şeyleri yemek te ve içmektesin!

Alimlerimizden birisine bu hususlaki soruları tekrarladıktan sonra dedim ki: "Halbiki Kur'an bütün bu fikirleri yalanlıyor. Hadisler ise Kur'an'a ters düşemez.

Allah-u Teala evlenmek konusunda Nisa suresinin 3. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Siz hoşlandığımz kadınlarla evlenin."

Bu ayet-i kerime, evlenmek hususundaki karınn insanın kendi elinde olduğunu bildirmektedir. Talak konusunda da Bakara suresinin 229. ayetinde şöyle buyurmuştur.

"Boşamak, iki defa olur; ondan sonra ya güzellikle kadını tutmak gerek, ya hoşlukla bırakmak."

EJIL.İ SÜNNETE GÖRE KAZA VE KADER .2

Bu da insanın bu hususta özgür olduğunu gösterir. Zina konusunda ise İsrâ suresinin 32. ayetinde şöyler buyuruyor.

"Ve zinaya yaklaşmayın ki o çok ayıp ve kötü bir yoldur." Bu ayet-i kerimede zinanın insanın ihtiyarında olduğunu açıklıyor. Şarap hususunda da Maide suresinin 91 ayetinde şöyle buyuruyor

"Şeytan 'şarap ve kumar ile aramza düşmanlık ve kin sokmak ve bu vesileyle sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan ahkoymak istiyor; acaba siz kaçınacak mısınız?"

Bu ayet-i kerimede ihtiyar ve iradenin insanın kendi elinde olduğunu açıklamaktadır. Katl-i nefse gelince, bu konuda En'am suresinin 151. ayetinde Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"Allah'ın haram kıldığı nefsi herhangi bir hak (kısas hakkı gibi) olmadıkça öldürmeyin."

Ve yine Nisia süresinin 93. ayetinde şöyle buyurmuştur.

EIJL.İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER .3

"Ve kim bir mü'mini kasten öldürürse cezası cehenneme atılmaktır, ebedi kalır orda ve Allah ona gazeb eder ve rahmetinden uzaklaştınr onu ve ona pek büyük bir azap hazırlamıŞtır da."

Bu ayetler de öldürmek konusunda insanın muhtar olduğunu gösteriyor. Hatta yemek ve içmek hususunda da bizlere yol göstermiş ve A'raf suresinin 31. ayetinde şöyle buyurmuştur.

"Yiyiniz ve içiniz; fakat israf etmeyiniz; o israf edenleri sevmez."

Bu ayet de insanın ihtiyar sahibi olduğuna delalet ediyor.

Efendim, dedim bu Kur'an'dan getirdiğimiz deliller karşısında her şeyin Aıiah'tan olduğunu, onun insanı belli bir yöne yönelmeye mecbur kıldığını nasıl söyleyebilirsiniz?" Cevab olarak "Kainatta tasarruf edenin sadece Allah-u Team olduğunu "söyleyerek Al-i İmran suresinin 26. ayetini delil olarak zikretti. Bu ayette Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"De ki: Ey Allah'ım, (ey) mülkün (hükümetin) sahibi, mülkü (hükumeti) istediğine verir ve istediğinden de mülkü (hükumeti) alırsın; istediğini aziz kılır, istediğini de zelil kılarsın. Hayır senin elindedir; sen herşeye kadirsin."

Ben ona cevap olarak dedim ki: "Aramızda Allah'ın meşiyeti konusunda ve Allah-u Teala'nın bir şeyi yapmayı dilediği takdirde insan ve cinlerin ve diğer mahlukların buna karşı koyma imkanı olmadığında bir ihtilaf yoktur, ihtilafımız kulların fiileri konusundadır ki, acaba bu işler kulun kendisinden midir yoksa Allah'tan mı?'

Benim bu sözü me karşı "Sizin dininiz size benim dinim de banadır cevabını vererek böylece bahsi kapattı.

Çoğu zamanlar alimlerimizin dayandığı delil işte budur. Hatırladığım üzere ben iki gün sonra onun yanına tekrar dönerek dedim ki: "Sizin itikadınıza göre her şeyi Allah yapmakta olup kulun hiçbir seçme hakkı da yoktur. O halde neden bu sözü hilafet konusunda da söylemiyorsunuz? Yani neden hilafette de, her istediğini yaratan ve her istediğini seçen odur, onların seçme hakkı yoktur, demiyorsunuz ve hilafetin müslümanların seçimiyle gerçekleştiğine inanıyorsunuz?'

O dedi ki: 'Evet bunu hilafet konusunda da söylüyorum Zira Ebubekir'i, sonra Ömer'i, sonra Osman'ı ve sonra da Ali'yi hilafete seçen Allah-u Teala'dır. Eğer Allah-u Teala Ali'nin ilk halife olmasını irade etseydi, cinler ve insanlar buna engel olamazdı"

Ona dedim ki: "Şimdi çıkmaza girdin". O "Nasıl?' dedi.

Dedim ki: "Ya Allah-u Teala'nın bir yandan dört Hulefa-i Raşidin'i kendisi seçtiğini, onlardan sonraki dönemler için ise halkın istediklerini seçmeleri için işi onlara bıraktığını söylemelisin ya da Allah-u Teala'nın işi halka bırakmadığını ve Resulullah (s.a.a)ın vefatından kıyamet gününe kadar gelecek olan bütün halifeleri kendisinin seçtiğini söylemelisin. "İkinci görüşü kabul ediyorum" dedi. ve yine bu ayet-i

kerimeyi okudu "Deki: Ey Allah'ım, (ey) mülkün sahibi mülkü istediğine verirsin; istediğinden de mülkü alırsın.."

Ona "O halde padişahlar ve sultanlar eliyle İslam'da vuku bulan sapıklık ve suçların faili de neuzu billah - Allah-u Teala'dan mıdır? Zira bunları da o halkın idarecisi kılmıştır." dedim. Dedi ki: "Evet, böyledir. Zaten bazı salihler.

"Ve eğer bir beldeyi helak etmek istersek, onların zenginlerine emrederiz....." ayet-i kerimesinin "Emerna" kelimesini, yönetici kılarız anlamına gelen "Emmerna" şeklinde (şeddeyle) okumuşlardır. Yani, "Onlan biz amir (yönetici) kılarız."

Dedim ki: "O halde Hz. Ali ile Hz. Huseyin'in şehit edilmesi de Allah'ın isteği üzere mi olmuştur?'

"Evet" dedi "Resulullah'ın Hz. Ali'nin başına ve sakalına işaret ederek buyurduğu şu sözü duymamış mısın?

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER .4

"Ey Ali, senin şurana (başına) vurup da şuram (sakalını) kana bulayan kimse sonradan gelenlerin en şekavetlisidir."

Hz. Huseyin de böyledir. Hz. Resulullah, o hazretin Kerbela'da şehit olacağını biliyordu. Bunu Ümm-ü Seleme'ye de haber vermişti. Hz. Hasan'ın eliyle de iki büyük İslam fırkası arasında sulhun gerçekleşeceğini de biliyordu.

Her şeyezelden yazılmıştır; insanın bundan kaçacak bir yolu yoktur. Böylece de çıkmaza giren sensin ben değilim."

Bir süre susup ona baktim. O ise bu sözlerine güvenerek beni delil ile susturduğunu zannediyordu. Ben ise Allah'ın, olacak olayları önceden bilmesi konusuyla yaratıkları mecbur kılmak konusunu birbirine karıştırmaması hususunda onu nasıl ikna edebileceğimi düşünüyordum. Ona yeniden, "O halde eski ve yeni bütün yöneticileri hatta İslam ve müslümanlarla savaşan kimselere bile Allah-u Teala bu makamı vermiştir?" dedim. O "Evet" dedi, 'Bu hususta hiç bir şüphe yoktur."

Ben "Hatta Fransa'nın Tunus'u, Cezayir'i ülkeleri istila edip sömürmesi de mi Allah'tan idi?' diye sordum

"Evet" dedi, "va'desi bitince de Fransa bu bölgelerden çıkıp gitti." Ona dedim ki: "Sübhanellah, sen daha önce Ehl-i Sünnet'in Hz. Resulullah'ın vefat ettiğinde hiç kimseyi yerine halife tayin etmediğine ve müslümanları istedikleri kimseyi halife tayin etmeleri hususunda serbest bıraktığına dair görüşünü savunmuyor muydun?

Evet, önce de bu görüşte idim ve inşaallah bu görüş

üzerinde de baki kalacağım" dedi.

Ona dedim ki: "O halde Allah'ın seçimiyle insanların şurayla seçimi arasında nasıl uyum sağlayabiliyorsun?'

O "Müslümanların Ebubekir'i seçmesi Allah'ın seçmesi demektir." diye cevab verdi.

Dedim ki: "Allah-u Teala Sakife'de onlara Ebubekir'i seçmesi hususunda vahy mi indirmişti?'

Dedi ki: "Esteğfirullah, Hz. Muhammed'den sonra artık vahy yoktur. Bu Şia'nın görüşüdür." (Bilindiği üzere şia böyle bir görüşe itikat etmemektedir. Bu bazılarının Şia'ya ettikleri bir iftiradan başka bir şey değildir.)

Ona dedim ki: "Şia'yı bırakalım bir kenara; beni kendi nezdinde olanla ikna et. Sen Allah'ın Ebubekir'i nasıl halife seçtiğini söylüyorsun?'

Dedi ki: "Eğer Allah'ın iradesi bunun aksine olsaydı, müslümanların böyle bir şeye gücü yetmezdi. Aslında bütün alem bir araya gelse Allah'ın iradesinin aksine bir iş göremez."

Evet, görüldüğü gibi böyle bir fikir gerçekten insanın düşüncesini çıkmazlara sokmakta ve insanın tedebbür ve düşünce kabiliyetini köreltmektedir. Bu da insanı Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinde hakkıyla tedebbür etmekten alıkoyar ve insan böyle olunca da artık kendisine bilimsel veya felsefi deliller söylemenin de hiç bir faydasının olmayacağı aşikardır.

Bu esnada eski bir olayı hatırlarlım:

"Birgün bir dostumla birlikte çok sayıda ağacın olduğu

hurmahkların içinde yürüyor, kaza ve kader konusu hakkında sohbet ediyorduk. Bu (ırada yetişmiş bir hurma tanesi ağaçtan yere düştü ve ben onu otların üzerinden alıp yemek kastıyla ağzı ma götürdüm.

Dostum "Allah'ın sana yazdığından gayrisini yemiyorsun; bu hurma tanesi senin için yere düştü" dedi. Ona "Madem ki sen bunun bana yazıldığına inanıyorsun, ben onu yemeyeceğim." deyip hurmayı ağzımdan dışarı çıkardım. Dostum "Sübhanellah" dedi: "Eğer bir şey sana yazılmamışsa Allah onu, senin karnından bile dışan çıkarır."

Ona "O halde yiyeceğim" dedim ve dostuma hurmayı yemek te veya yemernekte muhtar (özgür) olduğumu isbatlamak kastıyla tekrar hurmayı ağzı ma alıp çiğnemeye başladım.

Dostum, onu çiğneyip yutuncaya kadar bana bakıyordu. Ben onu yuttuktan sonra "Andolsun Allah'a ki, sana bu yazılmıştı" dedi. (Bunu demekle Allah'ın onu yiyeceğimi takdr ettiğini kastediyordu.) Böylece beni mağlup etti. Zira artık ben

onu tekrar karnımdan çıkaramazdım!

Evet çoklarının savunduğu ve benim de sunni olduğum zaman inandığım kaza ve kader konusundaki inanç bu idi. Bu inançlar sebebiyle insanın çelişkiler içerisinde kalacağı ve

fikri buhranlar geçirip tabii olarak hayatında bir donukluk içerisine gireceği doğal bir şeydir. Zira böyle bir insan birşey yapmak istediği zaman, Allah-u Teala'nın durumunu değiştirmesini bekler ve yüklendiği sorumluluktan kaçarak sorumluluğu Allah'ın boyununa atar. Bu durumda eğer zina

eden e, hırsızlık yapana ve hatta küçük masum bir kız çocuğunu kaçırıp, tecavüz ettikten sonra öldüren birisine" Neden bunu yaptın?" dediğinde sana "Her şey Allah'an elindedir; Rabb'im böyle taktir etmiştir" cevabını verecektir.

Bu olacak bir şey midir? Zira Allah-u Teala'nın insandan kız çocuklarını diridiri topraklar altına gömmesini istemesi sonra da "Hangi suçtan dolayı öldürülmüştür?"

diye buyurarak bu işinden dolayı kendisini sorumlu tutması makul bir şey değildir. Ey Rabb'im, şüphesiz ki sen bu gibi şeylerden münezzehesin. Böyle bir inanç sebebiyle dünya bilginleri bizi küçümseyecek ve bu inancı cehalet ve geri kalmışlığımızın başlıca sebebi olarak göreceklerdir.

Araştırmacılar bu inancın Emevilerin uydurması olduğu neticesine varacaklardır. Zira onlar Allah-u Teala'nın kendilerine mülk verip halka hakim kıldığını iddia ederek halkın muhalefetten kaçınıp itaat etmeleri gerektiğini söylüyor ve onlara muhalefet etmenin Allah'a karşı çıkmak olduğunu ve bunun cezasının ise öldürülmekten başka bir şeyolmadığını ifade ediyorlardı.

Bu sözümüzün İslam tarihinden sayısız şahitleri vardır. Mesela, Osman ibn-i Affan'dan hilafetten elçekmesi istendiğinde, bunu redderek şöyle demiştir:

"Ben Allah'an bana giydirdiği gömleği çakarmam."(1) Bu sözden anlaşılıyor ki, ona göre hilafet Allah-u Teala'nın kendisine giydirdiği bir elbisedir, Allah'tan gayri hiç bir kimsenin de onun üzerinden çıkarmaya hakkı yoktur. Yani ölünceye kadar o elbise üzerinde kalmalıdır.

- - ----------

ı - Tarih-i Taberi "Hisar-il Osman" bölümü ve Tarih-i İbn-i Esir.

Yine Muaviye halka şöyle diyordu: Ben sizinle oruç tutasınız ve zekat veresiniz diye savaşmadım; ben sizlere hükmetmek için savaştım. Sizin istememenize rağmen

Allah bu makamı bana verdi."

Görüldügü gibi Muaviye daha ileriye giderek onu halka hükmetmek için müslümanlan öldürmede Allah'ın kendisine yardımcı olduğunu iddia ediyor. Muaviye'nin bu hutbesi çok meşhur bir hutbedir.(1) Hatta halk istemediği halde, oğlu Yezid'i veliaht tayin etmesinin bile Allah-u Teaıli'nın iradesiyle olduğunu iddia etmiştir.

Tarihcilerin nakline göre çeşitli İslam bölgelerine yezid'e biat toplamak için mektuplar gönderiyor ve zamanın Medine valisi olan Mervan ibn-i Hakem'e Yazdığı mektupta ise "Allah'ın Yezid'e bey'at etmeği takdir ettiğinden" bahsediyordu.

(2>Hz. Huseyin'in şehadetinden sonra Hz. İmam Hüseyin'in oğlu Hz. Zeyn'ul Abidin'i (aleyhimesselam) zincirlerle bağlı bir esir olarak kufe valisi fasık ibn-i Ziyad'ın meclisine getirdiklerinde o mel'un aynı tavırı

ve Hz. İmam Zeyn'ul Abidin'e işaretle "Kimdir bu" diye sormuştur. Ona "Bu Hüseyin'in oğlu Ali (Zeyn'ul Abidin)dir" denince "Allah Huseyin'in oğlu Ali'yi öldürmedi mi?" demiştir. (Maksadı Kerbela'da Hz. Huseyin'le birlikte şehit olan Hz. Huseyin'in Ali isimli diğer bir oğludur.) Bu sözü duyan imam Zeyn'ul

---

ı - Mekatil-ut Talibiyyin, s.70 - ibn-i Kesir'in Tarihi, c.8, s.131-Şerh-i ibn-i Ebi'l Hadid, c.3, s.16

2 - EL İrnamet-u ve's Siyase, c.1, s.151, Muaviye'nin Yeıid'e biat toplama bölümü.

Abidin'in halası Zeynep o mel'una "Hayır, onu Allah'ın ve Resulü'nün düşmanları öldürdü" cevabını vermiştir. O zaman mel'un ibn-i Ziyad, Hz. Zeyneb'e hitaren "Allah'ın senin ailenin başana getirdiği belayı nasıl buldun'?" diye sormuş. Hz. Zeynep ise "Ben güzellikten başka bir şey görmedinm" Onlar Allah'ın kendilerine şehadeti takdir ettiği bir grup idiler,

onlar da savaşıp şehit edildiler. Çok yakında Allah seninle onları bir yerde toplayacak ve o zaman muhakeme edileceksin. O gün bak gör, kim kurtulacaktır. Annen senin yasına otursun ey Mercane'nin oğlu,(1) diye cevap vermiştir.

Kısacası bu inanç (yani insanın işlerinde mecbur olduğu inancı) Beni Ümeyye ve yardımcılarının uydurması olup Şia dışında bütün İslam ümmetine çeşitli şekillerde sirayet etmiştir.

1-Mekatil'ut Talibiyyin - Maktel'ul Huseyin

ŞİA 'NIN KAZA VE KADER İNANCI

Şia alimleriyle tanışınca (1) ve kitaplarını okuyunca adeta kaza ve kader hususunda yeni bir ilim elde ettim Birisi Hz. Ali (a.s)'a kaza ve kader konusunu sorunca imam şöyle buyurmuştur.

"Yazıklar olsun sana sen kaza ve kaderin kesin ve mutlak bir şey olduğunu mu sanıyorsun? Böyle olsaydı artık sevap ve ceza vermenin bir anlamı kalmaz ve söz veren boş yere olurdu.

Allah'u Teala kullarına ihtiyaren emir etmiş ve ihtiyaren de nehyetmiştir. Onların tekliflerini kolay kılmış zorlaştırmamıştır. Az bir amele karşılık olarak da çok sevap vermiştir.

Allah-u Teala mağlup kılınarak isyan edilmemiş zorla da kimseyi itaat etmek mecburiyetinde bırakmamıştır. Peygamberleri oyuncak olsun diye göndermemiş, kitapları da boş yere nazil etmemiştir.

Gökleri, yeri ve onların arasında bulunan varlıkları da batıl ve boş yere yaratmamıştır. "Bu kafirlerin hayalidir; cehennem ateşinden dolayı eyvahlar olsun kafirlere." (2)

Nede açık bir beyandır bu. Bu konuda bundan daha açık bir söz ve bundan daha sağlam bir delil okumamıştım. Müslüman olan herkes bununla amellerinin sadece kendi irade ve ihtiyarından kaynaklandığına inanıyor. Zira Allah-u

---

ı - Muhammed Bakır Es-Sadr, Ayetudlah-il Uzma Hoi, Ayetıdlah Hekim

Altame Tabatabai vb. bana bu hususta çok yarduncı oldular.

2 - Muhammed ibn-i Abduh'un yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga" c.4, s.673.

Teala emretmiş, ama seçim hürriyetini de bize bırakmıştır. Hz. İmam Ali'nin "Allah kullarına ihtiyaren emretmiştir" sözünün anlamı da budur. Daha sonra, Hz. İmam Ali (a.s) konuya daha da açıklık getirerek şöyle buyurmuştur.

"Allah mağlup kılınarak isyan edilmemiştir." Bu sözün anlamı şudur ki, Allah-u Teala insanları bir işi yapmak zorunda bırakmak isteseydi,

kulları da birleşseydi yinede Allah'ın işine galip gelemezlerdi. Bu ise Allah-u Teala'nın itaat ve isyanda kullarına seçme özgürlügü verdiğini gösterir. Bunu Allah-u Teala Kehf suresinin 29. ayetinde şöyle açıklamıştır.

"De ki, hak Rabb'inizledir; isteyen iman etsin, isteyen de kafir olsun."

Daha sonra, Emir'ul Mu'minin Ali (a.s) bu konuyu insanın kalbine yerleştirmek amacıyla insanın vicdanına hitap ederek konuyu açıklığa kavuşturan kesin bir delile işaret ediyor. O da şudur

. "Bazılarmm inandığı gibi eğer insan fiillerinde mecbur olsaydı, o zaman artık peygamber gönderip, kitap indirmek bir nevi oyun ve faydası olmayan abes bir iş olurdu.

Allah-u Teala ise oyundan ve abes iş görmekten münezzehtir. Zira Peygamberlerin (Allah'ın selamı onlara olsun) gönderilmesi ve kitaplarm nazil olunması insanlan islah edip onları zülümattan çıkarıp, nura hidayet ederek nefsani hastalıklarını tedavi etmek ve saadetli bir hayatın

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER

örnek yolunu onlara açıklamak içindir." Allah-u Teala İsra suresinin 9. ayetinde buyuruyor ki:

"Şüphe yok ki bu Kur'an, insanlara en doğru bir yola sevkeder."

Daha sonra Hz. Ali (a.s) sözünü, cebre inanmanın göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunan varlıkların batıl yere yaratıldığına inanmayı gerektirdiğini açıklayarak sona erdiriyor.(1)

Bir grubun cebre inandığı, bir grup da tefvize inandığı bir sırada şianın kaza ve kader konusundaki inancını incelediğimizde bu inancın çok sağlam bir inanç olduğu ortaya çıkar.

Zaten Ehl-i Beyt imamları'nın (Allah'ın selamı onlara olsun) varlığı da İslami inanç ve kavramları islah etmek, ve bu yoldan kayanları tekrar doğru yola döndermek içindir. Bu amaçla Ehl-i Beyt İmamları açıkça buyurmuşlardır ki:

"(Hakikat) Ne cebir doğrudur ve ne de tafviz; bu ikisinin arasıoda bir şeydir."(1)

Bu kavramı Hz. İmam Sadık her insanın kendi aklıca kavrayacağı bir basit örnekle açıklamıştır. Birisi imam'a "Ne

---

- 1. Akaid'üş Şia fi'l kaza ve'l kader.

cebir doğrudur. ve ne de tafviz; bu ikisinin arasında bir şeydir" demekle neyi kastediyorsunuz?' diye sorunca, Şöyle buyurdu: "Yeryüzünde yürümen, yere düşmen gibi değildir."

Bunun manası şudur ki, biz yürürken kendi ihtiyarımızla yürüyoruz; ama düşmemiz irademizin dışında olan bir şeydir.

Böylece, kaza ve kader ile ilgili doğru görüş, cebir fikriyle tafviz fikri arasında bulunan bir fikirdir. Yani bir kısım işler bizim kendi elimizde olup kendi ihtiyar ve irademizle yaptığımız şeylerdir.

İkinci kısım işler ise bizim irademizden hariçtir ve de bunlara karşı boyun eğmek zorundayız. Yani defetmek imkanımız da yoktur. Birinci bölümden dolayı hesaba çekiliriz; ama ikinci kısım işlerden dolayı bir sorumluluğumuz yoktur. O halde insan aynı anda hem muhtardır ve hem de mecbur.

A) İnsan bir iş hususunda düşünüp nihayeten yapmak veya yapmamak kararını aldığı fiillerinde muhtardır. Allah-u Teala Şems suresinde buna işaret ederek buyurmuştur ki:

"Andolsun cana ve azasını düzüp koşana, derken ona kötülüğünü de çekinmesini ilham etmiştir, andolsun ki kim özünü iyice temizlemişse kurtulmuştur, muradana ermiştir, ve andolsun ki kim özünü kirletmiş, kötülüğe gömmüşse ziyana girmiştir."

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER.01

O halde nefsin tezkiyesi ve kirlenmesi insanın kendi seçimi sonucu olduğu gibi, fe la ha varmak ve zarara uğramak ta bu seçimin kesin ve adilane olan bir neticesidir.

B) İnsan onu kapsayan Allah-u Teala'nın irade ve meşiyetine boyun eğmiştir. Yani bütün bu evrene hakim olan kanunlanna karşı mecbur durumdadır. İnsan kendisinin erkek veya kadın cinsinden olmasını seçemez. Insan hangi renk ve ırktan olmasını seçemez. İnsan hangi anne-babadan dünyaya geleceğini seçemez.

Hatta insan cisim yapı ve boyunun ne kadar olmasını bile seçemez. Bundan başka genetik hastalıklar gibi kendi katkısı olmadan lehine veya aleyhine işleyen bir kısım tabii kanunlara boyun eğmek zorundadır.

İnsan yoruldu mu uyur, dinlendikten sonra da uyanır. Acıktığı zaman yemek yer. Susadığı zaman su içer. gir ferahlık hissettimi neşelenip güler, bir hüzüne kapıldı mı ağlar ve üzülür. Vücud fabrikasında çeşitli hormon,

hücre ve büyüme kabiliyeti olan, nütfeler üretilir. Bu arada biyolojik yapısı ise hayret verici bir tertip ve düzenle çalışmaktadır. Fakat bu insan hayatının her anında ve

hatta ölümünden sonra bile ilahi inayetlerle çevrelendiğinin farkında dahi değildir. Allah-u Teala buna işareten Kıyamet suresinin 36. ayetinden 40. ayetine kadar

şöyle buyuruyor.

"Yoksa insan sanır mı ki kendi keyfine bırakılır? Erlik suyundan dökülen bir katre değil miydi? Sonra bir kan pıhtısı oldu da onu yarattı, azasını düzüp koştu, derken ondan da erkek, dişi, çiftller yarattı; bunları yapanın, ölüyü diriltmeye gücü mü yetmez?"

Evet ey Rabb'imiz, sen her eksiklikten münezzehsin ve bütün hamdlar da sana mahsustur. Ey bizim yüce Rabb'imiz, yaratıp düzenleyen sensin; takdir edip hidayet eden sensin; öldürüp dirilten sensin; bereketler sendendir; sen yücesin; sana muhalefet edip uzaklaşanlara ve seni hakkın gereği takdir edip tanımayanlara yazıklar olsun.

Bu bahsimizi Abbasi halifesi Me'mun'un döneminde çeşitli ilim ve felsefelerin islam aleminde sözkonusu edildiği bir dönemde yaşayan ve ilimdeki üstünlüğü herkes tarafından tastik edilen hatta ondört yaşına varmadan zamanın en bilgini olarak tanınanın Ehl-i Beyt İmamlannm sekizincisi Hz. İmam Ali ibn-i Musa Rıza'nın sözleriyle sona erdirelim:

İmam Rıza(a.s)'a imam sadık(a.s)'ın "Ne cebir doğrudur ve ne de tafviz; bu ikisi arasında bir şeydir" Sözünün manası sorulunca şöyle buyurmuştur.

---

1 - İbn-i Abd-i Rabb'ih'in yazdığı "İkd'ul Ferid" kitabı, c.3, s.42.

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER .02

«Allah-u Teala'nın bizim fiillerimizi yaptığını ve daha sonra da bize o fiillerden dolayı azap verdiğini sanan kimse cebre kail olmuştur. Allah-u Teala'nın yaratmak ve rızık işini-kendi hüccetlerine - tafviz ettiğini hayal eden bir kimse ise hak yoldan sapmıştır. Cebre kail olan birisi kafirdir; tafvize kail olan ise müşriktir.

Ama "gerçek bu ikisi arasında bir şeydir" sözünün manası "Allah'ın emrettiği şeyi yapıp, nehyettiği şeyden kaçınmanın bir yolunun bulunduğuna inanmaktır."

Yani Allah-u Teala onu hayrı yapmaya veya terk etmeye kadir kıldığı gibi şerri de yapmaya veya terketmeye kadir kalmıştır. Hayrı emretmiş şerrden ise nehyetmiştir."

Andolsun ki, bu söz ister tahsil görmüş olsun, ister okur-yazar olmasın her seviyede akıl sahibinin kavrayabileceği tam manasıyla yeterli ve doyurucu bir açıklamadır. Gerçekten de Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt hakkında buyurduğu şu söz ne de güzeldir.

"Onlardan (Ehl-i Beyt'ten) öne geçmeyin yoksa helak olursunuz ve onlardan geri de kalmayın ki yine helakete

düşerseniz; onlara ilim öğretmeye de kalkışmayın ki onlar sizden daha bilgilidirler."(1)

---

1 - İbn-i Hacer'in yazdığı "Savaik'ul Muhrika', s148 - Mecmeu'z zevaid, c.9, s.163 - Yenabiu'l Mevedde, s.41 - Durr'ül Mensur, c.2, s.60 - Kenz'ul Ümmal, c.1, s.168 - Usd'ul Gabe, c.3, s137 - Abekat'ul Envar, c.3, s.184.

EHL-İ SÜNNET'E GÖRE KAZA VE KADER.03

KAZA VE KADER İLE HİLAFET MES'ELESİ.04

İlginç olan şudur ki Ehl-i Sünnet Allah-u Teala'nın kullan amellerinde mecbur kıldığını ve onların hakiki anlamda ihtiyan olmadığını söylemelerine rağmen, hilafet konusunda Hz. Resuluılah (s.a.a)ın vefat ettiğinde halkın kendi istediklerini seçmeleri için meseleyi onların kendi iradelerine bıraktığını söylüyorlar.

Şia ise bunun tam aksi görüşündedir. Onlar insanın kendi amellerinde "Ne cebirdir ve ne de tafviz bu ikisi arasında bir şeydir" ilkesince muhtar olduğunu ve istediği şekilde Allah'ın izniyle hareket ettiğini söylemelerine rağmen, hilafet konusunda insanların ihtiyarı olmadığına inanıyorlar. Bu da ilk merhalede bir çelişki gibi gözükür,

ama gerçekte böyle değildir. Aksine Ehl-i Sünnet'in Allah-u Teala'nın kullarını amellerinde mecbur kıldığına dair görüşleri önceden de açıkladığımız gibi gerçekle çelişmektedir.

Zira Ehl-i Sünnet'e göre gerçek anlamıyla ihtiyara sahip olan Allah-u Teala'dır, insanlar ise muhtar oldukları vehmine kapılıyorlar. O halde bu görüşe göre,

örneğin Ebubekir'i Sakife günü önce Ömer'in daha sonra da diğer sahabelerin seçmesi vehmi bir seçimdir. Zira gerçekte onlar Allah'ın emrini infaz eden bir vasıtadan gayri bir şey değillerdi. Bu görüşün gerÇekle çelişkide oluşu apacıktır.

Ama Şiiler Allah-u Teala'nın kullarını kendi fiillerinde muhtar kıldığına inanmaktalar. Bu ise hilafetin Allah'ın seçimiyle gerçekleştiği inançlarıyla asla çelişmemektedir.

"Vesenin Rabb'indir ki istediğini yaratıp, istediğini geçer, onların seçme hakkı yoktur."

Zira hilafet aynen nübüvvet gibi kullann seçimine bırakılan bir şey değildir. Allah-u Teala halkın arasından Peygamber'ini kendisi seçip göndermektedir. İşte hilafet konusu da aynen böyledir.

Fakat insanlar hayatlan boyunca Allah'ın emrine itaat etmekte veya isyan etmekte muhtar kılınmışlardır. O halde insan, ya kendi isteği üzere Allah'ın seçtiğini kabul edip ona boyun eğer veya kendi isteğiyle ona karşı gelir.

Salih olan mü'min bir kimse Allah'ın seçtiğini kabul eder; Allah'ın nimetine karşı çıkan kimse ise Allah'ın seçtiği ni reddeder. Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"O halde benim hidayetime tabi olan kimse ne sapıklığa düşer ve ne de şaki olur. Benim zikrimden yüz çeviren kimseye ise dar bir yaşantı vardır, kıyamet günü de onu kör olarak mahşere getireceğiz. O "Ey Rabb'im, neden beni kör olarak haşrettin; ben görüyordum (gözüm var idi)" diyecek. Ona "sana ayetlerimiz gelmişti de sen

onları unutmuştun; böylece bu gün de sen unutulacaksın."

Tâhâ / 123-126

Ehl-i sünnet'in bu konudaki görüşlerine bakılırsa hiç kimse sorumlu tutulmaz. Oysa ki, insanın iradesi dışında cereyan ettiğine inandıklan yöneticilik müessesesi yüzünden haksız yere nice kanlar dökülmüş,

nice zulümler işlenmiştir. Bu uğurda dökülen bütün kanların, çiğnenen bütün değerlerin sorumlusu Allah mıdır?! Bazı sözde ilim sahibi kimseler bunu iddia ederek bu hususta şu ayet-i kerimeye temessük ediyorlar.

"Eğer senin Rabb'in isteseydi onu yapamazlardı"

En'am/1l2

Fakat şia sapıklığa yol açıp Allah'a isyan eden her şahsı kendi yaptığından dolayı sorumlu tutmakta ve hem işlediği günahı ve hem de o günahı işleyenlerin yüklendiğine inanmaktadır. Hz. Resuluılah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Hepiniz Sürü sahibisiniz ve herkes de kendi sürüsünden sorumludur."

Allah-u Teala da şöyle buyurmuştur.

"Bekletin onları; onlar sorguya çekilecektir."

Sâffât / 24

HUMUS

Humus konusu da şia ve Ehl-i sünnet'in ihtilaf ettikleri konulardan birisidir. Leh ve aleyhlerinde herhangi bir hüküm vermeden önce konu hakkında kısa bir açıklamada bulunmamız gerekir.

Kur'an-ı Kerim'le başlayalım; Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'in Enfal suresinin 41 ayetinde şöyle buyuruyor.

"Biliniz ki, kazandığınız her şeyin beşte biri Allah'ın, Resulünün, Peygamber'in yakınlarının, yetimlerin, fakirlerin ve yolda kalanlarındır"

Hz. Resulullah (s.a.a) da şöyle buyurmuştur.

"Ben sizi dört şeye emrediyorum: Allah'a iman etmeyi, namaz kılmayı, zekat vermeyi Ramazan ayında oruç tutmayı ve kazandığınızın humsunu (beşte birini) Allah'a vermeyi."(1)

Buna göre Şia Hz. Resuıuılah (s.a.a)ın emrine uyarak her yıl, yıl boyunca kazandıkları şeyin humsunu veriyorlar. Çünkü ayet ve hadiste geçen "ganimet" kelimesinin Arapça'da mutlak kazanç anlamında olduğuna inanıyorlar.

Ama Ehl-i sünnet, ayette geçen "ganimet" kelimesinin savaş esnasında elde edilen ganimet mallar manasına olduğunu söyleyerek humsun yalnızca savaş ganimetierine mahsus olduğu hususunda ittifaka varmışlardır.

Hums konusunda, Şia ve Ehl-i sünnet fırkalarının görüşleri özet olarak bundan ibarettir. Bu konuda her iki fırkanın alimleri tarafından bir çok risaleler yazılmıştır. Allah'ın hükümlerini uygulamayan Ehl-i Beyt'e düşman olan ve müslümanların mallarını heva ve hevesleri uğrunda harcayan Beni Ümeyye hakimleri ile onlara itimat eden alimlerin görüşlerine nasıl güvenebiliriz?

Hums ile ilgili ayeti harpten elde edilen ganimetiere yorumlamalarında şaşılacak bir şey yoktur. Zira ayet harp ayetlerinin arasında yer almıştır. Çoklan bir ayeti açıklamada önceki veya sonraki ayetlerin siyakıyla onu

---

ı - Sahih-i Buhari. c.4. 9.44.

HUMUS.1

te'vil edip acıklamaya kalkışıyorlar. Yine "Tathir ayeti" nin de peygamberin hanımlarına mahsus olduğunu söylüyorlar. Zira o ayetten önce ve sonraki ayetler Peygamber'in hanımları hakkındadır. Veya:

"Onlar ki altını ve gümüşü hazine edip toplarlar ve onu Allah yolunda harcamazlar, onları acı verici bir azapla müjdele." (Tevbe / 34) ayetinin Ehl-i Kitab'a mahsus olduğunu söylüyorlar.

Ebuzer, Muaviye ve Osman'la bu ayet hususunda yaptığı tartışmalar yüzünden Rabeze çölüne sürgün edilmiştir. Ebuzer onların altın ve gümüş hazine etmelerini mezkur ayete istinaden kınamıştı.

Osman ise kendine bir dayanak bulmak için bu konuyu Ka'b'ul Ahbar'dan sormuş. Ka'b ise bu ayetin Ehl-i Kitab'a mahsus olduğunu söylemiştir. Ebuzer Ka'b'a sinirlenerek "Annen senin yasına otursun ey

yahudi çocuğu, dinimizi bize sen mi öğretiyorsun?" diye itirazda bulunmuştur. Bunun üzerine, Osman Ebuzer'i yeryüzünde en kötü saydığı Rabeze çölüne sürgün etmiştir. Ebuzer o çölde yalnız başına vefat etmiş ve yanında bulunan kızı tarafından guslettirilmiştir.

Görüldüğü gibi ayet ve Sünnet-i Nebevi'yi te'vil etme yöntemi bazı mezhepler için meşhur bir yöntem haline gelmiştir. Onlar Kur'an'ın ve Sünnet'in açık naslarını te'vil

etmekle bu hususta bazı sahabc ve halifelere uymuşlardır.(1) Eğer bu te'viller ayrı ayrı ele alınıp incelenecek olursa başlı başına bir kitap yazmak gerekecektir. Bu konuda araştırma yapmak isteyen kimse

te'vilcilerin Allah'ın ahkamını nasıl da kendi görüşleri istikametinde tevil ettiklerinin yorumladıklarının bazı örneklerini görmek için 'En-Nass-u ve'l İçtihad" adlı kitaba müracaat etmelidir.

Ama ben bir araştırmacı olarak, Kur'an ayetlerini ve Sünnet-i Nebeviyye'yi kendi heva ve hevesimin gereğince veya meylettiğim mezhebin görüşü esasınca te'vil edemem.

Hums konusunda Ehl-i sünnet kendi sihahlarında humsun, harp ganimetierinden başka şeylerde olduğunu da nakletmişlerdir. Sahih-i Buhari'nin "rikazda (yer altındaki maden ve hazine) humsun farz olduğu" bölümünde şöyle yazıyor.

"Malik ve ibn-i İdris'e göre rikazda yani cahiliyet döneminde defnedilmiş hazinelerde, ister az olsun ister çok, humus farzdır. Maden ise rikaz sayılmaz. Zira

Resulullah buyurmuştur ki: "Madende birşey yoktur. Rikaz'da ise hums vardır."(2)

Denizden çıkarılan yeraltı zenginlikleri hakkında şöyle

---

1 - İmam Şerefuddin "En-Nass-u ve'l İctihad" adlı kitabında Ehl-i Sünnet'in te'vil ettiği yüzden çok açık naslara işaret etmiştir. Araştırma yapan kardeşlere mezkur kitabı okumağı tavsiye ederim. Zira o kitapta yalnızca Ehl-i Sünnet alimlerinin kendilerinin tahriç edip, sahih olduğunu itiraf ettikleri naslara yer vermiştir.

2 - Sahih-i Buhari, c2, s.l37, "Rikaz'da humsun farz olduğu "bölüm.

HUMUS.2

yazıyor:

"İbn-i Abbas dıyor kı: Amber rikazdan sayılmaz; o sadece denizde gömülü (güzel kokulu) bir şeydir.." Hasan ise şöyle diyor: "Hem amberde ve hem de incide hums farzdır. Resulullah (s.a.a) yalnızca rikazda humsu farz kılmıştır; suda bulunan şey ise rikaz değildir." (1)

Bu hadislerden Allah'ın humsu farz kıldığı ganimetin yalnızca harpte elde edilen mallar için geçerli olmadığı anlaşılıyor. Zira rikaz yerden çıkarılan bir hazinedir; onu kim çıkarırsa sahibi olur, fakat humsunu vermesi gerekir, çünkü genimettir. Yine denizden çıkarılan amber ve incinin de ganimet olduğundan dolayı humsunu vermesi gerekiyor.

Böylece, Buhari'nin naklettiği bu hadislerden humsun yalnızca harp ganimetierine mahsı ~ olmadığı anlaşılıyor. Böylece Şia'nın görüşünün haklılığı ortaya çıkıyor. Çünkü Şia bütün hüküm ve inançlarında

Allah'ın tertemiz kıldığı hidayet imamlanna baş vuruyorlar Bu imamlar Allah'ın kitabının eşi olup onlara sarılan dalalete düşmez ve onlara sığınan güvencede olur.

Aynca İslam hükümetinin başlıca gelirinin harplerden elde edilen ganimetler olduğunu söylemek de doğru değildir. Zira bu, İslam'ın barışa dayalı özüyle ters düşmektedir. islam devleti,

milletleri esarete alıp kaynaklarını sömürrnek esasına dayalı sömürgeci bir devlet değildir. islam düşmanları islam Peygamberi'nin kılıç ve zor gücüyle milletleri esareti altına aldığını söyleyerek gerçekte kendi fikri sömürgeciliği için

---

1 - Sahih-i Buhari, c2, s.136. "Denizden çıkarılan şeyler,." bölümü.

bir ortam hazırlamak istiyorlar.

Öte taraftan ekonomi hayatın şah damarı konumundadır. Özellikle de İslam ekonomi doktrini bu günün deyimiyle sosyal güvenceyi sağlayarak fakir ve acizlerin de onur içinde yaşamasını öngörüyor.

O halde islam devleti ekonomisini Ehl-i Sünnet'in zekat diye adlandırdıkları ve %2.5 oranında olan az bir gelire dayandırılamaz. Zira bu devletin üstlenmesi gereken işlere oranla çok az bir gelirdir.

İslam devleti bununla öğretim, sağlık ve ulaştırma gibi hizmetlerin giderini bile karşılayamaz; nerede kaldıki herkesi kapsayan sosyal sigortayı sağlayıp normal şekilde her ferdin ihtiyaçlarını karşılayabilsin.

Evet, Ehl-i Beyt İmamları (Allah'ın selamı onlara olsun) Kur'an-ı Kerim'e hakkıyla vakıf olduklarından, yani ilimleri kesbi değil vehbi olduğundan, kendilerine itaat edilseydi

İslam devleti için gerekli olan ekonomik ve toplumsal ilkeleri tespit edip uygulardı. Ama ne yazık ki önderlik ve hakimiyet başkalarının elindeydi. Onlar (yezid'in yaptığı gibi) salihleri öldürerek hilafet makamını gasbetmiş

Allah'ın hükümlerini kendi siyasi ve dünyevi çıkarlarının gerektirdiği doğrultuda değiştirmişlerdir. Böylece de hem kendileri dalalete düşmüş ve hem de diğerlerini sapıklığa sürüklemişlerdir ve ümmeti bugüne kadar da etkisi her yönüyle devam eden bir çöküşe itmişlerdir.

Bu nedenle de Ehl-i Beyt İmamlarının öğretileri yalnızca bir teori halinde kalmış ve sadece şiiler inanmış, sahip çıkmıştır. Tatbiki uğruna sürekli fedakarlık göstermiştir, ve

HUMUS.3

bu yüzden Şia tarih boyunca Emevi ve Abbasi devletlerinin zulüm ve baskısına maruz kalmışlardır. İslam devletinin dört bir köşesinde takip altında tutulup sürgün hayatı yaşamışlardır.

Fakat bu iki devlet (Emevi ve Abbasi devletleri) yıkılır yıkılmaz, Şia'nın toplumsal birliği daha da belirginleşmiş ve şiiler, gizli olarak Ehl-i Beyt imamlarına ulaştırdıkları humsu açıkça uygulamaya koymuşlardır.

Onlar bugün humslarını imam Mehdi (s.a)nin naiblik makamında olan (taklit ettikleri) müçtehitlere veriyorlar. Onlar da bunu humsun masrafı için tayin edilen

yerlerde harcıyorlar. Örneğin dini medreseler, hayır merkezleri, umumi kütüphaneler ve kimsesizler yurdu kurmakta, medreselerde ders okuyan talebelere aylık vermektedirler.

Bu nedenle de Şia uleması baştaki devlet yöneticilerine bağlı değillerdir, yani saraylardan, köşklerden aylık ve emir almıyorlar. Zira humstan gelen gelir, onların ihtiyacını gidermektedir.

Ama Ehl-i Sünnet alimleri başta olan hakimlere muhtaç ve bağımlı olup resmen onlardan görev alıyorlar. Bu yüzden de hükümetin başında olanlar, onlardan istediğini öne geçirir, istediğini de geriye atar.

Bu onların hangisinin daha fazla başta olan şahıs ve düzenin yararına fetva verdiğine bağlıdır. Gerçekte birinin öne geçmesinde ilminden daha çok onun yöneticiye ve yönetime uymasının rolü vardır. Bu ise onların hums farizası ile Ehl-i Beyt'in beyan ettiği şekliyle amel etmemelerinden doğan korkunç sonuçlardan birisidir.

TAKLİT

Şia'ya göre her mükellef insan, hükmü herkesce bilinecek derecede açık olmayan şer'i hükümlerde, ister namaz, oruç, zekat ve hac gibi ibadi hükümlerle olsun ve ister muamelat denilen gayri ibadi hükümlerle ilgili olsun, hatta bütün davranış ve haraketlerinde aşağıda zikredilen üç yoldan biriyle amel etmek zorundadır.

a) Eğer kendisinin ilmi yönden ehliyeti varsa kendisi içtihat edip delillerine rücu ederek o hükmü elde etmelidir. Müçtehit olan birisini taklit etmesi caiz değildir.

b) Veya amellerinde ihtiyat üzere amel etmelidir.

c) Ya da şartlara haiz olan bir müçtehiti taklit etmelidir.

Taklit mercii olan müçtehitte gerekli olan şartlardan bazılan şunlardır: Müçtehit bâliğ, adil, alim, Şia-i isna aşeriyye, (Oniki imam şiası) erkek, dinin koruyucusu, kendi heva ve hevesine muhalefet eden ve mevlasının emrine muti' olan

(itaat eden) birisi olmalıdır.

Fer'i hükümlerde içtihat etmek bütün müslümanlara farz-i kifayedir. Şartları haiz olan birisi bu görevi üstlendimi diğer müslümanlardan bu farz kalkar. Böylece diğerlerinin ona rücu edip

Furu-i Din'de onu taklit etmeleri caizdir. Zira içtihat makamı herkesin ulaşabileceği kolay bir makam değildir. Bu makam insanın uzun bir süre çok derin bir ilmi elde etmeyi gerektirir. Bu ise ancak ömrünü eğitim ve öğretim yolunda sarfedip büyük

bir ciddiyetle ağır zahmetlere katlananlar için mümkündür. İçtihat makamına ancak büyük nasibi olanlar erişebilir.

Resuluılah (s.a.a) buyurmuştur ki:

"Allah birinin hayrım isterse onu dinde fakih kılar."

Şia'nın bu konudaki görüşü Ehl-i Sünnet'in bu mevzudaki görüşünden, müçtehidin sağ olması gerektiği şartıyla ayrılmaktadır. Bundan başka açıkça ihtilaf ettikleri ayrı bir konu ise taklit üzere amel etmektir ki Şia'ya göre mezkur şartlara sahip olan bir müçtehit, Hz. İmam Mehdi (s.a)'in gaybet zamanındaki naibidir.

Bu nedenle müçtehit fetva ve kazavet (kadılık) makamlarına sahip olmanın yanısıra bir çok Şia alimine göre müslümanların velayeti (yönetimi) de onun hakkıdır. Onu reddeden birisi İmam'ın kendisini reddetmiş gibi olur.

Buna göre mukallidler, hükümet işleri dahil olmak üzere aralarında olan bütün sorunlarda müçtehide rücu etmeli ve

mallarının humsunu müçtehide vermelidirler. Müçtehid de o malı zamanın imamı olan Hz. Imam Mehdi'nin naibi olarak şartların gerektirdiği şekilde harcar.

Ama Ehl-i Sünnet'in nezdinde müçtehit böyle bir makama sahip değildir. Ehl-i Sünnet sadece fıkhi meselelerde mezhep sahipleri olan dört imamdan birisine yani Ebu Hanife'ye, Malik'e,

Şafii'ye ve Ahmet ibn-i Hanbel'e müracaat ederler. Şimdi çağdaş Ehl-i Sünnet alimlerinden bazıları ise bu dört imamdan yalnız birisine taklit etmek yerine bazı hükümlerde birini ve diğer hükümlerde de diğer birini taklit ediyorlar. Seyyid Sabık bu yönteme baş vurarak dört mezhebin fıkıhlarından derlenmiş yeni bir fıkıh kitabı yazmıştır.

Çünkü Ehl-i Sünnet ihtilafta rahmet olduğuna inanıyor. Buna göre örneğin, Maliki mezhebinden olan birisi Malik'in nezdinde halledemediği bir sorunu Ebu Hanife'nin görüşü ile amel ederek çözebilir.

Bu hususla ilgili olarak Tunus'un mahkemelerinde vuku bulan bir olayı zikretmek faydalı olur sanıyorum. Olay şundan ibarettir.

"Bir kız sevdiği biriyle evlenmek istemiş; fakat kızın babası bu evliliğe razı olmamıştır. Bu kız ise evden kaçarak babasının izni olmadan bu gençle nikah yaptırmış ve onunla evlenmiştir.

Kızın babası mahkemeye baş vurarak dava açmıştır. Bu kız ve kocası hakimin huzuruna getirildiğinde hakim neden evden kaçıp velisinin izni olmadan evlendiğini sorunca kız demiştir ki: "Ben yirmi beş yaşında bir insanım; bu gençle Resulullah (s)'ın sünnetine uygun olarak evlenmek

istedim. Fakat babam beni sevmediğim birisine vermek istiyordu. Bunun üzerine ben mecburen Ebu Hanife'nin fetvasına uyup bu gençle evlendim, zira artık ben büluğa ermiş biriyim.

Bu olayı hakimin kendisi bana anlatarak şöyle dedi: "Kaynaklara müracaat ettiğimizde kızın doğru söylediğini öğrendik. zannedersem bilgili alimlerden birisi ona bu fetvayı oğretmişti.

Bu yüzden de babasının şikayetini reddedip, bu evliliğin doğru olduğuna hüküm verdik. Babası sinirli bir halde mahkeme salonunu terketti. Kızı Maliki mezhebini bırakmış ve Ebu Hanife'ye tabi olmuştu. Ama babasına göre bu affedilmeyecek bir suçtu. Bu yüzden kızını sözde evlatlığından bile çıkarmıştı.

Bu ve benzeri olaylar mezheplerin fıkhi ihtilaflarından kaynaklanıyor. Mali ki mezhebine göre bekar bir kız ancak velisinin izniyle evlenebilir ve hatta bekar olmasa dahi velisi onun evlenmes,nde görüş hakkına sahiptir ve onun izni olmadan yalnız başına evlenemez. Hanefi mezhebi ise büluğ çağına ermiş bir kadının belli olsun veya duı kendi başına evlenebileceğini ve hatta kendi kendisinin nikah akdini bile kıyabileceğini söylüyor.

Mezhepler arasındaki bu türden ihtilaflar az değildir ve bunlar bazen müslümanlar arasında tefrika ve çatışmaya bile sebep olmakta ve vahim sonuçlar doğurmaktadır. Mesela yukarıda zikrettiğimiz olaya benzer hallerde genellikle baba, evladını mirastan mahrum bırakmakta bu ise okızia kardeşleri arasında düşmanlığın meydana gelmesine sebep

olmaktadır. Bundan dolayı ümmetin ihtilafı tefrikaya yol açtığı için rahmet değildir. En azından, bütün ihtilaflarda rahmet olduğu doğru değildir.

Ama ölüyü taklit etmekle ilgili görüşe gelince, Ehl-i Sünnet asırlarca önce ölmüş olan imamlarım taklit ediyorlar. Ehl-i Sünnet'e göre onlardan sonra artık içtihat kapısı kapanmıştır.

Onlardan sonra gelen bütün alimler sadece dört mezhebin fıkhını nesir veya şiir şeklinde nakil ve şerhetmekle yetinmişlerdir. Bu arada bazı çağdaş Ehl-i Sünnet alimleri içtihat kapısının yeniden açılarak zamanın maslahatını gözününe alıp yeni ortaya çıkmış meselelerin hükmü hakkında içtihat etmenin zorunlu olduğunu savunuyorlar.

Fakat Şia, ölü bir müçtehidin taklit edilmesini caiz görmemektedir. Bu yüzden de bütün şer'i hükümlerde, önce zikredilen şartlara haiz olan hayattaki bir müçtehid taklit ediyor. İşte bu, Şialarına gaybet döneminde adil fakihlere müracaat etmelerini emreden Hz. İmam Mehdi'nin emrine itaattan kaynaklanıyor.

Buna göre bir şii, falan şeyin hükmü budur derken hayatta bulunan bütün şartlara haiz bir müçtehidin fetvasına istinat etmekte; oysa bir sünni, falan şeyin hükmü budur derken o on iki asırdan fazla bir zamandan beri ölmüş bulunan bir mezhep imamının fetvasına istinat ediyor. Zira Hanefi, Şafii, Maliki ve Hanbeli mezheplerinin İmamları, yaklaşık 12 asır önce yaşamış ve birbirlerinden ders almışlardır.

Yine Ehl-i Sünnet bu imamların masum olduklarına da

inanmıyorlar. Bu İmam'ların kendileri de böyle bir şey iddia etmemişlerdir. Aksine Ehl-i Sünnet'e göre, bunların isabet etmeleri de hata etmeleri de mümkündür; fakat her iki halde de sevaba erdiklerine eğer isabet etseler

iki sevap kazandıklarına, hata etseler de bir sevap kazandıklarına inanıyorlar. Ama İmamiyye Şia'sı için taklit konusunda iki merhale sözkonusudur.

Birinci merhale, On iki İmam'ın (as) kendilerinin hazır bulundukları dönemdir. Bu dönem takriben iki buçuk asır kadar bir dönemi içermektedir. Bu dönemde Şia'nın muracaat ettiği İmamlar (Ehl-i Beyt imamları) kendi görüşleri ve reylerine göre içtihat etmeyip Allah tarafından vehbi olarak verilen, yanılgısı olmayan ilimle Allah'ın ahkamını Levh-i Mahfuz'da yeraldığı şekliyle halka açıklamışlardır. Onlar, Resulullah (s.a.a)'e inen ilmin hakiki varisleri ve

ilim şehrinin Allah tarafından belirlenen kapılarıdırlar. Kur'an'ın hakiki tefsiri, onun muhkem ve muteşabihinin açıklaması onların yanındadır. Ehl-i Beyt hakkında Resulullah (s.a.a) sahih hadisinde şöyle buyurmuştur. "Benim Ehl-i Beyt'im sizlerin içerisinde Nuh'un gemisine benzer; kim o gemiye binerse kurtul ur ve kim ondan aynhrsa helak olur."

Ve yine sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur.

"Ben sizin aranızda iki değerli emanet bırakıyorum; biri diğerinden daha önemlidir, Allah'an kitabını ve Ehl-i Beyt'imi. Öyleyse bakın bunlar hakkanda bana nasıl halef olacaksınız. Gerçekten de bu ikisi havuz başında

(cennette) bana varıncaya dek birbirinden ayrılmazlar- Bunlardan öne geçmeyin ki, helak olursunuz ve onlardan geri kalmayın ki yine helak olursunuz ve onlara bir şey öğretmeğe kalkışmayan ki, onlar sizden daha bilgindir."

İkinci merhale bu güne kadar uzanıp gelen gaybet dönemidir. Bu dönemde Şia, örneğin hayatta bulunan bir müçtehide (mesela zamanımızda Ayetullah Hoi veya İmam Humeyni'nin görüşüne) göre falan şeyin hükmü böyledir der. (Bu kitabın telifi döneminde İmam Humeyni (r.a) ve Seyyit Hoi (r.a) hayatta idiler.)

Şia'nın gaybet döneminde istinat ettiği başlıca delilleri ise Kur'an-ı Kerim ve Ehl-i Beyt İmamlarından ulaşan hadislerden (sünnetten) ibarettir. İkinci derecede ise adil sahabelerin nakliyle ulaşan sünnete istinat ederler. Yani bu kaynaklara dayanarak içtihat ederler. İçtihatlarında kıyas ve istihsana asla dayanmazlar.

Çünkü Şia mezhebine göre Allah'ın dininde kıyasa başvurmak kesin olarak haramdır. Şia nezdinde, Allah'ın her meselede ve her hususta bir hükmü vardır; müçtehit ya o hükme ulaşır ve açıklar veya ona ulaşamaz. Müçtehidin bir meselenin hükmüne ulaşmaması Allah'ın onu hükümsüz koyduğu anlamına değildir. Bir şeyi bilmernek onun olmadığı manasına değildir. Bu sözümüzün delili Allah-u Teala'nın En'am suresinin 28. ayetindeki şu buyruğudur.

"Biz hiç bir şeyi Kitap'ta ihmal etmemişiz"

EHL-İ SÜNNET'İN ŞİA'YI TENKİT ETİĞİ HUSUSLAR

Ehl-i sünnet'in Şia hakkındaki tenkitlerinin bir çoğu sadr-i İslam'da, Emevi ve Abbasi devletlerinin yaptığı ittihamlardan başka bir şey değildir.

Onlar Hz. İmam Ali'ye karşı kin ve düşmanlık besliyorlardı; hatta o Hazret'e kırk yıl minberlerde haşa la'net okutuyorlardı. Bu yüzden Hz. Ali'nin taraftarını türlü türlü kötülüklerle anıp ellerinden gelen her iftira ve pisliği atmaktan geri kalmıyorlardı. Hatta Emevi ve Abbasi zalim yöneticilerinin çabası sonucu birisine yahudi demek Şia demekten daha sevimli idi.

Onlardan sonra gelen nesil de işte bu terbiye üzere eğitilmiş oldu. Böylece de Ehl-i Sünnet'in inançlarına muhalefet edip, cemaatının dışında kalan Şia, çeşitli iftiralara maruz kalmıştır.

Onlar Şia'ya istedikleri her türlü yalan ve iftiraları istinat ediyor ve Şia'yı Ehl-i Bid'at olmakla suçluyorlar; hatta bazıları davranış ve sözlerinde Şia'ya muhalefet etmeye özel

bir özen gösteriyorlardı. Mesela Ehl-i Sünnet'in meşhur alimlerinden birisi şöyle diyor.

"Sağ ele yüzük takmak Sünnet-i Nebeviye'den sayılır. Fakat bunu Şia kendisi için bir şiar edindiğinden sağ ele yüzük takmayı terketmek farzdır."(1)

Yine Hüccet'ül islam Ebu Hamit el-Gazali diyor ki: "Aslında kabirleri musattah

kılmak dinin meşru hükmüdür; fakat bunu Rafiziler kendilerine bir şiar edindiklerinden, biz kabrin yükseltilmesini tercih ettik"

Veya bazılarının "Müceddid" lakabını verdikleri ibn-i Teymiyye şöyle diyor.

"...Işte bazı alimler bazı şeyleri Şia şiar edindiği için terkedilmesine fetva vermişlerdir. Bu durumda her ne kadar onu terketmek farz değilse de, o ameli yapmak onlara benzemeye

bu da Sünni'nin Rafizi'den ayırt edilmemesine sebep olduğu için terkedilmelidir. Güya onlardan uzak durmak ve onlara muhalefet etmek hususundaki maslahat o müstahap işin maslahatlndan daha fazladır."

Hafız İraki'den de sarığın boyundan nasıl salıverileceği meselesi sorulunca şöyle demiştir.

"Ben Taberi'nin naklettiği zayıf bir hadisten gayri sağ tarafın farzına delalet edecek bir hadis görmedim. Bu hadis doğru olabilir ve gerçekten de Resulullah sarığını sağ taraftan salıverip solomuzuna atmış olabilir. Fakat bu, İmamiyye (Şia)nin şiarı olduğundan onlara benzemekten

---

1 - Ehl Hidaye kitabının yazarı. Zemahşeri de Rabiu'l Ebrar adlı kitabında nakletmiştir ki: "Sünnet-i Nebeviye'nin aksine sol ele ilk yüzük takan kimse Muaviye ibn-i Eb-i Sufyan'dır."

kaçınmak için bunu terketmek gerekiyor."(1)

Subhanellah, la havle ve la kuvvet-e illa billah! Nasıl da bazıları Şia'ya benzememek için Resuluılah (s.a.a)ın sünnetinin terkedilmesine bile cevaz veriyor ve bunu açıkça itiraf etmekten de sakınmıyorlar?

Acaba bunlar Şia'nın Resuluılah (s.a.a)ın sünnetine tabi olmayı kendisine şiar edindiğini apaçık bir şekilde itiraf etmek değil midir? Acaba Ehl-i Beyt imamları ile ihlaslı şialarına muhalefet etmek amacıyla Resuluılah (s)'ın sünnetini terkederken kimin sünnetine uymak gerekir? Acaba bu, Muaviye'nin sünnetini tercih etmek sayılmaz mı? Bu hususta Zamahşeri'nin Resuluılah (s)'in sünnetine aykın olarak sol eline yüzük takanın Muaviye olduğuna dair olan şehadeti yeter.(2)

Yine nafile namazlarını herkesin kendi evinde ferdi olarak kılmasını emreden Resulullah'ın sünneti yerine Ömer'in teravih namazını cemaatle kılmak hususundaki sünnetine uyulmuştur. Bunu Buhari kaydetmiş;(3) hatta Ömer'in bunu

bir bid'at olarak icad ettiğine dair sözünü de nakletmiştir.(4) Buhari'nin naklettiği bir hadiste, Abdurrahman ibn-i Abd'ul Kari şöyle diyor.

"Ramazan ayının gecelerinin birinde camiye gittiğimizde müslümanların dağınık halde namaz kıldıklarını görünce

- -- - - - - - - -- - --- ------

1 - Zerkani'nin yazdığı "Şerh'ül Mevahib', c5, s13.

2 - Zemahşeri'nin yazdığı "Rabiu'l Ebrar" adlı kitap

3 - Sahih-i Buhari, c.7, .s.99, "Allah'ın emri gereği caiz olan gasb ve şiddet' bölümü.

4 - Sahih-i Buhari, c.2, s.252, "Kilab-u Salat'it Teravih".

Ömer "Eğer bunları bir imarnın arkasında toplarsam daha uygun olur" dedi. Daha sonrada onları Ubeyy ibn-i Ka'b'ın arkasında toplamayı kararlaştırdı. Ondan sonra camiye gittiğimizde, Ömer halkın cemaatla namazı kıldığını görünce "Ne güzel bidattır bu bid'at" dedi.(1)

İşin garip tarafı, O bunu Resulullah'ın nehyetmesine rağmen güzel saymıştır. Oysa ashap Ramazan ayının nafile namazLarını kıldırması için Hz. Resulullah'ın kapısı önünde toplanıp seslerini yükseltince Resulullah(s) onlara şöyle buyurmuştur.

"Şu davranışınız uzayıp gidince nafile namazının size farz olacağını zannettim. Gidin de evinizde namaz kılın, zira farz namazın dışında en faziletli namaz insanın kendi evinde kıldığı namazdır."(2)

Yine seferde yolcu namazı kılan Hz. Resulullah'ın sünneti terkedilmiş, yerine Osman'ın seferde namazını tam kılma sünnetine uyulmuştur.(3)

Eğer Resuluılah (s.a.a)'in sünnetine muhalefet edilerek, başkalarının sünnetlerine uyulan hususları ayrı ayrı saymaya

----

1 - Sahih-i Buhari, c2, s252, "Kilab-u Solaı'il Teravih".

2 - Sahih-i Buhari, c.7, .s.99, "Allah'ın emri gereği caiz olan gasb ve şiddet' bölümü.

3 - Sahih-i Buhari, c.2, s35. Ayşe de te'vil yaparak seferi namazını tam kılmıştır, s.36.

kalkışırsak ayrı bir kitap yazmak gerekir. Bu hususta Şia'nın, Resulullah (s.a.a)'ın sünnetini kendine şiar edinmesine karşı, baZıları alenen bu sünnetin terkedilmesini

söylemesi bizim için yeterlidir.

Acaba bundan sonra bazı cahillerin "Şia, Ali ibn-i Ebutalib'e uymuş, fakat diğerleri ise Resulullah'a uymuşlardır" demelerinin yeri kalır mı? Acaba onlar Hz. Ali'nin de diğerleri gibi,

Hz. Resulullah'ın sünnetine en küçük bir hususta bile muhalefet ettiğini iddia edebilirler mi? Böyle bir iddia, Kur'an ve Sünnet başta olmak üzere apaçık delillerin hiç birisiyle bağdaşmaz. Çünkü Hz. Ali, Sünnet-i Nebeviye'nin müfessiri ve ilk amili (amel edeni)dir. Onun hakkında Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Ali'nin bana olan yakınlığı benim Rabb'ime olan yakınlığam gibidir." (1)

Yani Hak Teala'nın tebliğcisi yalnızca Hz Muhammed (s.a.a) olduğu gibi, Hz Resulullah'ın da tebliğcisi yalnızca Hz Ali'dir. Ama Hz. Ali'nin suçu kendisinden öncekilerin hilafetinin hakk olduğunu itiraf etmemesi, şiilerinin suçu ise ona uyarak Ebubekir, Ömer ve Osman'ın hilafetini kabul etmeyi reddetmeleridir. Bunun için de Şia'ya "Rafizi" (reddeden) lakabını vermişlerdir. (Elbette bu lakapla onların

---

ı - Savaik'ul Muhrika, s.106 - Zehair'ul Ukba, s.64 - Er Riyaz'un Nezira, c.2, s.215 - İhkak'ul Hakk, c7, s.217.

başka insanları kastetmeleri de mümkündür.)

Ehl-i Sünnet'in Şia'nın inançlarını eleştirisi iki sebepten kaynaklanıyor.

1- Yalan ve uydurma hadislere dayalı propagandalar yoluyla Beni Ümeyye hakimlerinin alevlendirdiği düşmanlık yüzünden.

2- Şia inançları gereği Ehl-i Beyt hazır bulundukları dönemde onların dışındaki halifeleri te'yit etmemiş ve zalim yöneticilerin zulümlerine ve açık nasların karşısındaki içtihatlarına göz yumrnamıştır Özellikle de başlarında Muaviye olmak üzere Beni Ümeyye hakimlerine karşı koymuştur. Bu nedenle de araştırmacı bir insan,

Şia ile Ehl-i Sünnet arasındaki ihtilafın, sakife gününden başlayıp geliştiğini ve bunun bütün ihtilafların kaynağı ve mihveri olduğunu görür. Bunun en büyük delili Ehl-i Sünnet'in Şii kardeşlerini tenkit ettiği başlıca hususların hilafet ile yakından ilgisi olmasıdır.

Buna örnek olarak, İmamlar'ın sayısı, imametin nass ile olması, İmamların ma'sumiyeti ve ilimleri ile bedâ, takiyye ve vadedilmiş Mehdi'ye inanmak hususlarını zikredebiliriz.

Fakat duygusallığı bir kenara iterek her iki tarafında görüşlerini incelersek, onların inançları arasında fazla bir ayrılığın olmadığını görürüz. Ama Şia'ya çalan Ehl-i Sünnet kitaplarını okuduğunda Şia'nın İslam'ı çiğneyerek bütün ilke

ve kanunlarında İslam'a karşı çıktığını ve yeni bir din uydurduğunu sanırsın. Halbuki her insaflı araştırmacı, Şia'nın bütün inançlarının kökünün Kur'an-ı Kerim ve Sünnette

yeraldığını görür. Hatta Şia'yı tenkit edenlerin kendi kitapları bile Şia inançlarının temelini oluşturan ilkelerin sağlamlığını tasdik etmektedir. Şia inançlarında ne akla ne nakle ve ne de ahlaka aykırı bir yön vardır. Aziz okurlara bu iddiamızın doğruluğunu ispat etmek için tenkit konusu olmuş inançları birer-birer ele alıp inceleyeceğiz.

MA'SUMİYET İNANCI

Şia, Ehl-i Beyt İmamlar'ının (12 İmam'ın) da Peygamber gibi hayatları boyunca açık veya gizli bilerek veya bilmeyerek bütün günah ve pisliklerden ma'sum olduğuna inanmaktadır. Şia peygamberler ve imamlar'ın hata ve unutkanlıktan da ma'sum olduğuna inanmaktadır. Zira İmamlar, dinin koruyucu ve uygulayıcısıdırlar.

Bu konuda durumları aynen peygamberler gibidir. Peygamberlerin ma'sum olduklarına inanmamızı gerektiren deliller, aynı şekilde İmamlar'm da ma'sum olduklarını gerektiriyor.(1)

Şia Ehl-i Beyt İmamlar'ının Allah'ın emriyle Peygamber'in 12 tane vasileri olduğuna ilimierinin kesbi (öğrenmekle) değil, vehbi olduğuna ve yeryüzünde Allah'm kullarının h üccet i olduğundan,

her türlü günah ve hatadan ma'sum olması gerektiğine inanmaktadır. İşte Şia'nın masumiyet konusundaki inancı budur. Acaba bu inanç Kur'an ve Sünnete aykırı mıdır, yoksa aklen imkansızmıdır?

Veya İslam dininin reddettiği bir şey midir? Yoksa bu inanç Peygamber veya İmam'ın değerini mi düşürüyor? Bu inancı Allah'ın Kitabı ve Sünnet-i Nebeviye te'yit etmektedir ve akl-ı selimle belirlenen ilkelere de ters düşmemektedir. Bu konudaki bahsimize Kur'an-ı Kerim'in ayet-i kerimelerini ele almakla başlayalım:

Allah-u Teala Ahzap suresinin 33. ayetinde şöyle buyuruyor.

ı - Akaid"ul İmamiyye. s.67, 24.akide

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.1

"Gerçekten de Allah yalmzca siz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidererek sizi tertemiz kılmak istiyor."

Bu ayet-i kerimede geçen "her türlü pisliği gidererek_" sözü, Ehl-i Beyt imamlar'ının her türlü günah ve bütün kötülüklerden tertemiz olduklarının yani masumiyetlerini ifade etmiyorsa, neyi ifade ediyor?

Allah-u Teala A'râf suresinin 201. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Allah'tan korkanlar, kendilerine şeytandan bir vesvese geldiği zaman, durup düşünürler ve derhal gerçeği görmeye başlarlar. "

Takva sahibi bir mü'mini dahi şeytan saptırmak istediğinde Allah-u Teala onu şeytanın hilelerinden korur, böylece o da Allah'ı hatırlar ve hakka uyar. Öylese Allah-u Teala'nın seçip her türlü pislikten tertemiz kıldığı kimselerin daha yüksek vasıflara sahip olmaları asla garip bir şey değildir.

Allah-u Teala Fatır suresinin 32 ayetinde şöyle buyuruyor.

"Sonra kitabı, kullarımızdan seçtiklerimize miras

bıraktık"(1)

Allah'ın seçtiği kimseler, hiç süphesiz ki masumdurlar. Ehl-i Beyt imamlar'ından olan Hz. Imam Rıza, Abbasi halifelerinden olan Me'mun'un düzenlediği ilmi bir toplantıda alimlere cevap olarak bizzat

bu ayeti delil göstermiş ve bu ayet-i kerime'den kendilerinin (yani Ehl-i Beyt imamlar'ının) kastedildiğini ve Allah-u Teala'nın kendilerini seçerek kitap ilminin varisi kıldığını isbatlamış onlar da bunu itiraf etmişlerdir.

Bu ayetler İmamlar'ın masum olduğunu belirten ayetlerden sadece bazı örneklerdi. Konuyu ispatlayan

"....Ve onları bizim emrimizle hidayet eden imamlar kıldık." ayeti gibi diğer ayetlerde vardır, fakat amacımız ihtisar (özetlemek) olduğundan bu kadarıyla yetiniyoruz.

Şimdi de konuyla ilgili Sünnet-i Nebeviye'yi inceleyelim: Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Ey insanlar, ben sizin aranızzda öyle bir şey bırakıyorum ki, eğer ona sarılırsanız asla dalalete düşmezsiniz; Allah'm Kitab'ınıI ve benim neslimden olan

--- - - - -- --- ------

1 - İbn-u Abd-i Rabb'ihi'nin yazdığı "El İkd'ul Ferid" adlı kilap. c.3, s.42

Ehl-i Beyt'imi."(1)

Görüldüğü üzere bu hadis Ehl-i Beyt imamlannın masum olduklarını açıkça belirtmektedir. Çünkü, evvela Ehl-i Beyt Allah'ın Kitab'ıyla aynı mertebede zikredilmiştir,

Kur'an ise masumdur; ona ne önünden ve ne de arkasından batıl sızamaz; o Allah'ın kelamıdır ve kimin bunda şüphesi olursa kafir olur. Malumdur ki, Allah'ın kitabı gibi uyulmaya layık olanlar

da onun gibi masum olmalıdırlar. İkinci olarak hadiste, onlara (Kitab'a ve Ehl-i Beyt'e) sarılanın dalalete (sapıklığa) düşmekten emin olacağı açıklanmıştır. O halde bu hadis, Kur'an ve Ehl-i Beyt'in hatadan masum olduklarını açıkça belirtmektedir. Zira insan ancak masuma uyduğunda sapıklıktan uzak kalabilir.

Yine Resuluıiah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Benim Ehl-i Beyt'im sizin aramzda aynen Nuh'un gemisine benzer; gemiye binen kurtulur ve ondan geri kalan ise boğulur."(2)

Görüldüğü üzere bu hadiste de Ehl-i Beyt İmamlar'ının hatadan masum olduklarını açıkça belirtmektedir. Bunun için de onların gemisine binenler kurtulur ve ondan ayrı

---

1 - Sahih-i Tirmizi. c5, s.328 - Müstedrek-i Hakim, c.3, s148 . Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel, c.5, s189.

2 - Müstedrek-i Hakim. c2, s.343 - Kenz'ul Ummal, c.5, s95 - Savaik'ul Muhrika. s.184.

düşenler ise dalalette boğulup helak olur.

Yine Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Her kim ki, benim gibi yaşamak benim gibi olmak ve Rabb'imin bana va'd ettiği Huld cennetine girmek isterse, Ali'nin ve ondan sonra da zürriyetinin velayetini kabul etsin. Çünkü onlarla hiç bir zaman hidayetten ayrılıp dalalete düşmezsiniz."(1)

Bu hadiste Ehl-i Beyt imamlarının, yani Ali ve zürriyetinin, hatadan masum

olduklarını açıkça belirtmektedir. Zira bu hadiste, Ehl-i Beyt imamlarının kendilerine tabi olanları hiç bir

sapıklığa götürmedikleri açıklanmıştır. Oysa hata etmesi mümkün olan bir kimsenin, halkı her türlü dalaletten uzak bir hidayete götürmesi mümkün değildir.

Yine Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

---

1 - Kenz'ul Ummal, c.6, s.155 - Mecmau'z Zevaid, c.9, s.108 - Ibn-i Hacerin yazdığı "El İsabe - Camu'l Kebir - Tarih-i ibn-i Asakir, c2. s99 - Mustedrek-i Hakim, c.3, s.128 - Hileyt'ul Evliya, c.4, s349 - İhkak'ul Hakk, c.5. s.108.

"Ben sakındıran Ali ise hidayet edendir ve benden sonra ey Ali, hidayete erenler seninle hidayete ereceklerdir."(1)

Bu hadisin de Hz. İmam Ali'nin masum olduğunu bildirdiği hiç bir akıl sahibine gizli değildir. İmam Ali ise, hem kendisinin ve hem de onun neslinden olan İmamların masum olduklarını açıklamıştır. O Hazret, Ehl-i Beyt'e değindiği bir hutbede şöyle buyuruyor.

"Nereye gidiyorsunuz! Nereye yönetiyorsunuz! Bayraklar yücelmiş, ayetler apaçık ve alametler

---

1 - Tefsir-i Taberi, c.13, s208 - Tefsir-i Razi, c.5, s.271l - Tefsir-i ibn-i Kesir, c2, s.502 - Tefsir-i Şevkani, c.3, s.70 - Tefsir-i Dürr'ül Mensur, c.4, s.45 - Nur'ul Ebsar, s.7l - Müstedrek-i Hakim. c.3, s.129 - Tefsir-i ibn-i Cevzi, c.4, s.307 - Şevahid'ut Tenzil, c.l, s.293 - El fusul'ul Muhimme ve Yenabilu'l Mevedde.

dikilmiştir. O halde nereye saptırıliyorsunuz! Ve nasıl körleştirilebilirsiniz! Oysa ki Peygamber'inizin Ehl-i Beyt'i sizin aramzda bulunmaktadır. Onlar halkın öncülleri, dinin önderleri ve doğruluğun dille'ridir. O halde onlara Kur'an'ın en iyi derecesinde yer verin ve susuz develerin suya koşarak gittiği gibi onlara koşun.

Ey insanlar, bu hususta Hz. Resulultah'a (s.a.a) itaat edin. Çünkü bizden olan birisi ölse bile ölü değildir ve bizden olan çürüyüp gitse bile çürümemiştir.

Tamyıp bilmediğiniz bir şeyi söylemeyin. Çünkü hakkın çoğu size ağır gelip inkar ettiğiniz şeylerdedir. Aleyhine bir hüccetinizin olmadığı şahsı ma'zur görün.

Ben o kimseyim, sizin aranazda, "Sakaleyn"den (iki değerli emanetten) büyüğü

tutulup, küçüğü bir kenara atılmadı mı? (Buna rağmen yine) sizin aramzda imamn bayrağım diken ben oldum.."(1)

Ehl-i Beyt imamlar'ının masumluğunu bildiren bunca Kur'an-ı Kerim ayeti, Sünnet-i Nebeviye ve Hz. Ali'nin sözlerinden sonra, acaba akıl ve insaf sahibi bir insan Allah-u Teala'nın hidayeti için seçtiği imamlarında masum olduğunu reddedebilir mi? Akıl ve insaf böyle bir şeyi asla reddetmediği gibi, hatta aksine ma'sum bir ilahi önderin kıyamete kadar yeryüzünde bulunmasını da gerekli görür. Zira beşerin önderlik ve hidayeti görevini üstlenen kimse

---

ı - İmam Ali'nin hutbelerini içeren Nehc'ul Belaga, d, s.155. Şeyh Muhammed Abduh, bu hulbeyi şerhederken şunları yazıyor: "Buna göre Ehl-i Beyt imamlarından birisi ölse bile gerçekte ölü değildir. Zira onun ruhu alem-i zuhurda nur saçmaya devam etmektedir:'

hata, unutkanlık ve günahlar altında ezilen birisi oımamalıdır. Zira bu takdirde bizzat kendisi, insanların sapmasına sebep olacaktır.

Evet, böyle bir insan insanini erdem ve faziletler yönünden diğerleriyle mukayese edilmeyecek derecede bir üstünlüğe sahip olmalıdır. Bu sıfatlara haiz olmak halkın gözünde derecelerini yüceltip saygınlık kazandıracak ve neticede de hiç bir korku ve riyakarlık sözkonusu olmaksızın kendisine itaat etmelerini sağlıyacaktır. Durum böyle olduğuna göre bu itikada sahip olanlara, neden bu denli saldırıp hamle edilmektedir?

Eğer Ehl-i Sünnet'in ma'sumiyet konusundaki tenkitlerini dinler veya okursan, Şia'nın istedikleri her şahsa ma'sumiyet damgasını vurduklarını veya ma'sumiyete inanmağın İslam dışı ve küfür olduğunu sanırsın. Oysa gerçek ne odur ve ne de bu. Şia'da ma'sumiyetin anlamı ma'sum olan kimsenin ilahi bir inayetle şeytanın aldatmasından ve nefs-i emmarenin aklına galebe çalınasından ve günaha düşmekten korunmuş olmasıdır.

Daha önce işaret ettiğimiz A'raf suresinin 201. ayetinde olduğu üzere Allah-u Teala, takvalı kullarını bile bundan mahrum bırakmamıştır. Bu ayet-i kerimede Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"Tanrıdan çekinenler, şeytan'm bir vesvesesine

uğradılar mı düşünürler, bir de bakarsm ki doğru yolu görmüşler bile."

Elbette bu ayette işaret edilen günahtan kurtulma, genel anlamdaki ma'sumiyet

değildir. Bu yüzden Allah-u Teala'nın belli bir halde kullarına ihsan eylediği bu geçici günahtan korunma, sebebi olan takva var olduğu sürece varolur; sebebi olan takva yok olursa o da yok olur. Bir kulun takvası olmazsa elbette Allah-u Teaiii onu korumayacaktır.

Ama Allah'ın kendisi seçtiği İmam, asla takvadan ayrılamaz Bu yüzden devamlı olarak Allah'ın emri ile Ruh'ul kudus aracılığıyla her türlü pisliklerden ve günahlardan korunur. Kur'an-ı Kerim'de zikredilen Hz. Yusuf'un kıssası da bu ilahi inayete bir örnektir. Allah-u Teala Yusuf süresinin 24. ayetinde bu konu hakkında şöyle buyuruyor.

"Andolsun ki kadın, ondan murad almayı iyice kurmuştu, eğer rabbinin burhanını görmeseydi Yüsuf da onun hakkında niyetini bozardı, işte biz ondan çirkin ve kötü şeyleri böylece giderdik, çünkü şüphe yok ki o, gönlünü bize bağlamış kullarımızdandı"

Bazı tefsir yazarlarının yazdığı gibi Hz.Yusuf - haşa - zina yapmayı kastetmemişti; Allah'ın Peygamberler'i böyle kötü fiillerden uzaktırlar. Aksine eğer gerekirse o kadını vurup defetmeyi kastetmişti, fakat Allah-u Teala böyle bir

hataya da düşmekten onu korudu. Çünkü eğer onu vursaydı, fuhuşla suçlanmasına ve lekelenmesine bir sebep olacaktı. Allah-u Teala bundan da Hz. Yusufu korudu.

MA'SUM İMAMLARIN SAYISI

Şia Hz. Resulullah (s.a.a)'den sonra ma'sum imamlann on iki kişi olduğuna inanmaktadır. Hz. Resulullah'ın kendisi onların sayısını ve isimlerini zikretmiştir.

1- Hz Ali ibn-i Ebutalib (as)

2- Hz İmam Hasan ibn-i Ali (as)

3- Hz İmam Hüseyin ibn-i Ali (as)

4- Hz İmam Ali ibn-i Hüseyin, Zeyn'ul Abidin (as)

5- Hz İmam Muhammed ibn-i Ali, el-Bakır (as)

6- Hz İmam Ca'fer ibn-i Muhammed, es-Sadık (as)

7- Hz İmam Musa ibn-i Ca'fer, el-Kazım (as)

8- Hz İmam Ali ibn-i Musa, er-Rıza (as)

9- Hz İmam Muhammed ibn-i Ali, el-Cevad (as)

10- Hz İmam Ali ibn-i Muhammed, el-Hadi (as)

11- Hz İmam Hasan ibn-i Ali, el-Askeri (as)

12- Hz İmam Mehdi ibn-i Hasan, El-Muntazar (as)

Şia'nın ma'sum olduklarına inandığı imamlar bunlardır. Müslümanlardan bazılarının bu hususta aldatılmalarını önlemek için onları zikrettik. O halde Şia, (geçmişte de, şimdi de) Peygamber, doğumlarından önce isimleriyle andığı mezkur imamlar ve Hz. Fatıma dışında hiç kimsenin ma'sum olduğuna inanmamaktadır. Daha önce naklettiğimiz

---

ı - El Kunduzi el Hanefi'nin yazdığı "Yenabiu'l Mevedde" kitabının üçüncü cüzünün 99. sayfası.

gibi, Ehl-i Sünnet alimlerinden bazıları Ehl-i Beyt imamlarının isimlerini içeren hadisleri nakletmişlerdir.

Buhari ve Müslim ise kendi sihahlarında imamların on iki kişi olduklarını ve hepsinin de Kureyş'ten olduklarını nakletmişlerdir.(1)

Bu hadisler ancak İmamiyye Şia'sının inandığı Ehl-i Beyt imamlarına yorumlanınca doğru bir anlam kazanıyor. Ama Ehl-i Sünnet'e gelince onlar henüz kendi sihahlarında nakledilen on iki imarnın kimlerin olduğu hususunda doğru bir cevap bulamamışlardır.

---

1 - Sahih-i Buhari, c.8, s.127 - Sahih-i Müslim, c.6, s.3.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ.

İMAMLARIN İLMİ

Ehl-i Sünnet'in Şia'yı tenkit ettikleri bir konu da onların Ehl-i Beyt imamlarına Allah-u Teala'nın halktan hiçbir kimseye vermediği özel bir ilmi verdiği ve imamın, zamanının en bilgini olup hiç kimsenin sorusu karşısında aciz kalmayacağına dair olan inançlarıdır. Acaba bu iddianın bir deli li var mıdır? Bu kitaptaki üslubumuz gereği, bahse Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini inceleyerek başlıyoruz:

Allah-u Teala Fatır süresinin 32 ayetinde şöyle buyuruyor.

"Sonra biz, kitab'ı kullanmızdan seçtiğimiz kimselere miras kıldık"

Bu ayet-i kerime, açıkça Allah-u Teala'nın kulları arasından bir grubu seçerek kitap ilmini onlara miras bıraktığını belirtmektedir. O halde Allah'ın seçtiği o kulları tanımamız gerekmez mi?

Daha önce Ehl-i Beyt imamlarının sekizincisi olan Hz. İmam Ali ibn-i Musa er-Riza'nın bu ayet-i kerimenin kendileri hakkında indiğine, Me'mun'un topladığı önde gelen kırk kadının huzurunda açıkladığına işaret etmiştik. Imam Riza (a.s) sözkonusu toplantıda, onların her birisinin hazırladığı sorulara cevap vererek onları susturmuş ve onlar

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ.1

o Hazret'in alem (en bilgin alim) olduğunu ikrar etmişlerdi.(1) Henüz on dört yaşında olmayan sekizinci Imam ile fakihler arasındaki cereyan etmiş mezkur tartışma sonunda zamanın en büyük alimleri bile onun daha a'lem olduğunu söylemiştir. O halde Şia'nın Ehl-i Beyt imamlarının a'lem olduklarına dair inançları nasıl garipsenebilir? Zira Ehl-i Beyt imamlarının herkesten daha bilgin olduğunu Ehl-i Sünnet'in büyük alim ve önderleri de itiraf etmişlerdir.

Eğer zikredilen ayet-i kerimeyi, Kur'an-ı Kerim'in bizzat kendisiyle tefsir etmek istersek, Kur'an-ı Kerim'de bir çok ayetin Allah-u Teala'nın yüce bir hikmeti gereği Ehl-i Beyt imamlarının, hidayet imamları ve karanlığı aydınlatan bir ışık olması için onlara kendi katından bir ilim (Ledunni ilim) verdiğini açıkladığını göreceğiz. Allah-u Teila Bakara suresinin 269. ayetinde şöyle buyuruyor.

"Dilediğine hikmet ihsan eder ve kime hikmet ihsan ederse şüphe yok ki o, çok hayra nail olmuş demektir, fakat bunu, aklı başında olanlardan başkaları düşünmez bile."

Ve yine Vakıa suresinin 75 ile 79. ayetlerinde şöyle buyuruyor.

---

1 - ibn-i Abd-i Rabb'ihi'nin yazdığı "El ikd'ul Ferid', c.3, s.42.

"Andolsun yıldızların yerlerine; ve şüphe yok ki bu, pek güzel ve şerefli kur'an'dır, saklanmış bir kitapta, ona, temiz olanlardan başkalan dokunamaz."

Allah-u Teala bu ayetlerde büyük bir antla Kur'an-ı Kerim'in bir çok gizli ve saklanmış batini manalarını olduğunu ve temiz insanlardan başkasının onun mana ve hakikatlerini bilemeyeceğini açıklamıştır. Aynı zamanda ayet-i kerime, Kur'an-ı

Kerim'in yalnız Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt imamlarının bildiği bir takım batini manalarını olduğunu ve diğer kimselerin ancak onlar vasıtasıyla bilebileceğini belirtmektedir. Bunun içindir ki, Hz. Resulullah (s.a.a), bu gerçeğe işaret ederek şöyle buyurmuştur.

"Onlardan öne geçmeyin; helak olursunuz ve onlardan geri de kalmayın; yine helak olursunuz. Onlara bir şey öğretmeğe de kalkmaym; onlar sizden daha çok biliyorlar."(1)

1-- Es Savaik'ul Muhrika, s.148 - Ed Dürr'ul Mensur, c2, s.60 Kenz'ul Ummal, c.1, s.168 -

Üsd'ul Gabe Fi Ma'rifet'is sahabe, c.3, s137.

"Neredeдir bize olan düşmanlıklarından yalan yere "Rasihun-e ri'l İlim" (İlimde kökleşmiş) olduklarmı sananlar? Allah bizi yüceltmiş, onları alçaltmıştır; bize vermiş, onları mahrum bırakmıştır; bizleri içeri almış, onları dışarı itmiştir. Bizimle (layık kimselere) hidayet ihsan olunur; bizimle körlük giderilir. Kureyş'ten olan imamlar, Haşim soyundan yeşermiştir. Onlardan gayrisi için uygun olamaz; onlardan gayrisi salih önder olamaz." (1)

Allah-u Teala, Nahl suresinin 43. ayetiyle Enbiya suresinin 7. ayetlerinde şöyle buyuruyor.

"Zikr ehlinden sorun; eğer bilmiyorsanız."

1- Muhammed Abduh'un yazdığı "Şerh-i Nehc'ul Belaga' Hutbe:143.

Bu ayet-i kerime de Ehl-i Beyt hakkında inmiştir.(1) Bu ayet-i kerime Hz. Resulullah'tan sonra, İslam ümmetinin gerçekleri bilmeleri için Ehl-i Beyt imamlarına müracaat etmeleri gerektiğini ifade ediyor. Sahabeler de kendilerine zor olan konuların açıklanmasında Hz. İmam Ali'ye müracaat ederlerdi. Tarih boyunca da halk, helal ve haramı bilmek ile İslam öğretileri ilim ve ahlak hususunda bilgi edinmek için Ehl-i Beyt imamlanna müracaat edegelmişlerdir. Ebu Hanife'nin, "Eğer o iki sene olmasaydı, Nu'man helak olurdu" sözü bunun bir örneğidir. Maksadı Imam Ca'fer-i Sadık'tan ders aldığı iki yıldır.

Malik ibn-i Enes'in de "Fazilet, ilim, ibadet ve zühd bakımından, Ca'fer-i Sadık'tan daha erdal bir insanı hiç bir göz görmemiş ve hiç bir kulak duymamış ve hiçbir beşerin kalbinden geçmemiştir." demesi de bunun ayrı bir örneğidir.(2)

Ehl-i Sünnet imamlarının bu itirafları üzere ve İslam tarihinin de Ehl-i Beyt imamlarımn zamanlarının en bilgini olduğunu isbatladığına göre, bunca itiraz ve yersiz karşı çıkmalar nedendir? Bunun yanında, Allah-u Teala'nın seçtiği evliyasına Ledunni ilmini verip mü'minlere ve müslümanlara örnek ve önder karar kılmasında

---

ı - Tefsir-i Taberi, c.14, s138 - Tefsir-i ibn-i Kesir, c.2, s570 - Tefsir-i Kurtubi, c.11, s.272 - Şevahid'ut Tenzil, c.1, s.334 - Yenabiu'l Mevedde ve İhkak'uI Hakk, c3, s.482.

2 - "Menakib-u Al-i Ebi Talib" kilabının İmam Ca'fer Sadık bölümü.

garipsenecek bir yön var mıdır?

Eğer müslümanlar birbirlerinin delillerini araştırıp inceleseydiler, hep birlikte Allah'ın ve Resulünün emrine itaat edip birbirlerine yardımcı olan tek bir ümmet teşkil ederlerdi. Artık ne ihtilaf söz konusu olurdu ve ne de çeşitli mezhepler. Elbette Allah'ın olması gereken işi yapması için bütün bunların olması gerekirdi. Böylece:

"Helak olacak kimse, delil üzere helak olsun, hayata kavuşacak kimse de delil üzere hayata kavuşsun. Gerçekten de Allah hem işitendir ve hem de bilen."

BEDA KONUSU

Şia'da beda kısaca ilahi irade gereği kaza ve kaderin değişmesine denmektedir. Nitekim Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur.

"Allah istediği şeyi mahveder ve istediği şeyi sabitleştirir; asıl kitap onun katmdadır."

Ra'd / 39

Ama bazıları kendi cehaletlerinden bu konuyu yanlış yorumlayarak, Allah'a nisbet verilen bedanın insanlarda olduğu gibi ortaya çıkan yeni bir durumdan sonra görüşünü değiştirerek önceki azminin hilafına bir iş yapmaya denildiğini ileri sürmüşler. Ehl-i Sünnet'ten bazıları Şia'nın bu anlamda bedaya inandığını söyleyerek, bunun Allah-u Teala'ya cehalet ve eksiklik isnad etmeyi gerektirdiği şeklinde itirazda bulunmuşlardır. Oysa beda inancının hem kul ve hemde Allah-u Teala'da aynı manada olduğunu söylemek doğru değildir. Şia'nın böyle bir şeye inandığını söyleyen bir kimse onlara iftira etmektedir. Şia'nın geçmişte ve şimdiki sözleri açık-seçik ortadadır.

Şia'nın büyük alimlerinden biri olan Şeyh Muhammed Muzaffer "Akaid'ul İmamiyye" (Şia inançları) adlı kitabında şöyle yazıyor.

"Bu anlamda olan beda inancını Allah-u Teala'ya isnad

EHL-İ SÜNNETIN TENKIT EmOİ.

etmek doğru değildir. Çünkü bu cehalet ve eksikliktir ve bunun Allah'a isnadı ise muhaldır, Şia da böyle bir şeye kail değildir."

Hz. İmam Sadık(s.a) buyurmuştur ki:

"Her kimse Allah-u Teahi'da herhangi bir şey hakında pişmanlağı gerektirecek yeni bir durumun ortaya çıktığını zannederse, o bizim nezdimizde Allah-u Teala'ya küfretmiş sayılır."

Ve yine buyurmuştur ki:

"Herhangi bir şey hakkında, dün bilmediği yeni bir şeyin bügün Allah'a zahir olduğunu sanan bir kimseden beriyim."

Buna göre, Şia'nın inandığı beda konusu Allah-u Teala'nın Ra'd suresinin 39. ayetinde açıkladığı:

"Allah istediğini mahveder ve istediğini de sabitleştirir; asıl kitap onun katındadır."

Sınırdan dışarı çıkmamaktadır. Bu ise hem Ehl-i Sünnet'in ve hem de Şia'nın inandıkları bir konudur. Görülüyor ki, Şia'ya bu ayette açıklanan hükme inandığı için itirazda bulunan Ehl-i Sünnet de Şia gibi Allah'ın hüküm, ecel ve rızkları değiştirdiğine kaildir. Yani Şia ile bu hususta aynı görüşü paylaşmaktadır.

İbn-i Merduye ve İbn-i Asakir'in tahriç ettikleri bir rivayette şöyle yeralmıştır. "Hz. Ali, Hz. Resulullah'tan "Allah istediğini mahveder ve istediğini de tesbit eder, asıl kitap onun katındadır" ayetini sorunca, Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur.

"Hem senin ve hem de benden sonra ümmetimin gözünü bu ayetin tefsiriyle aydmlatacağım. Gereğice verilen sadaka, anne babaya ihsanda bulunmak ve hayır işleri yapmak şekaveti seadete dönüştürür, ömrü uzatır ve insana kötü hadiselerden korur."

Yine İbn-i Münzir, İbn-i Ebi Hatem ve Beyhaki'nin ("Eş Şa'b" kitabında) naklettiği bir hadiste de Kays ibn-i Ubbad, Hz. Resulullah'ın şöyle buyurduğunu naklediyor.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETİİCİ.3

"Haram aylaran onuncu gecesinde iş Allah'ın elindedir. Recep ayınan onuncu

gecesinde de istediğini mahvedip, istediğini de sabitleştirir."

Abd ibn-i Hamid, İbn-i Cerir ve ibn-i Münzir'in naklettikleri bir rivayette de Ömer ibn-i Hattab, Beytullahı tavaf ederek şöyle demiştir:

"Ey Allah'ım, eğer benim için bir şekavet veya günah yazmışsan onu mahveyle. Zira sen istediğini mahveder ve istediğini de sabit kılarsın; ana kitap senin yanmdadır ve . onu benim için saadet ve mağfiret karar kıl"

Yine, Buhari Sahih'inde Hz. Resulullah'ın miracıyla ilgili tahriç ettiği bir kıssada beda inancına doğrulamaktadır. Bu kıssa şöyledir:

"Sonra bana elli vakit namaz farz oldu. Dönüp Musa'nın yanına gelince, benden "ne yaptın?" diye sordu.

Dedim ki: "Bana elli vakit namaz farz oldu." Musa "Ben halkı senden daha iyi tanıyorum. Beni İsrail için ne kadar çaba harcadım. Senin ümmetin tahammül edemez; dön, Rabb'inden bu farzı hafifletmesini iste." dedi. Ben de dönüp Allah'tan kolaylık istedim. Allah, kırk vakit namazı farz kıldı Sonra Musa'yla aramızda ayna şekilde sohbet ettik. Ben yine geri döndüm; (Rabb'im) otuz vakit namazı farz eyledi. Benzeri bir durumdan sonra yirmi vakit namazı farz kıldı. Sonra, Müsa'ya geldim, o ayna sözü söyledi. (Bu sefer) Allah, beş vakit namazı farz kıldı. Sonra Musa'ya geldim, yine "ne yaptı?" diye sordu. "Beş vakit namazı (Allah-u Teala) farz kıldı" dedim. O yine indirtmemi söyledi. Ben de selam ettim; Ama -bana şöyle nida edildi: "Ben hükmümü verdim ve kullarıma kolaylık sağladım, bir hayrı da on misliyle mükafatlandıracağım." (1)

Buhari'nin naklettiği ayn bir hadiste. de Hz. Resulullah'ın beş vakit namaza ininceyekadar mükerrer dönüşlerini anlattıktan sonra, şöyle devam ediyor.

"Hz. Musa, Resulullah'a ümmetinin beş vakit namaza da tahammül edemeyeceğini belirterek yine dönüp Allah-u

---

1 . Sahih-i Buhari, c.4, s.250 "Bab'ul Mir'ac" - Sahih-i Müslim. c.1, s.101 "Resulullah'ın mir'aca gidip namazların farz olunuş."bölümü.

Teala'dan hafifletmesini istemesini söyledi. Fakat Resulullah (s.a.a) "Artık ben Rabb'imden utanıyorum. "cevabını verdi."(1)

Kısaca, beda inancı İslami kavram ve Kur'an'ın ruhuyla uygun olan doğru bir inançtır. Allah-u Teala şöyle buyuruyor.

"Allah bir kavmin durumunu onlar kendileri kendilerini değiştinnedikçe değiştinnez."

Ra'd / 11

Aslında ister Şia ve ister Ehl-i Sünnet, eğer Allah-u Teıllıl'nın kaderi değiştirdiğine inanmasaydık, fazla namaz ve dualarımızın ne faydası olurdu? Yine hepimiz Allah-u Tealıl'nın Peygamberlere göre ahkamını değiştirip şeriatlan nashettiğine ve hatta Hz. Resulullah (s.a.a)ın şeriatında bile nasih ve mensuh olduğuna inanıyoruz. Buna göre beda'ya inanmak, küfür olmadığı gibi dinden çıkmak demek de değildir. Ehl-i Sünnet'in bu konuda Şia'ya saldırıp, itirazda bulunmak hakkı olmadığı gibi, Şia'nın da bu hususta Ehl-i Sünnet'e itiraz etmek hakkı yoktur.

Ben bir çok kez mezkur mi'rac kıssasına dayanarak Ehl-i Sünnet'in de bedaıya inandığını söylediğimde onlardan bazıları bu hadisin beda inancını isbatlamadığını ileri sürüyorlardı. Bunun üzerine ben Sahih-i Buhari'de nakledilen ve bizzat beda lafzının açıkça kullanıldığı aşağıdaki hadisi delil olarak söz konusu edince artık onlar susmak zorunda

---

1 - Sahih-i Buhari, c.4, s.250 "Bab'ul Mir'ac" Sahih-i Müslim. c.1 s.101 "Resulullah'ın mir'aca gidip namazların farz olunuş."bölümü.

kaldılar. Buhari'nin naklettiği bir hadiste, Ebu Hureyre şöyle naklediyor. Resulullah buyurdu ki:

"Beni İsrail'den cüzamh, kör ve kel olan üç şahsı imtihan etmek Allah'a zahir (beda) oldu. Bunun için bir melek gönderdi. O melek, cüzamlıya gelerek "Senin en çok sevdiğin şey nedir?" diye sordu. O "Güzel bir renk ve güzel bir deri. Çünkü halk benden iğreniyor" dedi. Melek onu meshederek önceki pisliğini giderdi ve yerine güzel bir renk ve güzel bir deri verdi. Sonra "Hangi malı daha çok seviyorsun?" dedi. O "Deveyi daha çok seviyorum" dedi. Ona on aylık hamile bir deve de verdi.

Sonra kel olanın yanına geldi, "Sen daha çok neyi seviyorsun?" dedi. O "Benden bu pisliği giderecek güzel bir saçımın olmasını. Çünkü halk benden iğreniyor" dedi. Melek ona da meshedince o pisliğin i giderdi ve ona güzel bir saç verdi. Sonra "Malların hangisini daha çok seviyorsun?" dedi. O "Daha çok sığırı seviyorum" dedi. Ona da gebe bir sığır verdi.

Sonra körün yanına gelip "Sen daha çok neyi seviyorsun?" dedi. O "Allah'ın bana gözlerimi yeniden kavuşturmasını istiyorum." dedi. Melek ona meshetti, Allah onu tekrar gözlerine kavuşturdu. Sonra "Hangi malı daha çok seviyor sun?" dedi. O "Koyun" dedi. Ona da doğurgan bir koyun verdi.

Daha sonra bu şahısların deve, sığır ve koyunlan çoğaldı, herbirisinin bir sürüsü oldu. O zamanda, melek yine onlara gelerek onlardan sahip oldukları mallardan kendisine

EHL-İ SÜNNETIN TENKIT ETİĞİ.5

vermelerini istedi. Kel ve cüzamlı olan şahıslar bunu reddettiler, Allah da onları eski hallerine dönderdi. Kör ise meleğe sahip olduğu malda!1 verdi. Allah onun malını daha da çoğaltıp gözünü de sağlam bıraktı."(1)

Burada şu ayet-i kerlmeyi zikretmek uygundur. Allah-u Teala Hücürat süresinin 11. ayetinde buyuruyor ki:

"Ey iman edenler bir kavim ayrı bir kavmi alaya almasın; belki de onlar (alayedilenler) alayedenlerden daha hayırlıdırlar. Kadınlar da başka kadınları alay etmesinier; belki onlar (alay edilenler) alayedenlerden daha hayırlıdırlar. Ve birbirinizi kınamayın ve birbirinize kötü isimler takmayın; imandan sonra kötü isimler takmak ne de kötü bir şeydir. Her kim tövbe etmezse, onlar zalimdirler."

Bütün içtenlikle müslümanların yaptıkları tartışmalarda hak, adalet ve aklın egemenliğini kabul edeceği ölçüde ilerlemelerini, duygusallık ve taassubu bir kenara atarak, Kur'an'dan insafa riayet etme ilkesini öğrenmelerini arzu ediyorum. Allah-u Tea Hi bu doğrultuda Resulü'ne vahYederek inatçı düşmanlara şöyle söylemesini emrediyor.

1-Sahih-i Buhari, c2, s259.

"Biz veya siz hidayet yada açık sapıklık üzereyiz."

Seba / 24

Allah'ın Resulü müşriklere bile değer verip insafı öğretmek için tartışma makamında kendisini onlarla aynı mertebeye indiriyor ve onlardan, eğer doğru konuşuyorlarsa delil getirmelerini istiyor. Insanlar bu büyük ahlaktan ne kadar da uzak kalmışlar!

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.6

TAKİYYE KONUSU

Ehl-i Sünnet'in Şia'ya itirazda bulunup, tenkit ettiği konulardan birisi de takiyye konusudur. Ehl-i Sünnet takiyyenin gerçekte tlduğunun aksine görünmek olduğunu ileri sürerek bunun bir nevi nifak olduğunu iddia ediyor. Defalarca bahislerimde,

bazılarını takiyyenin munafıklık olmadığına dair ikna etmek istedimse de bir fayda vermedi. Hatta bazıları konuyu duyduğunda tiksinmekte bazıları da şaşırarak bunun bir bid'at olduğunu zannetmektedir. Fakat insan insafla inceleme yaptığında, bu inançların hepsinin İslam'da mevcut olduğunu, Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Nebeviye'den kaynaklandığını görür, hatta kolaylık dini olan Islam şeriatının ancak bu inançla kıvama erişebileceğini anlar.

Işin şaşılacak yönü, Ehl-i Sünnet'i." kendi inandıkları inançları inkar etmesidir. Oysa kendi kitap, sihah ve müsnetleri mezkur inancı tastik etmektedir. Ehl-i Sünnet'in, takiyye konusundaki inançlarını birlikte okuyalım:

İbn-i Cerir ve İbn-i Ebi Hatem, el Evfi tarikiyle İbn-i Abbas'tan, Al-i İmran suresinin

".....Ancak onlardan korktuğunuz taktirde...." ayetinin tefsirinde naklettiği bir hadiste şöyle diyor.(1)

"Takiyye dil ile olur. Eğer içinizden birisi Allah'a isyan olan bir söz söylemek zorunda bırakılır, o da imanma

---

1 - Suyuti'nin yazdığı "Ed Durr'ül Mensur"

kalbinde güveni olduğu halde korkudan o sözü söylerse, bu ona bir zarar yetirmez. Çünkü bu dil ile yapılan bir takiyyedir."

Yine Hakim'in tahriç edip" doğruladığı ve Beyhaki'nin kendi Sünen'inde, Eta yoluyla İbn-i Abbas'tan ("...Ancak onlardan korktuğunuz takdirde...") ayetinin tefsirinde naklettiği bir hadiste şöyle yer almıştır.

"Takiyye kalbin iman üzere olduğu halde dil ile (tersini) söylemektir."(1)

Abd ibn-i Hamid'in Hasan'dan naklettiği bir hadiste de şöyle denilmiştir.

"Kıyamet gününe kadar takiyye caizdir."(2)

"Müşrikleri, Ammar ibn-i Yasir'i yakaladıklarında, Hz. Resulullah'a küfredip kendilerinin ilahlarını hayırla anmadan bırakmadılar. Sonra onu bıraktıklarında Hz. Resulullah'ın yanına gelince, Hazret ondan "Sırtında ne var?" diye sordu. Ammar, "Şer, sana bir şeyler söyleyip onların ilahlanm hayırla anmadıkca beni bırakmadalar" diye cevap verdi. Resulullah (s.a.a) ona "Kalbini nasıl buluyorsun?" dedi. Ammar "İmanımdan eminim." cevabını verdi. O zaman Resulullah (s.a.a) "Eğer onlar tekrar seni yakalasalar, sen aynı işi yap" buyurdu. Bu sırada bu ayet nazil oldu:

---

1 " Sunen-i Beyhaki ve Müstedrek-i Hakim

2 - Durr'ü1 Mensur, c2, s.176.

"...Ancak kendisi zorlanır, ama kalbi iman ile mutmain olduğu halde..."

Nahl / 106

İbn-i Sa'd'ın Muhammed ibn-i Sirin'den naklettiği bir hadiste de şöyle yer almıştır.

"Resulullah Ammar ile görüştüğünde o ağlıyordu. Hazret gözlerini silerek şöyle dedi: "Kafirler seni alıp suya soktular, sen de o sözleri söylemek zorunda kaldm. Eğer onlar tekrar dönerlerse sen o sözleri tekrar söyle."(1)

Yine İbn-i Cerir, İbn-i Münzir, İbn-i Ebi Hatem ve Beyhaki kendi süneninde Ali tarikiyle İbn-i Abbas'tan Nahl süresinin 106. ayetinin tefsirinde şöyle söylediğini nakledi yorlar.

"Allah-u Teala iman ettikten sonra tekrar kafir olana gazap ettiğini ve onun için büyük bir aza bm olduğunu belirtmektedir. Ama birisi zorlanır ve düşmanından kurtulmak için kalbiyle muhalif olduğu halde diliyle bir şeyler söylemek zorunda kalırsa, onun için bir günah yoktur. Zira Allah-u Teala kullarmı kalben inandığı şeylerden sorumlu tutar."(2)

Yine İbn-i Ebi Şeyhe, İbn-i Cerir, İbn-i Münzir ve İbn-i Ebi Hatem'in naklettikleri bir rivayette de Mücahit şöyle diyor:

"Bu ayet, Mekke ehlinden iman eden bir grup

--- - -- - - - - -- -- - - - - - --- -- ---

1 - İbn-i Sa'd'ın yazdığı Tabakat'ul Kabra adlı kitap

2 - Sünen-i Beyhaki.

hakkında inmiştir. Onlara Medine'de bulunan bazı sahabeler "Hicret edin; siz hicret edip bize gelmeyinceye kadar biz sizi kendimizden sayamayız" diye yazmışlardı. Onlar da Medineye gitmek üzere çıkınca, Kureyş kafirleri yolda onları yakalayıp işkenceye tabi tutmuş, onlar da istemeyerek kafir olduklarını izhar etmek zorunda kalmışlardl."...Ancak kendisi zorlamr, kalbi imanla güvenli olan..." ayeti de onlar hakkında inmiştir."(1)

Buhari Sahih'inin 'Halkla geçirn" bölümünde tahriç ettiği bir rivayette Ebi Derda şöyle diyor.

"Biz bir çok kavmin yüzlerine gülüyoruz, ama kalbimiz onlara la'net ediyor."(2)

Yine Halebi Sire'sinde tahriç ettiği bir rivayette şöyle yer almaktadır.

"Resulullah Hayber kalesini fethettiğinde Hallac ibn-i Alla~ "Ya Resulellah, benim Mekke'de mahm ve ailem vardır; ben onlara başvurmak istiyorum. Acaba sizin aleyhinize bir şeyler söylemerne izin veriyormusunuz?" dedi. Hazret'de ona istediği şeyi söylemesine izin verdi."(3)

Yine imam Gazzali'nin "İhyau'l Ülum" kitabında şu cümleler yer almıştır.

"Müslümamn kanının dökülmesini önlemek farzdır. Eğer zalim birisi gizlenmiş olan bir müslümanın kanına dökmek istiyorsa bunda (onu kurtarmak için) yalan konuşmak farzdır."

---

1 - Durr'ül Mensur, c2, s.l78.

2 - Sahih-i Buhari, c.7, s.102.

3 - Sire-i Halebiyye, c.3, s.6l.

Celalettin Suyuti de "El Eşbah-u Ve'n Nezâir" adlı kitabında tahriç ettiği bir rivayette şöyle nakletmektedir.

"Açlıktan murdar eti yemek ve şaraba lokmayı daldırmak veya mecburen küframiz sözler konuşmak caizdir. Eğer yeryOzünü haram bürür ve helal mal oldukça azalarsa ihtiyacı olduğu kadarıyla haram mallardan almak caizdir."

Yine Ebubekir Razi "Ahkam'ul Kur'an" adlı kitabında "...Ancak onlardan korkunuz olduğu takdirde..." ayetinin tersirinde tahriç ettiği bir rivayette şöyle demiştir: "Yani, eğer canınazı veya bazı a'zamzı kaybetmekten korkarsanız kalben inanmadığınız halde onların sevdiğini izhar etmekle kendinizi korumanazın bir sakıncası yoktur. Ayetin zahiri de bunu gerektiriyor. ilim ehlinin çoğunluğu da bu görüşü kabullenmektedir. Kutâde'nin de

"Mü'minler Allah'ın yerine kafirleri kendilerine dost edinmesinler" ayetinin tersirinde takiyye zamanı kafir olduğunu izhar etmenin caiz olduğunu söylediği nakledilmiştir."

Yine Buhari Sahih'inde Kuteybe ibn-i Said'den, O da Sufyan'dan, O da İbn-i Mukender'den nakletmiştir ki, Urve ibn-i Zübeyr Ayşe'nin kendisine şöyle dediğini söylemiştir.

"Birgün birisi Hz. Resulullah'tan (görüşmek için) izin

ı - Ahkam'ul Kur'an, c2, s.10.

istedi, Hazret "Ona izin verin gelsin; o kabilesinin ne kötü çocuğu ve ne kötü mensubudur" dedi. O şahıs Hazret'in yanına gelince, Hazret onunla yumuşak bir dille konuştu. Sonra ben o Hazret'e "Ya Resulullah, bir yandan o sözü söyledin, bir yandan da onunla böyle yumuşak dille konuştun!..." dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu:

"Ey Ayşe, Allah katında insanların en kötüsü, kötü konuşmalanndan dolayı insanlann kaçmdığı kimsedir," (1)

Bu kadar bilgi takiyyenin caiz olduğunu isbatlamak için yeterlidir. Ehl-i Sünnet'in de kıyamete kadar takiyyenin caiz olduğuna inandıklarını gördük. Gazali'nin deyimiyle, bazı yerlerd~ yalan konuşmak aslında farzdır. Veya Ebubekir Razi'nin itiraf ettiği gibi, ilim ehli alimlerin çoğunluğunun görüşü zor durumda küfrü izhar etmenin caiz olduğudur. Buhari'nin deyimiyle de zahirde yüzüne gülüp batında lanet etmek de ashabın sünnetine muhalif değildir. Sire-i Halebiyye yazarının deyimiyle de mal ve can korkusu olduğu zaman Hz. Resulullah'a bir takım şeyler söylemek, Suyuti'nin deyimiyle de halktan korktuğu zaman, Allah'ın emrine karşı gelmeyi gerektiren sözler söylemek caizdir.

O halde Ehl-i Sünnet'in kendilerinin itikat edip, caiz ve

---

1 - Sahih-i Buhari. c.7, s.8l.

hatta farz olduğunu kendi sihah ve müsnetlerinde naklettikleri bir inançtan dolayı Şia'ya itiraz etmek hakları yoktur. Şia'nın bu hususlaki inancına Ehl-i Sünnet de inanıyor. Şia yalnızca Emevi ve Abbasi hukumetlerinden gördükleri zulüm' ve baskılardan dolayı buna diğerlerinden daha çok amel etmek zorunda kalmışlardır. O asırlarda birisinin zalim yöneticiler tarafından en kötü bir şekilde öldürülmesi için onun Ehl-i Beyt'e olan sevgsinin bilinmesi yeterliydi. Bu nedenle de onların, Ehl-i Beyt imamlarının emri üzerine takiyye ile amel etmeleri zorunlu idi. İmam Sadık (a.s)'dan nakledilen bir hadiste Hazret şöyle buyuruyor.

"Takiyye benim ve babalarımın dinidir," Yine Hazret şöyle buyurmuştur.

"Takiyyesi olmayanan dini de olmaz."

Takiyye Ehl-i Beyt imamlarının kendilerinden veya dostlarından tehlikeleri defedip, canlarını korumak ve inançlarından dolayı Ammar-ı Yasir'in karşılaştığı işkenceden daha feci şekilde işkenceye tabi tutulan mu'minleri kurtarmak için kullandıkları bir silahtır. Ama böyle bir sorun Ehl-i Sünnet için söz konusu değildi. Zira onlar genellikle baştaki yöneticilerle tam bir uyum içerisinde bulunuyorlardı. Genel anlamıyla, Ehl-i Sünnet mezhebine

uyduğu içim kimse zalim yöneticiler tarafından sorguya çekilmemiş, tehdit, işkence ve benzeri şeylerden uzak kalmıştır. Buna binaen onların takiyyeyi inkar edip, am el edenlere itirazda bulunmaları garipsenecek bir şey değildir. Dolayısıyla Beni Umeyye ve Beni Abbas hükümdarlarının da Şia'yı bu siperlerinden çıkarmak için onları bu inanç yüzünden horlamaları tabii bir şeydir.

Fakat Allah-u Tcilil'nın kendisi Kur'anda bunu emretmiş ve takiyyeyi uyulması gereken hüküm olarak açıklamıştır. Sahih-i Buhari'den naklettiğimiz üzere, Hz. Resulullah (s.a.a)'ın kendisi de bununla amel etmiş Ammar'a, kafirler yeniden işkence ettikleri takdirde küfür izharında bulunup hatta kendisine kötü laflar söylemesine izin bile vermiştir. Islam ulemasının da Kur'an ve Sünnet ışığında buna izin verdiklerine göre bu inanç yüzünden, Şia'yı tenkit etmek hiç bir şey ifade etmez.

Hz. Ali'ye - haşa - la'net etmekten kaçınan, herkesi öldüren Muaviye, (bu hususta Hicr ibn-i Adiyel Kindi ve ashabının kıssası meşhurdur) Yezid, İbn-i Ziyad, Haccac, Abd'ul Melik ibn-i Mervan ve benzeri zalim hükümdarların zamanlarında büyük sahabeler takiyye etmişlerdir. Eğer sahabelerin takiyye ettiğine örnekler verrneğe kalkışsak, ayrı bir kitap oluşturur. Fakat hamdolsun Ehl-i Sünnet'in kendi alimlerinden bu konuda naklettiğimiz deliller konuyu açıklığa kavuşturmak için yeterlidir.

Burada benimle bir Ehl-i Sünnet alimi arasında geçen bir kıssayı anlatmadan geçemiyeceğim. O alimle uçakta

görüşmüştük. Her ikimiz de İngiltere'de düzenlenen bir İslami konferansa davetliydik. Uçakta geçen iki saat içerisinde Şia ve Ehl-i Sünnet hususunda sohbet ettik. Bu şahıs İslami vahdetten yana olduğu için kendisinden hoşlanmıştım. Fakat Şia'nın İslami birliği zedeleyen bazı inançlarını artık bırakmaları gerektiğine dair sözü zaruma gitti. Ondan "Örneğin hangi inançları?' diye sordum. Hemen "Örneğin mut'a ve takiyye" diye cevap verdi. Onu her ne kadar mut'anın meşru olan geçici bir evlilik, takiyyenin ise ilahi bir ruhsat olduğu hususunda ikna etmeye çalıştımsa

da bir fayda vermedi. O diyordu ki: "Bütün bu sözlerin haktır, ama daha önemli bir maslahata sahip olan İslami birlikten dolayı artık bunları bir kenara bırakmak gerekiyor. Ben İslami birliğin sağlanmasında Allah'ın hükümlerinden bir kısmının terkedilmesinin gerektiğini savunan bu mantığa şaşıp kaldım. Fakat yine de onu hoş karşılayarak "Eğer İslami birlik bununla sağlanabilirse, buna ilk icabet eden ben olurum" dedim.

Londra hava alanında indik. Ben onun arkasıca gidiyordum. Hava alanındaki polis ondan İngiltere'ye niçin geldiğini sordu. O da tedavi için geldiğini söyledi. Ben de bazı dostları ziyaret etmek için geldiğimi söyledim. Böylece problemsiz geçip çantaların kontrol yerine geldiğimizde yavaşça arkadaşıma 'Takiyye'nin her zaman için yararlı bir hüküm olduğunu gördün mü?" dedim. Arkadaşım "Nasıl?" dedi. "Her ikimizde polise yalan söyledik. Ben arkadaşlarımı görrneğe geldiğimi söylemekle, sen de tedavi için geldiğini

söylemekle yalan konuştuk. Halbuki biz konferans için gelmişiz." dedim. Arkadaşım onun yalan konuştuğunun farkına vardığımı anlayınca, gülerek "İslami konferansıarda nefislerimizin tedavisi yok mu sanki?' dedi. Ben de gülerek , "Dostların ziyareti de var." dedim.

Yeniden konuya dönüyorum. 'Takiyye Ehl-i Sünnet'in iddia ettiği gibi bir çeşit munafıklık değildir. Aksine, takiyye imamn kendisidir. Zira münafıklık imam izhar edip küfrü gizlemektir. Oysa takiyye, imam gizleyip küfrü veya inanmadığı başka bir inancı dilde izhar etmektir. Bu ikisi arasında çok büyük bir fark vardır. Münafıklık hakkında, Allah-u Tealabuyurmuştur ki:

"İnananlarla buluştular mı inandık derler. Şeytanlarayla yalnız kaldılar mı şüphe yok ki derler, biz sizinleyiz, biz ancak alay etmedeyiz". Yani zahirde kendini imanlı gösterip batinde küfrü gizlemek nifaktır.

Ama takiyye hakkında ise şöyle buyuruyor.

"Ve Fir'avn'un soyundan (ailesinden) olup imamm gizleyen mü'min birisi söyledi"

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETİĞİ.11

Yani zahirde küfrü gösterip imamm gizlemek takiyyedir. Fir'avn'un soyundan olan mu'min kişi imanını gizliyor, halkın huzurunda kendisinin Fir'avun'un dininde olduğunu izhar ediyordu, imanını ise Allah'tan gayri herkesten gizliyordu. Bu nedenle Allah-u Teıilıi onun Allah katında yüce makama sahip olduğunu belirtmek için övgüyle kitabında anmıştır.

Ey aziz okuyucu, yalan yere yapılan iftiralara artık aldanmamalısın. Şia'nın takiyye konusundaki inançlarını onların kendi dillerinden dinleyelim. Şeyh Muhammed Muzaffer "Akaid'ul İmamiyye" (Şia inançları) adıyla yazdığı kitabında bu konuda

şöyle yazıyor.

"Takiyyenin hükmü, zarar korkusuna göre değişiklik arzetmektedir. Bunun tefsilatı fıkıh kitaplarında kaydedilmiştir. Bilahere takiyye her yerde ve her durumda farz olmaz. Bazen takiyye caiz hükmünü alır, bazen de takiyye etmemek farz olur. Mesela eğer hakkı açıp söylemek dine yardım, İslam'a hizmet etmek ve İslam yolunda cihad sayılırsa, böyle hallerde mal ve cam esirgememek daha layık olur. Bazen takiyye yapmak haram olur. Örneğin, eğer takiyye yapmak muhterem bir nefsin öldürülmesine, batılın revac bulmasına, dinde fesadın çıkmasına, müslümanlara önemli bir zararın dokunmasına sebep olur veya onların dalalete düşüp, zulüm ve tecavüzün yaygınlaşmasına yol açarsa bu takiyye haramdır. Bilahere gerçeği old uğu gi bi anlamak istemeyen bazı Şia düşmanlarının söylediği gibi Şia'ya göre takiyyenin anlamı

tahrip için gizli bir örgüt oluşturmak demek olmadığı gibi din ve dini hükümleri inanmayanlara açıklanmaması gereken sırlar şekline dönüştürmek de değildir. Bu nasıl olabilir? Oysa ki Şia alimlerinin dini hüküm. fıkıh, inanç ve kelam konulannda yazdıklan kitaplar haddinden fazladır.

Gördüğümüz üzere takiyyede herhangi bir nifak, aldatmak, yalan ve hile sözkonusu değildir. Aksine dinin getirdiği bir hükümden ibarettir.

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ

MUT'A VEYA GEÇİCİ EVLİLİK

Mut'a veya geçici evlilik belli bir süreye kadar yapılan evliliğe denir. Bu tür evlenmede de aynen daimi evlilikte olduğu gibi icab ve kabulden oluşan belli bir akdi okumak gereklidir. Örneğin kadının erkeğe belli bir mehriye karşılığında kendisini belli bir süre için tezvic ettiği anlamını veren aşağıdaki akdi okuduktan sonra erkeğin onu kabul ettiği manasını veren kabul akdini okuması gerekir.

Kadın der ki:

Erkek der ki:

Bu tür akdin sıhhatinde gerekli olan mehriye, sürenin belli olması, kadının evli olmaması iddet süresini bitirmesi vb. şartlar Şia'mn fıkıh kitaplarında da yazılmıştır. isteyenler mezkur kitaplara baş vurabilirler.

Mut'a olan kadının süresi bittikten sonra iki hayız görme müddetince ve eğer kocası ölürse dört ay on gün boyunca beklemesi gerekir. Mut'a akdinden sonra kadınla erkek arasında miras nafaka vb. haklar sözkonusu değildir. Ama geçici

evlenmeden meydana gelen bir çocuk, miras ve nafaka hakkı dahil olmak üzere, maddi ve manevi bütün

haklarda da daimi evlenmeden olan bir çocuk gibidir, o da babasına tabidir. Mut'a denilen geçici evlilik genel şan ve çerçevesiyle işte bundan ibarettir. Görüldüğü üzere, bazılarının iddia ettiğinin aksine, mut'ayla gayr-i meşru ilişki kurmanın hiç bir ilişkisi yoktur.

Şia kardeşleri gibi, Ehl-i Sünnet de mezkur evliliğin aslının Nis'a suresinin 24. ayetiyle teşri olduğunda ittifak etmektedirler. Allah-u Teala bu ayette şöyle buyuruyor.

"Kadınlardan biriyle evlenerek faydalandığımz takdirde mehirlerini kararlaştırıldığı veçhile verino Miktarını tayin ettikten sonra günü! hoşluğuyla herhangi bir hususta uyuşur samı suç yok size. Şüphe yok ki Allah her şeyi bilir, hüküm ve hikmet sahibidir"

Yine Şia ve Ehl-i Sünnet Hz. Resuluılah (s.a.a)ın kendisinin bu tür evlenmeğe izin verdiğini de ve o Hazret'in zamanında geçici süreyle evlenme yaptıklarında da ittifak içerisindeler.

Şia'yla Ehl-i sünnet'in ihtilaf ettikleri husus bu hükmün nashedilip edilmediğidir. Ehl-i Sünnet'e göre bu küküm halkmış ve geçici evlenme haram kılınmıştır. Bunu nasheden ise Sünnet-i Nebeviyye'dir, Kur'an değil. Ama Şia'ya göre, mezkur hüküm nashedilmemiş ve kıyamete kadar da helaldır. O halde ihtilaf mezkur ayetin nashedilip edilmediği

EHL-İ SÜNNETİN TENKİT ETTİĞİ.1

hususundadır. Öyleyse gerçeğin ortaya çıkması için herhangi bir duygusalhk ve taassube kapılmadan her iki grubun da sözlerini gözden geçirmek gerekiyor.

Mezkur ayetin neshedilmeyip kıyamete kadar mut'anın helal olduğunu.söyleyen Şia'nın delili şundan ibarettir.

"Hz. Resulullah(s.a.a)ın mut'ayı yasakladığı bize ulaşmamıştır. Ehl-i Beyt imamları ise Resulullah (s.a.a)'ın getirdiği bu hükmün baki kaldığını buyurmuşlardır. Eğer Hz. Resuluılah (s.a.a) Allah'ın kitabında geçen bu hükmü nashetseydi, bunu herkesten daha önce başlarında İmam Ali olmak üzere Ehl-i Beyt imamlarının açıklaması gerekirdi. Zira onlar Peygamber (s.a.a)'in bıraktığı iki emanetten biridir. Meselenin gerçeği şundan ibarettir. Ehl-i Sünnet'in kendi alimlerinin de şehadette bulunduğu gibi Allah'ın kitabında sabit olan mut'a hükmünün yasaklayan ikinci halife Ömer'dir. O kendi içtihadına dayanarak bunu yasaklamıştır. Oysa biz Ömer'in şahsi içtihadından dolayı bir ilahi hükmü terkedemeyiz. Şia'nın mut'anın helal oldJğu konusundaki sözlerinin özeti bundan ibarettir."

Bu söz isbat edildiği takdirde çok sağlam ve hak bir sözdür. Çünkü her müslümandan istenilen, Allah'ın ve Resu1'ünün hükümlerine tabi olmaktır ve diğerlerini makamları ne derece yüce olursa olsun Kur'an ve Sünnet'ten öne geçirmemektir.

Ama Ehl-i Sünnet'e gelince, onlar mut'anın helal kılınıp hel al lığın ın da Kur'an-ı Kerim'de açıklandığı, Resuluılah (s.a.a)ın da buna müsade ettiğini ve sahabenin de bunu

yaptıkları hususunda ittifak etmelerine rağmen, onun daha sonra nashedildiğini ileri sürmüşler ve nashedinin kim olduğunda ihtilaf etmişlerdir. Bazıları Hz. Resuluılah (s.a.a)'ın ölümünden önce onu yasakladığIni söylerken, bazısı ise Ömer ibn-i Hattab'ın onu yasakladığını söylüyor ve Ömer'in sözünün de hüccet olduğunu iddia ediyorlar. Çünkü Hz. Resuluılah (s.a.a)'dan naklettikleri bir hadiste şöyle denilmiştir.

"Benim ve benden sonra Hulefa-i Raşidin'in sünnetine sarıim ve onu dişlerinizle sımsıkı tutun."

Ömer'in sözlerinin de uygulanması gereken bir sünnet olduğunu iddia ederek Ömer'in yasağına dayanıp mut'ayı haram kabul eden Ehl-i Sünnet'in görüşüne bir sözümüz yoktur. Çünkü bu yalnızca bir taassup ve zorluktan gayri bir şey değildir. Yoksa nasıl müslüman bir kimse bazen hata edip, bazen isabet eden bir muçtehidin sözüne dayanarak Allah'ın ve Resurünün sözünü bir kenara bırakabilir?! Bu tutum, Kur'an ve sünneten açık bir nassın bulunmadığı bir konuda tutarsız olduğu gibi açık bir nassın bulunduğu bir husus olursa, o zaman da Ahzap suresinin 36. ayetindeki hükme dahil olur.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT E1TİĞİ.2

"Allah ve Resum, bir işe hükmetti mi erkek olsun, kadın olsun, hiçbir inananın, o işi istediği gibi yapmakta muhayyer olmasma imkan yoktur ve kim, Allah'a ve peygamberit1e isyan ederse gerçekten de apaçık bir sapıkhğa düşmüş, sapııp gitmiştir."

Bu hususta benimle aynı görüşü paylaşmayan kimse İslam şeriatı hakkında bildiği kavramlar ile Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Nebeviyye'ye müracaat etsin. Mezkur ayette, Kur'an-ı Kerim konuyu en iyi şekilde açıklamıştır. Kur'an-ı Kerim'de, Kur'an'a ve Sünnet-i Nebeviyye'ye sarılmayan kimselerin dalalete düştüğünü belirten birçok ayetler vardır.

Sünnet-i Nebeviyye'den olan deliilere gelince, bunlar da çoktur. Fakat Hz. Resuluılah (s.a.a)ın şu sözü ile iktifa ediyoruz.

"Muhammed'in helah kıyamete kadar helaldır, haramı da kıyamete kadar

haramdır."

Buna göre hiç kimsenin Allah veya Resulü tarafından açık bir nassın olduğu herhangi bir şeyi helal veya haram etmek hakkı yoktur.

Bütün bu delillerden sonra diğer müçtehitlerin davranış, haraket ve içtihatlarının da Kur'an ve Sünnet'te yer alan bir hükmü neshedebileceğini söyleyen ve bu hususta bizleri ikna etmeğe çalışan kimselere Bakara süresinin 139. ayetini cevap olarak söylemekten başka bir çaremiz yoktur.

"De ki: Allah hakkında bizimle mücadeleye mi girişiyorsunuz? O, bizim de rabbimizdir, sizin de rabbiniz. Bizim yaptıklarımız bize ai~ sizin yaptıklarınız size ve biz bütün kalbimizle Allaha bağlıyız."(1)

Ayrıca bu delili getirenler gerçekte Kur'an-ı Kerim ve Sünnet'le mut'anın sabit olduğuna dair Şia'nın görüşünü te'yit etmekte ve Ehl-i Sünnet kardeşleri için bir hüccet sayılmaktadırlar. O halde bahsimiz sadece Hz. Resuluılah (s.a.a)'ın hadisleriyle Kur'an-ı Kerim'deki mut'a hükmünü iddia edenler ile ilgilidir. Her ne kadar Müslim Sahih'inde Hz. Resulullah'ın mut'ayı nashettiğini nakletmiş ise de, bu grubun sözleri çelişkilidir ve sağlam bir delile de dayanmamaktadır. Çünkü eğer Hz. Resulullah'tan bu konuda herhangi bir nehiy gelmiş olsaydı Müslim'in Sahih'inde naklettiği üzere Ebubekir'in zamanıyla Ömer'in hilafet zamanının bir kısmına kadar müslümanlar arasında muta ile amel edilmezdi. Başka bir tabirle, eğer Resuluılah (s.a.a) mut'ayı haram kılmış olsaydı. Peygamber (s.a.a)den sonra mut'aya amel eden sahabelerin de bu nehyi bilmeleri gerekirdi.

Eta diyor ki, "Cabir ibn-i Abdullah dönmüştü, ziyaretine gittik. Bir takım Umre amelinden şeyleri sorduktan

---

1 - Sahih-i Muslim. c.4. s.158.

sonra mut'a konusundan söz açıldı Cabir dedi ki: "Evet, biz hem Hz. Resulullah'ın ve hem de Ebubekir'in ve hem de Ömer'in zamanında mut'a yaptık."

O halde eğer Resuluılah (s.a.a) mut'ayı nahyetmiş olsaydı sahabenin Ebu~ekir ve Ömer'in dönemlerinde mut'a yapmaları doğru olmazdl. Demek gerçek şudur ki, Hz. Resuluılah (s.a.a) onu nehyetmemiş ve onu haram etmemiştir. Sahih-i Buhari'de de olduğu gibi nehiy Ömer ibn-i Hattab'ın tarafından gerçekleşmiştir.

Musedded'in Yahya'dan, o da Imran Ebubekir'den, o da Ebu Reca'dan o da İmran ibn-i Husayin'den naklettikleri bir hadiste şöyle denilmiştir.

"Mut'a ayet i Allah'ın kitabında inmiştir. Biz de Resulullah'la birlikte ona amel ettik. Kur'an-ı Kerim'de onu haram kılacak bir ayet inmedi. Hz. Resuluılah da vefat edineeye onu nahyetmedi. Sonra birisi (çıkıp) bu hususta kendi görüşüne göre istediğini söyledi. "Muhammed bu adamın "Ömer olduğu söylenmiştir" demiştir.w

Aziz okur, gördüğün üzere sahabeninde sarih bir şekilde beyan ettiği gibi Hz. Resuluılah (s.a.a) mut'ayı nehyetmeden vefat etmiştir. Bu sahabi, hararnı Ömer'e isnad edip onun isteği üzere hükmettiğini söylemekten çekinmiyor. Yine Cabir ibn-i Abdullah el Ensari şöyle diyor. "Ömer'in Amr ibn-i Hureys olayında mut'ayı nehyedinceye kadar Hz. Resuluılah (s.a.a)'m ve Ebubekir'in döneminde bir avuç

1 - Buhari, c.5 s.158

hurma ve un karşılığında mut'a yapıyorduk."(1)

Anlaşılan sahabelerden bazısı da Ömer'in görüşünde idiler. Bu garipsenecek bir şey değildir. Çünkü "Perşembe günü faciası" olayında naklettiğimiz gibi sahabelerden bir kısmı Ömer'in Hz. Resulullah'a "sayıklıyor; bize Allah'm kitab'ı yeterlidir' derken de onun görüşünü paylaşıyorlardı O halde Hz. Resulullah'a hakaret sayılan bu gibi hassas meselede Ömer'i destekledikierine göre mezkur içıihatlarda neden onu desteklemesinler ki? Şimdi o sahabelerden birisini dinleyetim ki şöyle diyor.

"Ben Cabir ibn-i Abdullah'ın yanında idim, birisi gelip ona İbn-i Abbas ve İbn-i Zubeyr'in iki mut'a (Hacc mut'ası ve kadınların mut'ası) konusunda ihtilafa düştüklerini söyledi. Cabir, "Biz onları Resulullah'la birlikte uyguladık; fakat Ömer onları yasakladı, biz de artık tekrarlamadık" dedi. Bu yüzden ben şahsen bazı sahabelerin Ömer'in haraketini sağlamlaştırmak ve ona yönelen muhtemel itirazları defetmek için mut'anın yasaklanmasını ve nehyedilmesini Hz. Resulullah'a isnad ettiğine inanıyorum. Yoksa Hz. Resulullah'm Kur'an'ın helal kıldığı bir şeyi haram kılması düşünülemez. Çünkü biz İslam hükümleri içerisinde Allah'ın helal kılıp, Resulullah'm tahrim ettiği hiç bir hükme rastlamıyoruz. Hatta Hz. Resulullah'm bunu nehyettiğini bile farzetsek o zaman Hz. Resulullah'a en yakın kimse olup herkesten daha çok dini hükümleri bilen

---

ı1- Sahih-i Mislim, c.4, s.131

Hz. Ali bunun aksini söylemezdi. Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor.(1)

"Mut'a Allah'ın kollarına verdiği bir rahmetiir. Eğer Ömer onu yasaklamasaydı şaki (sapık) kimseden gayrisi zina yapmazdı" (1)

Ayrıca Ömer'in kendisi de nehyi Hz, Resulunah'a isnad etmemiş ve aksine şu meşhur sözünde açıkça:

"İki mut'a Resulullah'm döneminde helal idi, ben bu iki mut'ayı nehyediyorum ve onları yapanları cezalandıracağım. Bu iki mut'a, hacc mut'asıyla, kadınlann mut'asıdır."(2)

Ahmed ibn-i Hanbel'in Müsned'i de bu konuda Ehl-i Sünnet'in büyük bir çelişki içerisinde bulunduğunun bazılarının Hz. Resulullah'ın buyruğu na uyarak onu helal kabul ettiğinin ve bazısının da Ömer ibn-i Hattab'a uyarak

---

ı - Sa'lebi'nin yazdığı "El Kebir" tefsiri ile Taberani'nin yazdığı "El Kebir' adlı tefsiri, muı'a ayetinin tefsirinde.

2 - Fahr-i Razi'nin yazdığı "El Kebir' tefsiri, "Onlardan (kadınlardan) mut'a yaptığınız...." ayetin tefsirinde.

onu haram kıldığının en büyük delilidir. Ahmed ibn-i Hanbel'in tahriç ettiği bir hadiste de şöyle yer almıştır.

"İbn-i Abbas, "Hz. Resulullah mut'a' yaptı" dediğinde Urve ibn-i Zübeyr "Ebubekir ve Ömer mut'ayı nehyetmişlerdir" dedi. O zaman İbn-i Abbas "Şu Urve ne söylüyor?' dedi. Birisi "Ebubekir ve Ömer'in mut'ayı nehyettiğini söylüyor" dedi. O zaman İbn-i Abbas dedi ki: Yakında bu kavmin helak olacağına inanıyorum. Ben "Resulullah dedi" söylüyorum, o "Ebubekir ve Ömer nehyetmiştir" diyor."(1)

Ehl-i Sünnet, kadınların mut'ası konusunda Ömer'e itaat ederken, Hacc mut'ası (Hacc-ı Temettu) konusunda onun nehyine muhalefet etmişlerdir. Oysa daha önce naklettiğimiz üzere Ömer her iki mut'ayı da aynı şekilde nehyetmiştir. Burada muhim olan nokta Ehl-i Beyt imamlarının muhalefet edip Ömer'in haraketini inkar ederek her iki mut'aOln da kıyamete kadar helal olduğunu belirtmeleridir. Bununla birlikte Ehl-i Sünnet alimlerinden bazıları mut'anın helal oluşu konusunda Ehl-i Beyt'e uyarak, onun helal olduğuna inanmıştır. Onlardan birisi "Ez Zeytuni" üniversitesinin rektörlüğünü yapan Tunus'lu alim Şeyh Tahir ibn-i Aşur (r.a)'dır ki, ünlü tefsirinde "Onlardan istimta yaptığımz (kadınların) tayin edilen mehriyesini onlara verin" ayetini tefsir ederken mut'anın helal olduğuna inanmıştır.(2) Diğer alimlerin de bu alim gibi taassubun etkisi altında kalmayıp

- --------

1 - Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel, c.1, s.337,

2 - Tahir ibn-i Aşur'un yazdığı "Et Tahrir-u ve'l Tenvir" adlı tefsir, c.3, s.5.

dini hükümleri açıklamak hususunda kınayanların kınamasına itina etmemeleri gerekir.

Bu kısa bahsimizden de anlaşıldığı üzere Ehl-i Sünnet'in muta'nın helal kılınması konusunda Şia'ya itiraz edip kınamasında hiçbir bir delili olmadığı gibi aksine kesin delil ve hüccetler de Şia'nın görüşünü desteklemektedir. Bu konuda her müslümanın Hz. İmam Ali'nin şu sözünü hatırlaması gerekir. "Mut'a Allah'ın kullarına verdiği bir rahmettir." Gerçekten de hangi rahmet bundan daha önemli olabilir? oysa ki tuğyan ettiğinde, ister erkek olsun, ister kadın, insanı bir hayvan haline getiren azgın şehvetin ateşi bu hükmün tatbiki sayesinde sondürülebilir.

Bilahere, özellikle gençler olmak üzere bütün müslümanlar bilmelidir ki, Allah-u Teala, ister kadın ister erkek bir insanın zinaya düşmesinin cezasını bazı durumlarda kırbaçlanmak ve bazı durumlarda da taşlanarak öldürülmek şeklinde tayin etmiştir. Oysa insanları ve nefsi isteklerini yaratan ve onları islah edecek şeyleri de bilen sadece O'dur. O halde rahmet yolunu açmadan onlara ağır cezaları tayin etmez. Bu yüzden Rahman ve Rahim olan Allah, kullarına rahmederek mut'ayı helal kılmıştır ki, tamamen şaki olan kimseden gayrisi zinaya düşmesin. Nitekim hırsızlık yapan kimsenin de elinin kesilmesini emretmiştir. Fakat diğer yandan Beyt'ul Mal'dan fakir ve muhtaç olanların ihtiyaçlarının giderilmesini emretmiştir ki şaki alanlardan gayrisi hırsızlık yapmasın.

KUR'AN'IN TAHRİF MESELESİ

Kur'an'ın tahrif oluşu görüşü ister Şia ve ister Ehl-i Sünnet hiç bir müslümanın kabul edemeyeceği bir görüştür. Çünkü izzet ve azarnet sahibi olan Allah-u Team'nın kendisi Kur'an'ı koruduğunu belirtmiştir.

"Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik, elbette onu yine biz koruyacağız."

el-Hicr / 9

O halde hiç kimsenin ondan bir harf eksiltip veya ona bir harf eklemesi mümkün değildir. Kur'an Hz. Resuluılah (s.a.a)'in ebedi olan mucizesidir. O Hakim ve Hamid olan Allah'tan inen Kitap'tır; ona ne önünden ve ne de arkasından batıl yaklaşamaz. Bundan başka, İslam tarihi ve müslümanların asırlar boyunca süregelen yaşayış tarzı da Kur'a'nın tahrif olduğunu reddeder. Zira ashabın bir çoğu Kur'an'ı hıfzederek korumakta ve kendi çocuklarına hıfzettirmekte adeta birbirleriyle yarışıyorlardL O halde hiç bir şahıs, grup ve devletin onu tahrif edip değiştirmesi mümkün değildir. Eğer doğudan batıya, güneyden kuzeye bütün İslam ülkelerini gezersek yine bütün yeryüzünde Kur'an'ın aynı olduğunu ve hiç bir artırma veya eksiltmenin söz konusu olmadığını görürüz. Her ne kadar müslümanlar çeşitli grup ve mezheplere bölünmüşlerse de Kur'an-ı Kerim onların

hepsini bir araya toplayan sağlam bir esasdır. Kur'an-ı Kerim hususunda İslam ümmeti arasında herhangi

bir ihtilaf yoktur; ihtilaflar ancak Kur'an'ın tefsiri ve manası üzerindedir.

Şia'nın Kur'an'ın tahrif edildiğine inandığını söylemek asılsız bir suçlamadan ibarettir. Şia itikatları arasında böyle bir şey yoktur. Şia'nın Kur'an-ı Kerim'le ilgili inançlarını okuduğumuzda Kur'an-ı Kerim'in her türlü tahriften uzak olduğuna dair, Şia ulemasının takriben icma etmiş olduklarını görürüz. Akaid'ul İmamiyye kitabının yazarı şeyh Muzaffer, bu konuda şöyle diyor.

"Biz Kur'an-ı Kerim'in Allah-u Teabrnın Hz. Resuluılah (s.a.a)'in diline indirdiği vahyi olduğuna, onda her şeyin açıklamasının bulunduğuna inanıyoruz. O belagat, fesahat ve içerdiği yüce marifet ve hakikatleriyle Resuluılah (s.a.a)'in bütün insanları aciz bırakan ebedi mucizesidir. Onda değiştirme ve tahrif sözkonusu edilemez. Bu gün elimizde bulunup tilavet ettiğimiz Kur'an Resuluılah (s.a.a)'e inen Kur'an'ın bizzat kendisidir.Bunun aksini iddia eden kimse aklını yitirmiştir veya hile ve oyun peşinde olan bir .

kimsedir. Çünkü bu iddia, hakikat ve hidayetten uzaktır. Kur'an, ne önünden ve ne de arkasından batılın sızma imkanının olmadığı Allah'ın Kitab'ıdır."

Ayrıca Şia'ların yaşadığı bütün bölgeler de herkesçe bilinrnekte ve fıkhi hükümleri de gözler önünde bulunmaktadır. Eğer onların bu elimizde olan Kur'an'dan gayri Kur'an'ları olsaydı, bundan halkın haberi olurdu. Hiç unutmam, ben ilk olarak Şia bölgelerini ziyaret ettiğimde bu gibi söylentilerin etkisinde kaldığımdan dolayı bu hayali

Kur'an'ı bulmak amacıyla nerede büyük bir cildi kitap görsem alıp bakıyordum.

Fakat bu hayal çok geçmeden eriyip gitti ve bunun halkı Şia'dan nefret ettirmek için yapılan bir ~iftiradan başka bir şeyolmadığını anladım. Fakat yine de Şia'yı suçlama vesilesi olarak 1320 yılında vefat eden Muhammed Tak i Nuri'nin yazdığı, ve Kur'an'da tahrifin olduğunu iddia eden "Fasl'ul Hitab Fi İsbat-i Tahrif-i Kitab-i Rabb'iI Erbab" kitabı söz konusu ediliyor. Çünkü mezkur şahıs şii' dir. Bir takım insanlar ise bu kitabın sorumluluğunu Şia'nın boynuna yüklemek istiyorlar. Oysa bu insafa aykırıdır. Çünkü hak ve batıl, doğru ve ya!1lışın birlikte yer aldığı nice kitaplar yazılmıştır ki, sadece yazarının kendi şahsi görüşünü açıklamaktadır. Bu gibi kitaplar yalnızca Şia arasında değıı bütün İslami fırkaların arasında bulunmaktadır.' Acaba Mısır kültür bakanı ve Arap edebiyatı müdürü doktor Taha Hüseyin'in yazdığı" Kur'an ve cahiliyet şiiri" adlı kitabının sorumluluğunu Ehl-i Sünnet'in boynuna atabilir miyiz? Veya Ehl-i Sünnet'in nezdinde sahih. olan Sahih-i Buhari'nin veya Sahih-i Müslim ve diğerlerinin naklettikleri, Kur'an'da tahrifin

olduğuna dair olan hadisJ~rin Ehl-i Sünnet'in inancı olduğunu söylemek mümkün müdür? (1)

Fakat yine de biz kötülüğe iyilikle karşılık vererek bu gibi suçlamalardan es geçiyoruz. Gerçekten de bu konuda El

---

1 - Halbuki "Fasl'ul Hitab" kitabı şia'nuı nezdinde herhangi bir değer taşımıyor. Oysa Kur'an'ın eksiltilip arttırılması Ehl-i Sünnet'in sahih kabul ettiği Sahih-i Buhari, Müslim ve Müsned-i Ahmet'de yeralmıştır.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ 7

Ezher Üniversitesinde İslami fıkıh bölümünün müdürü Üstad Muhammed el Medini ne de güzel konuşmuştuı:

"Şia'nın Kur'an'ın eksiltildiğine inandığı görüşüne gelince, başa böyle bir şey yoktur. Bu iddia bizim kitaplarda bir nakilolarak geçtiği gibi onların da kitaplarında nakledilmiştir. Her iki fırkanın da muhakkik alimleri bu rivayetleri zayıf bitip baul olduklarını açıklamıştırlar. Buna göre, ne Ehl-i Sünnet'in ve ne İmamiyye Şia'sının ve ne de Zeydiye'nin arasında Kur'an'ın tahrif olduğu inancı yoktur. Bizim nakletmesinden vazgeçtiğimiz bu hadislerden bazı örnekler görmek isteyen kimse Suyuti'nin yazdığı "EI İtkan Fi Ulum'il Kur'an" gibi kitapıara başvurması yeterlidir. Mısır'lı birisi 1498 miladi yılında bu gibi uydurma ve reddedilen yalan hadisleri Ehl-i Sünnet kaynaklarından toplayarak "EI Furkan" adlı bir kitap yazıp yayınlayınca El Ezher Üniversitesi onda olan fesat yönlerini ilmi delillerle açıklayarak devletten o kitabın toplaulmasını istedi. Devlet de bunu kabul ederek mezkur kitabı toplattL Kitabın yazarı meseleyi bazı makamlara şikayet etmesine rağmen bir netice alamadı. Acaba burada, filanın yazdığı bir kitap veya naklettiği bir hadisten dolayı Ehl-i Sünnet'in Kur'an'ın kutsallığını inkar ettiğini veya onun tahrif edildiğine inandıkları söylenebilir mi? Şia için de aynı şey sözkonusudur. Yani onlarda da bizde olduğu gibi Kur'an'ın tahrif edildiğine dair bazı rivayetler nakledilmiştir. Bu konuda altıncı asırda yaşayan büyuk Şia alimlerinden birisi olan Aıiame Ebulfazl ibn-i Hasan et Taberisi'nin yazdığı

"Mecmau'l Beyan Fi, Olum'il Kur'an" adlı tefsirinde şöyle diyor.

"Kur'an'da artırma iddiasına gelince, bunun batıl bir iddia olduğunda, İslam ümmeti icma etmiştir. Eksiltme konusuna gelince, gerçi bunu bizim ashaptan bazısı ve Ehl-i Sünnet'ten de bilgisiz bir grup nakletmişlerse de, mezhebimizin doğru görüşü Kur'an'da eksiitmenin olmadığıdır. Bu görüşü Şia'mn 4. asır ulemasından olan Seyyit Murtaza'da (r.a) teyit edip "Tarablisiyyat Sorularının Cevabı" adlı kitabında bu konuda yeterince açıklamada bulunmuştur. Seyyit Murtaza (r.a) bir çok yerde Kur'an-ı Kerim'in sihhati hususundaki bilgimizin aynen şehirlere, tarihte vuku bulan

büyük olaylara, ünlü kitap ve Arap şiirlerine olan bilgimiz gibi olduğunu söylemektedir. Yani doğruluğunda hiçbir şüphe sözkonusu değildir:' Özellikle de, Kur'an'ın muhafaza edilip okunması hususundaki ilgi ve teveccüh bu zikrettiğimiz şeylerin korunmasına olan ilgiyle kıyas edilmeyecek kadar fazladır. Çünkü Kur'an Peygamber'imizin mucizesi ve dini ilim ve hükümleri n kaynağını teşkil etmektedir. İslam bilginleri onun hıfz ve korunmasına son derece ehemmiyet göstermişlerdir. Hatta i'rab, kıra'at, harf ve ayetler hususundaki görüşlerin hepsini kaydetmişlerdir. Buna göre bütün bu gerçek ilgi neticesindeki korumadan sonra kim onda herhangi bir değiştirme veya eksiltilmenin olduğunu iddia edebilir." (1)

ı - El-Ezher Üniversitesinin İslami fılah müdürü Üstad Muhammed el-Medini"nin "Risalet'ul İslam dergisinin 11. yılın 4. sayısının 382 ve 383. sayfasında yeralan makalesi.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT EITİĞİ. 8

Aziz okuyucular için Kur'an'ın eksiltilip artırılmasına dair suçlamanın Şia'ya nisbetle Ehl-i Sünnet'e daha yakın olduğunu açıklığa kavuşması için bu konuda Ehl-i Sünnet kaynaklarında yeralan rivayetlerden bir kaçına işaret ediyorum: Zaten bu konu beni, bütün inançlarımı incelerneğe iten sebeplerden biri idi. Çünkü ben Şia'ya itiraz edip tenkit etmeğe çalıştığım bu gibi suçlamalarda onlar kendilerinin bundan beri olduğunu ve mezkur itiraz ve tenkitin benim hakkımda daha çok geçerli olduğunu söylüyorlardı.

Ehl-i Sünnet ulemasından olan Taberani ve Beyhaki'nin tahriç ettikleri bir rivayette şöyle kaydedilmiştir. "Kur'an'ın iki suresi daha vardı ki Onlardan biri şöyle idi:

"Bismillahirrahmanirrahim.

Gerçekten biz senden yardım diliyoruz. Sana istiğfar ediyoruz. Bütün hayırlarda seni hamdediyoruz. Seni inkar etmiyoruz. Sana isyan eden kimseden kopup ayrılıyoruz."

İkinci sure ise şöyledir. "Bismillahrrahmanirrahim.

Ey Allahımız, yalmzca sana ibadet ediyoruz. Sana namaz kıllyoruz. Sana secde ediyoruz. Sana ulaşmak için çaba harcıyor, sana itaat ediyor, Senin rahmetine ümit ediyor, senin hakiki azabmdan korkuyoruz. Gerçekten de senin azabm kafirlere erişecektir."

Bu iki sureyi Rağib "El Muhazarat" adlı kitabında "İki kunut suresi" adını vermiştir. Ömer ibn-i Hattab kunutta bu

iki süreyi okurdu. Bu süreler Ibn-i Abbas ve Zeyd ibn-i Sabit'in mushaflarında mevcut idi."(1)

Ahmed ibn-i Hanbel'in Übeyy ibn-i Ka'b'dan naklettiği bir hadis de şöyledir.

"Übeyy ibn-i Ka'b, "Siz Ahzap süresini ne kadar okuyorsunuz?" diye sordu. (Sorulan kişi) yetmiş civarında "diye cevap verdi. Übeyy ibn-i Ka'b dedi ki: "Ben onu Resuluılah (s.a.a) ile birlikte Bakara süresi kadar veya daha fazla okurdum. Recm ayeti de onda var idi."(2)

Görüldüğü gibi Suyuti'nin El İktan ve Durr'ul Mensur kitaplarında yeralıp Taberani ve Beyhaki'nin naklettiği kunut süreleri diye adlandırılan mezkur iki süre Kur'an-ı Kerim'de mevcut değildir. Bu ise şimdi elimizde bulunan Kur'an-ı Kerim'den İbn-i Abbas ile Zeyd ibn-i Sabit'in mushaflarında yer alan mezkur sürenin eksiltildiği anlamına geldiği gibi elimizdeki Mushaf'tan gayri mushafların olduğunu da gösteriyor. Mezkur iki süreyi sünniler bazı namazıarın kunutunda okuyoriar. Şahsen ben de bunları hıfzetmiştim bazı namazıarda kunutda okuyordum. Ama Ahmed'in naklettiği ikinci hadise gelince Ahzap süresinin dörtte üçünün eksiltildiğini söylemektedir. Çünkü Bakara süresi 286 ayettir, oysa Ahzap süresi 73 ayettir ve eğer Kur'an'ı hizibiere bölersek Bakara süresinin beşden fazla hizbe bölündüğünü görüyoruz, oysa Ahzap süresi sadece bir hizip sayılıyor. Öte taraftan da Übeyy ibn-i Ka'b'ın "Ahzap

---

ı - Suyuti'nin yazdığı "El-İtkan" ve "Ed-Durr'ul Mensur,"

2 - Müsned-, Ahmed ibn-i Hanbel. c.5. s.132

.....

süresini Hz. Resulullah ile birlikte Bakara süresi kadar veya daha fazla okuyordum "dediğini görüyoruz. Onun ise Hz. Resulullah'ın (s.a.a) zamanında Kur'an'ı hifzeden hafızların en meşhurlarından birisi olduğu ve Ömer'in onu halka teravih namazını kıldırmak için seçtiğie 1) dikkate alınırsa, bu sözü şüphe ve hayret uyandırmaktadır.

Yine Ahmed ibn-i Hanbel'in Müsnedi'nde Übeyy ibn-i Ka'b'dan(2) naklettiği ayrı bir rivayette de şöyle yeralmıştır.

"Resuluılah (s.a.a) buyurdu ki: "Allah-u Teala senin için Kur'an okumamı emretmiştir." Daha sonrada şöyle okudu:

(Ehl-i Kitap'tan kafir olanlar...) ve bu sürenin içerisinde şunları söyledi: "Eğer insanoğlu bir ova dolusu mal ister ve ona verilirse, ikincisini de ister ve eğer kendisine ikincisini de verilirse üçüncüsünü de ister. İnsan oğlunun karnını topraktan başka bir şey doyurmaz. Allah tövbe edip, dönenlerin tövbesini kabul eder. Allah'ın nezdinde sağlam ve doğru din hanif (İslam) dinidir, müşriklik, Yahudilik ve Hristıyanlık değiL Her kim hayırlı bir amel yaparsa o mükafatsız bırakılınaz."

Yine Hafız İbn-i Asakir Tarih'inde Übeyy ibn-i Ka'b ile ilgili bölümde şöyle yazıyor. "Ebu Derda, Şam halkından oluşan bir grupla birlikte

---

ı - Sahih-i Buhari. c.2, s252,

2 - Musned-i Ahmed. c.5, s.131

Medine'ye giderek Ömer'in huzurunda şu ayeti okudular: "Kafirler kalplerinden cahiliyyet taassubunu yerleştirdiklerinde, siz de eğer onlar gibi taassuba kapılsanız Mescid'ul Haram fesada düçar olur" O zaman Ömer "Size bu ayeti kim böyle okudu?" dedi. Onlar "Übeyy ibn-i Ka'b" diye cevap verdiler. Ömer onu çağırttı ve onlara "O ayet i okuyunuz" dedi. Onlar da yine "Eğer siz de onlar gibi taassuba kapılsanız Mescid'ul Haram fesada düçar olur" şeklinde okudular. O zaman Übeyy ibn-i Ka'b Ömer'e "Evet ben onlara böyle okumuşum" dedi. Bunun üzerine Ömer Zeyd ibn-i Sâbit'e "sen oku" dedi. Zeyd aynen halkın okuduğu gibi okudu. (yani onların okuduğunun Kur'an'da olmadığını açıkladı.) O zaman Ömer "Allah'ım, ben bu kıraattan (zeyd'in kıraatından) gayrisini tanımıyorum" dedi. Übeyy ibn-i Ka'b ise şöyle cevap verdi: "Andolsun Allah'a ki ey Ömer, sen biliyorsun ki, ben Resulullah'ın huzurunda bulunuyordum, fakat onlar bulunmazlardı. Ben Resulullah'ı görürken onlar görmezlerdi. Andolsun Allah'a, eğer sen istersen ben kendi evime saklanırım ve ölünceye kadar bunu kimseye söylemez ve kimseye de böyle okutmam." O zaman Ömer "Allah'ım, bizi affet. Bildiğin gibi Allah sana ilim vermiştir. O halde bildiğini halka da öğret" dedi."

Yine şöyle "Bir gün Ömer, bir gencin "Peygamber mu'minlere, onların kendi nefislerinden daha evladır. Hanımları ise onların anneleridir. O da onların babasıdır" şeklinde okuduğunu görünce ona itiraz etti. Mezkur genç "Übeyy ibn-i Ka'b'ın Mushafında böyle yazılmıştır" dedi.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.10

Ömer gidip Ubeyy ibn-i Ka'b'dan konuyu sordu. Übeyy ibn-i Ka'b ona "Ben Kur'anla meşgul olurken sen çarşılarda alış-verişle meşgul oluyordun." cevabını verdi" (1) Bunun benzerini İbn-i Esir "Camiu'l Usul" adlı kitabında, Ebu Davud Sünen'inde ve Hakim Müstedrek'in de nakletmiştir.

Aziz okuyucu, görüldüğü üzere bu gibi rivayetler Ehl-i Sünnet'in kitaplarını doldurduğu halde ondan gaflet edip, Şia'ya itirazda bulunuyorlar. Oysa Şia kitaplanndaki benzeri rivayetler bu rivayetlerin onda biri kadar bile değildir. Bazı inatçı kimseler bu rivayetleri reddederken onların senetlerinin zayıf olduğunu ileri surerek Ahmed ibn-i Hanbel'e bu gibi hurafi ve zayıf hadisleri tahriç ettiğinden dolayı itirazda bulunup, Ahmed'in Müsned'i ile Ebu Davud'un Sünen'inin Ehl-i Sünnet'in nezdinde Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim gibi değer taşımadığını söyleyebilir. Fakat bu gibi rivayetler Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'de de mevcuttur. Buhari Sahih'inde(2) Ammar(r.) ve Hüzeyfe'nin (r.) menakıbi bölümünde naklettiği bir hadiste Alkame şöyle diyor.

"Şam şehrine gelmiştim. İki rek'at namaz kıldıktan sonra "Allah'ım, benim için salih bir arkadaş karar kı!." diye dua ettim. Daha sonra toplu halde bulunan bir grubun nezdine gelip oturdum. Bu arada ihtiyar bir adam gelip benim yanımda oturdu. "Bu şahıs kimdir?" diye sorduğumda, Ebu Derdâ! olduğunu söylediler. Ben ona "Allah'tan bana salih bir

---

1 - İbn-i Asâkir'in yazdığı Tarih-i Dimeşk. c2, s228.

2 - Sahih-i Buhari, c.4, s.215.

arkadaş göndermesini istemiştim, Allah seni gönderdi" dedim. O benim nereden olduğumu sordu, ben Kufe halkından olduğumu söyledim. O, "Resulullah'ın ibrik, yastık ve nalinlerinin sahibi olan aranızda değil midir? Allah'ın Peygamberinin diliyle şeytandan koruduğu kimse aranızda değil midir? Peygamberin hiç kimsenin bilmediği sırlarının arkadaşı aranızda değil midir? dedi. Daha sonra

süresini Abdullah nasıl okuyor'!' dedi. Ben

diye okudum. O "Andolsun Allah'a ki, Hz. Resuluılah da kendi ağzıyla bana böylece okumuştur" dedi.

Ayrı bir rivayette de daha sonra şunun nakledildiğini yazıyor: "Bunlar durmadan bana israr ediyorlardı. Hatta nerdeyse beni Hz. Resulullah'ın kendisinden duyduğum şeyden ahkoyacaklardı."(1)

Ayrı bir rivayette de şöyle yazıyor.

Resuluılah bunu kendisi bana böyle okudu; fakat bunlar durmadan bana israr ediyorlardı. Hatta nerdeyse beni geri

---

ı - Sahih-i Buhari, c4, s216.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.11

çevireceklerdi."(1)

Bu rivayetler, bu gün elimizde bulunan Kur'an'daki ayetinden önce kelimelerinin artırılmış olduğunu ifade etmektedirler.

Yine Buhari Sahih'inde kendi senediyle İbn-i Abbas'tan naklettiği bir rivayette şöyle yer almıştır. Ömer ibn-i Hattab şöyle diyordu:

"Allah hakk olarak Muhammed'i (s.a.a) Peygamber olarak göndermiş ve O'na kitap indirmiştir. İndirdiği ayetler arasında recm ayeti de vardı. Biz onu okuduk anlayıp hıfzettik ve bu ayete dayanarak Resuluılah da recmi uyguladı. Biz de ondan sonra recmettik. Fakat ben uzun bir zaman geçtikten sonra halkın "Biz recm ayetini Allah'ın Kitab'ında görmüyoruz" diyerek, Allah'ın indirdiği bir farizeyi terkedip dalalete düşmesinden korkuyoruz. Oysa recm, Allah'ın Kitab'ında beyyine veya itiraf ile zina ettiği sabit olan evli kadın veya erkek için farz kıldığı bir hükümdür. Bir de biz Allah'ın kitabında şu ayet i de okuyorduk: "Babalarınızı bırakmayın (başka bir baba edinmeyin), zira babanızdan dönmeniz sizin için küfür sayllmaktadır."(2)

Yine Müslim Sahih'inde "İnsan oğlunun eğer iki ovası bile olsa üçüncü bir ovayı ister" bölümünde naklettiği bir rivayette şöyle yer almıştır.

ı - Sahih-i Buhari, c.4, s218, "Menakib-u Abdullah ibn-i Mes'ud'.

2 - Sahih-i Buhari, c.8, s.26, "Evli kadının zina yaptığı takdirde recmedilnıesi gerektiği" bölüm

"Ebu Musa Es'ari Basra Karilerini davet etti. Onun yanında üç yüz Kur'an karisi toplandı. Ebu Musa onlara hitab ederek şunları dedi:

"Siz Basra halkının önde gelenleri ve karilerisiniz. Kur'an'ı tilavet edin, fakat dünya hayatı size çok gelmesin ki sizden öncekilerin kalbi katılaştığı gibi sizin de kalbiniz katılaşır. Biz önceleri uzunluk ve şiddet bakımından Beraet süresini, benzettiğimiz bir süreye okuyorduk, fakat ben ondan bir miktarını hatırlıyorum ki, şöyledir. "Eğer insan oğlunun iki ova dolusu malı olsa bile üçüncü bir ovayı da ister, İnsan oğlunun karnını tapraktan başka birşey doyurmaz" Ve yine Müsebbihat süre elimizdeki benzettiğimiz bir süreyi de okuyorduk ki şu anda unutmuş durumdayım. Ama ondan şunu hatırlıyorum: "Ey iman edenler, neden yapmadığınız şeyleri söylüyorsun uz ki aleyhinize şehadet edilir ve kıyamet günü ondan dolayı sorguya

çekilirsiniz"(1)

Ebu Musa Eş'ari'nin biri 129 ayet olan Beraet süresine, diğerini ise yaklaşık 20 ayetten oluşan Müsebbihat surelerine benzettiği bu iki sure elimizdeki Kur'an-ı Kerim'de mevcut değildir. Evet bunları şaşkınlıkla okumaktan başka insanın elinden ne gelir sizce?

Ehl-i Sunnet'in kitap, Müsned ve Sihah'ları Kur'an-ı Kerim'in azaltılıp çoğaltıldığını gösteren bu gibi rivayetlerle dolu olduğuna göre bu iddianın batıl olduğu hususunda icma

---

1 - Sahih-i M üslim, c.3, s.1O0. .. insanın iki kova dolusu malı olsa üçüncüsünü ister' bölümü.

eden Şia'ya neden bu kadar suçlama ve saldırıda bulunmaktadırlar? Şia içerisinde Kur'an'ın tahrif oluşunu iddia eden "Fasl'ul Hitab fi Isbat-I Tarif-i Kitab-i Rabb'il Erbab" kitabının yazarı 1320 hicri yılında vefat etmiştir ve O bu kitabı takriben bundan yüz yıl önce yazmıştır. Oysa El Ezher Üniversitesi'nde İslami fıkıh müdürü olan Şeyh Muhammed el Medini'nin söylediği gibi Ehl-i Sünnet'ten olan "EI Furkan" kitabının yazarı ondan dört yüz yıla yakın bir sure önce bu iddiayı öne sürmüştür.(l) Muhim olan şudur ki, hem Ehl-i Sünnet'in ve hem de Şia'nın muhakkik ve araştırmacı alimleri bu gibi rivayetlerin batıl ve nadir olduğunu açıklayarak elimizde bulunan şu Kur'an'ın Hz. Muhammed'e (s.a.a) inen Kur'an'ın aynısı olduğunu ve onda hiç bir artırma, eksiitme ve tahrifin söz konusu olmadığını isbatlamışlardır. O halde Ehl-i Sünnet Şia'ya, Şia nezdinde itibarı olmayan bazı rivayetlerden dolayı nasıl itiraz edebilirler? Oysa kendi Sihah'lan bu gibi rivayetlerin zahiren sahih olduğunu bile isbatlıyor.

Biz bu gibi hadislere büyük bir acı ve üzüntüyle işaret etmek zorunda kaldık. Eğer arkalarında bilinen komploların yeraldığı, özellikle de İran İslam İnkılabı'nın başarı ya ulaşmasından sonra yoğunlaşan Şia;ya karşı suçlama ve tekfir meselesi ortada olmasaydı ve bütün bunlar bazı Sünnet-i Nebeviye'ye uyduklarını iddia edenler vasıtasıyla gerçekleşmeseydi, biz bu gün Ehl-i Sünnet kaynaklarında mevcut olan bu gibi hadisleri bir kenara bırakıp, onları

---

1 - Risalet'ul İslam Dergisi, 11. yıl, 4. sayı, s. 382 ve 383.

nakletmez ve görmezlikten gelirdik. Ben, hangi fırkadan olursa olsun bütün müslüman kardeşlerime hitabederek diyorum ki: Kardeşleriniz hususunda Allah'tan

korkon. "Hep birlikte Allah'ın ipine sarılın, bölünmeyin. Hatırlayın Allah'ın size olan nimetini ki, birbirinize düşmandınız o sizin kalplerinizin arasını yaklaştırdı ve siz onun nimeti sayesinde birbirinizle kardeş oldunuz"

DOĞRULARLA BİRLİKTEb DOĞRULARLA BİRLİKTE

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.0

İKİ NAMAZI BİRLİKTE KILMAK KONUSU

Şia'ya dil uzatma vesilesi yapılan konulardan birisi de Şia'nın öğle namazı ile ikindi namazını ve akşam namazıyla yatsı namazını birlikte kılmaları hususudur.

Ehl-i Sünnet bu konuda Şia'yı tenkit ederek kendilerinin bunun aksine, namazı koruyup hifzedenlerden olduklarını belirtiyorlar. Zira Allah-u Tcilıi Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

"Gerçekten de namaz mu'minlere vakitli olarak yazılan bir farizedir."

Nisâ / 103

Bir grubun leh veya aleyhinde herhangi bir hüküm vermeden önce konuyu tüm yönleriyle inceleyerek her iki grubun da konu hakkındaki sözlerini dinlememiz gerekir.

Ehl-i Sünnet "cemi takdim" diye anılan öğle namazıyla ikindi namazını Arefe'de, "cem'i ta'hir" diye adlandırılan yatsı namazıyla akşam namazını Müzdelefe'de birlikte kılmanın caiz olduğu hususunda ittifak etmişlerdir.

Hatta bu hususta, ister Şia ister Sünni bütün islami fırkaları, istisnasız olarak ittifak etmişlerdir. Şia'yla Ehl-i Sünnet arasındaki ihtilaf seferi olmaksızın yılın bütün günlerinde öğle namazıyla ikindi namazını

ve akşam namazıyla yatsı namazını birlikte kılmanın caiz olup olmadığı hususundadır. Fakat Hanefi'ler hatta seferde bile bu namazıarın birlikte kılınmasının caiz olmadığını söyleyerek özellikle de seferde

cem etmenin caiz olduğunu bildiren açık naslar olmasına rağmen, ister Ehl-i Sünnet ve ister Şia tüm İslam ümmetinin icmasına muhalefet etmişlerdir. Maliki, Şafii ve Hanbeli1ere gelince mezkur

farizelerin seferde birlikte kılınabileceğinin caiz olduğunu söyleyip, korku, hastalık, yağmur ve toprak fırtınası gibi olaylardan dolayı da birlikte kılınmalarının caiz olup olmadığında ihtilaf etmişlerdir.

İmamiyye Şia'sı Ehl-i Beyt imamlarından bu hususta gelen rivayetıere iktida ederek

sefer, hastalık, yağmur ve korku gibi bir özür sözkonusu olmaksızın da mezkur namazıarın birlikte kılınmasının caiz olduğuna inanıyorlar. Bu konuda Şia'yla (Şia ulemasıyla) tartışınca bizzat kendimizin şüphe ve soruya muhatab olduğumuzun farkında olmamız gerekir.

Zira Ehl-i Sünnet'in Şia'ya karşı getirdiği her delile cevab vererek bizzat kendileri reddederler. Zira onlar Ehl-i Beyt imamlarından ta'lim görmüş ve Ehl-i Beyt imamları onlara müşkül olan birçok konuyu açıklamışlardır. Onlar da Kur'an ve Sünnete vakıf olan Ehl-i Beyt imamlarına iktida etmekle iftihar ediyorlar.

İlk defa Şehid Muhammed Bakır es-Sadr arkasında öğle ve ikindi namazını bir arada kıldığımı hiç unutmam. Ben Necef şehrinde iken öğle namazıyla ikindi namazını ayrı-ayrı kılıyordum. Fakat o mutlu günde şehid Muhammed Bakır es-Sadr ile birlikte onun evinden çıkıp mukallitlerine imambk ettiği camiye gittik. Onlar bana saygı göstererek Muhammed Bakır es-Sadr'ın arkasında benim için bir yer ayırdılar. Öğle namazını kılıp ikindi namazına

başlamak istenirken fikrimden ayrılmak geçti; fakat ben iki sebepten dolayı kalkıp gitmedim. Evvela merhum Sadr'ın azameti beni aldı ve namazı öyle bir huşu içinde kıldık ki namazı biraz daha uzatmasını arzuluyordum. Ikinci olarak da benim ona en yakın bir yerde olmam nedeniyle, adeta bir gücün beni ona doğru çekip ayrılmama engelolduğunu hissediyordum.

İkindi farizesini tamamladıktan sonra halkın onun etrafını sarıp sorularını sorduklarında ben de onun arkasında bulunuyordum. Bazı yavaş sorulan sorular hariç sorulan soru ve cevapları ben de duyuyordum.

Daha sonra beni yemek için evine götürdü. İşte o vakit ben kendirnin bir şeref misafiri olduğumu hissettim. Ben bu fırsatı ganimet sayarak iki namazı bir arada kılmak konusunu sorarak şöyle dedim: "Efendim,

acaba zaruret halinde insan iki farizeyi bir arada kılabilir mi?" O cevap olarak şöyle dedi: "Hatta hiç bir zaruret söz konusu olmaksızın bütün hallerde iki farizeyide bir arada kılabilir" dedi. Ben "Bu hususta deliliniz nedir?" diye sordum.

O "Hz. Resulullah (s.a.a) sefer, korku, yağmur ve herhangi bir zaruret olmaksızın Medine'de iki farizeyi bir arada kılmıştır. Bunu ise sadece bizlere bir kolaylık sağlamak için yapmıştır. Hamd olsun Allah'a,

bu konu Ehl-i Beyt imamları aracılığıyla bizim nezdimizde sabittir. Sizin nezdinizde de sabittir" dedi. Ben ,bu cevabı çok garipsedim. Bu bizim nezdimizde nasıl sabit olabilir? Oysa ben şimdiye kadar böyle bir şey duymamış ve Ehl-i Sünnet'ten bir şahsın bile bununla amel ettiğini görmemiştim. Aksine onlar ikindi ve yatsı

namazlarının

ezandan bir dakika bile önce kılındığı takdirde batil olduğunu söylüyorlarr, nerde kaldı ki ikindi namazının ikindi ezamndan saatlerce önce, yani öğle namazıyla bir arada kılınsın veya akşam namazıyla birlikte yatsı namazı kılınmasına izin vermiş olsunlar? Şehit Muhammed Bakır es-Sadr, benim şaşkınlık ve garipsememin farkına vararak orada bulunanlardan birisine fısıldayarak bir şeyler söyledi. O kalkıp hemen iki tane kitap getirdi. Ben onların Sahih-i Buhari ile Sahih-i Müslim olduğunu anladım.

Seyyit Muhammed Bakır es-Sadr ondan iki farizenin birarada kılınmasryıla ilgili olan hadisleri bana göstermesini istedi. Ve ben bizzat kendim Sahih-i Buhari'de Hz. Resulul!ah'ın (s.a.a) öğle ile ikindi ve akşam

ile yatsı namazıarım birlikte kıldıklarına dair hadisleri okudum. Hatta Sahih-i Müslim'de herhangi bir korku, yağmur ve sefer sözkonusu olmaksızın hazer halinde (seferde olmaksızın) iki namazın bir arada kılınmasıyla Resulul!ah'ın (s.a.a) öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazıarını birlikte kıldıklarına dair hadisleri okudum.

Hatta Sahih-i Müslim'de herhangi bir korku, yağmur ve sefer sözkonusu olmaksızın hazer halinde (seferde olmaksızın) iki namazın bir arada kılınmasıyla ilgili mustakil bir babın olduğunu gördüm.

Fakat her ne kadar kalbi me onların ellerinde bulunan Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'in belki de tahrif edilmiş olabilir diye bir şüphe geldiyse de şaşkınlığımı gizleyemedim. Ama mezkur kitaplara Tunus'ta da başvurmayı kararlaştırdım. Şehit Seyyit Muhammed Bakır es-Sadr, bu delillerden sonra, ne görüşte

EHL-İ SÜNNET'İN TENKIT ETTİĞİ.2

olduğumu sordu. Ben "Siz hak üzeresiniz; sizin sözünüz doğrudur, fakat ayrı bir soru sormak istiyorum" dedim.

O 'Buyur" dedi.

Ben: "Bizim nezdimizde bir çok şahıs geceleyin seferden

döndükten sonra öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazıarım hep birlikte kaza olarak kılıyorlar. Acaba bu caiz midir?" diye sordum.

O 'Bu caiz değildir" dedi.

Ben dedim ki: "Biraz önce Hz. Resulullah'ın hem namazıarı ayrı - ayrı olarak kıldığını ve hem de birlikte kıldığını söylediniz Böylece Resulullah bizlere Allah'ın razı olduğu namaz vakitlerini bildirmek istemiştir."

O şöyle cevap verdi: "Öğle namazıyla ikindi namazıarının müşterek bir vakitleri vardır; o ise öğleden başlayarak güneşin batışına kadar devam eder. Akşam namazıyla yatsı namazının da müşterek vakitleri vardır; o ise güneşin batışından (biraz sonra) başlayarak gecenin yarısına kadar sürer. Sabah namazının ise kendine has bir vakti vardır, o da fecr-i sadıktan güneş doğuncaya kadardır. Bu vakitlerden dışarı çıkan kimse

"Namaz mu'minlere vakitli olarak farz kılınmıştır"

Nisâ / 103

ayetine muhalefet etmiş olur. Örneğin sabah namazını fecr vaktinden önce veya güneş çıktıktan sonra kılamıyacağımız gibi, öğle ile ikindi namazlarını öğleden önce veya güneşin batışından sonra, akşam namazıyla yatsl namazını da güneş

batuktan önce veya gece yansmdan sonra kılamayız."

Seyyit Muhammed Bakır es- Sadr'a teşekkür ettim. Her ne kadar ikna olmuştumsa da yine de ondan ayrıldıktan sonra Tunus'a dönüp konuyu tam derince araştırıp, hakikati görmeden söz konusu namazlarımı bir arada kılmadım. Şehit Muhammed Bakır es-Sadr ile benim ararnda iki farizeyi birarada kılmakla ilgili cereyan eden kıssa bundan ibaretti.

Bunu nakletmekten maksadım, Ehl-i Sünnet kardeşlerime gerçekten Enbiya'nın ilim ve ahlak varisleri olan mutevazi alimlerin ahlaklarınm nasılolduğunu açıklamanın yanısıra kendi sahih kaynaklarımızda bulunmasına ve o kaynakların doğruluğuna inanmamıza rağmen bu kaynaklardan habersiz kaldığımız için diğerlerine itiraz ettiğimize dikkati çekmektir.

Ahmed ibn-i Hanbel Müsned'inde İbn-i Abbas'tan naklettiği bir hadiste diyor ki: "Resulullah (s.a.a) Medine'de mukim olup misafir olmadığı halde sekiz rek'atı ve yedi rek'atı bir arada kıldı."(1)

İmam Malik de "El Muvatta" kitabında İbn-i Abbas'tan naklettiği bir rivayette şöyle diyor. "Hz. Resulullah (s.a.a) bir korku ve sefer olmaksızın öğle namazıyla ikindi namazını, akşam namazıyla yatsı namazı nı bir arada kıldI."(2)

Yine Müslİm kendi Sahih'inin "Seferi olmadan iki namazı birlikte kılma" bölümünde İbn-i Abbas'tan naklettiği bir hadiste şöyle yazıyor." Hz. Resuluılah (s.a.a) bir korku ve

- -- - - -- - --- ----------

ı - Müsned-i Ahmed İbn-i Hanbel, c.1, s.221.

2- Imam Malik'in "El Muvatta' adlı kitabı, Şerh'ul Havalık," c.1 s.161.

seferi olmaksızın öğle ile ikindi namazına, akşam ile yatsı namazım bir arada kıldı" (1) Yine İbn-i Abbas'tan naklettiği ayrı bir rivayette şöyle diyor: "Hz. Resulullah (s.a.a)

Medine'de bir korku ve yağmur olmadan öğle ile ikindi akşam ile yatsı namazıarım birlikte kıldı." Ravi diyor: İbn-i Abbas'tan, onun niçin böyle yaptığını sorduğumda "Ümmetinin bir zorluğa düşmemesi için böyle yapmıştır" cevabını verdi."(2)

Bu Nebevi Sünnet'in ashabın nezdinde yaygın olup amel edildiğini gösteren delillerden birisi de aynı bölümde naklettiği şu rivayettir. Ravi şöyle diyor. "Bir gün ikindiden sonra Ibn-i Abbas bize konuşma yapmaya başladı.

Ama güneş batıp, yıldızlar çıkmasına rağmen konuşmasına devam ediyordu. Halk "Namaz, namaz" derneğe başlamıştı. Bu arada Beni Temim'den olan birisi de durmadan namaz, namaz diyordu. İbn-i Abbas ona hitabederek "Ey biçare,

bana sünneti mi öğretiyorsun?" dedi. Sonra da şunları ekledi: "Ben Hz. Resulullah'ın öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazıarını birlikte kıldığını gördüm." Ayrı bir nakilde de İbn-i Abbas'ın o şahsa şunları dediğini kaydetmiştir. "Ey zavallı, bize namazı mı öğreteceksin? Oysa biz Hz. Resulullah'ın zamanında iki namazı birlikte kılıyorduk."(3)

Buhari'nin akşam namazının vakti bölümünde naklettiği

ı - Sahih-i Müslim, c.2, s.151 "Seferi olmadan iki namazı birlikte kılma' bölümü.

2 - Sahih-i Müslim, c.2, s152.

3 - Sahih.i Müslim, c.2, s.153, "Seferi olmadan iki namazı birlikte kılma' bölümü.

bir hadiste İbn-i Abbas şöyle diyor. "Hz. Resuluılah (s.a.a) yedi rek'atı (akşam ile yatsıyı) ve sekiz rek'atı (öğle ile ikindiyi) birlikte kıldılar." (1)

Yine Sahih-i Buhari'nin "Ikindi Namazının Vakti" bölümünde naklettiği bir hadiste Ebu Umame şöyle diyor. "Biz öğle namazını Ömer ibn-i Abd'ul Aziz ile kıldıktan sonra Enes ibn-i Malik'in nezdine geldiğimizde onun ikindi namazını kıldığını gördük. Ben "Amca bu kıldığın namaz ne namazı idi?" diye sordum. O "Bu ikindi namazı idi. Hz. Resuluılah birlikte kıldığımızda böyle kılardı." dedi.(2)

Hadisler bu kadar açık olmasına rağmen bu konuda Şia'ya itiraz edenlerin

varolduğunu her zaman göreceksin. Ben kendi yaşadığım bölgeden bir örnek vereceğim: "Tunus'un Kafsa şehrindeki bir imam,

namaz kılanların arasında bizleri kötülemek amacıyla cemaata hitaren şöyle konuşmuştu: "Şu getirdikleri yeni dini görmüyor musunuz? Onlar, öğle namazını kıldıktan hemen sonra kalkıp ikindi namazını kıhyorlar. Bu yeni bir dindir; Hz. Muhammed'in dini değildir. Bunlar bu haraketleriyle

"Namaz mu'minlere vakitli olarak tayin edilen bir farzdır" (Nisâ / 103) buyuran Kur'an-ı Kerim'e muhalefet etmektedirler." Evet bu konuyu bahane ederek gerçekleri gören bizlere ağzına geleni söylemiştir. Kültürlü ve bilinçli geçlerden birisi gelerek imarnın söylediklerini bana nakletti. Ben ona Sahih-i

--- - -- - ----------

1 - Sahih-i Buhari, c.1, s.l40 "Akşam namazının vakti" bölümü.

2 - Sahih-i Buhari. c.l. s.138, "ikindi namazının vakti" bölümü.

Buhari'yle Sahih-i Müslim'i verdim. Söz konusu namazlan birlikte kılmanın sahih olduğunu ve Hz. Resulullah'ın sünnetine mutabik olduğunu imama bildirmesini istedim. çünkü benim kendim onunla tartışmak istemiyordum; daha önce onunla tath dille bahsetmeğe çalışmıştım. Fakat o bana kötü laf ve iftiralarla karşılık vermişti.

Evet arkadaşım onun arkasında namaz kılmasına devam ediyordu. Bir defasında namazdan sonra her zaman olduğu gibi, imam ders vermek için oturduğunda, arkadaşım iki farizeyi birlikte kılmak konusunu sordu. Imam "Bu Şia'nın bid'atlarındandır" diye cevap verdi. Arkadaşım "Fakat bu Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'de de yer almıştır." dedi.

Imam "Bu doğru değildir" deyince, arkadaşım Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'i çıkararak imamdan iki namazı birlikte kılmak bölümünü okumasını istedi. Arkadaşım diyor ki:

"İmam o bölümü okuduktan ve dersini dinleyenıerin huzurunda hakikati gördükten sonra kitapları kapatıp bana verdi, sonra şöyle dedi: "Bu Hz. Resulullah'a mahsustur. Sen de Resulullah'ın derecesine erecek olursan birlikte kılabilirsin." Arkadaşım diyor ki, o günden beri onun mutaassıb ve cahil birisi olduğunu anladım." (1) Sonra arkadaşımdan geri dönüp ona

--- -- - -- - - - - - - - - - --

1 - Nakledildiğine göre, iki şahıs avlanmak için gitmişler uzaktan bir karartı gördüklerinde biri "O kargadır" demiş, ötekisi ise bunu kabul etmeyerek onun keçi

olduğuna israrla söylemiş.

Bunlardan her birisi kendi görüşünde israr etmiş. O karartıya yaklaşınca onun bir karga olduğunu ve korkusundan kalkıp uçuverdiğini görünce karga olduğunu söyleyen" Ben Sana onun karga olduğunu söylemedim mi? Şimdi inandın mı?" deyince. arkadaşı yine de kendi görüşünde israr ederek "Sübhanellah. keçi de uçuyormuş" diye cevab vermiş!

İbn-i Abbas, Enes ibn-i Malik ve bir çok sahabenin de böyle kıldıklarını, o halde bunun sadece Resulullah'a (s.a.a) mahsus olduğunun delilsiz bir iddia olduğunu dile getirmesini istedim. Ayrıca Resuluılah (s.a.a) bize güzel bir örnek değil midir? Fakat arkadaşım vazgeçerek "Hatta Hz. Resuluılah (s.a.a)ın kendisi bile gelse belki yine de inanmaı." dedi.

Hamd olsun Allah'a ki, iki namazı birlikte kılmanın caiz olduğu hakikatini bildikten sonra namazı terkeden bir çok genç tekrar namaz kılmaya başladılar. Çünkü daha önce namazları vaktinde kılamıyor ve geceleyin hepsini birlikte kılıyorlardı.

Bu ise onların kalbini karartıyordu. Böylece de iki farzı birlikte kılmanın hikmetini daha iyi anladılar. Çünkü bu hüküm sayesinde memur, öğrenci ve bütün halk tabakaları namazıarını kendi vaktinde kılabilirler.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ .4

TOPRAK PARÇASINA SECDE

Şia alimleri, Ehl-i Beyt imamlarının Hz. Resulullah'tan (s.a.a) naklettikleri,

"Secdelerin en faziletlisi toprağın üzerine yapılan secdedir." ve

"Yer ve yerden biten şey ile yiyilip giyilmeyen şeyden başka bir şey üzerine secde etmek caiz değildir" hadisine dayanarak toprak üzerine secde etmenin daha faziletli olduğu hususunda icma etmişlerdir. Vesail'uş Şia kitabının yazarı şeyh Hür Amili, Hüşam ibn-i Hakem yoluyla naklettiği bir hadise göre İmam Ca'fer Sadık (s.a) şöyle buyuruyor.

"Toprağın üzerine secde etmek daha efdaldır. Çünkü daha çok "huzu"nun (Allah karşısında boyun eğmenin) nişanesidir ve huzu ise yalnız Allah için yapılır."

Başka bir rivayette de şöyle diyor. "İshak ibn-i Fazı Hz. Imam Sadık'tan kamıştan dokunmuş hasırlar üzerine de

secde etmek konusunu sorunca imam şöyle buyurdu:

"Bunda bir sakınca yoktur, fakat toprak üzerine secde etmek benim için daha

sevimlidir. Zira Hz. Resulullah da anhnın yere dokunmasım seviyordu. Ve ben Resulullah'm sevdiği şeyi senin için de seviyorum."

Ama Ehl-i Sünnet alimlerine gelince, onlara göre her ne kadar hasır üzerine secde etmek daha faziletli ise de halı ve benzeri sergiler üzerine secde etmektede bir sakınca yoktur. Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'in tahriç ettikleri bazı rivayetlerde de Hz. Resulullah'ın (s.a.a) hurma ağacı yapraklarından dokunmuş olan bir küçük hasırı (humresi)

olduğu ve onun üzerine secde ettiği kaydedilmiştir. Sahih-i Müslim'in hayız bölümünde Ayşe'den nakledilen bir hadiste şöyle deniliyor: "Resulullah bana "Secde yaptığım hasırı (humreyi) mescitten bana getir" dedi. "Ben hayızlıyım" dedim. Resulullah "Hayız olmak senin elinde olan bir şey değildir ki' buyurdu."(1)

Müslim: "Humre secdeye yarayacak kadar küçük olan

---

1 - Sahih-i Müslim, c.l. s.168. "Hayızlı kadının kocasının kafasını yıkamasının caiz oluşu" bölümü - sünen-i Ebu Davud, c.l, s.68 "Hayızlı kadının mescide girmesinin caiz oluşu" bölümü.

seccadeye denir." diyor.

Hz. Resulullah'ın (s.a.a) yerin üzerine secde etmeyi sevdiğini gösteren ayrı bir hadisde Buhari'nin Ebu Said Hudri'den naklettiği şu hadistİr: Ebu Said Hudri diyor ki: "Hz. Resulullah (s.a.a) Ramazan ayının ortasındaki on günü itikar ederdi (mescidde kalıp ibadete meşgulolurdu). Bir yıl itikafının onuncu günü yani Ramazan ayının yirmi birinci gecesi şöyle buyurdu:

"Benimle itikar yapan kimseler Ramazan ayının son on gününü de itikar etsinler. Ben bu geceyi rüyamda gördüm ama sonra unuttum. Sabahleyin su ve toprakla uğraştığımı gördüm. Onu (kadir gecesini) son on günlerde arayın; onu teklerde arayın."(1)

Ravi diyor: "O gece yağmur yağdı. Mescidin üzeri kapalı idi ama yine de damlama neticesinde yirmi birinci günün sabahı kendi gözlerimle Hz. Resulullah'ın alnında su ve toprak eserlerinin olduğunu gördüm."

Hz. Resulullah'ın (s.a.a) döneminde sahabe yerin üzerine secde etmeği faziletli biliyorlardı. Bunu isbat eden delillerden birisi de Nesai'nin, secde için çakıl taşlarını soğutmak bölümünde naklettiği şu hadistir:

Cabir ibn-i Abdullah diyor ki: "Hz. Resulullah (s.a.a) ile öğle namazı kıldığım zamanlar, elime bir avuç çakıl taşları alıyor soğutarak öteki elime alıyor secdeye gittiğimde alnımı onların üzerine bırakıyordum."(2)

Bunların yanısıra, Hz. Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

---

1 - Sahih-i Buhari, c.2, s256 "Son on günlerde itikaf yapma' bölümü.

2 - Sünen-i Nisai, c.2, s.204, "Secde için kum soğutmak' bölümü.

"Yer benim için secde yeri ve temizleyici kılınmıştır."(1)

Yine Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

"Yerin hepsi bizim için secde yeri ve toprağı da temizleyici kılınmıştır."(2)

Öyleyse sergi yerine yerin üzerine secde yapan Şia'ya karşı, müslümanlar neden bu kadar taassub gösteriyorlar? Sadece ceblerinde ve çantalarında bir toprak parçası bulundu diye Arabistan'da dövülmektedir? Acaba mukaddes islam dini Resulullah'ın (s.a.a) Allah'ın Peygamber'i olduğuna şehadet edip namaz kılan, zekat veren,

Ramazan ayını oruç tutan ve hacc için Allah'ın evini tavaf eden müvahhid bir müslümana saygılı olmayı emretmiyor mu? Ve müslümanlar birbirlerine eziyet etmesini yasaklamıyor mu? Acaba bu kadar ağır zorluklara katlanarak ve bu kadar malı harcayarak Beytullah'ın ziyaretine ve hacc amellerini yapmağa gelen bir Şia'nın taşa taptığını söylemek akl-i selime uyar mı? Acaba Ehl-i Sünnet topluluğunu ilk kitabım

---

ı - Sahih-i Buhari, c.1. s.86, "Kitab'ut Teyemmüm",

2 - Sahih-i Müslim, c2, s.64, "Kitab'ul Mesacid ve Mevaziu-s Salat,"

olan "Nasıl Hidayete kavuşturn" adlı eserimde naklettiğim şehid Muhammed Bakır Sadr'ın şu sözü ikna etmeğe yetmiyor mu? Ben ondan toprak parçası üzerine secde etmek konusunu sorduğumda şöyle cevap verdi: "Biz Allah için toprağın üzerine secde ediyoruz. Toprağm üzerine secde etmekle toprak için secde etmek ayrı-ayrı şeylerdir."

Acaba secdesinin tahir temiz ve Allah katında makbul olması için ihtiyat edip Hz.

Resulullah (s.a.a) ve Ehl-i Beyt imamlarının emrine itaat ederek yumuşak sergiler yerine toprağa secde eden Şia'yı batıl bir şüpheye dayanarak küfr

ve şirkle suçlamak doğru mudur? Ve acaba bizim böyle bir hakkımız var mıdır? Özellikle de bugün camiler yumuşak sergiler döşenmiştır. Hatta bazı camilere gayr-i malum bir maddeyle hazırlanan halıfleks adlı sergilerle döşenmiştır. Belki de onların bazısında secde yapılması

caiz olmayan bir madde de bulunabilir. Dini konularına özellikle de dinin direği olan namazına dikkat eden bir şiinin namaz kılarken bel kemerini ve saatinin kol kordonunu aslı belli olmayan bir deriden olduğu sebebiyle çıkardığını ve bazen de geniş bir pantolon ile namaz kılmak amacıyla, küfr ülkelerinden getirilen dar pantolonunu çıkardığını görürsün.

Bütün bunlar Allah'ın huzurunda onun sevmediği bir halde durmamasına özen gösterip, ihtiyat etmesinden dolayıdır. Acaba bunlardan dolayı onlarla alayedip onlardan kaçınmak doğru mudur? Yoksa Allah'ın şiarlanna önem verdiklerinden dolayı onlara saygı mı göstermeliyiz? Oysa Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

"Allah'm şiarlarnı tazim etmek (yüceltmek) kalplerin takvasındandır"

Ey Allah'ın kulları, Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin.

"Dünyada ve ahirette Allah'ın, size lütfü ve rahmeti olmasaydı daldığınız o dedi-kadu yüzünden mutlaka pek büyük bir azaba uğrardınız. O zaman siz, onu ağızdan ağıla naklediyor ve hiçbir bilginiz olmıyan o şeyi ağızlarınızia söyleyip duruyordunuz ve sanıyordunuz ki o, kolay birşey, halbuki o, Allah katında pek büyük birşeydi."

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ.7

DOĞRULARLA BİRLİKTE DOĞRULARLA BİRLİKTE

EHL-İ BEYT'İ SEVMEKTE AŞIRI GİTMEK

Aşırıya gitmekten maksadımız, haktan çıkarak mahbubunu tapılan bir mabud haline getirecek derecede heva ve hevese uymak değildir, Çünkü bunun küfr ve şirk olduğunda bir şüphe yoktur,

Hz. Resulullah'm (s.a.a) risaletine inanan hiç bir müslüman buna itikat edemez. Hz. Resulullah'm (s.a.a) kendisi bu muhabbeti yasaklamış Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurmuştur.

"Sende iki grup helak olacaktır; seni sevmek te aşırı gidenle sana buğzedip düşmanlık besleyen." Ve yine şöyle buyurmuştur.

"Ey Ali, seninle İsa' arasında bir benzerlik vardır; Yahudi'ler ona düşman kesildiier, hatta annesine bile iftirada bulundular. Hristiyanlar ise onu hakkı olmayan makama ulaştıracak kadar sevdiler." (1)

- - -- - - --- -- --- -- - - --- -- -- - - ---

1 - Müstedrek-i Hakim, c.3, s.123 - Tarih-i Dimeşk. c.2, s.234 - Buhari'nin "El Tarih'ul Kebir" adlı kitabı, c.2, s.281 - Suyuti'nin "Tarih'ul Hulefâ", s.173 - Hasais-i Nisai, s.27 - Zehair'ul Ukba, s.92 - Savâik'ul Muhrika, s.74.

.....

EHL-i SÜNNETiN TENKiT ETTİĞİ.

Şia, Hz. Ali ve onun neslinden olan imamları sevmekte aşırıya gitmemişlerdir. Şia, onları Hz. Resulullah'm onlara tayin ettiği makamda karar kılmış ve onların Hz. Resulullah'ın (s.a.a) vasi ve halifeleri olduğuna inanmışlardır, Hiç bir Ca'feri mezhebine bağlı şii, değil onların ilahlığına Peygamberliklerine bile inanmamıştır,

Şia'nın Hz. Ali'yi ilahlaştırarak rububiyetine itikat ettiğini iddia eden bazı sapıkların sözleri hakikatsız bir iddiadır. Eğer böyle kimseler var ise onların hesabını uleması kitapları,

ilmi merkezleri, itikatları ve amelleri gözler önünde bulunan Caferi mezhebine mensup Isna Aşeriyye Şia'sından ayrı tutmak lazımdır. Ehl-i Beyt'i sevmekte Şia'nın ne suçu olabilir? Oysa Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'inde şöyle buyuruyor..

"Söyle ben sizden yakınlarımı sevmekten gayri bir karşılık istemiyorum."

Bilindiği üzere, bu ayet-i kerime'de geçen meveddet kelimesi muhabbetten daha şiddetli bir sevgi ye denir. Ve Allah Peygamber'in Peygamberliğinin mükafatı olarak yakınlarını böyle bir sevgiyle sevrneyi emretmiştir. Şia'nın ne suçu vardır? Çünkü Hz. Resulullah'da (s.a.a) buyuruyar ki:

"Ey Ali, sen hem dünyada efendi ve büyüksün, hem de ahirette. Seni seven beni sevmiştir; sana buğzeden bana buğzetmiştir. Senin dostun Allah'ıo dostudur; senin gazabınla Allah gazap eder. Sana buğzedene eyvahlar olsunr' (1)

Ve yine buyurmuştur ki:

"Ali'nin muhabbeti iman; buğzu ise nifaktır."(2)

Ve yine buyuruyar ki:

"Biliniz ki, her kim AI-i Muhammed'in (Ehl-i Beyt'in) sevgisiyle ölürse şehit olarak ölmüştür. Biliniz ki, her kim

---

ı - Müstedrek-i Hakim, c.3, s.128. Daha sonra Şeyheyn'in şartıyla bu hadisin sahih bir hadis olduğunu kaydediyor - Nur'ul Ebsar-ı şeblenci, s.73 - Yenabiu'l Mevedde, s205 - Riyaz'un Nazira, c2, s.165.

2 - Sahih-i Müslim, c.1, s.48 - Savaik'ul Muhrika, s.73 - Kenz'ul Ümmal, c.5, .s.105.

Al-i Muhammed'in muhabbetiyle ölürse bağışlanmış olarak ölmüştür. Biliniz ki, her kim AI-i Muhammed'in muhabbetiyle ölürse tövbe etmiş olarak ölmüştür.

Biliniz ki, her kim AI-i Muhammed'in muhabbetiyle ölürse imam kamil olan mu'min olarak ölmüştür. Biliniz ki, her kim AI-i Muhammed'in 'muhabbetiyle ölürse ölüm meleği onu cennetle müjdeler -"(1)

Hz. Resulullah'ın Hz. Ali (a.s) hakkında:

"Yarın bayrağı öyle bir kişinin eline vereceğim ki, o Allah'ı ve Resul'ünü sever, Allah ve Resul'ü de onu sever"(2) diye buyurduğu bir kimseyi sevmenin sakıncası ne olabilir? O halde Ali'nin dostu Allah'ın ve Resurünün dostu olan hakiki mu'mindir ve Ali'ye düşman olan Allah ve Resurüne düşman olan munafıktır.

Şafii Ehl-i Beyt'in muhabbetiyle ilgili olarak şöyle söylüyor.

ı - Sa'lebi'nin "El Kebir" adlı tefsiri, Meveddet ayetinin tefsirinde - Yine Zemahşeri'nin "El Keşşef" tefsiri - Fahri Razi'nin "El Kebir" tefsiri, c.7, s.405 - Yine İhkak'ul Hakk., c.9, s.486.

2 - Sahih-i Buhari, c.4. s.20 ve c.5, s.76 - Sahih-i Müslim, c.7, s.120, "Ali ibn-i Ebutalib'in faziletleri" bölümü.

"Ey Resulullah'm Ehl-i Beyt'i, sizi sevmek

Allah tarafından Kur'an'da farz kılınmıştır

Size bu kadar büyüklük ve fazilet yeter ki

Size salavat göndermeyenin naman batıdır"

Ferazdak maruf "Mimiyye" kasidesinde bu hususta Şöyle diyor.

"Öyle bir topluluk ki, onlara sevmek iman onlara düşmanlık ise küfürdür;

Onlara yaklaşmak da kurtuluş vesilesidir.

Eğer takva ehlini sayarlarsa onlardır önderleri.

Eğer yeryüzünün en hayırlaları kimlerdir diye sorulursa onlardır denilir."

Şia, Allah ve Resul'ünü sevmek te ve Allah'a ve Resul'üne olan muhabbet/eri Ehl-i Beyt'i (Hz. Fatima, Hz. Ali, Hasan ve Hüseyin'i) sevrnelerine sebeb olmaktadır.)

Bu konudaki hadisler sayılmayacak kadar fazladır. Ehl-i Sünnet onları kendi Sihah'larında nakletmişlerdir. Biz ihtisar olsun diye onlardan sadece bazılarına işaret ettik.

Hz. Ali ve Ehl-i Beyt'i sevmek Allah ve Resul'ünü sevmek olduğu hususu anlaşıldıktan sonra şimdi de bu muhabbetin sınır ve derecesini açıklayalım ki, bazılarının hayal ettiği aşınıık olup olmadığı ortaya çıksm. Hz.

Resulullah (s.a.a) buyuruyor ki:

"Ben sizden birisine kendi çoçuklarmdan, babasmdan ve bütün insanlardan daha sevimli olmadıkça, o mü'min sayılmaz."(1)

Buna göre, müslüman birisi Hz. Ali ve onun neslinden olan pak imamları içlerinde kendi aile ve çocukları olmak üzere bütün halktan daha fazla sevmelidir. İman ancak bununla kemale erir. Çünkü Hz. Resuluılah (s.a.a) buyurmuştur ki:

"Ben sizden birisine kendi çocuklarmdan... sevimli olmadıkça o mu'min sayılamaz." Buna göre, Şia bu konuda aşırı ya gitmemektedir. Aksine onlar her hak sahibine kendi hakkını veriyor.

Zaten Hz. Resulullah'da (s.a.a) Hz. Ali'nin bedene oranla baş ve başa oranla iki gözler mesafesinden tutulmasını emretmiştir. Acaba başından ve iki gözlerinden vazgeçen bir kimse olabilir mi?

Ama buna karşılık Ehl-i Sünnet'in sahabelerin sevgi ve takdisinde aşırıya giderek onları layık oldukları mevkiden daha yükseklere çıkardıklarını görüyoruz. Bunun ise bütün sahabelerin adaletine inanmayan Şii'lerin haraketine karşı bir aksülamel olduğu sanılmaktadır. Örneğin, Emevi'ler

---

ı - Sahih-i Buhari, c.1, s.9 "Hz. Resulullah'ın sevgisi imandandır'" bölümü Sahih-i Müslim, c.1, s.49 "Resulullah'ı eşinden çocuklarından, babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmenin farz olduğu" bölüm ve Sahih-i Tirmizi.

sahabelerin derecesini yüceiterek Ehl-i Beyt'in derecesini düşürmeğe çalışıyorlardı. Hatta salavat getirdiklerinde bütün sahabeyi de Hz. Muhammed (s.a.a) ve Ehl-i

Beyt'inden sonra zikrettiler. Çünkü Ehl-i Beyt'e salavat getirmek konusu öyle yüce bir fazilet idi ki, ona daha önceden kimse ulaşamamış ve daha sonra da kimse ulaşamayacaktır.

Bu haraketleriyle sahabeleri de bu yüce makama ulaştırmak istemişlerdi. Ama şunun farkına varmamışlar ki, Sahih-i Buhari, Müslim ve diğer kaynaklarda yer alan kesin bir hadise göre Allah-u Teiilii sahabeler başta olmak üzere bütün müslümanlara Hz. Muhammed,

Hz. Ali, Hz. Fatima, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e (diğer masum imarnlarla birlikte) salavat getirmeyi farz kılmıştır. Ve muteber hadisler, yalnızca Hz. Resulullah'la yetinerek Ehl-i Beyt'e salavat göndermeyen kimsenin namazının kabulolmayacağını beyan buyurmuştur.

Buna göre Allah-u Teiilii ve Resulullah'ın da (s.a.a) şehadette bulunduğu üzere sahabelerin içerisinde fasık, münafık ve mürtedler olmasına rağmen bütün sahabelerin adaletine kail olan Ehl-i Sünnet aşırılığa kaçmaktadır.

Hz. Resulullah'ın (s.a.a) hataya düştüğünü ve bir sahabenin o Hazret'in hatasını düzelttiğini sözlerinin ve yine şeytanın Hz. Resulullah'la şaka yapıp oynadığı halde Ömer'den kaçtığı sözlerinin aşınıık olduğu açıktır.

Yine "Allah-u Teiilii Hz. Resulullah'ın (s.a.a) kendisi de dahilolmak üzere tüm müslümanları bir müsibete düçar kılsa bile Ömer yine kurtulur sözlerinin aşınıık olduğu açıktır. Özellikle de Hz. Resulullah'ın (s.a.a) sünnetini bir

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİK.1

kenara bırakıp sahabenin ve bilhassa Hülefa-i Raşidin'in sünnetlerine uyulması bir aşınıık örneklerinden sayılmaktadır. Biz bu gibi gayri usuli tavırlardan bazılanna işaret ettik. (Örneğin teravih namazı, mut'a vb.) Daha fazla haberdar olmak isteyenler geniş kaynaklara baş vurabilirler.

EHL-İ SÜNNET'İN TENKİT ETTİĞİ.2

MEHDİ'İ MUNT AZAR (BEKLENİLEN MEHDİ (A.F)

Ehl-i Sünnet'in Şia'ya karşı tenkit mahiyetinde ileriye sürdükleri konulardan birisi de beklenilen Mehdi (a.s) konusudur. On iki asır boyunca bir insanın halkın gözünden uzak yaşayabileceğini uzak bir ihtima! gördüklerinden ve hatta bazıları bunun muhal olduğuna inandıklarından bu konuda Şia'yı alaya ve istihzaya almaktadırlar.

Hatta bazı çağdaş yazarlar "şiilerin, tarih boyuncabaşta bulunan hükümdarlar tarafından çeşitli zulüm ve tecavüzlere maruz kaldıklarından kendilerine teselli

vermek amacıyla onları bu zulümlerden kurtararak düşmanlarından intikam alacak ve yeryüzünü adalet le ve eşitlikle dolduracak Mehdiy-i Muntazar inancını geliştirmişlerdir." diyecek kadar ileri gitmiştir.

Şu son zamanlarda özellikle de İran İslam İnkılabı'ndan sonra Mehdiy-i Muntazar (a.f) hususundaki söz ve konuşmalar çoğaldığından her yerde müslümanlar ve bilhassa da kültürlü gençler Mehdi inancının hakikatinin ne olduğu ve bunun İslami bir inanç olup olmadığını sormağa başlamışlardır.

Mehdi konusunda eski ve yeni Şia alimleri tarafından geniş kitap ve eserler yazılmış olmasına (1) ve bazı münasebet ve yerlerde teşkil edilen çeşitli konferanslarda ulema tarafından yapılan açıklamalara rağmen yine de bu konu Ehl-i Sünnet'ten bir çoklarının nezdinde belirsiz ve karışık

---

ı - Örneğin şehid M. B. Sadr'ın yazdığı "Yaşayan Mehdi" kitabı

bir mevzu olarak değerlendirilmektedir. Nedeni ise onların bu hususstaki hadisleri duymaya adet edinmemiş olmalarıdır. O halde İslami inançlarda Hz Mehdi (a.f) inancının hakikat ve yeri nedir? Bu konuyu iki bölümde inceleyeceğiz:

a) Kitap ve Sünnet'te Hz. Mehdi'nin (a.f) yeri.

b) Hz. Mehdi'nin (a.f) hayat, gaybet ve zuhuru.

Birinci konuya gelince Şia ve Ehl-i Sünnet Hz.

Resulullah'ın ashabım Mehdi ile müjdeleyerek onun ahir zamanda zuhur edeceğini bildirmiş olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Şia ve Ehl-i Sünnet Hz. Mehdi (a.f) ile ilgili hadisleri kendi Sihah ve

Müsnetlerinde tahriç edip nakletmişlerdir. Bu konuda da ben taahhüt ettiğim üzere sadece Ehl-i Sünnet'in kendi nezdinde sahih ve sabit olan hadislere istinat edeceğim:

Ebu Davud'un Sünen'inde bu konuda Hz ResuluHah'tan (s.a.a) nakledilen bir hadis şöyledir.

"Eğer dünyanın ömründen bir gün bile kalsa Allah-u Teala o günü uzatacak ve benim Ehl-i Beyt'imden ismi benim ismim, babasının ismi de benim babamın ismi olan birisini gönderecektir, O, yeryüzü zulüm ve tecavüzle dolduktan, sonra tekrar adalet ve eşitlikle

dolduracaktır ,"(1)

Ayrı bir rivayete göre ResuluHah (s.a.a) şöyle buyuruyor.

"Biz öyle bir Ehl-i Beyt'iz ki, Allah-u Teala dünya yerine ahireti bizim için seçmiştir, Benden sonra benim Ehl-i Beyt'im şiddetli bela ve zulümle karşılaşacaklardır, Sonra doğu tarafından siyah bayrakları olan bir kavim gelecektir, Onlar hayrı talep edecekler, ama onlara verilmeyecektir, Onlar harp edip zafere ulaşacaklar,

O zaman onların istedikleri şeyi verecekler, ama onlar kabul etmiyeceklerdir, Onlar onu (o siyah bayrağı) benim Ehl-i Beyt'irnden olan birisine verecekler, O yeryüzünü zulümle dolduğu gibi adaletle dolduracaktır,"

Ibn-i Mace de Sünen'inde yeralan bir hadise o göre ResuluHalı (s.a.a) şöyle buyuruyor.

---

1 - Sünen-i Ebu Davud, c.2, s.422.

"Mehdi biz Ehl-i Beyt'tendir; Mehdi Fatıma'nın evlatlarındandır."

Yine İbn-i Mace'nin nakline göre Resuluılah (s.a.a) uyurmuştur ki:

"Ümmetirnde Mehdi olacaktır. Eğer süresi kısa olursa edi yıl ve eğer uzun olursa dokuz yıl hüküm sürecektir.) zaman ümmetime hiç bir zaman verilmediği bir nimet erilir,

yeryüzü bütün zenginliklerini ve nimetlerini ,rtaya çıkarır hiç bir şeyini saklamaz. O zaman mal yak altma dökülecektir. Birisi gelip "Ey Mehdi, bana er" dediğinde "al" diyecektir."(1)

Sahih-i Tirmizi'de de bu konuda Hz. Resulunah'tan (s.a.a) ::ıyle bir hadis nakledilmiştir.

"İsmi benim ismim olan Ehl-i Beyt'imden birisi ıükümdarhğa erişecektir. Eğer dünyanın ömründen bir :ün bile kalmış olsa, Allah o günü onun hükümdar

---

1 - Sünen-i ibn-i Mace, 4086. hadis.

olması için uzatacaktır."

Yine Tirmizi'nin naklettiği bir hadise göre Resulullah (s.a.a) şöyle buyuruyar.

"Araplara benim Ehl-i Beyt'irnden olan ve ismi benim ismim olan birisi hükmedinceye kadar dünyanın ömrü sona ermiyecektir."

Buhari de kendi Sahih'inde Ebu Hureyre yoluyla Resulullah'ın şöyle buyurduğunu nakletmiştir.

"Nasıl bir durumda olursunuz; Meryem'in oğlu size indiğinde ve imamınız da sizden olduğu zaman"(2)

Gayet'ul Me'mul kitabının sahibi şöyle diyor: "Selef ve halef uleması arasında, âhirüzzamanda Ehl-i Beyt'ten Mehdi diye adlandırılan bir kişinin zuhur edeceği meşhurdur.

Mehdi'nin hadislerini sahabenin seçkinleri nakletmiş, Ebu Davud, Tirmizi, İbn-i Mılce, Taberani, Ebu ya'la, Bezzaz, Ahmed ibn-i Malik ve Hakim gibi büyük muhaddisler bu hususstaki hadisleri kendi kitaplarında tahriç etmişlerdir, Buna göre Mehdi hadislerini tümüyle zayıf sayan şahıs

---

1 - Tirmizi'nin "El Camiu's Sahih" adlı kitabı, c.9, s.74 -75.

2 - Sahih-i Buhari, c.4, s.143 "İsa ibn-i Meryem'in nülzulü" bölümü.

hataya düşmektedir.

Hafız, Feth'ul Bari kitabında şöyle diyor. "Mehdi'nin bu ümmetten olduğu ve isa ibn-i Meryem'in inip onun arkasında namaz kı lacağı hususundaki hadisler mütevatirdir."(1)

Ibn-i Hacer el Haysemi de Savaik'ul Muhrika adlı kitabında şunları kaydediyor. "Mehdi'nin zuhur edeceği ne dair hadisler çoktur ve mütevatirdir."(2) Şevkani ise "Mehdi,

Deccal ve İsa ile ilgili hadislerin tevatürü hakkında açıklama" adlı risalesinde Mehdi (a.f) hakkındaki hadisleri saydıktan sonra şöyle diyor. "İlim ehlinin de bildiği gibi bu konuyla ilgili saydığımız hadisler tevatür haddini aşmaktadır."

Şeyh Abdullahakk da "EI Lemaat" adlı kitabında şöyle yazıyor: "Mehdi'nin Ehl-i Beyt'ten ve Fatıma'nın evlatlarından olduğu hakkındaki hadisler tevatür haddini aşacak derecede çoktur."(3)

Sabban ise "İs'af'ur Rağibin" adlı kitabında yazıyor ki: "Mehdi'nin huruc edeceği, Ehl-i Beyt'ten olduğu ve yeryüzünü adaletle dolduracağı hususunda Hz. Resulullah'tan gelen hadisler tevatüre ulaşmıştır." (1)

Yine "Sebaik'uz Zeheb" kitabının yazarı Suveydi mezkur kitabında şunları yazıyor. "Ülema ahiruzzamanda kıyam

---

1 - Feth'ul Bari, c.5, s.362

2 - Savaik'ul Muhrika, c.2, s.21l.

3 - Sahih-i Tirmizi"nin haşiyesi, c2, s.46.

4 . İsafur Rağibin, c.2, s.l40.

edecek şahsın Mehdi olduğu ve onun yer yözünü adaletle dolduracağı hususunda ittifak etmişlerdir. Onun zuhuru hakkındaki hadisler ise çoktur."(1)

İbn-i Haldun da "Mukaddime"sinde şunları yazıyor: "Bilmelisin ki, asırlar boyunca bütün İslam ehli arasında ahiruzıamanda Ehl-i Beyt'ten bir kişinin zuhur edip dini teyid ederek adaleti yaygınlaştıracağı ve onun Mehdi diye isimlendirildiği meşhur bir konudur."

Çağdaş alimlerden de Ihvan'ul müslimin'in müftisi seyit Sabık "Akaid'ul ıslamiye" adlı kitabında Mehdi ile ilgili hadisleri tahriç ederek, Mehdi düşüncesinin tasdik edilmesi gereken Islami inançlardan olduğunu kaydediyor.

Şia kitaplarına gelince, Mehdi ile ilgili hadislere bu kitaplarda genişçe yer verilmiştir. Hatta hiç bir konuda Hz. Resuluılah (s.a.a) tan bu kadar hadisin nakledilmemiş olduğu söylenmektedir.

Müntehab'ul Eser'in yazarı Lütfüllah Safi mezkur kitapta Mehdi ile ilgili hadisleri Sihah-ı Sitte de dahil olmak üzere altmıştan daha fazla Ehl-i sünnet kaynağından ve Kutub-i Erbaa dahil olmak üzere doksandan daha fazla Şia kaynağından nakletmiştir.

İkinci bölüm olan, Hz. Mehdi (s.a)nin doğum hayat, gaybet ve hayatta oluşu konusuna gelince, Ehl-i sünnet alimlerinden küçümsenemeyecek bir grup Hz. Mehdi'nin Ehl-i Beyt imamlarının on ikincisi, Hz. İmam Hasan Askeri'nin oğlu olduğuna o Hazret'in dünyaya gelmiş olduğuna henüz hayatta olduğuna ahirüzzamanda zuhur

---

i - Sebaik'uz Zeheb, s.78.

ederek yeryüzünün adalet ve eşitlikle dolduracağına ve Allah'ın o Hazret'in eliyle dinini muzaffer kılacağına inanmaktalar ve bu hususta şia'yla aynı görüşü paylaşmaktalar. Bu alimlerden bazıları şunlardır.

1- Muhyiddin Arabi "Futuhat-i Mekkiye" adlı kitabında.

2- Sibt'ul Cevezi 'Tezkiret'ul Havass" adlı kitabında.

3- Abdulvahhab eş Şa'rani "Akaid'ul Ekabır" adlı kitabında.

4- İbn-i Haşşab "Tevarih-u Mevalid'il Eimme ve Vefeyatihim" adlı kitabında.

5- Muhammed Buhari Hanefi "Fasl'ul Hitab" adlı kitabında.

6- Ahmed ibn-i İbrahim el Belaziri "El Hadis'ul Meteselsil" adlı kitabında.

7- İbn-i Sabbağ Maliki "Füsu1'ul Muhimme" adlı kitabında.

8- Arif Abdurrahman "Mirat'ul Esrar" adlı kitabında.

9- Kemaluddin ibn-i Talha "Metalib'us Süul Fi Menakib-i Al'ir Resul" adlı kitabında.

10- Kunduzi Hanefi "Yenabiu'l Mevedde" adlı kitabında.

Eğer bir insan araştırma yapacak olursa Hz. Mehdi'nin doğduğu na ve Allah'ın onu zahir edinceye kadar da hayatta olduğuna inanan Ehl-i sünnet alimlerinin şu saydıklarımızın birçok katı fazla olduğunu görür.

Elbette Ehl-i sünnet'ten sadece Hz. Mehdi ile ilgili hadislerin doğruluğunu itiraf etmekle birlikte o Hazret'in dünyaya geldiğini ve bu kadar uzun süre hayatta olduğunu inkar eden grup ortada kalıyor, ama malumdur ki, onlar, o Hazret'in doğup hayatta olduğuna inananların aleyhine bir hüccet sayılmamaktalar.

Kur'an-ı Kerim'de, Şia'daki olan inancı nefyedecek bir ayet bulunmamaktadır. Hatta Kur'an'daki bazı ayetler bu inancın doğruluğuna ve sağlamlığına delildir. Allah-u Teala nice-nice misallerle Allah'ın herşeye kiidir olduğunu açıklamış ve böylece insanları donuk fikirle mesele1ere bakmaktan men'etmiştir.

Bu yüzden kalbi iman nuruyla dolmuş olan bir müslüman, Allah-u Teiilii'nın Uzeyr peygamberi öldürerek yüz sene sonra diriltmesini onun merkebini kemikleri çürüyüp kül halini geldikten sonra tekrar diriltmesini ve bu süre içerisinde yemeğinin henüz bozulmamış olarak kalmasını Kur'an-ı kerim'de okuduktan sonra Allah'ın her şeye kâdir olduğuna inanmasıı gerekmez mi?

Kur'an'a inanan bir müslüman Hz. İbrahim (a.s)in bir kaç

kuşu öldürüp parçalayarak etlerini birbirine karıştIrdıktan sonra parçalarını bir kaç dağın başına koyduğunu ve daha sonra onları çağırdığında kuşların dirilip uçarak kendisine geldiğini

Kur'an-ı kerim'de okuduktan sonra nasıl bu konuyu tuhaf sayabilir? Muslüman birisinin Hz. İbrahim ateşe atıldığında Allah-u Teiilii'nın "Soğuk ve selamet ol" emri üzere ateşin peygamberi yakmamasını tuhaf sayması düşünülemez.

Müslüman birisinin Hz. İsa(s.a)nın babasız bir şekilde annesinden doğmasına, ölmediğine şu anda hayatta olduğuna ve yere tekrar döneceğine şüpheli bakamaz ve bunları tuhaf sayamaz.

Müslüman olan şahıs Hz. İsa (a.s)nın ölüleri diriltip anadan doğma körleri ve cözzam hastalarını iyileştirmesini denizin Hz. Musa(a.s) ve Beni İsrail için yarılarak ıslanma

bile söz konusu olmaksızın karşıya geçilmesi ve Musa(a.s)'ın asasının ejderhaya dönüşmesini ve Nil nehrini Hz. Musa(a.s)nın kana dönüştürmesini tuhaf sayması düşünülemez.

Yine Hz. Süleyman (a.s)nın kuşlarta, cinlerle ve karıncalarla konuşmasını ve rüzgara hamlettirerek, Belkıs'ın tahtını bir an içerisinde getinmesin! hiç bir müslüman imkansız ve tuhaf bir şey sayamaz.? Yine Allah-u Teala'nın Ashab-ı Kehf'i üç yüz veya dokuz yüz yıl öldürdükten sonra tekrar diriltmesini ve neticede torunundan ve büyük babanın büyük babasından daha fazla yaşlı olmasını hiç bir müslüman inkar edemez.

Yine Hz. Musa (a.s)nın mülakat ettiği Hz. Hızr (a.s)ın şimdiye kadar hayatta olmasını hiç bir müslüman inkar etmemektedir. Yine her müslüman şahıs inanmaktadır ki,

Adem Peygamber'den önce yaratılıp beşerin hayatını yaratılışın evvelinden sonuna kadar adım - adım onları izleyen mel'un şeytan, şimdiye kadar hayatına devam etmektedir ve kimse de onu açıkça görmüyor,

ama o bütün insanları görmektedir. Bütün bunlara inanıp vuku bulmasını garipsemiyen müslüman bir kimse, Allah-u Teala'nın istediği bir hikmet gereği bir süre Hz. İmam Mehdi'nin gaybet yaşantısını sürdürmesini garipser mi? Oysa buna dair açık deliller mevcuttur.

Aslında burada zikrettiğimiz şeylerin kaç katı Kur'an-ı Kerim'de zikredilmiştir ve bütün bu konuların özelliği insanların tabii gücünü aşan harikulade şeylerdirler, öyle ki, bütün halk bile toplansalar o işlerden birini yapmağa güc/eri

yetmez. Onlar ancak yerde ve gökteki hiç bir şeyin aciz kılmadığı Allah-u Team'nın kudretiyle gerçekleşmektedir. Bir kişinin müslüman olabilmesi için Kur'an'ın getirdiği her şeye istisnasız inanması gerektiğine göre müslüman olan bir şahıs Kur'an'da yer alan bu konulara inanmaktadır.

Hatırlatılması gereken bir nokta ise şudur ki, Şia'nın Mehdi (a.s) ile ilgili konulara daha vakıf olması tabiidir. Zira o, onların imamıdır, onlar onu ve onun babalan olan diğer Ehl-i Beyt imarnlarını kendilerine önder kabul etmiş ve devamlı onların huzurunda ve emirleri doğrultusunda yaşamışlardır. Şia Ehl-i Beyt imamlarına (a.s) büyük bir ihtiram kaildir.

Onlar hatta Ehl-i Beyt imamlarının mezarlarını ziyaret için en güzel şekilde hazırlamış ve teberrük için devamlı o mezarların ziyaretine gitmeyi kendilerine bir vazife olarak telakki etmişlerdir.

Eğer onikinci imam olan Hz. Mehdi (a.s) vefat etmiş olsaydı, o Hazret'in de tanınmış bir kabri olurdu; kıyamını ise tekrar dirilerek kıyam edecek şeklinde yorumlaya bilirdi.

Özellikle bunun mümkün bir şeyolduğu Kur'an-ı Kerim'de de açıklanmıştır. Bilhassa Şia ric'ate de inanmaktadır. Oysa Şia, Hz. Mehdi (a.s)nin hayatta olduğunu israrla savunmakta ve Allah'ın istediği bir hikmet gereği gaybette olduğuna inanmaktalar.

Onlar namazlarında Allah-u Teala'ya yalvararak o Hazret'in zuhurunu yakınlaştırmasını istiyorlar. Zira o Hazret'in zuhuru ile müslümanlar izzet, saadet ve zafere erişecek, kafirler istemeseler de Allah onun vasıtasıyla nurunu tamamlayacaktır.

Ehl-i sünnet'le Şia'nın Hz. Mehdi (a.a) konusundaki htilafların köklü bir ihtilaf olarak değerlendirilmemesi nümkündür. Zira her iki grup da o Hazret'in ıhiruzzamanda zuhur edeceğinde,

Hz. İsa (a.s)nın nazH olup i Hazret'in arkasında namaz kılacağında, yeryüzünü zulümle lolduktan sonra tekrar adalet ve eşitlikle dolduracağında, ınun zamanında İslam'ın bütün yeryüzüne egemen ılacağında ve bir fakirin kalmayacağı ölçüde her şeyin bol ılacağında ittifak etmektedirler.

Ihtilaf ettikleri tek konu udur ki, Şia, o Hazret'in doğduğunu ve dünyaya gelmiş ,lduğunu söylüyor, Ehl-i sünnet ise daha sonra dünyaya eleceğini iddia ediyor.

Ama her iki fırka da o Hazret'in uhurunun ahirruzzamanda olacağında ittifak etmişlerdir. O alde Şia ve Ehl-i sünnet'in hak kelimesi üzerine toplanarak ep birlikte namazıarında,

dualannda hulus-i niyetle Aıiah'a alvararak o Hazret'in zuhurunu tacil etmesini istemeleri erekmektedir. Zira İslam ümmetinin kurtuluş ve zaferi Hz. lehdi (a.s)nin zuhuruyla tahakkuk bulacaktır.

Son sözümüz, bütün hamdlerin alemlerin Rabbi Allah'a mahsus olduğudur. Allah'ın rahmeti ve selamı Enbiyaların, Rsullerin en büyüğü olan efendimiz Hz. Muhammed

ve O'nun pak Ehl-i Beyt'ine olsun.

Muhammed Ticani Semavi